

Schriftverklaringen

24 delen

In hedendaagse grammatica herzien

En in volgorde van de Bijbelboeken geplaatst,

In 14 aparte documenten.

TIENDE DOCUMENT

JOHANNES 1 – JOHANNES 20

door

Dr. H. F. KOHLBRÜGGE

In leven predikant bij de Nederlands-Gereformeerde Gemeente te Elberfeld

Eerdere uitgave: De Protestantse Periodieke Pers
Berkel, Z. H.
1965

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2011**

INHOUD

1. In den beginne was het Woord. I.

In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Johannes 1: 1-3

2. Jezus en de Samaritaanse vrouw

Als dan de Heere verstond, dat de Farizeeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes (Hoewel Jezus Zelf niet doopte, maar Zijn discipelen) zo verliet Hij Judea en ging wederom naar Galiléa. En Hij moest door Samaria gaan. Enz. Evangelie van Johannes 4: 1-26

3. Jezus onderwijst Zijn discipelen over de Vadersnaam

Mijn spijs is, dat Ik doe de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng. Evangelie van Johannes 4:34

4. De stem van de Zoon van God

Na deze was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem. En er is te Jeruzalem aan de Schaapspoort, een badwater, hetwelk in het Hebreeuws toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen. ... De ure komt en is nu, dat doden zullen horen de stem van de Zoon van God en zullen leven, enz. Johannes 5: 1-29

5. Het tarwegraan dat in de aarde valt en sterft

En er waren sommige Grieken uit degenen die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden. Johannes 12 vanaf vers 20

6. Jezus Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven

Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij. Johannes 14: 6

7. Het gebed in de Naam van de Heere Jezus

Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden: die in Mij geloof, de werken die Ik doe, zal hij ook doen en zal meer doen dan Ik, want Ik ga heen tot Mijn Vader. En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen; opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. Johannes 14: 12- 16

8. Het houden van Gods geboden en de Gave van de Geest

Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden. En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid, namelijk de Geest der waarheid, welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Enz. Johannes 14: 15, 16, 17a.

9. De Heilige Geest en Zijn werk

Want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Johannes 14: 17b

10. Inwoning van de Vader en de Zoon door de Geest bij die Hem liefhebben

Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u. ... Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere! Wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren en Mijn

Vader zal hem liefhebben en wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet. Johannes 14: 18-24

11. Waartoe de Heilige Geest dient en voorbereiding Heilig Avondmaal

... Die Mij niet lief heeft, die bewaart Mijn woorden niet. En het woord, dat gijlieden hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende: maar de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb. Johannes 14: 22-26

12. Waarom de Christenen het gebed nodig hebben.

En in die dag zult gij Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: al wat gij de Vader zult bidden in Mijn naam, dat zal Hij u geven. Tot nog toe hebt u niet gebeden in Mijn naam; bidt en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij. Johannes 16: 23 en 24
Tevens vraag en antwoord 116, 117, 118 van de Heidelbergse Catechismus.

13. Over de vrede des Heeren, midden in de verdrukkingen

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede zoudt hebben. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Johannes 16: 33

14. Jezus over de beek Kidron

Jezus dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welke Hij ging, en Zijn discipelen. Johannes 18:1

15. Jezus in Gethsémané gevangen.

Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welke Hij ging, en Zijn discipelen. ... Hij vroeg dan weder om: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus, de Nazarener! Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben; indien gij dan Mij zoekt, zo laat deze heengaan. Johannes 18: 1-9

16. Jezus en Zijn leer door het Sanhedrin bespot

De Hogepriester dan vroegde Jezus van Zijn discipelen en van Zijn leer. Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld, Ik heb alle tijd geleerd in de synagoge en in de tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen, en in het verborgen heb ik niets gesproken. Wat ondervraagt u Mij? Enz. Johannes 18: 19-23

17. Jezus veroordeelt door Pilatus

Wij hebben een wet, en naar deze wet moet Hij sterven, enz. Johannes 19: 7- 15

18. De Kruisiging

En zij namen Jezus en leidden Hem weg. En Hij dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Golgotha; alwaar zij Hem kruisigden en met Hem twee anderen, aan elke zijde één en Jezus in het midden. Johannes 19: 16b-42.

19. Het is volbracht

Als Jezus dan de edik genomen had, zei Hij: het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf Hij de geest. Johannes 19: 30.

20. Mijn vader, uw Vader

Ik vaar op tot Mijn Vader, en tot uw Vader. Johannes 20:17.

21. Enige gedachten over Johannes 20:11. (Schets)

Gedicht: *Steunsels van mijn geloof.*

22. Mijn Heere en mijn God!

En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom bijeen en Thomas met hen. En Jezus kwam, als de deuren gesloten waren en stond in het midden en zeide: Vrede zij ulieden! ... En Thomas antwoordde en zeide tot Hem: mijn Heere en mijn God! Johannes 20: 26-29

1. In den beginne was het Woord I.

De leereden over Johannes 1 vormen totaal 7 preken, die gepubliceerd zijn in het 12^e deel van de Twaaltallen. Te vinden op deze site, www.theologienet.nl

Wij lezen in het Evangelie van Johannes hoofdstuk 1: 1-3: ***In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.***

Geliefden.

Eenvoudig en toch verheven luiden de woorden van het eerste Bijbelblad: *In den beginne schiep God de hemel en de aarde. En: God zeide: daar zij licht en daar was licht.*

Eenvoudig en toch verheven luiden opnieuw de woorden van het eerste blad van het Evangelie van Johannes: *In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God.*

Was het een en dezelfde oorzaak, welke Mozes en Johannes hadden om aan hun getuigenis zo'n aanvang te geven? Mij dunkt, dat dit toch het geval is.

Johannes geeft de oorzaak aan in de laatste woorden van zijn eerste zendbrief: *Kinderkens!* schrijft hij, *bewaart uzelfen van de afgoden.*

Op de weg van de overgang van de dode werken tot de dienst van de levende God, de overgang van zelfgewerkte rechtvaardigheid tot de rechtvaardigheid van Christus, van de zelfgewerkte heiliging tot de heiliging des Geestes, van de werken tot het geloof, van verdienste tot genade, van het willen lopen tot de genade van Christus, van de wet der zonde en des doods *tot de wet des Geestes des levens in Christus Jezus*, begint men tot zijn eeuwige troost iets te verstaan van de verborgenheid welke in deze woorden ligt. En op de weg der aanvechting vanwege Christus en de rechtvaardigheid, waar men volhardt bij het geloof, wordt deze verborgenheid meer en meer geopenbaard.

Wat mij aangaande de verheven woorden van Johannes, waarmee hij zijn Evangelie aanheft, geopenbaard is, deel ik u graag mee, u, wie het daarom te doen is bij het geloof van Christus te volharden, maar echter bij zo'n geloof menigmaal in allerlei aanvechtingen geraakt. Juist zulken moeten in hun allerheiligst geloof gesterkt worden. Zulken moet het hart versterkt en er moet hun moed gemaakt worden; zij moeten echter ook de gevaren kennen waarvoor zij blootstaan zolang wij vlees en bloed met ons ronddragen. De overigen, wie het er niet om te doen is, bij het geloof van Christus te volharden, maar die altijd het oog gevestigd houden op vlees en de wandel van het vlees, ... zij zullen er niets van verstaan en toch vernomen hebben om in de dag der openbaring van Jezus Christus niets tot hun verontschuldiging te hebben.

Het is een ervaring, die men in het dagelijks leven maakt, dat haast niemand van de ondergeschikt en letterlijk op het woord acht geeft of letterlijk bij het woord blijft, hetwelk hij van hem, die over hem gesteld is, vernomen heeft. Wij zien dat het meest bij kinderen. Men wil het bevel weten maar de eigenwijsheid komt tussenbeide en denkt - ik kan het ook wel anders doen - men vraagt naar het bevel, maar niet om het te doen, maar om met het bevel en woord naar eigen goeddunken te handelen.

Op het geestelijk gebied is het nog wel erger gesteld. De natuur van Eva om niet letterlijk op Gods Woord acht te geven maar het op de lippen te hebben, zelfs er iets bij te doen, het Woord te verklaren naar eigen lust en dan het Woord zelf er aan te geven, deze natuur steekt in ons allen. Daarom schreef andermaal de Apostel Paulus aan de Corinthiërs: "Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods; want ik heb ulieden toebereid om u als een reine maagd aan

een man voor te stellen, namelijk aan Christus. Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, also uw zinnen bedorven worden om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is.” (2 Cor. 11: 2 en 3).

Hiermee wordt het duidelijk, dat Mozes daarom aldus begon: *In den beginne schiep God hemel en aarde*, opdat de kinderen Israëls zichzelf bewaren zouden van de afgoden, dat zij also in het geloof van de Christus blijven zouden.

Ook, dat Johannes also begint: *In den beginne was het Woord*, enz., opdat der gelovigen zinnen niet zouden bedorven worden om af te wijken van de eenvoudigheid die in Christus is. Zo zijn dan deze woorden van Johannes, die als het ware een weerklink van de woorden van Mozes zijn, ook voor ons geschreven en zouden wij graag als opschrift van zijn eerste hoofdstuk nemen: *Kinderkens blijft in Hem*.

Wanneer wij nu vooreerst onze aandacht richten op de 14 eerste verzen van dit hoofdstuk, wilde ik de inhoud daarvan, zo kort en duidelijk mogelijk, u in de volgende zeven vragen aan het hart leggen:

1. ***Waarom noemt de apostel Johannes Jezus Christus hier: "het Woord"?***
2. ***Waar moeten wij ons bevinden zullen wij ons bij God bevinden?***
3. ***Hoe is het dagelijks brood voor ons zeker en waardoor wordt het ons verzekerd?***
4. ***Waarin ligt het onderpand van ons geestelijk en eeuwig leven?***
5. ***Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?***
6. ***Waar ligt de macht en de bevoegdheid, dat ik geloven mag dat ik een kind Gods ben?***
7. ***Waar ligt de grond, dat ik niet bedrogen uitkom met het geloof?***

Van deze vragen behandelen wij in dit morgenuur de drie eerste.

1. Waarom noemt de apostel Johannes Jezus Christus hier: "het Woord"?

De Apostel noemt hier Christus "het Woord" omdat God gesproken heeft toen Hij hemel en aarde schiep, want, zo lezen wij: *God zeide: daar zij licht en daar werd licht*.

Zo heeft God dan ook toen gesproken, toen er niets aanwezig was. Toen God sprak, maakt Hij Zich door geluid kenbaar, toen ging een Woord van Hem uit. Het is ons wel bekend, dat God Geest is; hemel en aarde zijn echter niet "geest" maar "stof", zij zijn iets dat zichtbaar, tastbaar, vergankelijk is. Zo iets zichtbaars en vergankelijks kon echter de onzienlijke God niet tot stand brengen - dat zou met Zijn Wezen niet in overeenstemming te brengen geweest zijn - tenzij, dat Hij het schiep als een betoning van Zijn barmhartigheid. Maar deze betoning Zijner barmhartigheid kon alleen geschieden door het middel van Zijn Zoon, die het in de eeuwige Vrederaad op Zich genomen had, uit een schepping, die opnieuw in het niet verzinken zou, een nieuwe schepping tot stand te brengen.

Zo schiep God de hemel en de aarde in Christus, zoals de Apostel Paulus aan de Kolossenzen schrijft: “Want door Hem (dat is, Christus) zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en op de aarde zijn, die zienlijk en onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen.” (Col. 1:16).

Zo maakt Zich dan God in het geluid kenbaar door Christus. Zo was dan Christus het Woord Gods. *En dit Woord was in den beginne*. Dat is, het Woord was er toen nog niets geschapen was.

Nu weet u wel, dat God ook tot ons niet spreken kan. God kan Zich met vlees niet inlaten, ook kan vlees de Geest niet verstaan. Buitendien kan God met ons niet spreken, omdat wij zondaren zijn en Hij heilig is. Dat weet u wel uit hetgeen er op de berg Sinaï gebeurd is. De kinderen Israëls meenden, dat zij sterven moesten toen zij Gods stem vernamen. Niet anders zou het ook met ons gaan. Daarom heeft God Zijn Woord tot ons gezonden, Christus, en is Het vlees geworden. Een Mens, van gelijke beweging als wij, uitgezonderd de zonden, heeft met ons gesproken en door Hem heeft God tot ons gesproken. Hij heeft ons God geopenbaard in Zijn barmhartigheid en ons gezegd, hoe wij voor de Heilige God rechtvaardig kunnen zijn en wat voor Hem rechtvaardig is, namelijk, dat wij aan Zijn Woord, Zijn Zoon geloven, dat wij bij en in dit Woord, Christus, blijven moeten. Daarom schrijft ook dezelfde Apostel: “Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.” (Ev. Joh. 1:18) Hij is de Middelaar Gods en der mensen, de beloofde Profeet, die het ons zegt, dat en hoe God gedachten des vredes over ons heeft. Daarom moeten wij in dit Woord blijven. Zo alleen weten wij hoe God over ons denkt; zo alleen of en hoe Hij ons goedertieren en genadig wil zijn, ook wie de rechte en levende God is. Blijven wij niet in dit Woord, dan weten wij niets van God, dan dat Hij een verterend vuur is, dat wij voor Hem verdoemd zijn, dat Hij in een eeuwig licht woont; en dat men tot Hem volstrekt niet kan genaken, ook niet met al onze godsdienst, wijsheid, werken en willen.

De geschiedenis der verschillende soorten van godsdienst leert ons, dat de mens bij alle angst voor de verdiende straf, toch graag bij God zou willen zijn, in de mening, dat hij bij God wel bewaard zou zijn, en dat God hem vriendelijk wil genegen zijn. De natuurlijke mens houdt de duivel voor God, maar welke gedachten hij zich ook van God maakt, hij kruipt toch steeds naar Hem toe om Hem zich door offergaven genegen te maken; zo bewijst hij het, dat het gevoel van God gescheiden te zijn, hem kwelt en plaagt en dat hij graag bij God zou willen zijn.

De mens die door Gods heilige wet overtuigd is van zijn zonde, ziet daarentegen zijn gehele ongelukzaligheid daarin, dat hij het hoogste en het beste, het zo heilige en alleen goede Wezen, met zijn zonde beledigd heeft en stelt zijn gelukzaligheid alleen daarin, dat hij opnieuw bij God, opnieuw in Zijn genade mocht opgenomen worden.

2. Nu dan, waar moeten wij ons bevinden, zullen wij ons bij God bevinden?

Een zekere kerk zegt van oudsher: Dan moet u zich in onze kerk bevinden, onze kerk is de oudste, zij bestaat reeds van de schepping af; wanneer u zich in onze kerk bevindt, dan bevindt u zich bij God. Deze kerk maakt het zoals de valse apostelen en de valse broeders het ten tijde van Johannes maakten, die spraken: *‘u moet u bij ons bevinden, u bevinden in de instellingen en wetten van Mozes en in onze leer.* Johannes, en die het met hem houden, hebben alleen Christus en het Evangelie. Wij daarentegen hebben Wet én Evangelie, Mozes en Christus en wanneer u zich bij ons bevindt, dan bevindt u zich bij God, want Mozes en zijn Wet zijn haast zo oud als de wereld.’

Daar schrijft nu de apostel: *om U bij God te bevinden, om u in Zijn Genade te bevinden, blijf bij het geloof van Christus, blijf bij Christus, blijf in het Woord. Dit was in den beginne en dit Woord was bij God.*

Zo kan dit Woord het u alleen zeggen, hoe het er voor U bij God uit ziet, of en hoe God gedachten des vredes over u heeft, of God u genadig en genegen is. En op dit Woord kan men zich vast verlaten; wat het u uit God en van Godswege zegt, dat kan u niet bedriegen. Het Woord kan het u zeggen uit kracht van Zijn eigen natuur. Want het Woord dat in den beginne was, hetwelk bij God was, - het was God - gelijk het ook tot ons gezegd heeft: *Geloof dat Ik de Vader ben en de Vader in Mij.*

En het Woord was in den beginne bij God. Dit laatste herhaalt de Apostel met volkomen opzet, opdat wij het voor zeker zouden houden: de oudste grond, die er bestaat, waarop wij ons bevinden moeten, is Christus, is het Woord. En bevinden wij ons in Hem, dan bevinden wij ons bij God. Want dit Woord was al bij God toen nog niets geschapen was, dus voor alle eeuwigheden.

Dit is nu, meen ik, klaar en duidelijk van de Evangelist gesproken, dat, wanneer wij aan Jezus Christus geloven, wanneer wij in dit Woord blijven, wij zeker zalig worden, doordien wij ons bij God bevinden; wanneer wij ons in dit Woord bevinden, hetwelk alleen ons daarvan een zekere onderwijzing geeft, hoe het er bij God voor ons uitziet.

Want met ons mensen is het toch zo gesteld: hebben wij het geleerd, dat wij van God áf zijn, dan zouden wij toch weer bij God willen zijn. Dan zoeken echter vlees en rede een grond en vastheid, waarop zij menen, bij God blijven te kunnen. Men zoekt, zo te zeggen, een ark op, waarin men meent geborgen te zijn, gelijk Noach in de ark. Allerlei middelen en middelaars denken wij uit, - zolang wij aan onszelf overgelaten zijn - en hoe meer wij van zulke gronden, zulke arken, zulke middelen en middelaars geloven dat zij onmiddellijk van God komen, voor des te heiliger, voor des te zekerder houden wij hen om er onze zielszaligheid op te grondvesten en er mee, door en in bij God te blijven. Dat is de Godgeleerdheid van het vlees en de rede; hun komt Christus, komt het Woord, niet eens in de zin, of zij dat ook op de lippen dragen.

Zo zoekt dan de grote menigte het in een zogenaamde algemene kerk; de geleerden in de apostolische kerk en bij kerkvaders. Zo zocht men het ten tijde van onze Heere en Zijn discipelen bij Mozes. "God heeft met Mozes gesproken" zo heette het, "wanneer wij dus maar de overoude Mozes geloven, die zo nabij God was, zo zijn wij ook bij God".

Zo heeft men later *een moeder Gods* uitgevonden, die gelijk men meende, wel zeer nabij God zijn moest. Anderen hebben weer andere heiligen, welke mannen van naam zijn, van oudsher. Maar zulke overoude gronden, arken, altaren en heiligen, die in de onmiddellijke nabijheid Gods zouden zijn, neemt hier het Evangelie aan vlees en rede met éénmaal weg.

Wilt u het Woord uit de mond Gods? *Christus is het Woord!*

Wilt u een oude, ja, de alleroudste grond? *In den beginne was het Woord.*

Wilt u leven in de onmiddellijke nabijheid Gods? *Het Woord was bij God.*

Wilt u een heilige, op wie men zich verlaten kan, die het uit God nemen en u geven kan wat u behoeft, opdat u rust hebt voor uw ziel, zodat, wanneer u Hem hebt als degene, die u genegen is, u daardoor van de genegenheid Gods verzekerd zijn mag? *Het Woord was God.*

Wilt u dus zekerheid voor de eeuwige zaligheid van uw zielen, wilt u Een uit en in de onmiddellijke nabijheid Gods? Wilt u God Zelf? Wilt u een oude, ja, de oudste grond en een zekere toevlucht? *Ik predik u Christus, het eeuwige Woord des Vaders, dit was in den beginne bij God.*

Zo helpt hier dan geen Mozes, geen wet, geen kerk, geen paus, geen heilige of allerheiligste, geen werk, geen verstand, rede is willen van het vlees, maar alleen het geloof aan het eeuwige Woord van de eeuwige Vader. Wordt men in dit Woord bevonden, blijft men in dit Woord, dan heeft men wat in den beginne was, wat bij God was, zo heeft men God. Dan heeft men Gods barmhartigheid, waardoor alles geschapen werd, wat geschapen werd.

Juist daarom antwoordden Paulus en Silas de stokbewaarder te Philippi, nadat hij geheel gebroken had gevraagd: "Lieve heren, wat moet ik doen om zalig te worden?" niet: "Geloof aan Mozes, houd u aan ons, geloof aan ons" maar: "geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis."

Een koninklijk Evangelie, mijn geliefden! Dit Evangelie, dat allen, die gelovigen in Christus, het Woord van de eeuwige Vader, geworden zijn, zo getrouw vermaant, zich toch vooral van zo'n Woord niet door overgeestelijke voorstellingen te laten afbrengen, maar bij de eenvoudigheid in Christus te blijven. De zoetheid van dit Evangelie smaakt men eerst dan echter, wanneer in bange aanvechting iedere andere grond onder de voeten is weggezonden, wanneer men met ieder ander, ook de zo geroemde oudheid, met iedere andere heiliging en vleeselijke, dweepachtige omgang met God te schande is geworden, en men alsdan opgenomen werd te midden van zijn verlorenheid van de armen van dit eeuwig Woord! Dan hoort men het van Hem: "wees niet langer ongelovig, maar gelovig!" Dan roept men Hem met Thomas aanbeddend toe: "Mijn Heere en Mijn God!"

En neergezonden op dit eeuwig Woord, hetwelk in den beginne bij God was, voelt men, dat de leegte des harten vervuld is. Het voor eeuwig van God gescheiden zijn is uit het midden gedaan; met en in dit woord bevindt men zich bij God. En wat heb ik dan nog zulke schepselen nodig die mij niet tot God hebben kunnen brengen? Ik rust voor mijn zielszaligheid in de enige Naam, die aan de mensen onder de hemel is gegeven, de Naam van Jezus Christus.

En dat is zeker hoog verheven, dat de Evangelist schrijft: *Datzelve Woord was God*, of "God was het Woord". Dat het Woord, Christus, God is, dat spreekt vanzelf. De Apostelen die alles uit Mozes en de Profeten namen, hebben de Naam "Heere" of "Jehovah" bij Mozes en de Profeten niet anders verstaan dan van de Verbondsengel, of van het Woord Gods, dat is van Christus. Omdat zij wel wisten, dat God met de mensen nooit anders gesproken heeft dan door Hem, die met God van gelijk Wezen en gelijke Natuur is, en die het op Zich genomen had, een Metgezel en Broeder der mensen te worden, opdat God door Hem in mensen welbehagen zou kunnen hebben en mensen door Hem bij God zouden kunnen zijn.

Omdat dat dus vanzelf spreekt, schrijft de Apostel en Evangelist niet: het Woord is God, maar: *het Woord was God*; of: God was het Woord.

Want wij moeten geen aloude Mozes tussen God en Zijn eeuwig Woord schuiven, ook geen ander woord, geen oude wet, geen oude kerk of heiliging, maar het Woord erkennen en in ere houden, bij het Woord blijven en het geloven. En dit Woord nu is geen nieuwe God geworden, zodat wij iets dat ouder was tot onze zaligheid zouden moeten leggen, maar het Woord is van eeuwigheid God geweest, die God was toen nog niets aanwezig was.

Want het gaat hier om de rechte aanbidding en het rechte geloof, om de enige grond, dat wij bij God mogen zijn.

En wanneer wij nu, met zonden en nood bezwaard, de rechte God zouden willen vinden, zo moeten wij slechts uit onze ogen zien en ons vragen: aan wie heb ik mij alleen te houden, opdat ik tot God kom en bij God ben? En daar hebben wij dan Christus, het Woord.

Vragen wij dan verder of dat volkomen zeker is, zodat wij God hebben wanneer wij het Woord hebben? Dan zullen wij slechts vragen waardoor alles is ontstaan, dat ik met mijn ogen aanschouw. Dat is: hemel, aarde, licht, water en lucht, zon, maan en sterren, bomen, gras, vissen en andere dieren en waaraan heb ik zelf mijn ontstaan te danken? Daar antwoordt ons het Evangelie: *door het Woord is dat alles ontstaan, alles door Christus, en zo ook ikzelf*. En toen alles geschapen werd, toen was Hij God, en zo is Hij het nog. Zo heb ik dan de rechte God en ben bij de rechte God, wanneer ik Hem heb en mij aan Hem houd.

3. *Hoe is het dagelijks brood voor ons zeker en waardoor wordt het ons verzekerd?*

Daarom laat ook de Evangelist er onmiddellijk op volgen: *Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt en zonder hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*.

Het zou wel zonder nut voor dit leven zijn, hieruit alleen te willen bewijzen, dat het Woord, Christus, de Schepper van alles is, wat behalve God bestaat en dat Hij Zelf geen schepsel is; of te willen beweren, dat de Evangelist dit alles alleen maar geschreven zou hebben om een goddeloze leer te weerstaan volgens welke Christus, het Woord, een Schepsel zou zijn.

Wanneer wij ook terecht uit de woorden van Johannes tegen zulke goddeloze leer de gevolgtrekking kunnen maken: Hij Zelf door Wie alles gemaakt is, is niet gemaakt, maar Hij was er, toen nog niets gemaakt was. En omdat Hij Zelf niet gemaakt is, zo is Hij geen schepsel, maar eenswezens met de Vader; want wat Wezen is en geen schepsel is, is God. Zo weten wij toch uit Colossensen 1, waarom de Apostelen dat op de voorgrond plaatsen, dat alles door het Woord, Christus, gemaakt is. Namelijk, dat wij vastgeworteld en gebouwd zouden zijn in Hem en vast in het geloof aan Hem, dat wij aldus aan, bij en in het Hoofd Zijner gemeente blijven. Waarom ook de Apostel Paulus schrijft: "Hij is voor alle dingen en alle dingen bestaan samen "in Hem." En: *het is het welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou.*

Wij moeten echter uit deze woorden leren hoe volkomen afhankelijk wij zijn van dit Woord, van Christus, en hoe wij alles van Hem te verwachten hebben en hoe Hij ook nu nog alles scheppen en tot stand voor ons kan brengen en zal brengen, wanneer wij in Hem geloven en in zulk geloof onverwrikbaar bij Hem blijven. Want dat is geen lichte verzoeking, wanneer de vraag opkomt: hoe kom ik dan toch met dit Woord, zonder iets te hebben, door de wereld?

Want juist in de wereld moet dit Woord, Christus, volstrekt niet gelden en wil Hem niemand in de wereld een penning geven. En waar u zich bij het Woord, Christus, houdt, uw vertrouwen alleen in Hem stelt, bij Hem met onverwrikbaar geloof blijft, daar zult u niets zien. Maar daar zal het een volkomen zaak van het geloof blijven, zodat u nog bovendien verlaten en verliezen moet hetgeen u hebt. Hebt u van dit Woord de zegen, dan kunt u achter u laten de stad der goddeloosheid en ongerechtigheid, het gehele Babel van de wandel naar vlees, bovendien al uw lieve vrienden en broeders, die van zulk Woord niets weten of horen willen. Neem dan het kruis van Christus op u en maak u daarmee op de weg zonder te weten waar het heen moet.

Maar zie, daar is nu juist dit zwaarste stuk van het geloof, - waarover menigeen in het vroegere bestaan terugvalt en met al zijn godsdienst te gronde gaat, - dat men het niet voor zeker en waarachtig houden kan, dat, wanneer men in dit Woord, Christus, blijft, zonder enig doorkomen te zien, dit Woord dag aan dag voor Zijn trouwe belijders alles tot stand zal brengen en voor hun aangezicht scheppen kan en zal wat hun nodig is. En niet alleen om door dit ellendige leven te komen, maar voor en na voor zich de genade bereid te zien. En dan zo toegerust te worden, dat men eens volkomen heilig en onberispelijk voor dit Woord bevonden zal worden, waaraan men gehoorzaam was en trouw bleef, er aan gevende al hetgeen wat met dit Woord niet overeenstemt.

Want zijn alle dingen er door gemaakt, dan zijn ook alle dingen ervan afhankelijk en moeten alle dingen Hem als hun Schepper onderdanig zijn, zodat zij allen bestaan ter ere van Zijn naam en ten goede dienen voor Zijn uitverkorenen, hen, die Hem gehoorzaam zijn. Zoals het dan ook uit de heilige geschiedenis en uit de ervaring van alle vromen wel openbaar is, hoe alle schepselen Hem hebben moeten dienen: zon en maan aan Jozua, de sterren des hemels aan Abraham en Deborah, het water, de harde rotssteen, de kwakken en het manna aan de kinderen Israëls; om te zwijgen van hetgeen in Egypte bij de tien plagen voorviel.

De raven hebben de profeet Elia moeten dienen, het weinige meel in de kruik een arme weduwe en dezelfde profeet, de weinige olie de arme weduwe van een profeet.

O, waar zouden wij beginnen, waar eindigen om te bewijzen hoe alle dingen door het Woord, Christus, gemaakt zijn? En hoe allen die in het geloof aan Hem blijven, al spreken zij ook voor een kleine tijd in hopeloosheid: "alle dingen zijn tegen mij", toch ervaren, hoe het Woord

alle dingen gemaakt heeft? En hoe het daarom alles in Zijn hand heeft om alles zo te leiden, dat het openbaar wordt, dat alles voor hen gemaakt is en voor hun bestwil bestaat.

Van de andere kant, is zonder het Woord, Christus, niets gemaakt wat gemaakt is, zo bestaat er niets, noch in de hemel noch op de aarde, dat zich zonder Hem zou roeren of bewegen kunnen. Wolken, wind en weer, zon, maan en sterren, de geweldige wateren, zelfs alle engelen in de hemel, kunnen niets zonder Hem. Dus ook ons brood en water, het doorkomen door deze wereld, geld en goed, vrouw en kind, verloofde, en onze zaken, broeder en zuster, huis en hof, kleren en schoenen, dat alles bestaat niet zonder Hem. Er is niets, dat zijn eigen heer en meester is, maar Hij is Heere en Meester van alle dingen, Hij Christus het Woord. *Want Hij heeft alles gemaakt en zonder Hem is niets gemaakt dat gemaakt is.*

Zo is dit dus de hoofdsom van deze Evangelische leer, welke ons de Geest door Zijn Evangelist Johannes hier meedeelt: wilt u met de uwen zalig worden? Geloof aan Christus, het eeuwige Woord van de eeuwige Vader. Dit Woord was er, toen nog niets aanwezig was. Blijft u in dit Woord, zo hebt u de rechte God, want God was dit Woord. Blijft u in dit Woord, dan bevindt u zich op de oude en oudste grond van het Goddelijk welbehagen, want dit Woord was in den beginne bij God. Blijft u in dit Woord, dan zal het u aan niets ontbreken, maar alles moet voor u zijn. Dit Woord zal wel raad weten en voor uw aangezicht scheppen en tot stand brengen, zodat u het goed hebben zult en met ere door de wereld zal komen. Laat het slechts uw zorg zijn in het Woord te blijven, dan zal dit Woord ervoor zorgen dat u genade en ere vinden zult en bovendien een zalig einde. Dan zal er niets in de weg kunnen zijn, *want alle dingen zijn erdoor gemaakt en zonder het Woord is niets gemaakt, dat gemaakt is.*

Hierbij laten wij het voor ditmaal blijven.

Wij hebben gezien hoe deze Evangelische woorden ons de rechte grond van het geloof aan Christus en de gehoorzaamheid jegens Hem leren, opdat wij ons van dit geloof niet zouden laten afbrengen. Wel ons, wanneer wij van onszelf belijden, dat wij uit onszelf zulke afvalligen zijn, dat wij volstrekt niet in het Woord, Christus, blijven kunnen en zulke ongelovigen, dat wij dit Woord, wanneer het er om gaat, niets toevertrouwen kunnen.

Want wanneer wij deze onze ellende belijden, dan zullen wij ons door dit Evangelie des temeer vermaand gevoelen, toch vooral bij dit Woord, Christus, te blijven en zullen het geleerd hebben, dit Woord hoog in ere te houden, als een Woord, waarin wij God en alle dingen hebben; en zonder hetwelk wij niets hebben, omdat zonder dit Woord volstrekt niets bestaat.

De God echter van alle barmhartigheid verlene ons de genade van Zijn Heilige Geest, opdat zo'n getuigenis van het Woord, Christus, in ons leeft, dan zullen wij in alle dingen goede moed hebben om bij het geloof van Christus te volharden; ook geen andere grond of troost in leven en sterven willen hebben dan dit Woord, hetwelk in den beginne was.

De drie eerste verzen van de Evangelist Johannes werden ons duidelijk, mijn geliefden! Doordat wij u het doel en het gebruik ervan door de beantwoording van drie vragen, aangaven. Amen.

(Voor vervolgpreden zie 12e Twaalfstal)

2. Jezus en de Samaritaanse vrouw

Als dan de Heere verstond, dat de Farizeeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes (Hoewel Jezus Zelf niet doopte, maar Zijn discipelen) zo verliet Hij Judea en ging wederom naar Galiléa.

En Hij moest door Samaria gaan. Hij kwam dan in een stad van Samaria, genaamd Sichar, nabij het stuk land, hetwelk Jacob zijn zoon Jozef gaf en daar was de fontein Jacobs. Jezus dan vermoeid zijnde van de reis, zat also neer naast de fontein. Het was omtrent de zesde ure. Er kwam een vrouw uit Samaria, om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef Mij te drinken. (Want Zijn discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijzen kopen). Zo zei dan de Samaritaanse vrouw tot Hem: Hoe begeert Gij die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen. Jezus antwoordde en zei: Indien u de gave Gods kende en wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zou u van Hem hebben begeerd en Hij zou u levend water gegeven hebben. Evangelie van Johannes 4: 1-26

Geliefden.

Een arts zoekt zieken. Zo zoekt de Heere Jezus de geestelijk zieken, welke nergens anders genezing kunnen vinden. En daarbij gaat dan de Heere de rechte weg en verbergt het niet, dat Hij Zich daarheen wendt, waar vele en erge zondaren zijn. Die het heil hebben zouden, ontvangen het niet, omdat zij het versmaden; de meest verworpenen echter ontvangen het, maar zo, dat zij neergeworpen en overwonnen worden door de wonderbare liefde en almachtige genade des Heeren. Ten bewijs van deze waarheid moge ons het Evangelie dienen, dat zij voor ons hebben.

De Heere ontdekte het door Zijn Goddelijke wetenschap, hoe de Farizeeën, de vroomsten van het volk Gods, daarover jaloers geworden waren, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes. Jezus doopte weliswaar Zelf niet, maar Hij liet het Zijn discipelen toe als mensenvissers zo veel vissen te vangen als in het net kwamen; later konden dan de kwaden weggeworpen worden. Nu wilde Hij Zich aan de bloeddorst van hen, die het niet verdragen konden, dat men van hen afviel, niet blootstellen, want Zijn tijd was nog niet gekomen. Zo verliet Hij dan het land, wat het van zichzelf ervoor hield, dat het zijn God loofde, maar toch zijn God en Heiland verwierp. Hij ging opnieuw in het land, dat, weliswaar, in de ogen van de Farizeeën verworpen was, waar echter grote vissen te vangen waren. De Farizeeën moesten ondertussen zien, hoe zij het rijk Gods met hun arbeid, zoals zij meenden, weer oprichten konden.

Want zo maakt het de Heere en also is de gang van Zijn Woord. Wanneer zij, die het Evangelie hebben moeten, beginnen met niet volgens dat Evangelie maar lijnrecht er tegen te handelen, dan zal Hij niet barmhartig willen zijn, waar God verharden wil. De weinigen, die in waarheid tot de gemeente toegedaan worden, weet Hij wel bij de genade te behouden. Hij trekt echter met Zijn Woord en met Zijn genade opnieuw daarheen, waar men denken zou: daar is niets te vinden. Dweepers en die van eigenliefde vervuld zijn, willen daar iets doorzetten, waar God niet werken wil: want zij menen het tot stand te moeten brengen. De zachtmoedigen echter zien op Gods leiding, en zijn alleen voor het verlorene te vinden.

God de Vader, komt er met het schenken van een wonderbaar grote uitkomst voor uit, wanneer men naar Zijn bevel zich legert, of dat men Zijn bevel opvolgt ... en wat men zoekt, vindt men, eer men daar aangekomen is, waar men het meende te vinden. Wat gebeurt?

De gewone weg van Judea naar Galiléa leidt door het land Samarië. Langs deze weg gaat also de Heere. Omtrent de zesde ure, dus tegen de middag, toen de dag op zijn heetst was, bevond Zich de Heere voor Sichar, een stad van Samarië, niet ver van het stuk land, dat Jacob aan zijn zoon Jozef uit dankbaarheid voor zijn liefde en uit hoogachting ten geschenke gaf. Daar was een fontein, Jacobs fontein, genoemd. Onze Heere, vermoeid van de reis, zal in zijn vorstelijke eenvoudigheid naast de fontein en liet Zijn discipelen in de stad gaan om spijs voor zich en voor Hem te kopen. Alles werkte hier samen ter verheerlijking der genade, gelijk als zij genade is. Een stad en haar omgeving, waar een geestelijke duisternis heerste; een fontein, waaraan zich in het hart grijpende herinneringen vastknoopten en die daarom buitengewoon geschikt was om aanleiding te geven tot een geestelijk gesprek; het hete middaguur; de dorst des Heeren, die daardoor ontstaan was, gepaard met Zijn vermoeidheid van de reis, - louter dingen, waarvan de Heilige Geest Zich bediende, om een zondares tot de Heere te bekeren. Hierbij kwam het weggaan der discipelen, waardoor de Heere alleen gelaten moest zijn om des te vrijer met een zondares te spreken - en waardoor een zondares zich alleen met Jezus bevinden moest om zich met Hem in een gesprek in te laten; hierbij kwam het zitten van de Heere naast de fontein, om te beduiden, dat Hij eigenlijk de fontein van alle heil is en dat men uit Hem putten moet tot laving van de dorst der ziel.

Daar ziet Hij dus, die alle wateren geschapen heeft, - Hij die zo menig moede pelgrim nieuwe krachten geeft, en voor hem door Zijn lijden een teug water op de reis verdiend heeft; Hij die het verdiend heeft met Zijn lijden, dat wij, die Zijn stem aanroepen, niet van dorst versmachten in de vlammen der hel; - Hij, die de moeden kracht geeft, dat zij opvaren met vleugelen gelijk de arenden, Hij zit daar in gedaante van de mensen gelijk op de harde steen, moede en mat, smachtend naar een dronk water, maar nog veel meer naar de redding van een ziel van het eeuwige verderf.

God de Vader beschikt het, dat een vrouw, een Samaritaanse, zich uit de stad naar de fontein begeeft, om voor zich water te halen; een vrouw die de allerslechtste naam bezit. Want aan zulken wil God de genade van Jezus Christus verheerlijken tot troost van arme zondaren. Zij komt nabij met haar kruik, laat haar dalen, schept zich water, en wil terug naar de stad teruggaan, zonder zelfs zoveel medegevoel te hebben om de vermoeide reiziger een lavende dronk te bieden. Zij denkt aan niets dan aan bevrediging van lichamelijke behoefte, weet niets van de liefde Gods en des naasten en vermoedt niets van de Heiland en het heil, dat haar aan de fontein zal geopenbaard worden.

En de Heere? Van de tijd en de (twee) tijden en de halve tijd (Openbaring 12, 14) van de twaalfhonderd en zestig dagen van Zijn openbaar leven, zal de Samaritaanse vrouw een dag, zullen de Samaritanen twee dagen hebben. Hij grijpt deze gelegenheid aan om de wil des Vaders te doen, het verlorene te zoeken. Hij dorst op eenmaal naar het heil der ziel van deze vrouw, daarom doet Hij Zijn mond open en spreekt: *Geef Mij te drinken*.

De Heere Jezus bidt niet, Hij beveelt. Dit "geef Mij te drinken" moge ons aller hart doordringen. Hij zit ook nu nog aan de fontein van onze geestelijke behoeften, ontdekt het ons met Zijn bevel, hoezeer het Hem dorst naar ons eeuwig heil; maar hoe wij ondertussen er volstrekt niet aan denken, maar vergankelijke bevrediging van onze lusten en behoeften zoeken, en hoe weinig in ons de liefde Gods en des naasten is. Dit "geef Mij te drinken" moest de vrouw terneerslaan en haar inwendige goddeloosheid en hoe zij alleen zichzelf zocht, in het geweten te roepen. Maar welke kunstgrepen zoekt de mens niet om zichzelf te rechtvaardigen, wanneer het hem getoond wordt, dat de liefde Gods en des naasten niet in hem is. Hoe is hij alleen daartoe geschikt, de schuld van zijn slecht gedrag op een ander te werpen!

Zo antwoord zij: *Hoe begeert Gij die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben?*

U hoort het: tot haar zelfrechtvaardiging, dat zij de Heere niets te drinken geeft, werpt zij Hem als een Jood de Joodse godsdiensthaat tegen de Samaritanen voor. Welke haat dan ook zo geweldig was, dat de Evangelist opmerkt: *want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen.*

Daarvan zou ik u allerlei dingen kunnen verhalen; laat ons volstaan met het gezegde uit het boek van Jezus Sirach: 'Tweeërlei volk ben ik van hart vijandig; maar op het derde ben ik toornig als op enig ander: die van het gebergte Seir, de Filistijnen en het razende gepeupel te Sichem (dat is, Sichar).'

Daarom houden de rabbijnen het ook voor een gruwel het brood van een Samaritaan te eten of diens wijn te drinken. Niets moest daarom de Joden geweldiger slaan dan de gelijkenis des Heeren van de barmhartige Samaritaan. Maar de Samaritaanse vrouw had het niet moeten vergeten, dat de Samaritanen met een evenzeer gloeiende haat tegen de Joden vervuld waren, waarvan wij het bewijs hebben in Lukas 9, waar wij lezen, dat zij weigerden de Heere en Zijn discipelen te herbergen, omdat Zijn aangezicht was als een reizende naar Jeruzalem.

Buitendien, wanneer er in deze vrouw ook maar iets gedeugd had, en er ook maar enig gevoel van haar eigen verdorvenheid bij haar geweest was, dan had zij het ook wel kunnen weten, dat wij alleen afhankelijk zijn van Gods genade en barmhartigheid, en dat men de noodlijdende te helpen heeft zonder onderscheiding van de godsdienst. Ja, dat men zijn vijanden op de zekerste manier met een liefdevolle tegemoetkoming overwinnen kan. Een wenk, die ik het er aan toevoeg voor ons allen, dat wij weinig verootmoedigd zijn, wanneer wij alleen hen weldoen, die met ons van één geloof zijn, en niet ook hen, die ons vanwege ons geloof beledigen en haten.

De Heere laat Zich op het snerpend verwijt, dat Hem niet aanging, niet in, maar geeft naar Zijn zachtmoedigheid en wijsheid aan de vrouw een antwoord, dat het aan haar geweten voorhield, dat zij die Man voor zich had, waarin niet alleen niets van zo'n godsdiensthaat was, maar die veel meer, vanwege God en Zijn genade, voor haar bij de fontein zat, om haar iets naders mee te delen, dat haar als zondares voor eeuwig gelukzalig zou maken.

Daarom sprak Hij tot haar: *Indien u de gave Gods kende, en wie Hij is, die tot u zegt: Geef mij te drinken, zou u van Hem hebben begeerd en Hij zou u levend water gegeven hebben.*

De "Gave Gods" is Gods eniggeboren Zoon, die Hij gegeven heeft, opdat Hij de wereld het leven geven zou. Hij die spreekt: Geef Mij te drinken, is de Bewerker van onze eeuwige zaligheid. Hij is het die onze honger en kommer verzadigt en ook de dorst van onze ziel en wie Hem als zodanig erkent, bidt in zijn zielsnood en ontvangt van Hem Zijn Heilige Geest, de ganse volheid der zaligheid Gods en wordt rijkelijk verkwikt uit deze stroom van het eeuwige leven.

Het schijnt alsof er voor deze vrouw teveel openbaringen opeens komen. Maar dit was toch niet het geval, want een ieder mens die in zijn zonde leeft, hoe dood hij ook schijnt te zijn, ja hoe dood hij ook werkelijk mag zijn, weet zich tot de godsdienst toch in te laten. Zo weet hij dan ook wel, dat daarboven een Gave voorhanden is die de zondaar redden kan, wanneer hij er ook slechts naar begeert. Ook weet hij het wel, dat daarboven een andere verzadiging is dan die welke hij hier beneden zoekt indien hij er maar in waarheid om zou bidden en wanneer hij zijn lust niet voortrok.

Ook weet een ieder, hoezeer hij ook in zonde mag leven, wie *de Heiland der zondaren* is. Dat weet een ieder heel goed, maar wil het niet erkennen, want de liefde tot de zonde heeft hem blind gemaakt. Waar grote zonden zijn, daar is ook machtige bestraffing, maar ondanks dat alles wil men niet tot heil komen.

Het gerucht van Jezus was ver genoeg gegaan en zo had de Samaritaanse vrouw wel gemakkelijk tot dit besluit kunnen komen: de man, de Jood hier bij de fontein, is een geheel andere Jood dan alle anderen, want Hij bidt mij, een Samaritaanse vrouw, Hem te drinken te geven. Deze moet van God zijn; Deze wil mij genegen zijn.

Het licht schijnt als een bliksem en is machtiger dan elke duisternis. Grijpt men het aan, zo heeft men het. Is de liefde tot de zonde machtiger, zo dringt men het terug en de duisternis legt zich nog meer om de ziel. De vrouw drong het licht ook terug, als verstond zij het niet, dat de Heere niet van water in eigenlijke zin sprak. Zij werd bevreesd doordat zij vermoedde, ja het voelde, Wie zij voor zich had. Daarom gaf zij een antwoord, zoals vlees het gewoonlijk geeft: "Heere," zo begint zij met eerbied en vrees, *"U hebt niets om mee te putten en de put is diep; vanwaar hebt U dan het levende water?"* Zo vervolgt zij dan met minachting om Hem Zijn machteloosheid voor te werpen. Het geestelijke water moest naar haar mening uit de zichtbare fontein tevoorschijn komen. Dat zegt zij om bij de Heere een verwarring van gedachten te verwekken. En nu, om Hem met een aardigheid te beledigen, vraagt zij Hem: *"Bent U meerder dan onze vader Jacob, die ons de put gegeven heeft? En hij zelf heeft daar uit gedronken en zijn kinderen en zijn vee."* Als wilde zij zeggen: een betere en rijkere fontein bestaat toch wel niet.

De Heere laat Zich echter op haar onwaarheid, dat Jacob de vader der Samaritanen zou zijn, niet in. Hij laat Zich ook daardoor niet tot toorn brengen, dat zij vraagt: vanwaar hebt u levend water? Bent u meerder dan Jacob? Heeft de vrouw op deze wijze het heil van zich af en op de Heere teruggeworpen - de Heere laat het opnieuw weer op haar komen met zijn ganse volheid. Zo spreekt Hij: *"Een ieder, die van dit water drinkt, zal opnieuw dorsten; maar zo wie gedronken zal hebben, van het water, dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water, dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van levend water, springende tot in het eeuwige leven."*

Dat wij toch deze woorden ter hart nemen! Zorgen wij alleen voor de buik, voor het vergankelijk genot, dan worden wij niet moede, daarvoor te zorgen en daarnaar te trachten, hoe dikwijls ons ook het ene voor en het andere na verijdeld wordt en het verschrikkelijk einde is als dat van de rijke man in de hel. In die verdrukking begeerde hij een druppel water om zijn dorst te lessen, maar de duivelen gaven het hem niet en de zaligen konden het hem niet brengen.

Drinken wij, als arme zondaren, uit de stroom van heil en genade, welke Jezus geeft, dan wordt zulke genade een fontein in ons, springende tot in het eeuwige leven. Het einde echter van alle zichtbaar genot is gebrek na voorafgegane verzadiging. Maar het einde daarvan dat men zich aan de genade van Jezus overgeeft, is gelijk de aanvang en de voortgang, - alles uit God, tot God heen, eeuwige zaligheid, eeuwige verzadiging zonder smart, en volstrekt geen gebrek na deze verzadiging.

Maar wie gelooft deze prediking, wanneer het om verloochening van zichzelf, van zijn lusten gaat en wie vermengt daar niet de waarheden van het eeuwige leven met het zichtbare? Zo deed deze vrouw. Spottend en als het ware een aardigheid makende, antwoordde zij de Heere: *Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorst en ik niet hier moet komen om te putten.*

Zo wil men deze of gene weldaad voor het leven opdat men van de moeite en plaag ervan bevrijd zal zijn en bij dit alles wil men blijven die men is, blijven in zijn zonden, in de wegen, welke het boze hart zich verkozen heeft om zijn vergankelijke lust te hebben en wil niet weten, welk een zondaar men is, en dat men daarheen gaat gelijk een os ter slachtbank.

Maar toen was het genoeg met de aardigheid, met de spot. De Heere drijft haar in het nauw en ontvouwt haar haar ganse zondig en schandelijk leven, opdat zij het voor de inwendige

rechterstoel zou voelen, dat de Heere niet van vergankelijk water sprak en dat zij genade nodig had.

Ga heen, spreekt de Heere, roep uw man en kom hier. Dit woord: "Ga heen, roep uw man en kom hier" staat voor ons allen geschreven voor zover wij in zonden leven en bij alle beter weten allerlei vonden te zoeken om ons van de genade ver te houden en moedwillig in het verderf te lopen. Wij weten in de regel wel, waar ons de schoen drukt, maar, omdat wij God niet zien en het oordeel in de verre toekomst stellen, menen wij, dat er nog altijd tijd overblijft en dat God het niet ziet, welke boosheid wij bedrijven. Ontdekken wij het echter, dat er nog Eén is, die alles weet, wat wij doen en drijven en dat Hij dat niet goed noemt, dan komt er wel een belijdenis op de lippen; echter geen volledige, want het ergste menen wij nog altijd verborgen te kunnen houden. Daarom antwoordde die vrouw: *Ik heb geen man.*

Dit zei zij echter alleen omdat zij begreep, dat, wanneer zij met die man gekomen was en de Heere haar gevraagd had: "Is dat uw man?" zij had moeten verstommen. Zij ontwijkt aldus een volledige belijdenis van haar zonden, zoals wij het gewoonlijk allen doen en alleen een gedeelte van het geheel belijden, wanneer wij de genade schuwen.

Daar laat de Heere haar nu alles zien, hoe zij in zonde en schande, in allerlei ontucht geleefd had en tot op dat uur leefde en hoe zij het daarom in werkelijkheid nodig had, van Hem levend water te begeren. *Gij hebt wèl gezegd*, spreekt de Heere, *ik heb geen man; want u hebt vijf mannen gehad en die u nu hebt, is uw man niet; dat hebt u in waarheid gezegd.*

Zo staat zij dus als bovenmate zondig voor de Heere daar. Zij kan het niet ontgaan, het toe te stemmen, daar zij een grote zondares is. En met de woorden: *Dat hebt u wèl gezegd*, dat vind ik te prijzen, dat u het ook belijdt, *ik heb geen man*, - heeft de Heere elke uiting van vijandschap neergeslagen.

De alwetendheid des Heeren, die Hem alles laat zien en Zijn goedertierenheid en dat Hij haar toch niets verwijt, heeft haar getroffen. Maar nog wil zij niet voor de genade vallen, zij werpt een vraag op, omdat zij met de bekering tot God in het geloof geen waarachtige ernst maken wil, een vraag, die toentertijd veel besproken werd om het gesprek van zichzelf en haar zondig leven en van de nu door haar besepte noodzakelijkheid van bekering, af te leiden.

"Deze is een Profeet, want anders zou mijn hele levenswandel voor Hem niet bloot liggen", dat voelt zij door en door, maar hoe zij zalig moet worden, dat wil zij toch van Hem niet weten. Zo spreekt zij dan: *Heere, ik zie, dat u een Profeet zijt. Onze vaders hebben op deze berg aangebeden en gijlieden (de Joden) zegt, dat Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.*

Wat zij echter aanvoert om het heil van zich af te leiden, dat leidt de Heere in Zijn geduld opnieuw op haar terug, opdat voor haar elk steunsel om in de zonde te blijven, zou breken. Zo spreekt Jezus tot haar: *Vrouw, zwakke, zondige vrouw, ik weet, wat maaksel u bent en hoe u uw hart verleidt en verleiden wilt! - geloof Mij - want u voelt door en door de macht van de waarheid uit Mijn mond: de ure komt, wanneer gijlieden - u mag dan Joden of Samaritanen heten, voor God staat u allen gelijk, bent voor Hem allen zondaren en over die wil Hij Zich ontfermen - wanneer u also noch op deze berg, noch te Jeruzalem zult aanbidden; Wie? De Vader!*

O, met welk een Naam wordt aan een verdoemeniswaardig zondares de hoge en heilige God bekend gemaakt! Hoe wordt haar inwendige vijandschap tegen God met deze Naam gebroken! En hoe wordt haar iedere aanleiding om de schuld op godsdienstige meningen te werpen, uit de hand genomen.

De tijd komt, spreekt de Heere, dat het niet meer heten zal: bent u Jood of Samaritaan? Maar dat men daarheen zal gaan, vanwaar het heil der zondaren komt, dat is tot *de Vader*, die zulk heil aan Zijn mensen uit loutere ontferming schenkt. Daar zal dan niemand meer met de

aanbidding zijn eigen eer zoeken, maar de eer des Vaders in de hemelen. Dan zal men noch op Samaritaanse noch op farizese wijze een schepsel Gods van de ontferming uitsluiten.

Gijlieden aanbidt wat u niet weet, laat de Heere er op volgen - wij echter aanbidden, wat wij weten, want de zaligheid is uit de Joden. De Heere wil zeggen: dat is tot hiertoe het verschil tussen u en ons, dat u in alles, zonder vaste grond onder uw voeten te hebben, te werk gaat; en dat wij daarentegen, die in waarheid Joden zijn, beloften hebben op welke wij aanbeddend wachten, de beloften van de Christus (Messias) en de zaligheid, welke Hij brengen zal. Want dat deze Christus (Messias) niet uit u maar uit de Joden komt, weet u zelf heel goed. Maar, wanneer Hij gekomen is, heet het niet meer: de Joden zullen Hem alleen hebben, de Samaritanen zijn daarvan uitgesloten, maar de ure komt, dat de Christus (Messias) dat de zaligheid, die uit de Joden is, aan alle volkeren openbaar zal worden. En deze ure is reeds nu, wanneer de ware aanbidders tot de Vader komen zullen als arme kinderen, die bedelen om genade *in die Geest*, die Hij geeft, en *in de waarheid* van Zijn Christus. En de Vader is op zulken uit, zoekt zulken, of Hij hier of daar een vinden mag, die Hem alzo zal aanbidden.

God is niet zoals vlees zich voorstelt. Dat bij Hem aanzien des persoons zou zijn. God ziet niet naar het uitwendige sieraad, niet naar de uitwendige schijn, God is een Geest, op het allerhoogst volmaakt in al Zijn eigenschappen en Zijn wegen; rechtvaardig en goed. En zoals Hij is haat Hij allen, die alleen met de mond aanbidden en het is betamelijk, dat allen, die Hem aanbidden, Hem alzo aanbidden, dat het hun er om gaat voor het inwendige zowel als voor het uitwendige, in overeenstemming te zijn met Zijn goede en heilzame wil.

Dat was het juist, wat deze vrouw niet wilde en waarom zij allerlei uitvluchten gezocht had. Maar zij is verslagen door de waarheid en overtuigd geworden van haar schandelijk leven.

Zal zij zich echter overgeven, zo is een breuk gemaakt tussen haar en haar tegenwoordig gedrag, dan heeft het ook een einde met haar onwettig samenwonen met een man, die niet haar echtgenoot is. Zij doet nog een laatste poging. *Ik weet*, antwoordt zij, *dat de Messias komt (die genaamd wordt Christus); wanneer die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen.*

Zij wil zeggen: U bent toch ook maar een mens en er zijn zoveel geleerden geweest - de ene beweerde: zó is het recht, - de ander weer: nee, zó is het recht. Wie zal bij de duizenderlei verschillende meningen over de weg der zaligheid ons het juiste en ware verkondigen? Zou ook U niet kunnen dwalen? Dat weet ik echter goed en daarop verlaat ik mij: de Messias komt en wanneer die zal gekomen zijn, zo zullen wij bepaald weten wat wij te doen hebben om zalig te worden. Daaraan zal ik mij dan houden en zolang wachten, totdat die komen zal.

Daarop antwoordt echter Jezus: ***Ik ben het die met u spreek.***

Daar waren de vrouw alle wapenen uit de hand geslagen, daar heette het in haar: "Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden. Nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, ben ik beschaamd. Ja, ook schaamrood geworden!"

Ontsteld haast zij zich weg, zij laat haar watervat staan; zij had levend water gedronken. Zij haast zich in de stad te komen en spreekt tot de mensen: *Komt, ziet een mens die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is deze niet de Christus?*

Zij had dus de Messias gezien, hij had met haar gesproken, haar alles ontdekt wat zij gedaan had; zij had Hem alleen arbeid veroorzaakt met Hem tegen te spreken en Hem moeite veroorzaakt met haar afweren. Hij, Hij had haar niet dood aan Zijn voeten neergeworpen, maar zo'n zondares als zij, had Hij met goede woorden gesproken, vertroostende woorden. O, welk een bekering, welke zaligheid voor deze Samaritaanse vrouw!

Ik ben het, die met u spreek, is des Heeren woord aan ons, in de prediking tot u. Hij weet alles, wat wij gedaan hebben. Ach, mocht bij ons de put niet zo diep zijn, dat wij het Hem onmogelijk maken met Zijn reddende armen op de grond van ons hart te komen!

O, dat wij Hem erkennen en Hem om levend water bidden! Hij zit ook nu nog naast de put en spreekt: *Ga heen, roep uw zonden en kom hier*.

En daar bidden wij dan: Bij onze tegenstand tegen Uw genade, breek U met Uw zondaarsliefde door, leer ons de ware aanbidding en openbaar ons de Vader en hoe U de Christus zijt, o Heere Jezus; opdat wij het vergankelijke laten staan en - van U vervuld - het de mensen, zonder iets te schromen, voorhouden, wie wij zijn en of U niet zijt een God van volkomen zaligheid! Amen!

3. Jezus onderwijst Zijn discipelen over de VADERNAAM

Geliefden.

Terwijl onze Heere met de Samaritaanse sprak en tot haar zeide: "Ik ben het die met u spreek," kwamen Zijn discipelen uit de stad terug met de gekochte spijs en zij verwonderden zich, dat hun Meester met een vrouw sprak, want zo iets was geheel en al tegen het trotse gebruik der Joodse leraren.

Zo zullen in het algemeen allen, die nog niet uit ervaring de troost des Heeren kennen: "Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht", waarlijk niet het allerliefst in hun zwakheid roemen, maar in de waan van hun sterkte het zwakke gering achten; hetwelk toch God na de val van de sterke Adam verkozen heeft, opdat Hij tot schande make, wat sterk is.

De discipelen wilden het echter de Heere niet zeggen, dat zij zich verwonderden, dat Hij met een vrouw sprak, want zij hadden er vrees voor, van de Heere een bestraffing te ontvangen. Daarom sprak niemand: Wat vraagt U, wat redetwist U met deze vrouw? Of, wat spreekt U met haar?

Het is merkwaardig, hoe alle vlees zich verwondert, dat de Heere Zich de verlorenen, de zwakken, de teruggezetten, de verachten, hetgeen dat niets is, aanneemt. Zo verstaan wij het dan allen in de praktijk niet, hoe, waar en aan welke mensen God de Heere Zijn genade verheerlijkt.

De discipelen verwonderden zich niet wanneer Hij met de geleerde Farizeeën sprak, die immers zo sterk waren, daarmee echter Jeruzalem, de stad Gods, nabij de verwoesting brachten. Daarentegen verwonderden zij zich, dat de Heere met een vrouw sprak, met een zwakke, ... en bracht deze niet haar ganse stad in beroering en velen daaruit tot het geloof door haar rede? "Hij heeft mij alles gezegd wat ik gedaan heb!"

Zo is Eva, de gevallene, maar weer opgerichte, de moeder der kerk. Sara opnieuw, als zwakke, als onvruchtbare. Die juist als zulke onvruchtbare baart, is het meest volkomen beeld van het geestelijk Jeruzalem en alleen zo staat Abraham daar als een vader van alle gelovigen, toen hij niets had dan een verstorven lichaam.

De discipelen begrepen dat niet. Zij begrepen het ook niet, dat de Kanaänese vrouw de Heere nariet; begrepen het opnieuw niet, toen sommige moeders hun kinderen tot Hem brachten, opdat Hij ze zegende; begrepen het ook niet, toen een vrouw in haar ziekte, waaraan zij twaalf jaren geleden had, Zijn kleren aangeraakt had. Want zij zagen aan de Heere geen bijzondere gedaante, en verstonden het woord niet: "Wij dwaalden als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, doch de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen, doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was."

Zij droegen ondertussen op liefhebbende wijze voor de Heere zorg. En daar moesten zij zich nog meer verwonderen, dat de Heere, die zo uitgeput was van de reis, nu, nadat zij toch met spijs gekomen waren, daarvan niets genoot. In plaats van Hem te drinken te geven, baden en vermaanden zij Hem daarover en spraken, ingenomen met dat, wat zij gebracht hadden: "Rabbi, eet!"

Waarom at dan onze Heere niet? Ach, eten en drinken bekleedt bij vlees en bloed alom de eerste plaats, zelfs dan, wanneer het nog zo-even voor een open graf gestaan heeft. Moge de Heere zulke lichtzinnigheid met Zijn vasten verzoend hebben!

Gelijk Mozes de handen ophief en rechtuit hield, terwijl Israël tegen de Amalekieten streed, alzo verhief de Heere de handen Zijns harten en hield ze met de staf van het Woord en Zijn zondaarsliefde rechtuit over de Samaritaanse vrouw en over velen in Sichem, welke door haar woorden en spoedig door Zijn tegenwoordigheid tot het geloof zouden komen. Hier had Hij

een strijd tegen de helse Amalekieten. Daarom at Hij niets, maar sprak tot Zijn discipelen: *Ik heb een spijs om te eten, die u niet weet.*

De discipelen begrepen het niet, dat Hij dit geestelijk meende, zo weinig als de Samaritaanse vrouw het begreep, wat Hij wilde toen Hij sprak: "Geef Mij te drinken!" Daarom zeiden zij dan tot elkaar: *Heeft iemand Hem te eten gebracht?* Daarop kwam uit de mond des Heeren het woord, dat wij tot onze lering en tot onze troost nader uiteenzetten willen. Zo luidde dit woord:

Mijn spijs is, dat Ik doe de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng.
Evangelië van Johannes 4:34

De Heere zegt hier, "***dat Hij van Een gezonden is*** - en wel om Diens wil te doen en Zijn werk te volbrengen, - en dat zulke wil te doen en zulk werk te volbrengen Zijn spijs is.

En nu de harten hemelwaarts! Met uw geloof in de eeuwigheid, welke zonder aanvang is, en dan terug in de hof van Eden met zelfverootmoediging! Hij, van Wie de Heere Jezus spreekt, is de Vader, Hij heeft Zijn Zoon gezonden naar het raadsbesluit van Zijn wil over ons, tot prijs van Zijn eeuwige ontferming. Van Wie is het uitgegaan dat wij zouden gered zijn van de eeuwige toorn, gered zijn van onze zonden en van het eeuwig verderf? Is dat van ons uitgegaan?

Adam vluchtte voor God toen hij Zijn stem vernam. Hij maakte zich zelf onontvankelijk voor de genade doordat hij de schuld op God en zijn vrouw wierp. De Samaritaanse vrouw behandelde de Heere grof en wierp het op Hem terug, toen Hij met Zijn bede: "Geef Mij te drinken", haar hare eigenliefde en haar liefdeloosheid tegen haar naaste voelen liet. En zij omhulde zich meer en meer als met een pantser, hoe nader haar de Heere de reddende waarheid aan het hart legde. Maar: "Ik zag u in uw bloed!" "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid."

Daarbij zal het blijven: *God de Vader de Eerste!* In Zijn barmhartigheid ligt de grond van onze redding David, hoewel hij de profeet Nathan dagelijks zien kon, bleef in het slijk zijner zonden en in zijn halsstarrigheid. Eerst toen, toen God de profeet tot hem zond, werd hij verbrijzeld. Het bedenken van alle vlees is vijandschap tegen God.

God de Vader is de Eerste; bewogen door ons geheel van Hem afgekeerd te zijn, heeft Hij, toen wij verkocht waren onder de heerschappij van de duivel en de zonde; toen wij ons geheel onbekwaam gemaakt hadden, ooit Zijn wil te doen; toen wij ook niet een verlangen koesterden weer tot Hem gebracht te worden, - eerder bovenmatig zondig werden in onze dood en nog altijd dieper zonken, ja, het bij de duivelen zochten – toen heeft Hij het beste gezonden heeft wat Hij had, Zijn Zoon, Zijn Enige, Zijn Eniggeborene. Ja, gezonden; waarheen?

In zo'n toestand als de onze is. In een toestand van toorn en vervloekt zijn voor de wet. In een toestand waarin alles, wat gedacht en gedaan wordt, zonde is, al mag het ook nog zo goed schijnen. In een toestand van de uiterste ellendigheid, de uiterste zwakheid, de uiterste nietigheid. Hij heeft Hem gezonden in de persoon van de zondaar, Hem, de Zoon, de eeuwige reine en heilige; in de persoon des zondaars zeg ik, heeft Hij Hem gezonden, zodat Hij, de Zoon, voor de wet daar stond als de gruwelijkste, afschuwelijkste en meest vloekwaardige zondaar! Want alle zonden, zij mogen heten zoals zij willen, - God wierp Hem er in! Hem, Zijn Zoon. God wierp al deze zonden op Hem, zodat Hij door en door in de heilige ogen van God zonde was. Het hele vervloekt zijn van het menselijk geslacht kwam op Hem, op Hem in volle toorn, het eeuwige gericht over al deze zonden, zodat duivel, dood en hel met alle verzoeking en met al haar kracht en macht zich over Hem heen maken moesten en Hij in de hemel niet anders behandeld zou worden dan wij daar voor de rechterstoel behandeld moesten worden. Zó heeft God Zijn Zoon gezonden om Zijn wil te doen, ***om Zijn werk te volbrengen.***

Dát is hier "**Gods wil!**" Hoor de Apostel Paulus: "God wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis der waarheid komen. Want er is één God en er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus, die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor allen, zijnde het getuigenis te zijner tijd." Hoor hem nogmaals: "Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn."

Hoor de Apostel Petrus: "God wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen!"

Hoor de Heere Zelf, Lukas 14: "Een zeker mens bereidde een groot avondmaal en hij noodde er velen en hij zond zijn dienstknecht uit ter ure des avondmaals om de genoden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn gereed!" En: "Ga haastig uit in de straten en wijken der stad en breng de armen en verminkten, en kreupelen en blinden hier in. En de dienstknecht zeide: Heere! het is geschied, gelijk u bevolen hebt en nog is er plaats. En de heer zeide tot de dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen en dwing ze hier te komen, opdat mijn huis vol worde!"

En opnieuw: "Dit is de wil desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe. En Ik zal hem opwekken ten uiterste dage." (Joh. 6: 40).

Het is dus de wil van het welbehagen Gods, waarover ook de Apostel Paulus nog een vertroostend woord ons meedeelt in zijn brief aan die van Eféze, o.a. hoofdstuk 1: 4-10; en hoofdstuk 2: 4-10. Deze wil dus: *Zondaars gered te hebben van hun zonden.*

Wat is hier "**Gods werk?**" Horen wij de Heere opnieuw: Zo spreekt Hij in Zijn hogepriesterlijk gebed: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen!" Ik heb Uw Naam geopenbaard aan de mensen die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt!" Dat was dus Gods werk, dat Hij Zijn Zoon te volbrengen gaf: Zijn Naam te openbaren aan degenen die Hij Hem gegeven had, en niet te rusten noch stil te zitten tot hun deze Naam volkomen geopenbaard zou zijn.

Hoe heet deze Naam? "Vader" heet deze Naam. En het doen van deze wil Gods is: zondaren gered te hebben. Het volbrengen van dit werk Gods is: *Zijn VADERnaam aan de Hem uit de wereld gegevenen volkomen te openbaren.*

Dat noemt de Heere **Zijn spijze**. Dit stelt Hij niet alleen boven het genot van aardse spijze, Nee, Hij zegt het duidelijk, dat Hij daarvan, als het ware leeft; dat het Zijn voedsel is.

Hoe straalt ons de eeuwige barmhartigheid Gods, hoe de vrijwillige liefde en de vrijwillige gehoorzaamheid des Zoons uit deze woorden tegemoet!

Gelijk echter de Zoon van Zich zegt, dat dit Zijn spijze is, de wil Gods te doen en Zijn werk te volbrengen, - gelijk Hij het ook van Zich zegt, dat Hij daartoe gezonden is, - *zo heeft Hij ook Zijn wil gedaan, dit werk ook volbracht.*

En hoe? Het is voor alle vlees een onmogelijke zaak, deze wil Gods te doen, zo'n werk te volbrengen en wel uit drie oorzaken: ten eerste in betrekking tot God, ten tweede met het oog op zichzelf en ten derde vanwege de zondaren, welke Hij komt redden.

In betrekking tot God mag, wie zondaren redt, zelf geen zondaar zijn en moet toch aller zondaren zonde dragen, moet dan echter ook de ganse last van de toorn van God tegen aller zondaren zonde op Zich nemen en voor de zonde een eeuwige genoegdoening brengen. Nu noeme en geve men mij één uit ons midden, die daartoe in staat zou zijn!

Wie zondaren redt, moet voorts God volkomen kennen om door alle duisternis en alle toorn heen een eeuwige ontferming te aanschouwen en te geloven. En nu geve men mij één uit ons midden, die daartoe de moed, het geloof zou hebben!

Eindelijk, wie zondaren redt, moet zelf hun toestand door en door kennen opdat hij niet moe wordt, niettegenstaande al hun tegenspreken en zondigen tegen hem, hen toch te redden. Geef mij nu één uit ons midden, die volhoudt voor zondaren als borg op te treden, die altijd voor hen in de bres gaat staan, hoe erg zij het ook met hem maken, die niet rust tot hij hen zelfs tegen hun wil gered heeft.

Daar kennen wij slechts Eén uit ons midden, die echter tegelijkertijd uit de hoge hemel is gekomen: onze trouwe, geliefde, zachtmoedige, geduldige Heiland, Jezus Christus.

En nu, de Vadernaam aan de mensen te openbaren, welk een op zichzelf onmogelijk werk! Wie kan het hier met zijn gedachten vatten, dat dit de spijze is van de Zoon, Die de Vader liefheeft? Het aan de zondige mens te openbaren, altijd weer opnieuw en herhaaldelijk te openbaren, zonder moede of mat te worden? *"Hij daarboven is uw Vader!"*

- Welk een werk! Welk een werk tegen de eigengerechtigheid, tegen de trots des vleses! En dat bij mensen, die door hun natuur eerder de duivel geloven dan God!
- Welk een werk bij mensen die door hun geboorte en van hun eerste ogenblik af verdorven zijn; van wie God Zelf zegt: "Ik heb geweten, dat u van de buik af een overtreder genoemd zijt."
- Welk een werk dit steeds te openbaren aan de kinderen in hun hard ongeloof; aan de kinderen, die niettegenstaande de meest veelvuldige bewijzen, dat zij een rijke, genadige Vader in de hemel hebben, het toch nooit vasthouden kunnen, dat Hij werkelijk hun Vader is.
- Welk een werk het aan zulke kinderen te leren, dat zij het zo ver brengen te stamelen en te zuchten: "Abba, Vader!"
- Welk een werk dat te voleindigen bij de kinderen, dat zij in geest en waarheid de Vader aanbidden, als de Vader van de Heere Jezus Christus en in Hem als hun Vader, als hun God!
- Welk een werk het bij de kinderen te voleindigen, dat zij Hem als zó Een belijden voor hun eigen geweten, voor de wereld, voor alle duivelen, dat zij Hem als Vader dankzeggen en Hem roemen in de hoop op eeuwige heerlijkheid en een eeuwig erfdeel met Christus.

O, wanneer wij dit alles bedenken, zo gaat het ons begrip te boven. Het is *de wil van de Vader*, dat zondaren zalig worden; daartoe heeft Hij Zijn Zoon gezonden. En het is *de spijze van de Zoon*, zondaren zalig gemaakt te hebben. De Vader heeft de Zoon dit werk in de handen gegeven, Zijn Vadernaam aan de zondaren te openbaren en het is de spijze des Zoons, dat Hij rust noch duur heeft, totdat Hij deze Vadernaam aan zondaren volkomen geopenbaard heeft.

- Laat het ons bedenken, dat wij, aan onszelf overgelaten, niet zalig willen worden maar dat wij allen, die gered zijn, het net zo gemaakt hebben als de Samaritaanse vrouw. Wij liepen tegen Hem aan met opgeheven schild, totdat Hij ons te machtig werd en ons overwon met het geweld van Zijn liefde, zodat wij de wapenen wel van ons moesten werpen.
- Laat het ons bedenken, hoe moeilijk het ons valt. Ja, hoe onmogelijk het voor ons is, beladen met zonden, bezwaard met zorgen, te geloven: "Hij daarboven is mijn Vader om Christus wil." Dan zullen wij iets daarvan begrijpen, hoe de Heere ons heeft liefgehad, zodat Hij het voor Zijn spijze hield, ons daarheen te brengen, dat de hel ons niet zou hebben; om de Geest te verwerven, dat wij toch *Abba* roepen; en vanwege onze zonden en ellende te zuchten tot God om genade, redding uit nood en dood.

- Nemen wij het echter ter hart, hoe vermoeid en belast wij ook mogen zijn, hoe ellendig, hoe zondig ook: *God wil onze zaligheid, onze redding. Hij wil het, dat wij Hem als Vader aanroepen, Hem als Vader vertrouwen en van Hem alle goeds verwachten.*

De wil van God, dat wij gered zouden zijn, heeft de Zoon nu gedaan. Het werk, dat wij door Zijn, - voor ons verworven - Geest "Vader" roepen zouden, heeft Hij nu volbracht; dat is een uitgemaakte zaak.

Waar nu de stem van de Geest des Heeren in ons getuigt: "God is uw Vader" - in ons spreekt: "roep Abba!", waarom vrezen dan velen van ons, in wier harten toch de gebaande wegen zijn, die stem te gehoorzamen? De hoge en heilige God laat Zich tot zondaren neer. Hij heeft de genoegdoening voor hen laten daarstellen door Zijn Zoon. Dan mogen wij tot Hem gaan op grond van het enige offer van Jezus Christus, die de wil des Vaders gedaan en voor zondaren Zijn leven ten schuldoffer gegeven heeft. Zij mogen en zullen "Abba" zeggen, of ook alle duivelen en hun zonden hen de mond stoppen willen.

Wij hebben hier niet te zien op onszelf, maar op de liefde Gods en op de genade van Jezus en daarnaar te horen, wat de Geest in ons getuigt. Die ons leert van onszelf en onze zonden, van goed en kwaad af te zien en de barmhartigheid te geloven, welke ons zo rijkelijk van God geschonken is in Jezus Christus.

U echter, die tot nu toe de wereld dient, en de duivel tot uw vader verkiest, maak u toch op uit de wereld en maak u op uit de strikken van de satan. Want wanneer u dat versmaadt, wat Christus voor Zijn spijsze verklaard heeft, zo weet, dat wie de wil des Heeren vernomen en deze niet zal gedaan hebben, een eeuwig vuur, dat de vijanden verteert, tot zijn spijsze zal hebben. Hoort het Woord: "Ben Ik een Vader? Waar is Mijn eer?" En: "Ik wil de dood van de goddeloze niet."

En u, die de stem hoort: "Ik wil uw Vader zijn en u zult Mijn zonen en dochteren zijn, " - behoudt moed tegen alle influisteringen van de duivel!

Met uw eigengerechtigheid moet u in de diepte, dat uit u niets geworden is dan stof, as en zonde! Wat zal blijven? *Des Vaders wil en welbehagen! Des Vaders Naam! De liefde van de Heere Jezus! Amen.*

4. De stem van de Zoon van God

Na deze was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem. En er is te Jeruzalem aan de Schaapspoort, een badwater, hetwelk in het Hebreeuws toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen. ...

Jezus dan antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar! Voorwaar! zeg Ik u: de Zoon kan niets van Zichzelve doen tenzij Hij de Vader dat ziet doen; want zo wat Die doet, doet ook de Zoon desgelijks. Want de Vader heeft de Zoon lief en toont Hem alles wat Hij doet en Hij zal Hem groter werken tonen dan deze opdat gij u verwondert. Want gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend die Hij wil. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven. Opdat zij allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren. Die de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft. Voorwaar! Voorwaar! Ik zeg u: die Mijn Woord hoort en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven. Voorwaar! Voorwaar! Zeg Ik u: de ure komt, en is nu, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven. Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelve. En heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is. Verwondert u daar niet over; want de ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen. En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis. Johannes 5: 1-29

Geliefden.

In de 45ste vraag van onze Heidelberger Catechismus wordt gevraagd: "wat nut ons de opstanding van Christus?" En het antwoord daarop luidt:

"Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken.

Ten andere worden wij door Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven.

Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker punt onzer zalige opstanding."

Het is van de opstanding tot een nieuw leven en van de opstanding des vleses, dat de Heere in het u voorgehouden gedeelte van Johannes 5 spreekt, en van dit standpunt uit willen wij u dat nader verklaren.

Allereerst hebben wij in dit vijfde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes Bethesda voor ons. Daarin lagen vele zieken. In de gewone weg van Zijn Goddelijke voorzienigheid ontfermde de Heere Zich over vele van die zieken doordat er een engel kwam, die het badwater beroerde; wie dan onmiddellijk na deze beroering in het water daalde, of daarin werd geworpen, die werd van zijn ziekte genezen, van welke ziekte hij ook bevangen was. Zo'n gezondmaking ging echter alleen over de lichamelijke ziekten, maar het eeuwige, geestelijke leven was daarmee niet verbonden. Het was een weldaad des Heeren, zoals Hij er ons allen van onze vroegste jeugd af aan zovelen heeft doen toekomen en Hij was het ook, die ons genadig van zo menige ziekte, die ons getroffen had, weer genas. Ik herhaal het: de genezing door het badwater van Bethesda was een gewone, Goddelijke weldaad.

Nu komt echter de Heere Jezus, en treedt in één van die vijf zalen binnen. Hij wacht niet tot de engel neerdaalt om het badwater te beroeren, maar Hij ziet deze ellendige mens daar in zijn algehele hulpeloosheid liggen. Ach, Hij wist het maar al te goed, dat zij, die de lichamelijke genezing door het badwater van Bethesda hadden ontvangen, toch geestelijk dood waren

gebleven en omdat zij dood bleven, stond hun ook niets anders te wachten dan dat zij na hun lichamelijke dood, in de dag des oordeels, zouden opgewekt worden tot de opstanding der verdoemenis. Dood waren zij en dood bleven zij, niettegenstaande de Heere Zijn ontferming in hun lichamelijke genezing had groot gemaakt; dood waren zij in zonden en misdaden en boven anderen was dit het geval met deze man van wie wij in dit geschiedverhaal lezen, dat hij acht en dertig jaren ziek had gelegen. En het is meer dan waarschijnlijk, dat hij zich deze ziekte ten gevolge van een zedeloos leven zelf op de hals had gehaald. De Heere Jezus zei immers tot hem toen Hij hem later ontmoette: *Ga heen en zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkome.*

Acht en dertig jaar had hij ziek gelegen! Wat met hem voorviel, moest immers een onuitwisbare indruk op hem gemaakt hebben! Het was immers niet de engel, die hem gezond maakte, het was niet het badwater, dat hem genezing aanbracht, maar hij ziet een Man tot zich komen, die hem vraagt: *wilt u gezond worden?* Deze Man zegt verder: *Sta op, neem uw beddeken op en wandel!* Het duurde niet lang of de zieke bespeurde werkelijk, dat hij vast op zijn voeten stond en naar zijn huis kon gaan.

Niettegenstaande dit alles echter, merken wij bij deze zieke niets dan lichtzinnigheid en onverschilligheid op. Acht en dertig jaar had hij ziek gelegen en, genezen zijnde, gedraagt hij zich alsof er niets bijzonders met hem was voorgevallen. Dit blijkt ons daaruit, dat, toen de Joden hem vroegen, wie het was, die hem gezond had gemaakt, hij het niet eens wist. Hij schijnt er zich dus weinig om bekommerd te hebben, wie hem genezen had, maar hij weet de Joden wel te vertellen, dat die onbekende Weldoener hem bevolen had zijn beddeken te dragen, hoewel, - daar de Joden hem dit als een sabbatsschending verweten hadden, - hij wist, dat zij de Heere Jezus daarover zouden lastig vallen. Toen later de Heere hem in de tempel vond, en zo vriendelijk en ernstig tot hem zei: *Ga heen en zondig niet meer*, gaat hij de Heere aan de Farizeeën aanwijzen als diegene, die hem genezen had en hem bevolen had zijn beddeken te dragen op de Sabbat. Zo werd hij een verrader van Hem die hem genezen en gered had.

Het was echter bij deze hele genezing de Heere minder te doen geweest om de man zelf dan wel om aanleiding te hebben, het volk voor te houden, ***wat de Vader werkt en wat de Zoon ook werkt*** (vers 17), en dat deze werken nog in geheel wat anders bestonden dan in lichamelijke genezingen. Hij nam hieruit aanleiding om de een of andere - Hij wist wel wie Hij op het oog had - van zonde en ongerechtigheid te overtuigen. Want ach, hoe treurig zag het er toch onder deze Joden uit. Zij schenen te ijveren voor Gods waarheid, voor de handhaving van het vierde gebod, maar dit alles was bij hen niets dan een dode letter en van het waarachtige sabbat vieren wisten zij niets af. De Heere Jezus daarentegen heelt op de sabbat en beveelt de genezene op de sabbat zijn beddeken te dragen, om daardoor de Joden het bewijs te leveren, dat hij, - naar wie acht en dertig jaar lang niemand had omgekeken, - hetzij op de sabbat, hetzij op werkdagen, werkelijk genezen was. Hij wilde de Joden zo de overtuiging bij brengen dat zij met al hun praten over de sabbat het leven Gods niet kenden, maar geestelijk dood waren. Hoe? Waren de Joden geestelijk dood, die toch zo voor de sabbat ijverden?

Ach, geliefden! Dat zij voor een nauwgezette sabbatsviering ijverden, was zeker niet af te keuren, maar zij hadden daaraan niet genoeg. Zeker, het is een goede en loffelijke zaak, *dat men des zondags met de gemeente opgaat naar Gods huis om Gods woord te horen verkondigen, de sacramenten te gebruiken, de Heere openlijk aan te roepen en de armen christelijke handreiking te doen.* Maar dit alles heeft op zichzelf nog niets te betekenen; er moet nog iets meer bijkomen en dat is, wat de Catechismus bedoelt, als er in het antwoord op de 103de vraag - na de uitleg van het vierde gebod, - aan toegevoegd wordt: "ten andere, dat

ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken viere, de Heere door Zijn Geest in mij werken late, en alzo de eeuwige sabbat in dit leven aanvange."

Als de Heere Jezus hier zegt: **Mijn Vader werkt tot nu en Ik werk ook**, dan wil Hij daarmee zeggen: 'Mijn Vader houdt de sabbat evengoed in ere als u, maar Hij houdt die evenals Ik, op een geheel andere manier dan u. Integendeel Mijn Vader is onafgebroken werkzaam om goed te doen, ook op de sabbat en de Zoon doet dat eveneens. Mijn Vader rust wel uit van de werken der schepping, maar Zijn Goddelijke scheppingskracht in het rijk der genade staat nooit stil, maar is er steeds op uit ellendigen en verlorenen uit de geestelijke dood op te wekken en op de weg ten eeuwigen leven te zetten en te houden. Hij is onafgebroken bezig met zulken, die niet zien en niet horen kunnen, het leven te schenken en hen op te wekken uit hun dood, als zij Mij horen. Het is Zijn werk, dat zulken van hun boze werken beginnen te vieren, God door Zijn Heilige Geest in hen laten werken en zo de eeuwige sabbat in dit leven aanvangen. Ja, dat zijn de werken van Mijn Vader, en ook de Mijne. En als het geldt zulke werken te volbrengen, staat geen gebod omtrent de uiterlijke sabbat Mij in de weg.'

De Heere bedoelde dus met de genezing van de acht en dertig jaar lange zieke en met de redevoering, die Hij daaraan vastknoopte, de Joden voor te houden: uw sabbatsvieringen, d.w.z. de manier, waarop u meent de sabbat te moeten vieren, is Mij niets waard als er nog niet wat bijkomt. En dat is: de letter doodt, maar de Geest maakt levend. Dat is het wat opgesloten ligt in de woorden van de Catechismus: "dat ik al de dagen mijns levens viere van mijn boze werken, de Heere door Zijn Geest in mij late werken en zo de eeuwige sabbat in dit leven aanvange."

In hun grote dood verstaan de Joden dit niet en zij trachten de Heere te doden, niet alleen daarom, dat Hij naar hun eigenwillig oordeel een sabbatsschender was, maar nog veel meer **"omdat Hij God Zijn eigen Vader noemde"** en op deze manier Zich aan God gelijkstelde. Met Zijn woord had de Heere hen een geweldige stoot gegeven.

Hij gaat dan verder en zegt hoe de Vader onafgebroken bezig is mensen, die dood zijn in zonden en misdaden, uit deze hun geestelijke dood op te wekken en, zegt de Heere, dat doe Ik ook, wij lezen immers vers 19: **Voorwaar! voorwaar! Ik zeg u, de Zoon kan niets van Zichzelve doen tenzij Hij de Vader dat ziet doen, want zo wat die doet, doet ook de Zoon des gelijks**. De Heere spreekt hier niet uit kracht van Zijn Godheid, waardoor Hij, God uit God, en de Vader in alle dingen gelijk is, maar Hij spreekt als de van God verordeneerde Middelaar tussen God en de mensen, als de mens Jezus Christus. Het is alsof een zoon zei: "ik bezit van mijzelf niets dan wat mijn vader mij geeft, ik heb hem alles in handen gegeven en, zoals ik zie, dat mijn vader handelt, zo handel ik ook."

'Het is niet door Mijn kracht en macht, en op Mijn gezag, dat Ik de mensen ten leven roep, maar ik doe het, omdat Ik het Mijn Vader ook zie doen, en omdat Hij het mij bevolen heeft.' Dus "gelijk de Vader werkt, werk Ik ook." Dat Ik doe en werk wat de Vader ook werkt, is het gevolg daarvan, dat de Vader Mij liefheeft. Want in vers staat: 20: **"De Vader heeft de Zoon lief en toont Hem alles wat Hij doet."** Een vader, die zijn zoon liefheeft, toont hem alles. Voor een andere, voor een vreemde, mag hij geheimen hebben, maar voor een zoon, die hij zelf in het een of andere ambt gesteld heeft, heeft hij geen geheimen, van welke aard ook. **Ja, de Vader zal Hem nog groter werken tonen dan deze, opdat gij u verwondert.** 'De Vader zal de Zoon nog grotere werken tonen, doordat de Vader de Zoon op zal wekken uit de doden, Hem aan Zijn rechterhand op de troon zal zetten in eeuwige heerlijkheid, en dat dan de Zoon door Zijn afgezanten gaan zal tot de blinde heidenen en onder deze blinde, dode heidenen zal levend maken wie Hij wil. Dat zijn de grotere werken, welke de Vader de Zoon tonen wil.'

Vers 22: ***Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon overgegeven.*** Dit is echter het woord des Zoons: laat de doden hun doden begraven! En: “Komt allen tot Mij, u allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” (Matthéüs 11: 28) Tot de Farizeeën echter spreekt Hij: “Gij adderengebroedsels! Wie heeft u aangewezen de eeuwige toorn te ontvliesen?” (Matthéüs 3: 7). Hij oordeelt zo, dat Hij de goddelozen, die naar hun eigenwillige wetten en inzettingen het ware leven trachten uit te blussen en te doden, op het hoofd slaat met de roede van Zijn mond, en dat Hij dáár tegenover het gekrookte riet niet verbrijzelt en de rokende vlaswiek niet uitblust. Dit oordeel heeft de Vader aan de Zoon overgegeven en dit heeft Hij gedaan. ***Opdat zij allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren.***

Zo zal de Vader tot allen, die voorgeven Hem te eren, en de Zoon niet eren, en niet willen, dat Jezus Koning over hen is, spreken: ‘Ben Ik dan de Vader, waar is dan Mijn ere? Ik ben het immers die gezegd heeft: Kust de Zoon opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat (Ps. 2: 12). Hij is Mijn Zoon, Mijn Geliefde in Wie Ik Mijn welbehagen heb. Wie de Zoon niet eert, wie Hem niet de ere geeft, die Hem toekomt; wie Hem niet houdt voor Degene, Die de doden levend maakt; wie niet gelooft, dat Hij een rijke, barmhartige en genadige Verlosser en Zaligmaker is; die de Vader uit loutere genade en ontferming op aarde heeft gezonden, die eert de Vader ook niet.

De Heere Jezus Christus eist hier van de Joden, tot wie Hij sprak, en niet minder van ons, dat wij Hem houden voor Degene, die ons, die in de dood liggen, levend maakt, door de adem Zijns monds, door Zijn Geest. Dat men dus niet aan de uitwendige letter moet blijven hangen, omdat de letter doodt, maar dat men moet dringen tot de geestelijke zin der wet, zonder echter de uiterlijke betrachting na te laten of op zij te zetten. Tot de geestelijke betekenis der wet, welke die der vrijheid is, zal ik nimmer doordringen, tenzij ik geleerd heb de toevlucht te nemen tot mijn Verlosser en Zaligmaker, hoe arm, hoe blind, hoe ellendig en verloren ik ook ben. Maar o, als ik dan leer tot de Heere Jezus te vluchten, niet zoals ik moest zijn, maar zoals ik ben, dan zal Hij mij zeker ook wel in rechte paden leiden en mij afwassen van mijn onreinheid en geestelijke melaatsheid.

Verder zegt de Heere: ***Voorwaar! voorwaar! zeg Ik u: Wie Mijn Woord hoort - d.w.z. zó hoort, dat het in zijn hart opgenomen wordt. Welk woord bedoelt de Heere hiermee? Het woord des levens, het woord van genade, het woord van ontferming. Alzo: wie Mijn Woord hoort, en gelooft, Die, die Mij gezonden heeft...*** Het woord des Zoons is dus het woord des Vaders; wat de Zoon zegt, zegt ook de Vader, en gelijk de Zoon genadig is en vol ontferming, zo is ook de Vader genadig en vol ontferming. Daarom heeft immers de Vader de Zoon in het vlees gezonden. Daarom heeft de Zoon ons ellendig vlees en bloed willen aannemen en daarin rondwandelen op deze aarde. Dat was dus geen zending, alleen om de waarheid te verkondigen, zodat de uiterlijke oren die vernamen, maar het doel van deze zending was, dat de mensen uit hun grote dood zouden overgaan in het eeuwige leven. Het doel van deze zending was dus niet de uiterlijke sabbatsviering te bevorderen, maar het doel was, dat de Heere door Zijn Geest in de harten zou werken. En dat Gods lieve kinderen hier in dit leven, dat terecht een jammerdal genoemd wordt, zouden beginnen de eeuwige sabbat te vieren, opdat dit ellendige leven, niettegenstaande al de onvermijdelijke moeite en verdrietelijkheden daarvan, voor hen tot één lieflijke Zondag mocht worden, waarop de schone stralen van de Zon der gerechtigheid, Jezus Christus, hen voortdurend koesteren, bestralen, verkwikken en genezen van al hun welverdiende kwalen en ellenden.

Alzo: Wie mijn Woord hoort en gelooft Die die mij gezonden heeft, ***die heeft het leven.*** Ja, en niet alleen het leven maar een leven, dat nooit ophoudt, het eeuwige leven. Het leven dus dat van boven neerdaalt, in het hart van een mens, is een leven zonder einde, een leven, dat de dood niet doden kan en dat met de dood van het aardse leven niet ophoudt. Die heeft dus het eeuwige leven. Niet: "die zal het krijgen".

Wie door de Heere levend en bekeerd gemaakt is, wie door Hem is opgewekt uit de dood der zonden en misdaden, die blijft ook eeuwig gelovig en gerechtvaardigd, hoe vaak hij ook meent, in zijn ongeloof te zullen omkomen. Want hij heeft een eeuwige Borg en Middelaar, die nooit laat varen de werken Zijner handen. De Heere Jezus zeide eens: "Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken dezelve en zij volgen Mij en Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal deze uit Mijn hand rukken." (Joh. 10: 27 en 28). Zo staat er ook hier: **"die heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis"**.

"Wat gelooft u van de vergeving der zonde" vraagt de Catechismus in Vraag 56.

Het antwoord luidt: "dat God, om de genoegdoening van Christus wil, al mijn zonden, ook mijn zondige aard, waarmee ik al mijn leven te strijden heb, nimmermeer wil gedenken, maar mij uit genade de gerechtigheid van Christus schenken, opdat ik nimmermeer in het gericht Gods kome."

Waarom komt zo'n zondaar nimmermeer in het gericht Gods? Omdat hij al vrijgesproken is, kan er geen vonnis des doods meer tegen hem worden geveld, geen verdoemenis over hem worden besloten, want de zon van de eeuwige genade is opgegaan in zijn hart.

"Wie de Zoon hoort, en gelooft in Hem, die de Zoon gezonden heeft, is van de dood overgegaan tot het leven". Ja, hij is overgegaan van de geestelijke dood tot het eeuwige leven!

Verder zegt de Heere Jezus tot de Joden (vers 25): **Voorwaar! voorwaar! zeg Ik u: de ure komt, en is nu, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.** De ure komt in Gods raad, in de eeuwige vrederaad daartoe bestemd, de tijd, de dag komt, waarop de geestelijke doden worden levend gemaakt. Uit de Joden, zoveel God er levend maken wil, uit de heidenen, zoveel God er levend maken wil. Want Jood of heiden, zij liggen allen in de dood van zonden en misdaden en worden daarin ontvangen en geboren. Hoe zijn dan de eerstelingen uit Joden en heidenen levend gemaakt? Doordat zij de stem van de Heere Jezus Christus hoorden. Velen zijn er in die tijd toegedaan tot de schare der gelovigen. En later? Later hoorden nog velen de stem van de Zoon van God door de prediking van het apostolisch woord, want waar Zijn apostelen des Heeren woord verkondigen, vernamen de mensen niet de stem van de apostelen, maar van de Heere. Zo gaat het ook nu nog tot op de huidige dag.

Als de Heere een waarachtig dienaar van Zijn woord hier of daar zendt om Zijn woord te verkondigen, dan geschiedt dat wel door de stem der predikers, maar eigenlijk is het toch des Heeren stem, die de gemeente verneemt. De prediker kan niet weten, wat er in het hart der mensen omgaat, en wat hun zielsbehoeften zijn, maar er is er Eén, die alles ziet en weet en Hij geeft de door Hem gezonden predikers overeenkomstig de behoeften der gemeente te prediken.

Er zijn daar vele geestelijke doden, die dood blijven, hoewel hun uiterlijke oren de prediking des woords vernemen. Het gaat daarmee, zoals het in de gelijkenis van de zaadzaaiër met het uitgestrooide zaad in de verschillende soorten aarde ging. Slechts van één der vier soorten van aarde wordt gezegd, dat zij goed was en vrucht voortbracht. De anderen hebben wel een tijd lang het woord gehoord, maar er zijn andere dingen, die het oor en het hart hebben ingenomen en zo zijn zij doof geworden voor de lieflijke stem van het Evangelie en teruggezonden in hun dood, waaruit zij in werkelijkheid nooit opgewekt waren.

Degenen echter, die de stem van God zó gehoord hebben, dat zij die ter hart hebben genomen, die zullen leven en niet terugzinken in hun dood. Het is de Heere Zelf, die hun dat belooft.

Verder zegt de Heere Jezus, *dat Hij het is, die het leven geven kan, daar Hij het leven heeft in Zichzelf*. Want, zegt Hij (vers 26), ***gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, also heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf***. Als dus de Zoon tot ons komt en het vriendelijk in onze harten klinkt: "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer (Jes.54: 10); of als Hij zegt: "Mijn zoon, Mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven!" dan stort Hij met zulke woorden het leven in de ziel uit.

Toen zij dit een en ander vernamen, zagen de Joden de Heere aan en zij dachten: U bent toch niets dan een mens van gelijke beweging als wij en wat spreekt U voor dingen? Zij oordeelden alleen naar hetgeen zij zagen, zij oordeelden naar het uiterlijke, want zij wisten niet van zichzelf, dat zij blind, dor en lam waren, maar zij zeiden van zichzelf, dat zij leefden, hoewel zij dood waren.

Wie des Heeren Jezus stem hoort, verneemt daarin niet alleen de woorden, maar hij ontvangt ook de levendmakende kracht, die in des Heeren woorden ligt en die zijn gehele hart vervult. Daarom zei de Heere verder: ***Verwondert u daar niet over*** (vers 28) alsof de Heere wilde zeggen, verwondert u niet over hetgeen Ik gezegd heb, er komt nog iets geheel anders. Er komt een dag des gericht, een dag van opstanding, niet een dag der geestelijke opstanding, maar één van een lichamelijke opstanding, de opstanding des vleses. Voor wie dood is, en dood blijft, en dientengevolge allerlei verkeerdheden doet, zal deze dag een dag des oordeels en der verdoemenis zijn.

De Heere Jezus zegt: Ik breng degenen, die de Vader Mij gegeven heeft een dubbele weldaad. De eerste is, dat zij opgewekt worden uit de geestelijke dood, de tweede, dat, nadat zij lichamelijk gestorven zijn en hun lichamen een tijd lang in het graf hebben uitgerust, totdat Hij wederkomt met de wolken des hemels, dat zij dan de zaligheid zullen bezitten, niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam. Daarom zegt de Heere: zij die Ik levend gemaakt heb, zullen op de dag, die God daartoe bestemd heeft, uit de graven tevoorschijn worden geroepen. Er staat uitdrukkelijk: *uit de graven* (vers 28). ***Voorwaar! Voorwaar! Zeg Ik u, de ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen***. En vers 29: *En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis*.

Dit sluit niet buiten, dat ook zij, die in zee verdronken zijn, zullen opgewekt worden, want er staat geschreven: dat de zee haar doden zal moeten wedergeven. De Heere Jezus spreekt hier van "de graven" omdat verreweg de meeste mensen begraven worden.

Er komt dus een dag, waarop alle doden de stem van de Zoon van God zullen horen, zeggende: *Staat op gij doden! En komt tot het oordeel*.

Daarom zegt de Heere: ***en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis***. Wat wordt hier bedoeld met de woorden "die het goede gedaan hebben"?

Eén ding weet ik, dat het waarachtig goed is, en waaruit alle goede werken voortkomen, en dat is: zich vast te houden aan het Lam Gods. En tot dat Lam Gods, onze dierbare Verlosser en Zaligmaker Jezus Christus, te spreken: *o Lam Gods, draag Gij mijn zonden, ik kan niet, o, neem mij aan in Uw genade en verberg mij onder Uw witte wol*. Dan zal ook al het overige goed zijn en het zal mij aan goede werken, zoals God die hebben wil, niet ontbreken.

Het kwade doen is allereerst: de Heere Jezus Christus te verwerpen, naar Zijn stem niet te luisteren; en alle andere zonden en ongerechtigheden zijn hiervan het gevolg.

Die het goede gedaan hebben zullen opgaan tot de opstanding des levens; die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis. Dat zegt de Heere Jezus tot schrik van de Joden en hen die Hij levend gemaakt heeft, ter vertroosting.

En dergelijke uitspraken vinden wij overal in de Schrift terug, hun tot troost en verkwikking. Bijvoorbeeld: Johannes 6: 39 en 40: *Dat is de wil des Vaders, die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uiterste dage. En dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.* En vers 44: *Niemand kan tot Mij komen tenzij dat de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.* Tenslotte vers 54: *Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven. En Ik zal hem opwekken ten uitersten dage. Amen.*

5. Het tarwegraan dat in de aarde valt en sterft

Het twaalfde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes, mijn geliefden, is moeilijk om te begrijpen en toch is ook wat daarin geschreven staat, geschreven om onzentwil, opdat wij ook daardoor getroost en onderwezen zouden worden. Het gaat daarbij om de ware toepassing van het geschrevene op onszelf maar zo'n toepassing wordt nooit gemaakt tenzij men goed begrijpt wat men leest. Daarom willen wij trachten u, wat wij in het laatste gedeelte van het twaalfde hoofdstuk van Johannes vinden, duidelijk te maken. Wij beginnen dan met het 20ste vers, waar wij lezen:

En er waren sommige Grieken uit degenen die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden. Johannes 12 vanaf vers 20

Bij de evangelisten en apostelen worden gewoonlijk vreemdelingen, zij die niet tot het volk der Joden behoorden, *Grieken* genoemd. De mensen waar hier over gesproken wordt, waren uit Azië opgekomen op het feest. Zij waren Jodengenoten, heidenen, die zich tot de Joodse godsdienst bekeerd hadden. Zij waren tot het feest opgegaan volgens het gebod der wet, dat voorschreef, dat men driemaal per jaar naar Jeruzalem zou opgaan en dat wel op de hoogste feesten. De Jodengenoten deden dit echter waarschijnlijk jaarlijks maar één keer, daar zij soms zeer ver van Jeruzalem woonden en daarheen uit Azië, Griekenland, ja zelfs uit Spanje, moesten reizen op grote schepen, die meer dan achthonderd reizigers konden bergen.

De Jodengenoten, die Grieken waren, waarvan hier sprake is, be kroop - ja, hoe zal ik het zeggen? - plotseling een buitengewone nieuwsgierigheid, een sterke begeerte om de Heere Jezus Christus eens te ontmoeten, om kennis te maken met deze beroemde Man, van Wiens daden en leringen men tot in ver streken gehoord had. Deze wensten zij eens te spreken, maar de moed ontbrak hen om zich zonder vooraf aangemeld te zijn, tot Hem te gaan.

Toen kwamen zij in aanraking met Filippus, die een eenvoudige Galileeër was, die men het gerust kon opdragen de Heere Jezus van hun begeerte om Hem te ontmoeten, te verwittigen. Zij verzoeken Filippus dan ook dit te doen en zij vragen het hem op een recht passende en beleefde wijze, want zij noemen hem, de eenvoudige Galileër "heer".

Zij zeggen tot hem: *Heer* (hier zoveel als mijnheer) *wij wilden Jezus zien*. Filippus begreep spoedig wat zij van hem wilden maar had de moed niet, alleen hun bede over te brengen. Hij was zeer ingenomen met het verzoek van deze Griekse heren en voelde zich nu geveleid daardoor, dat uit zeer ver landen zulke deftige, voorname mannen de Heere Jezus, wiens discipel hij was, kwamen bezoeken. Daar hij niet alleen tot de Heere durfde gaan, nam hij Andréas in de arm en zo gingen zij samen tot Jezus om Hem alles mee te delen. Schijnbaar was dit nu een zaak van weinig betekenis - en dat was het in de grond ook, - maar zij maakte op de ziel van onze Heere Jezus Christus een geheel andere indruk dan de discipelen verwacht hadden.

De Heere zegt niets tot hen, Hij laat de vraag die zij doen, onbeantwoord, maar diep bedroefd en beangst klinkt het uit Zijn binnenste: ***De ure is gekomen dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden*** (vers 23). De vraag der apostelen maakte zo'n bedroevende indruk op de Heere, dat Hij, in plaats van Zich geveleid te voelen door de nieuwsgierigheid van de Grieken, van Zijn lijden begint te spreken, van de noodzakelijkheid daarvan, - maar niet zonder tegelijkertijd de schromelijke gevolgen daarvan te vermelden, - dat men de Heere wel zoekt, maar niet op de manier, waarop Hij gezocht moet worden; en Hem niet eert op die wijze, waarop Hij geëerd wil zijn. Daarom laat Hij (vers 25) volgen: ***Die zijn leven lief heeft,***

zal hetzelfde verliezen. En die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven.

Hierin ligt dus opgesloten, welk een heerlijk loon hij te wachten heeft, die de Heere dient en volgt in oprechtheid des harten, dat is, zonder huichelarij. De aanvraag van deze Grieken en het gedrag der discipelen, die zich daarmee ingenomen toonden, maakten op de Heere zo'n indruk dat Hij (vers 17) spreekt: **nu is mijn ziel ontroerd en wat zal Ik zeggen?**

Deze woorden geven de uiterste ontroering, ja, verlegenheid te kennen, waarin de Heere Zich bevond. Daarom begon Hij te roepen: **Vader! Verlos Mij uit deze ure;** d.w.z. uit deze ogenblikkelijke angstige toestand, uit deze vreselijke benauwdheid. De Heere bevindt Zich dus op dit ogenblik in zware zielsangst, in een angst van dezelfde aard als Hij later in Gethsémané doormaakte. Hier echter voegt Hij er onmiddellijk bij: **maar hierom ben Ik in deze ure gekomen.** D.w.z. *U Zelf, o Mijn Vader, hebt Mij zo geleid, dat Ik in deze vreselijke angst en nood der ziel geraakt ben en dat hebt U gedaan opdat U Mij daaruit verlossen en alzo Uw almacht aan Mij grootmaken zal.* Dat is een getuigenis, afgelegd voor het aangezicht van Zijn hemelse Vader door onze Heere en Verlosser, een getuigenis, dat wij wel ter hart moeten nemen. Want het zegt aan allen, die de Heere door een waarachtig geloof zijn ingeplant, dat ook zij in soortgelijke tijden van angst, lijden, nood, smart en dood zullen komen, opdat ook zij door des Heeren sterke hand daaruit verlost zouden worden.

Even sterk als des Heeren noodkreet was, was ook de verhoring. Want op Zijn bede: **Vader verheerlijk Uw Naam,** volgde er onmiddellijk een stem uit de hemel, een stem van de Vader Zelf, die luid antwoordde: **En Ik heb Hem verheerlijkt en zal Hem opnieuw verheerlijken.** Dit was de derde maal, dat er een stem uit de hemel kwam om de Heere de heerlijkheid te beloven, die Hij voor de Zijnen verwerven zou door Zijn lijden en sterven.

De mensen, die rondom en bij de Heere stonden en naar Zijn woorden luisterden, hadden er niet het geringste begrip van, dat de Vader daarboven alleen God is en dat Hij, die zij zonder gedaante of heerlijkheid voor zich zagen, Hem in alles gelijk was, God uit God, hoog te prijzen tot in alle eeuwigheid. En dat dus Hij, die van de hoge hemel was nedergedaald, ook weer daarin zou opgenomen worden. Zij begrepen het niet, dat Zijn noodkreet werkelijk ten hemel was opgestegen en dat Hij ook de troost des Vaders vernam. Want ach, het volk was dood en wat dood is heeft er geen begrip van, dat iemand hier op aarde kan in en uitgaan en plotseling iets van uit de hoge hemel begeren. Het dode volk kent geen andere God dan zichzelf, het houdt zichzelf voor God, heeft geen andere God dan zichzelf en het heeft er geen denkbeeld van dat er in de hemel een levende God is, die het antwoord geeft op onze smekingen en hoort naar onze gebeden. Wie dood is en toch meent te leven en voor levend wil gelden, rust op een genade, die hij nooit deelachtig is geworden; en op een kennis van God, die niets dan schijn is. Deze mensen weten er niets van, welk een zoete gemeenschap er bestaat tussen de Heere en de Zijnen en allerm minst begrijpen zij er iets van, dat de Heere Jezus Gods Zoon is.

Daarom zeiden sommigen dat er een donderslag geschied was; de stem moet dus zeer luid en verneembaar geweest zijn. Anderen, die de Heere Jezus toch nog wel voor een vrome, rechtvaardige Man hielden, zeiden: *een engel heeft tot Hem gesproken.* Want evenals de Rooms en doen tot op de huidige dag, meenden zij, dat een mens wel met heiligen en engelen, maar niet met God mag spreken.

Jezus echter maakt hier geen aanmerking, noch op hetgeen de ene, noch op hetgeen de andere zei. Hij zegt alleen (vers 30): **niet om Mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.** Deze stem is geschied, opdat gij, o mensen, eens zou ontwaken uit uw doodsslaap en uit uw duisternis zou te voorschijn komen om de Heere der heerlijkheid de eer te geven.

Maar in welke zin had de Heere Zelf deze belofte vernomen en verstaan?

Niet als een belofte, die Hem heerlijkheid en ere in de toekomst beloofde, maar als een belofte, als een woord uit de hoogwaardige heerlijkheid, dat ogenblikkelijk tot stand brengt wat het beloofde, dat spreekt en het is er, dat gebiedt en het staat er. Want de Heere laat onmiddellijk volgen (vers 31): ***Nu is het oordeel dezer wereld, nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden.*** D.w.z. van het ogenblik af, dat deze stem weerklonk, begint het oordeel over de wereld te gaan, over allen namelijk, die in hun eigen gerechtigheid, in hun zelfgemaakte licht, in hun ingebeelde hoop, in hun zonden en ongerechtigheid moedwillig blijven volharden. Dit oordeel gaat van nu af over de wereld. Want, waar de Vader de Zoon wil verheerlijken, moet Zijn oordeel komen over allen, die deze heerlijkheid des Zoons niet erkennen en niet willen, dat de Heere Jezus Koning over hen is. Daarom komt Gods oordeel over de wereld *en wordt de overste dezer wereld buitengeworpen*; namelijk uit de hemel, als hij daar wil binnentreden om Gods kinderen aan te klagen; uitgeworpen ook uit het gehele gebied van het koninkrijk der hemelen; uit het rijk, dat de Heere in Zijn bloed gegrondvest heeft; hij zal uitgeworpen worden en in de vierschaar Gods veroordeeld worden met al zijn handlangers, omdat hij ingegrepen heeft in Gods raad tot zaligheid der Zijnen.

Waar nu echter de Heere Jezus verheerlijkt en verhoogd wordt, waar Hij gezet wordt op Zijn Koninklijke stoel, daar wil Hij al de Zijnen tot Zich trekken. Wat is echter Zijn verhoging, wat is Zijn heerlijkheid, waarmee Hij verheerlijkt zal worden? Het is de smadelijke en schandelijke kruisdood! Deze straf, deze verschrikkelijke smaad en schande noemt de Heere *Zijn verhoging*, want wij lezen uitdrukkelijk in vers 33: ***En dit zeide Hij, betekenende, hoedanige dood Hij sterven zou.*** In dezelfde zin spreekt ook over deze verhoging de Heilige Geest bij de profeet Jesaja, hoofdstuk 52: 13 en 14: *Ziet! Mijn knecht zal verstandelijk handelen. Hij zal verhoogd en verheven. Ja, zeer hoog worden. Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, also verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante meer dan van andere mensen.*

Menig veldheer is juist het meest verheerlijkt en ten hoogste geprezen toen men hem, na de gewone veldslag die hij geleid had, dood en vertreden vond liggen onder de hoeven der gewonde paarden. Zo lag ook bij onze Heere Jezus Christus in de smadelijke dood van het kruis Zijn verhoging. Want toen Hij daar zo hing vastgenageld aan handen en voeten, vastgenageld aan het vervloekte hout van het kruis, heeft Hij juist dáár en daardoor, alle vijanden in Zijn macht gekregen en daar heeft Hij hen verbrijzeld en overwonnen voor altijd. De eer van God vervulde Zijn hart en het zou in Zijn oog een schande geweest zijn, verhoogd en gekroond te worden door des Heeren vijanden, en het is Hem een onverschillige zaak of zij Hem verwerpen of niet. En zo, verhoogd aan het kruis, trok Hij als de getrouwe Hogepriester, een machtig Voorbidder door de in Zijn bloedstorting verworven Geest al de Zijnen tot Zich, opdat zij Hem zouden aanhangen met waarachtig geloof, vaste hoop en vurige liefde.

Deze "allen" die Hij tot Zich trekken zou, wie zijn dit? Zijn het alle mensen? Nee, zeker niet! Zijn het Gods uitverkorenen? Ja, zeker, maar de Heere spreekt dit woord hier niet uit, maar zegt alleen "allen", omdat Hij diegenen, die van ver staan en zichzelf buitensluiten, de moed niet wil benemen, maar die versterken. Hij wil daarmee zeggen: geen klauw zal achterblijven. Ik zal geen Mijner schapen in des vijands macht laten, niet één kind Israëls blijft in Egypte achter, maar allen zullen door de Rode Zee en de woestijn heen het beloofde land binnentrekken.

Begreep het volk dat? Nee! Het volk had niet het flauwste begrip van hetgeen de Heere daar uitsprak en zo gaat het nog tot op heden. Ach, dat arme volk! Het heeft de Bijbel, het Woord des Heeren, voor zover het toen opgetekend was, het was ook wel in Gods woord en waarheid onderwezen, maar wat zeggen zij? (vers 23)

De schare antwoordde Hem: wij hebben uit de wet, dat is uit de boeken van Mozes en de Profeten - zoals wij ongeveer zouden zeggen: wij hebben uit de Bijbel en uit de zuivere uitleg daarvan, die wij in de kerk horen - geleerd, dat de Christus blijft in der eeuwigheid, "dat de Gezalfde des Heeren de Messias blijft in eeuwigheid, dat Hij niet sterft, maar prijkt in eeuwige ere! Hij kan geen smarten voelen, maar als Hij komt zal niets dan heerlijkheid Hem omgeven. Als de langverwachte Messias verschijnt, dan zullen wij, het verkoren volk, allen de knieën voor Hem buigen, wij zullen Hem op handen dragen. Wij zullen een troonhemel boven Hem maken en de hogepriester Kájafas, of wie bij Zijn komst hogepriester is, zal Hem met louter eerbetuigingen ontvangen en hij en al de andere priesters en oudsten zullen zich gelukkig achten de zoom Zijner klederen aan te raken. Uit de 110de Psalm weten wij immers vast en zeker, dat de Christus blijft in der eeuwigheid, daar staat het immers geschreven. Hoe kunt U dan zeggen, dat de Messias, de Gezalfde des Heeren, verhoogd moet worden? Wie zou dat doen? Nee, dat zal nooit of te nimmer geschieden. Hij zal immers regeren en Koning zijn! Waarom spreekt U dan van Zijn verhoging? Wij hebben menigmaal gedacht, dat U de Christus was, maar nu zien wij wel, dat wij ons in U bedrogen hebben. Wie is dan eigenlijk deze "Zoon des mensen"? Waarvan U spreekt, zegt, dat Hij verhoogd moet worden? Wat verstaat U daaronder en wat is eigenlijk uw bedoeling?"

Het volk Israëls, ten dage van des Heeren omwandeling op aarde, wist wel van zondekennis en schuld te spreken, evenals de meesten onzer dat ook de Catechismus en de zuivere verkondiging, waaronder zij leven napraten. Zij beleden ook wel, evenals wij dat in overeenstemming met onze Catechismus met de lippen doen, dat wij straf en oordeel verdienen vanwege onze zonden. Maar de zonde werd verzoend door de uiterlijke offers en de schuld meende men en meent men te kunnen afdoen met aalmoezen; en de straf meende men of meent men, zal ons niet treffen, wij zijn immers kinderen Abrahams en dus erfgenamen. Dat lag in de harten van het volk.

Weet u waarvan het volk geen begrip had en waarvan niemand van nature enig begrip heeft? Daarvan, dat zij midden in de dood lagen, dat zij de eeuwige dood hebben verdiend en dat zij van nature in duisternis en schaduwen des doods gebonden zaten. Het woord des Heeren trekt door deze wereld heen en het wordt aangehoord: *een zaaier ging uit om te zaaien*, maar er is vierderlei akker, waarin het zaad valt. Hoe spoedig denkt men niet, dat men tot de goede aarde behoort en het licht en het geloof bezit?

Zo was het ten tijde der omwandeling des Heeren Jezus Christus hier beneden en zo is het nog. Men heeft zo het een en ander horen spreken van genade, van de Heere Jezus, van de verzoening in Zijn bloed, dat eigent men zich dan in eigen kracht toe, meent het alles, als zijn rechtmatig eigendom, op zak te dragen, maar het hart, het arme hart, is en blijft onbekeerd en er is daarin geen behoefte noch naar waarheid, noch naar genade; geen schuldgevoel, geen gezicht op een openstaande rekening met God, geen begeerte om voor zichzelf God te hebben tot zijn verzoende God en genadige Vader! Er is geen gevoel van de schuld die men gemaakt heeft en die betaald moet worden en die men zelf niet betalen kan. Ondanks al het gepraat over de treurige toestand der kerk, en al de betuigingen wat men al niet voor haar over heeft, heeft men niet het geringste gevoel van zonden en ellenden en geen behoefte naar verzoening met God in het bloed des kruises. Er is echter wel een hoogmoedig "ik" aanwezig en hoewel men zich in een schijnvroom, evangelisch kleed hult, wordt men toch beheerst vanwege allerlei verkeerdheden en men wandelt in duisternis.

Zo is het heden, zo was het toentertijd en zo zal het blijven tot de Heere komt met de wolken des hemels. Het volk omringde de Heere Jezus en het verstond er niets van, wat de Heere zei. Het maakte de toepassing nooit op zichzelf, want hoe kan iemand dat ook doen als hij, onbekeerd en ver van de Heere toch spreekt: "Ik heb het ware licht en woon er midden in".

Het is de mond der waarheid eigen, de zondaar van zijn verloren toestand niet meer te laten zien, dan op het ogenblik nodig is en het aan de Heilige Geest over te laten, of de mens verbrijzeld en gebroken van hart wordt.

Daarom zegt de Heere in het 35ste vers: ***nog een kleine tijd is het licht bij ulieden.*** Hij Zelf was en is het waarachtige Licht, het Licht, dat in de duisternis schijnt, maar de duisternis begrijpt het Licht niet.

De arme zielen, die gebonden zitten in de duisternis, menen, dat zij het licht gepacht hebben en dat zij het in handen hebben. Zij blijven op hun droesem zitten in de duisternis, blijven midden in de dood.

Nog een kleine tijd is het licht bij u, zo zegt de Heere, wandelt - dus blijf niet liggen in uw doodsslaap, in uw zonden en ondeugden, in uw ongerechtigheden, maar ontwaak! - wandelt de weg des levens, maakt gebruik van het licht en de weg zolang u dat hebt, het blijft niet lang meer bij u en op de dag volgt de nacht, op het licht de duisternis. Wij dragen het licht niet in ons, dat weten wij in het dagelijks leven zeer goed en in het geestelijke leven is het niet anders. Onze ogen kunnen zien, als de zon of de maan aan de hemel staan of als de lamp of kaars brandt, maar als het nacht is en de lamp is uitgeblust, spant uw ogen dan maar in zoveel u wilt, u zult niets kunnen zien.

Terwijl u het licht hebt, geloof in het licht, opdat gij kinderen des lichts mag zijn. Dat waren zij dus tot op dat ogenblik niet, maar als zij waarachtig leerden geloven in de Heere Jezus Christus, dan zouden zij kinderen des lichts zijn.

Ik moet er nog éénmaal op terugkomen, wat het dan eigenlijk was, dat des Heeren ziel zo bezwaarde en neerdruckte.

De Grieken, die de Heere Jezus wel wilden zien, waren twee dingen eigen: zij onderwierpen zich aan de voorschriften der Mozaïsche wet en zij waren vervuld van hetgeen zij omtrent de Heere Jezus vernomen hadden. Het waren godsdienstige mannen in de goede zin van het woord. Zij lieten zich veel welgevallen, om uit Azië, Macedonië, Griekenland of uit welke wereldstreek dan ook, naar Jeruzalem te komen. Want in die tijd waren er geen spoorwegen, noch stoomboten zoals heden ten dage en, huizende op één en hetzelfde schip met meer dan achthonderd medereizigers, hadden zij soms zeker allerlei onaangenaamheden te verduren. De reis was daarenboven lang en niet zonder levensgevaar. Die Grieken waren dus godsdienstige mensen, die veel voor hun overtuiging over hadden. Het was des Heeren gebod, naar Jeruzalem op te gaan voor het feest en daarom deden zij het, ondanks al de gevaren en moeiten, die aan de reis verbonden waren. Het waren dus, boven anderen, voortreffelijke en godsdienstige mannen en, zeker, zij meenden, dat moest de Heere Jezus ook in hen op prijs stellen en belonen. Hun lange, vermoeiende reis, Jeruzalem, de tempel, hun werken en godsdienst, dat was de hoofdzaak, die hen vervulde.

Tegelijkertijd deed zich dan ook nu eens gelegenheid voor, om op de beroemde Jeruzalemse markt zaken te doen, geld om te zetten of te wisselen en hier of daar enige voordelige inkopen of verkopen te doen, waardoor de onkosten der reis gedekt werden en nog een kleine winst overschoot, zoals het gaat in des werlds loop. In Jeruzalem zijnde, en veel van de Heere Jezus gehoord hebbende, ontstond bij hen de wens, Hem ook eens te zien om er dan thuis veel van te kunnen vertellen, dat zij deze beroemde en vermaarde Leraar gezien en gesproken hadden.

Geliefden! Het is echter alle mannen van betekenis eigen, zichzelf niet daarvoor te houden maar alleen voortreffelijkheid en betekenis te zien in anderen. Hoogmoedige mensen is het echter eigen, anderen door allerlei laffe vleierij onder hun macht te krijgen en dan maakt menig een uit een man van betekenis een soort wonderdier, dat zich moet laten bekijken en

waarnemen, hij moet zich geveleid voelen, dat men hem uit zo ver streken komt bezoeken ... en toch is hij geen wonderdier, maar een mens, als alle anderen en wat hij is, dat is hij alleen door genade. Maar de Grieken beschouwden de Heere als zo'n wereldwonder, en dat lag ook min of meer in de harten van Filippus en Andréas en van de andere apostelen.

Dit was het, wat de Heere zo zwaar op het hart lag: 'Ach, nu is de tijd gekomen, dat Ik lijden en sterven moet, dat Ik de schandelijke dood des kruises sterven moet, en hoe treurig ziet het er onder de mensen uit, welk een verblinding ligt er ook niet op hen, die Mij het naast omringen! Hoe lang ben Ik nu niet al bij hen om hen te wijzen op de levende God en de een denkt om dit en de ander denkt om dat, de een om zijn kerkje hier, de ander om zijn kerkje daar en niemand denkt er over na, waartoe Ik eigenlijk ben nedergedaald op aarde. Ben Ik dan in dit aardse tranendal gekomen om eer van de mensen te ontvangen, laffe vleierijen aan te horen en Mij daarmee te strelen? Ben Ik op aarde gekomen om Mij op een voetstuk te laten plaatsen en Mij door mensen te laten bewonderen, die wel luisteren naar Mijn woorden, maar weigeren ernaar te doen? Ik ben immers met geen ander doel op aarde gekomen, dan om arme, ellendige mensen uit hun schuilhoeken van zonde en dood te drijven en hen te wijzen op de levende God! Wel zullen er velen zijn, die "Heere! Heere!" roepen, maar het "Heere! Heere!" roepen, o mensen, zal u niet baten in de dag des oordeels. De Vader heeft Mij een gebod gegeven en dit gebod is het eeuwige leven. Dat is Gods koninklijk gebod, Zijn soevereine wil, dat u, o mensen, opgewekt wordt uit uw duisternis, uit uw geestelijke dood, waarin u door Adams val bent gekomen en dat u uit uw duistere nacht, uit uw dood zou tevoorschijn treden en komen tot het eeuwige licht en het eeuwige leven. Zijn gebod is het eeuwige leven. Hij wil, dat de mens de weg des doods verlaat, de wegen van de hoogmoed en van de inbeeldingen des harten, en zich begeeft tot Hem, Die gesproken heeft: "Ik heb geen lust in de dood des zondaars, maar daarin, dat hij zich bekere en leve."

Ik heb u, mijn geliefden! De betekenis van dit gedeelte van Johannes 12 meegedeeld. Welgelukzalig hij of zij, die de toepassing van dit alles op zichzelf maakt. Welgelukzalig hij of zij, die deze toepassing zo maakt, dat het hem niet genoeg is te zeggen: ik woon in het licht. Want o, hoe benauwd is het een mens om het hart, als hij zijn hand in eigen boezem steekt en zichzelf afvraagt: o, mijn ziel, staan de zaken wel recht tussen u en God, daar boven in de hemel! En het antwoord luidt: Nee! O, hoe beklagenswaardig is hij, die voorgeeft in het licht te wonen en toch de bestraffing in zich draagt, dat het een leugen is.

Moeten zulke mensen voortgaan het voorbeeld der Grieken na te volgen? Moet niet veel meer het gebod des Vaders, dat het eeuwige leven is, vervuld en tot waarheid worden? Waar woont de Vader van onze Heere Jezus Christus? Wat heeft de Vader tot onze verlossing en zaligheid gedaan? Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven, opdat allen, die in Hem geloven, het eeuwige leven zouden hebben en niet verloren gaan in der eeuwigheid. Waar woont deze Vader? Daarboven in de hemelen! Is Hij ook mijn Vader? O, kon ik daar maar van ganser hart "ja!" op antwoorden. Maar Hij heeft een Lam gegeven, Hij heeft Zijn Zoon gegeven.

Daarom, 'uit de weg, o schip! o tempel! o Jeruzalem en alle uiterlijke plichtplegingen en pogingen "om Jezus te willen zien", zoals de Grieken het noemden, wat helpt al dat uiterlijke? Hem, Hem, Jezus Christus, moet ik hebben of ik sterf!'

Mijn geliefden! Hoe goed kan het ons hart doen samen te zingen van de goedertierenheid en genade van Jacobs God, van de trouw en ontferming van de God Israëls. Jazeker, "Welgelukzalig is hij, die de God Jacobs tot zijn hulpe heeft, wiens verwachting op de Heere, zijn God is, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en alles, wat in dezelve is: die trouwe houdt in der eeuwigheid." (Psalm 146: 5 en 6). Deze heerlijke woorden luiden ongeveer even zoals wij dat vinden Ps. 145: 1-3. Waar wij lezen: "Een lofzang van David. O, mijn God! Gij Koning, ik zal U verhogen en Uw Naam loven eeuwig en altijd. Te allen dage

zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altijd. De Heere is groot en zeer te prijzen en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk.” En vers 11: “Zij zullen de heerlijkheid Uws koninkrijks vermelden en Uw mogendheid zullen zij uitspreken.”

Deze waarheden staan in verband met des Heeren verdere woorden in Joh. 12: 23-26: “Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: de ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft hetzelfde alleen, maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort. Die zijn leven liefheeft, zal hetzelfde verliezen en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven. Zo iemand Mij dient, die volge Mij en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren.”

Want dit heerlijke: *welgelukzalig!* uit Psalm 146 wordt aan de gemeente toegeroepen door de Heilige Geest, als zij in allerlei verzoeking en noden meent om te komen. O, waar dit "welgelukzalig" ons door de Heilige Geest van het heilig blad wordt toegewaaid, daar is uiterlijk weinig van gelukzaligheid te zien. Ja, over zo iemand schijnt eerder een: wee u! te zijn uitgesproken, zodat de ziel met Baruch uitroepen moet: “Wee nu mij! Want de Heere heeft droefheid tot mijn smart gedaan, ik ben moede van mijn zuchten en vind geen rust.” (Jeremia 45: 3). Op deze weg echter gaat onze dierbare Heere en Verlosser ons vooruit, om ons te leren, dat er nooit een uur van nood en dood over ons komen kan dan om ons te doen inzien, hoe Gods almacht en uitredding daarin verheerlijkt worden. Daarom is het, dat er in Psalm 145: 1 staat: *ik zal U verhogen o mijn God, u Koning!* Want waar God in waarheid verhoogd wordt, daar is men diep neergebogen en moet men met Hiskia uitroepen: *o Heere! ik word onderdrukt!* Daar moet men zich krommen onder de last des levens.

Maar o, als het deze weg met ons opgaat, de weg des lijdens om en met Christus, dan is er Eén in ons, die met ons onderdrukt wordt! En wordt Hij nu verhoogd, waar het uitgesproken wordt: *ik zal U verhogen o mijn Koning en mijn God*, daar blijft men in het stof liggen totdat het God Zelf behaagt, ons op te richten. Maar men blijft zich nochtans vastklemmen aan de levende God en roept luide of stil, met stille verzuchtingen om ontferming en uitredding.

Een ieder echter, die de Heere navolgt, heeft Hem na te volgen door bezaaide en onbezaaide landen. Dat mag niet ontbreken, want waar de Heere ons wil hebben, willen wij Hem ook hebben en het is de keuze van onze harten, ons door niets van Hem te laten scheiden. Waar deze keus voorhanden is, daar zal ook de waarheid gesmaakt en ondervonden worden van wat wij Romeinen 8: 32 lezen: “Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zou Hij ons met Hem niet alle dingen schenken?” En Romeinen 8: 28 en 29: “En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn, want, die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren geordeneerd, het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.”

De Grieken, die op het feest waren gekomen en "Jezus wilden zien", hadden geen behoeften des harten, hun begeerte ging er niet naar uit God te vinden en te leren kennen als hun verzoende God en genadige Vader. Maar zij stelden zich tevreden met de gedachten, die zij met hun vleselijk, bedorven verstand omtrent God en Goddelijke dingen koesterden en dachten er niet over hand en hart aan de Heere Jezus Christus over te geven, van Wie zij toch wèl konden weten, dat Hij de Messias was. Zij wilden de Heere niet volgen door gebaande en ongebaande wegen, maar aan hun zelfuitgedachte werken blijven hangen en tegelijkertijd ook een en ander van de Heere Jezus vernemen om over Hem ook te kunnen meespreken. Tegen dit verkeerd en dubbelzinnig bestaan treedt de Heere Jezus op, als Hij zegt: “Voorwaar! Voorwaar zeg Ik u: indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen, maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.”

Het is onmogelijk, dat de mens vrucht voortbrengt der bekering waardig, tenzij hij in Christus, de waarachtige wijnstok ingeplant is om gelijkvormig gemaakt te worden aan des Heeren dood en opstanding, opdat hij met Hem leeft. Bij al hun uiterlijke godsdienstigheid leefden de Grieken toch midden in de wereld, bleven daarin, en bekeerden zich niet van haar wegen en werken. Niettegenstaande al hun "Jezus wel willen zien", hadden zij de wereld lief, en deze liefde woont van nature in ons aller harten. Het menselijk hart is van nature op niets anders uit dan op het zichtbare, op eten en drinken, op geld en goed, op eer bij de mensen. Daarbij is de Heere Jezus maar bijzaak en Hem kan men goed missen, want men kan de wereld en haar begeerlijkheden niet ontberen en denkt: die David, die daar zo omdwaalt in de woestijn, die kan ons toch niets meedelen.

Wie echter in waarheid de Heere Jezus Christus bezit, als zijn God en Koning, zal ook van het tijdelijke goed, dat de Heere hem geeft, meer en beter genieten dan zij die de wereld najagen en daarin leven. Hij zal met wat de Heere hem geeft, zich rijker gevoelen dan anderen, want het weinige, dat de rechtvaardige bezit is beter dan de overvloed veler goddelozen (Ps. 37: 16).

Indien het tarwegraan niet in de aarde valt en sterft, zo blijft het alleen. Het tarwegraan betekent hier allereerst de Heere Jezus Zelf. Hij wil zeggen: indien Ik niet in de aarde geworpen word en sterf, wordt er niets uit Mijn gehele Zending. Word Ik echter als een tarwegraan door de zaaier in de aarde geworpen, als Ik lijd en aan het kruis wordt genageld, als Ik sterf en begraven word, als Ik zo alles volbreng en vervul, waartoe Ik op aarde ben nedergedaald, dan zal Ik veel vrucht dragen. Dat gebeurt, opdat Ik verzoening en voldoening zou tot stand brengen voor de zonden en in deze weg blijf Ik niet alleen, maar breng veel vruchten voort. Velen zal Ik Mijn dood gelijkvormig maken, opdat ook zij de kracht Mijner opstanding deelachtig zouden zijn. Ik zal er velen bekomen, die deelachtig worden al het lijden, dat Ik zal smaken, maar ook de heerlijkheid, die daarop volgen zal.

(1) De Heere spreekt dus in deze gelijkenis van het tarwegraan allereerst van Zichzelf. Wij weten, dat, zo een tarwegraan in de aarde geworpen wordt en in de diepte zinkt, het in de donkere schoot der aarde opgelost wordt, sterft en tot verrotting overgaat, maar de levenskiem, die in het tarwegraan besloten ligt, sterft niet, zij wordt door God bewaard en beschermd. Die kiem is het eigenlijke leven in het tarwegraan, zij wordt door God bewaard. Juist in het gestorven zijn, in de oplossing van het tarwegraan, ontwikkelt zich het leven en breekt door de harde aardkorst heen, allereerst als een zeer klein en gering spruitje, een klein halmpje, dat opgroeit, groot wordt, en het tarwegraan dat eerst in de diepte verdween en door de dood omgeven was, men vindt het in de aar weer, boven aan de halm en niet alleen, maar dertig, zestig, honderdvoud.

(2) Ten andere spreekt deze gelijkenis ook van de opstanding des vlees. Wat de eigenlijke levenskracht van het lichaam uitmaakt, is niet de grootte daarvan, wat eigenlijk het lichaam in stand houdt, het is niet wat een jong kind of een tachtigjarige grijsaard is. Het lichaam ontspruit onder moeders hart, het neemt toe en ook weer af, maar er blijft een kiem in over, ook na de dood. Deze kiem blijft en wordt door geen nieuwe kiem vervangen, al gaat er ook veel van af en komt er veel bij, en al hebben er ook vele veranderingen in de schoot der aarde met het lichaam plaats. Uiterlijk heb ik een ander lichaam dan toen ik een kind was, maar het is toch hetzelfde lichaam als vroeger, de levenskiem is dezelfde gebleven en al wordt het lichaam neergelaten in de groeve der vertering, toch blijft deze levenskiem en zal weer tevoorschijn komen als de Heere Jezus verschijnt op de wolken des hemels met de engelen in grote kracht en heerlijkheid. Dan staat het lichaam weer op en heeft het verderfelijke weer afgelegd, dan heeft de verderfelijke de onverderfelijke aangedaan en het sterfelijke de

onsterfelijkheid, zoals wij lezen 1 Cor. 15: 42 tot 44: “Alzo zal ook de opstanding der doden zijn: het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid. Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid, het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam en er is een geestelijk lichaam.” En vers 53 en 54: “Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden dat geschreven is: de dood is verslonden tot overwinning.”

(3) Evenzo is het gelegen met de kruis- en lijdenswegen, die God de Heere ons toezendt als geschenken, waarover wij ons te verheugen hebben, want als het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen. Wanneer wij die genade niet ontvangen, om de dood des Heeren Jezus Christus gelijkvormig te worden gemaakt, wanneer wij niet uit genade door allerlei bittere en smartelijke wegen des Heeren de dood worden gelijk gemaakt, dan blijven wij alleen. D.w.z. het is zo goed, alsof wij nooit geleefd hadden. Valt echter het tarwegraan in de aarde, en sterft het, worden wij begenadigd, de Heere het kruis na te dragen, dan brengen wij veel vrucht voort. Dat is toch tenslotte het doel van het gehele verlossingswerk.

Werp uw blikken op het rijk der natuur, in des Heeren heerlijke schepping, alles draagt vrucht. Ook in het rijk der genade zijn wij geschapen om veel vrucht te dragen, want daarin wordt God de Vader verheerlijkt. Natuurlijk wordt hiermede niet bedoeld, dat wij uit onszelf vruchten kunnen voortbrengen, dat vermag ook geen boom, geen wijnstok, geen graankorrel uit zichzelf. Neem zoveel bomen als u wilt, plant ze in de heerlijkste hoven, zo God de Heere geen zegen en wasdom geeft, zo dragen zij geen vruchten.

Wie door een waarachtig geloof de Heere Jezus Christus is ingeplant, die brengt veel vrucht voort. En wat is die vrucht, die in deze gelijkenis van het tarwegraan bedoeld wordt? O, wat is het toch kostelijk en heerlijk bij ondervinding en bevinding te zingen: *Welgelukzalig is hij, die de God Jacobs tot zijn hulpe heeft, wiens verwachting op de Heere is.* (Ps. 146: 5) Op de Heere, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en alles wat daarin is, die trouwe houdt tot in der eeuwigheid! O, dáár is immers vrucht. Weliswaar is daar niets voorhanden dan hulpeloosheid, maar een hulpeloosheid zoals onze lieve broeder Jacob ook kende, toen hij sidderende en bevende voor de machtige Ezau en diens sterke krijgsknechten zich alleen bevond aan het veer Jabbok in de duistere nacht. Maar toch gaf Jacob de zaak niet op, maar hij worstelde met God om hulp, om redding, om uitkomst en hij worstelde juist omdat hij zichzelf kende als een zondaar, als een goddeloze. Want hij herinnert zich maar al te goed, al zijn zonden en overtredingen. Hij worstelt tegen de vloek, waarmee alle helse geesten hem vervloeken, hij worstelt om genade en zegen!

(4) Ach, op de weg naar de hemel gaat er geen dag voorbij, waarop niet alles, wat men verwacht verbroken voor de voeten ligt en voortdurend schijnt alle uitzicht op redding en zegen verloren te zijn. Maar als het tarwegraan in de aarde valt en sterft, dan draagt het veel vrucht. Waar alles schijnt te mislukken en ten onder te gaan, daar geeft nochtans de landman de moed niet verloren waar zijn hoop is op de levende God Amen, op de Almachtige, die de hemel en de aarde heeft geschapen, op de trouwe Verbondsgod, voor wie het maar een kleinigheid is zo'n arme worstelaar genade en uitkomst te geven en hem alles te schenken, wat hij behoeft. Wie God verhoogt als zijn God, die ligt in de afgrond, maar toch geeft hij de moed niet op, kan de hoop op redding niet opgeven, hij wordt verootmoedigd. Maar juist in de afgrond geeft hem de Heilige Geest een lofpsalm aan te heffen bijvoorbeeld de honderd vijf en veertigste Psalm, de enige onder al de 150 Psalmen, die uitdrukkelijk een *lofpsalm* wordt genoemd. Waar God in waarheid geloofd en geprezen wordt, daar gaan alle duivelen op de

vlucht, daar wordt men uitgerukt uit het modderig slijk, daar duikt men weer op uit alle golven en baren van nood en dood. Waar God aangeroepen wordt als "mijn God" en als "mijn Koning" verheerlijkt wordt, daar mag in de afgrond liggen wat er in ligt, ik kan het niet uit de weg ruimen, noch opheffen, ik kan mijzelf ook niet opheffen. Maar als u uw God groot maakt en looft, o u aangevochten ziel!, *dan wordt uzelf verhoogd in deze Zijn verhoging, waarmee u Hem verhoogt!* Dan wordt u gered uit de afgrond en op een rotssteen geplaatst, die alle vijanden te hoog is.

(5) Dat is een heilgeheim, waarvan die Grieken niets wisten, want de wereld leefde in hun hart en zij verstonden het woord niet: *de wereld gaat voorbij en al haar begeerlijkheden, maar wie de wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.*

Zij begrepen niet en des Heeren jongeren begrepen het ook niet, wat zij boven alles nodig hadden en wat Paulus tot de gemeente van Korinthe spreekt: *Laat u met God verzoenen.*

Als ik met God verzoend ben, dan ontvang ik genade en leer ik uitroepen: *mij is barmhartigheid geschied.* Waar de heerschappij der genade begint, daar is het gedaan met de heerschappij van de duivel, gedaan met de dienst der zonde en der wereld. Daarvan wilden echter de Grieken, die "Jezus wel eens wilden zien", niets weten. Want, waar het geldt de wereld vaarwel te zeggen en nergens meer heerlijkheid en zaligheid in te zoeken, en te vinden dan in de levende God, daar kan men zijn eigen leven niet meer liefhebben, maar moet het, zo het nodig is, er aan wagen en prijs geven.

Echter het een of het ander: óf de mens heeft zijn leven in eigen hand en hij schikt en zet alles op zijn weg naar zijn wil, hij bepaalt wat hij doen wil en laten; want in de praktijk des levens bestaat God niet voor hem en daarom wil hij zelf regeren. Hij spreekt niet veel over God, maar in zijn handel en wandel is hij zelf God. Heden houdt hij Gods gebod en morgen wijkt hij ervan af en overtreedt het. Óf, waar echter de genade waarlijk heerschappij voert, daar heeft men zijn eigen weg, zijn eigen gedachten en wijsheid, ja, zijn eigen leven, dat men van Adam geërfd heeft en dat met zijn uiterlijke voortreffelijkheid dikwijls zo'n schone schijn kan hebben, verloren. En is het op het ogenblik half zes, zo weet men niet, wat God de Heere, als het half zeven is, doen zal. Men leeft in de grootste afhankelijkheid van God, onze Heere en Verlosser. Wel stijgt er dikwijls allerlei rebellie in het hart op, men zou zelf willen regeren en heeft hard te strijden met zo'n opstand, maar men ervaart ook telkens, dat al zulke verkeerde dingen ons uit de hand worden geslagen.

Wat zal de mens niet doen om zijn leven te behouden? Om zijn leven te behouden brengt de mens allerlei Roomse gerechtigheid, die toch niets dan ongerechtigheid is, tot stand, als hij daarbij slechts de man kan blijven. Zo was het ook met de Grieken gesteld, want, welke moeite zij zich getroostten om godsdienstige mensen te schijnen en te zijn, zij hadden nooit op de bodem der hel gelegen en daarom was ook de Heere Jezus niets anders voor hen dan een eerbiedwaardige, belangwekkende Leraar. Zo zegt de Heere dan tot hen de woorden, wier zin best begrepen zal worden door hem die uittrekt om voor koning en vaderland te strijden. Zijn leven staat niet meer in zijn macht sedert hij des konings rok en veldteken draagt. Hij heeft zijn leven gesteld in de hand van zijn veldheer, die erover beschikt zoals het goed is.

Zo is het ook gesteld met een ieder, die de Heere Jezus heeft leren kennen als zijn Borg en Plaatsbekleder, als de enige Middelaar tussen God en zijn onsterfelijke ziel. Zo'n mens geraakt voor en na in zulke wegen, dat hij zijn gehele leven, alles wat hij heeft, en doet, overgeven moet in de handen van zijn hemelse Koning en Veldheer.

Er waren er toen ter tijd velen die in de Heere Jezus geloofden, zoals wij in vers 42 lezen: ***Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem, maar om der Farizeeën wil beleden zij het niet.***

Het woord "oversten" wil hier tonen, dat er velen van de allervoornaamsten onder de Joden in de Heere Jezus Christus geloofden. Maar dat was maar zo'n algemeen, zelfgemaakt geloof, zoals wij ook geloven in de keizer van Rusland, maar wat gaat die ons verder aan, daar wij zijn onderdanen niet zijn?

Dus van de oversten geloofden velen in de Heere, maar om der Farizeeën wil beleden zij het niet. Merkwaardige woorden! Er staat niet: velen der Farizeeën geloofden in Hem, doch om der oversten wil beleden zij het niet, maar wel omgekeerd. Deze "oversten" waren voorname, wel opgevoede mensen, die met hun eigen verstand wel inzagen, dat de Heere Jezus een Leraar der waarheid was, waarom zij Hem ook toestemden en Hem eerden, maar zij hadden huizen, vrouwen, kinderen, zij hadden zo hun eigen godsdienst, hun God, de God Abrahams, Izaks en Jacobs, zij waren rijk, hadden aan geen ding gebrek. Zo scheen hen dan de leer, die Hij verkondigde niets meer dan een schone band van een verkeerd boek.

Zij beleden hun geloof niet, staat er verder: opdat zij niet uit de Synagoge zouden geworpen worden. Zij hadden dus de eer bij mensen liever dan de eer bij God.

Wat zullen ons echter de mensen, wier eer wij gezocht hebben, kunnen helpen als wij op ons doodsbed liggen en ons laatste uurtje nadert? Of wanneer de Heere Jezus ons voor Zijn rechterstoel daagt als Hij komen zal met de wolken des hemels? Alleen hij die heeft leren inzien, dat vorsten niet helpen kunnen, waar God met Zijn oordelen komt, weet, dat hijzelf vlees is en als zodanig zijn weg bedorven heeft. Zeker, zal zo iemand iegelijk eren naar zijn stand, maar de pracht en praal der uiterlijke dingen heeft geen macht meer over hen. God moet hij hebben en God alleen, en waar hij Die gevonden heeft, en de Zon der gerechtigheid in zijn hart schijnt met haar lieflijke stralen, daar kan hij niet anders, dan God eren, daar geeft hij zich in Zijn handen over met lichaam en ziel.

Hij heeft geleerd, dat hij zichzelf geen minuut lang regeren kan, hoe zou hij dan anderen willen regeren? Wat vermag de mens? Wie is de mens, die zichzelf kan regeren? Hij rekent alles uit, maakt allerlei plannen en voornemens en plotseling wordt er een brede streep door zijn gehele rekening getrokken. De mens meent zich als op arendsvleugelen te kunnen verheffen tot aan het gewelf des hemels en plotseling, sneller dan de bliksem, stort hij ter aarde, overweldigd door zijn eigen onbekeerdheid en zonde. God regeert!

Wie zijn leven verliest, wie zijn leven in Gods hand stelt, om met Hem te leven en te sterven, wat ondervindt hij? Dat zegt de Heere Jezus verder: die zijn leven verliest in deze wereld, die zal het behouden tot het eeuwige leven! Wat ondervindt hij? Dat hij gelukkig is, die zijn wel en wee, met al zijn schuld, nood en dood, aan het hart van God en Vader van onze Heere Jezus Christus.

Welgelukkig wie de Heere heeft gevonden als zijn Borg, Middelaar, Plaatsbekleder! Hij zal het niet kunnen nalaten tot Hem de toevlucht te nemen in elke nood, in elke benauwdheid. Hij zal zich overgeven aan de Heere en aan Diens leiding en Hem volgen door bezaaide en onbezaaide landen, want dat doet een welgeaard dienaar vooral als hij een goede, barmhartige meester heeft.

Wie Mij dienen wil, die volge Mij. Dat deden echter de Grieken niet, dat deed het volk niet en dat deden de oversten ook niet. Dat deden echter de jongeren wel, die volgden de Heere na. O, welk een heerlijke belofte doet Hij hen!

Waar Ik ben daar zal ook Mijn dienaar zijn. Waar de Koning Zich te midden onder de vijanden waagt, welaan, daar moet de wapendrager volgen, midden onder de vijanden!

Maar zo wordt de overwinning behaald en zegevierende trekt men des Konings stad binnen. De wapendrager gaat mee en geniet ook van de heerlijkheid des Konings in het koninklijk paleis.

Maar er staat nog meer, er volgt: **Wie Mij dient, de Vader zal hem eren.**

Dus, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus eert de armen en de ellendigen. Hij eert de dienaren van Zijn Zoon Jezus Christus. Men zou menen dat God de vorsten en geweldigen van deze aarde zou eren, maar de Zoon zegt ons, *dat de Vader eert die Hem dienen.*

Is de mens dan niet verplicht God zijn Koning te dienen en te eren, zonder daar enige roem voor weg te dragen? Zeker, *maar de Vader heeft de Zoon lief, en daarom eert Hij allen, die deze Zoon toebehoren en aanhangen.* Dat doet de Vader uit liefde tot Zijn Zoon.

Nu, moet dan eigenlijk niet Christus, als de Zoon van God geëerd worden? O, vergeet het niet, *deze Koning treedt te voorschijn met de doornenkroon op het hoofd en het kruis op de schouder!* En zou de Vader hen niet eren, die de krijgsknechten dwingen Hem het kruis na te dragen naar Golgotha?!

Welgelukzalig het volk, dat verwaardigd is, ingelijfd te worden in de dienst van de hemelse Koning! Dat volk looft Hem de gehele dag, hoewel het een veracht en ellendig volk is. Welgelukzalig die dienaren, die de Heere volgen. Want zo zeker en gewis als God de Heere de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, in stand houdt door Zijn almachtige arm, zo zeker houdt Hij ook de nieuwe hemel en de nieuwe aarde in stand voor Zijn dienaren, die Hem volgen. Amen.

6. Jezus Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven

Een kostelijke belofte is het, mijn geliefden, welke wij in Jeremia 30: 21 vinden: “En zijn Heerlijke zal uit hem zijn en zijn Heerser uit het midden van hem voortkomen en Ik zal Hem doen naderen en Hij zal tot Mij genaken, want wie is hij, die niet zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de Heere.” Deze "Heerlijke" is Christus en Hij wordt hier "Heerlijke" genoemd, omdat in Hem al de volheid der Godheid woont, en "Heerser" heeft Hij omdat Hij de Heere en Heerser van het koninkrijk der genade is en dit koninkrijk tegen de vijanden weet te handhaven.

Dit juist is nu zeer vertroostend, dat deze "Heerlijke" uit ons ontsproten is, dat deze "Heerser" uit het midden van ons is voortgekomen. Zo kent Hij dan alle zwakheden, alles kent Hij, waardoor wij verzocht worden en Hij Zelf heeft er onder geleden, Hij is een mens bevonden gelijk als wij en zo wil Hij voor ons spreken bij God, ons voortreden bij God, ons wederbrengen tot God, zoals de Apostel betuigt: "Er is Eén Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus, die Zichzelf tot een rantsoen gegeven heeft." Deze is onze Voorspraak.

Maar Hij heeft het Zichzelf niet aangematigd Middelaar te zijn, maar Hij is het naar de wil des Vaders. Daarom spreekt God: *Ik zal Hem doen naderen.*

Hij is echter zo'n Middelaar, die geheel vrijwillig onze zwakheden op Zich neemt, daarom heet het: *En Hij zal tot Mij genaken.*

Deze Middelaar kent de Vader als Vader, Hij is de Enige die voor ons een hart heeft om onze Borg bij God te zijn. Daarom heet het: *want wie is Hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken, spreekt de Heere.*

Op grond van zulke profetische woorden sprak onze Heiland op de vooravond van Zijn lijden in Johannes 14: 6:

Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij.

Deze woorden werden veroorzaakt door het antwoord van Thomas op de woorden des Heeren: waar Ik heenga weet u en de weg weet gij. Thomas antwoordde daarop namelijk: Heere, wij weten niet, waar u heengaat en hoe kunnen wij de weg weten. Thomas begreep niet, hoe duidelijk hij het ook vernam, dat de Heere sprak van Zijn heengaan tot Zijn Vader, van Zijn verzoenend lijden en van de heerlijkheid, die daarop volgen zou. Dat begrijpen wij nu uit het Evangelie, nadat wij recht onderwezen zijn, zeer goed. Gaat het echter om de toepassing op onszelf, dan zijn wij niet veel verstandiger dan Thomas was. Daarom zal het nuttig voor ons zijn, dat het ons in het geheugen geroepen wordt, waar de Heere is heengegaan en hoe wij tot God kunnen komen.

Onze Heere en Heiland spreekt hier aangaande Zichzelf vier waarheden uit, die wij één voor één beschouwen willen:

1. ***Dat Hij de Weg is.***
2. ***Dat Hij de Waarheid is.***
3. ***Dat Hij het Leven is.***
4. ***Dat niemand tot de Vader komt dan door Hem.***

1. ***Dat Hij de Weg is***

Wat nu het eerste aangaat, dat Hij de Weg is, zo zien wij daarvan niets, wanneer wij de Heere alleen beschouwen naar Zijn lichamelijke gedaante. Wij moeten hier acht hebben op wat Hij

voor ons gedaan en geleden heeft. Want dat Christus gezegd heeft, *dat Hij de Weg is*, is een overdrachtelijke manier van spreken gelijk aan die, wanneer Hij zegt: "Ik ben de deur". Wij moeten maar eens allereerst goed verstaan, dat tussen God en ons een kloof is. Wij zijn vervreemd van het leven Gods door de zonde en de moedwillige afval van God. Omdat wij zondaars zijn, heeft niemand van ons in zijn hart het voornemen om tot God te genaken, want wij weten allen zeer wel, dat God een heilige en rechtvaardige God is en dat Hij de schuldige geenszins onschuldig houdt maar hem in tegendeel met eeuwige verdoemenis straffen moet. En als wij "volkomen zondaars" zijn geworden kunnen wij de woorden der wet en haar vloek niet horen zonder daaronder te vergaan. Ook zijn wij door de duisternis die in ons is en door de blindheid van ons hart vleeselijk gezind en deze gezindheid is vijandschap voor God en wij willen daarom niet tot de waarachtige God komen. Daarbij komt, dat de heilige God Zich met ons niet inlaten kan. Voordat Hij de zondaar voor Zich kan laten komen, moet aan Zijn eeuwige gerechtigheid genoegdoening geschieden, de geschonden wet moet opnieuw opgericht zijn, de zonde, schuld en straf moet uit het midden weggedaan zijn en de mens opnieuw in gerechtigheid en heiligheid voor God daargesteld zijn. Opdat zo God Zijn eer weer ontvange, Zijn woord gehandhaafd wordt en de duivel het geweld des doods en der verwoesting van de schepping Gods ontnomen wordt. Tot dat alles is niemand van ons in staat, zo weinig, dat veeleer een ieder altijd meer in zijn verlorenheid en verderf inzinkt, zich aldoor verder van God verwijderd en in zijn vijandschap tegen God de kloof, wanneer hij het kan, nog groter maakt dan zij is. Het blijft bij wat geschreven staat: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, doch de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen."

Wij proberen wel allerlei wegen te bedenken om weer tot God te komen; maar dat alles zijn onze wegen, die God niet behagen. Zo hebben wij wegen van allerlei goede werken en zelf uitgedachte vroomheid, willen ook ons leven naar de Tien Geboden inrichten en dan menen wij, wanneer wij onszelf en ons vlees een weinig aan het werk gezet hebben, dat wij ons de weg tot God hebben gebaad. Wanneer wij echter ook ons gehele leven naar de Tien Geboden zouden ingericht hebben, zo mag dat nuttig en te prijzen zijn voor God en mensen, en wij mogen daarvan menigerlei vrucht oogsten, dit alles is toch de weg niet - anders zou onze Heere een leugenaar zijn daar Hij zegt: *Ik ben de Weg*.

Hier is daarvan sprake, hoe wij door toorn, vloek en verdoemenis, - die wij door onze zonden verdiend hebben, - heenkomen en zo tot God kunnen genaken. En dan bestaat er van onze kant volstrekt geen weg, even weinig, als er voor de kinderen Israëls een weg was, toen zij achter zich de Egyptenaars en voor zich de Rode Zee hadden. Daar is niets dan omkomen van alle kanten. Alleen God is het, die hier een weg gebaad heeft zonder toedoen van de zijde van de mensen. Waar er hier volstrekt geen weg is, daar is Christus de weg. Menselijk vernuft mag hier bedenken wat het wil - hier komt niemand doorheen. Zal een zondaar opnieuw met zijn Schepper, die tegelijkertijd zijn Rechter is, samenkomen, zo kan dat alleen door Christus geschieden. Deze is de enige weg. Gelijk God Eén is, zo bestaat er maar één rechtvaardiging van een zondaar, maar één wet der gerechtigheid, maar één Middelaar Gods en der mensen.

Geen mens mag tot God komen om iets van Hem te bidden en God kan tot geen mens komen om hem op welke wijze dan ook te zegenen tenzij door deze Middelaar. Zo is echter Christus de Weg gelijk als eens onder de wet de hogepriester met het bloed der verzoening. God woonde in het heiligdom boven de ark des verbonds tussen de Cherubim. Hij beval echter, dat het volk door middel van de hogepriester en deze wel met bloed, tot Hem naderen zou in het binnenste heiligdom. Het volk mocht niet binnengaan, de hogepriester ging met bloed binnen en zo kwam op het volk door de hogepriester de zegen, de vergeving der zonden en alle heil van het verbond. De hogepriester met het offer was zo de weg. Zo is Christus voor de gelovigen de Weg tot God, als Hogepriester en als Zoon Gods, met Zijn eeuwig geldend offer

en alleen zo hebben wij toegang tot God. Dit betuigt ons het Evangelie op alle plaatsen, dat Hij altijd kan zaligmaken, die door Hem tot God gaan; dat wij door Jezus Christus een toegang hebben tot het geloof tot de genade; dat wij zonder verdienste rechtvaardig worden door de verlossing die door Jezus Christus geschied is; dat God Hem daar gezet heeft tot de troon der genade door het geloof in Zijn bloed opdat Hij de gerechtigheid, die voor Hem geldt, aanbrengt doordat Hij de zonden vergeeft.

Zie, zo is Christus de Weg tot God gelijk als Benjamin voor zijn broeders de weg tot Jozef was. Waarom zij tot hun vader zeiden: *die man heeft ons gezegd, dat wij zijn aangezicht niet zouden zien tenzij dan dat wij Benjamin meebrengen*. En zoals de ladder welke Jacob in de droom zag de weg was van de aarde naar boven heen en van boven naar de aarde heen, zo is Christus de Weg voor ons tot de Vader heen en van de Vader tot ons. Dat is: Hij als Middelaar, als Hogepriester, als Borg, als mens, als God, als de Broeder uit de broederen, als de Heere uit de hemel.

2. Dat Hij de Waarheid is.

Wanneer ge u echter voorstelt, dat wij aan de oever van een rivier kwamen en er over moesten komen en dat er dan niemand of niets aanwezig was, wat wij konden gebruiken om er over te komen, zo begrijpt u het allerbest, hoe Christus de Weg is. Wat nodig is om uit dit leven in het leven dat van Boven is, zó te komen, dat de zonden uitgedelgd, God verzoend en de dood overwonnen is, daarbij kan ons geen schepsel helpen. Daar moeten wij veeleer een zeker pad en weg onder onze voeten hebben, opdat wij door dood en toorn, door vervloeking en de macht des duivels doorkomen. Nu, dit zekere pad en weg is niemand anders dan onze getrouwe Heere en Heiland Jezus Christus, die wij in het geloof aangrijpen.

Ik zeg: een zeker pad, dat is, een waarachtig pad en weg. Daarom spreekt Hij ook: *Ik ben de Waarheid*, want wij mensen zijn zonder uitzondering volslagen leugenaars en ijdelers dan de ijdelheid zelf en niemand kan zich hier op zijn hart verlaten. Hebben wij echter Christus in het geloof aangegrepen, dat wij door Hem tot God komen of gekomen zijn, zo gaat het daarom, dat wij op zulke weg blijven en daarop volharden. Daar houdt dan de duivel niet op het de mens voortdurend voor te houden dat het niet de rechte weg is, dat het niet het rechte pad is, wanneer men zich op Christus als op Zijn gerechtigheid voor God verlaat en van Zijn Geest de leiding en de besturing verwacht in alles, wat God welbehaaglijk is. Hierbij komt de ijdele en verwaande inbeelding van het vlees, die voortdurend aandrijft om zich op de werken te verlaten. En dan de vijandschap der wereld, die van alle zijden woedt.

Zo ontbreekt het nu op deze weg niet aan allerlei lijden, droefheid en nood, zodat men in duisternis komt te zitten en geen licht ontwaart, maar eenzaam en verlaten, verstoten en verworpen schijnt te zijn, als ware God volstrekt niet mede op de weg. Het ziet er uit, als ging het alleen de goddelozen wel en de rechtvaardigen kwalijk. Ook leert men op deze weg nood kennen, zoals nooit van tevoren, zielsnood, zondenood, lichaamsnood. Men begrijpt niet vanwaar dat komt en verkeert zo vaak in gevaar van deze enige weg, Christus, weggetoverd of met geweld verdreven te worden. In één woord: dat steekt in de harten van alle discipelen van de Heere, dat zij aan allerlei twijfelingen en ongelovige gedachten vrij spel laten en zich van duivel, wereld, vlees en bloed vrees aan laten jagen als hadden alle anderen een goede weg gekozen en alleen zij de weg des verderfs. Want voor vlees en bloed is het een te zwaar werk dit te verstaan en vast te houden, dat wij alleen door het geloof rechtvaardig zijn en dat de rechtvaardige uit het geloof leven zal; veeleer verwekt de tegenspoed bij ons allerlei morren, vrees, vervaardheid en twijfel en de gehele hel met al haar geweld en list trekt te velde om de mens zijn geloof te ontroven. Hiertegen wapent nu Christus Zijn discipelen en alle gelovigen, dat zij weten, dat Hij èn de rechte èn de enige weg tot God is, èn dat Hij ook alleen *de Waarheid is*.

Dat zegt Hij dus opdat wij Hem zouden houden voor dat, waartoe Hij ons van Gode gemaakt is, namelijk tot wijsheid, en opdat deze onze enige Wijsheid, n.l. Christus, en wel de gekruisigde, ons enig wapen zij tegen alle tegenstand. Christus is de mond der Waarheid, Hij alleen de waarheid, zodat wij daarbij blijven: *Het is toch waar: Gij, Heere, zijt mijn gerechtigheid en ik ben Uw zonde. U hebt het Zelf gezegd, U zult mij niet bedriegen.*

Nu is Christus woord daarin de waarheid, dat in Hem de vervulling der gehele wet is en wij ons daarom niet meer door de stok van de drijver der wet tot gaan en staan laten aandrijven, maar ons aan Christus mogen houden.

Ook is Hij daarin de waarheid, *dat in Hem het "Ja en Amen" van alle beloften Gods is.* Vooral is Hij daarin de waarheid, dat in Hem alle deugden en volmaaktheden Gods verheerlijkt zijn. Of door wie heeft God genoegdoening aan Zijn rechtvaardigheid tenzij alleen door Hem? Daar Hij Zichzelf voor ons, die aan Hem geloven, tot een schuldoffer Gods heeft opgeofferd, lichten hierdoor niet in deze offerande Gods barmhartigheid, rechtvaardigheid en heiligheid, goedertierenheid en liefde met heldere glans? Of waar is de zonde gestraft en door verzoening uitgedelgd, dan alleen aan het kruis van Christus? Waardoor hebben wij vergeving van zonden tenzij door Christus dood? Waar is het in waarheid openbaar geworden, dat God God is, dat Hij genade schenkt, tevens Zijn rechtvaardigheid handhavende, zodat Hij de zondaar niet voor onschuldig houdt, Zijn wet niet met voeten getreden laat liggen, Zijn oordelen over de zonde laat komen? Zijn eeuwige toorn over de zonde te voorschijn doet komen en - toch de zonde vergeeft tenzij dan op Golgotha? Ja, dat, waarin het redelijk verstand zelf de enige rechtsgrond der vergeving van zonden en een grond van recht op eeuwig leven erkennen moet, is dat niet alleen in Zijn offerande gesteld?

God heeft de onkreukbaarheid van al Zijn deugden en volkomenheden niet prijsgegeven, wanneer Hij de goddeloze rechtvaardig verklaart zonder verdienste. Aan de rechtvaardigheid en heiligheid Gods wordt geen afbreuk gedaan, wanneer Hij een verdraaide voor rechtvaardig verklaart en hem aan de hand van Zijn Geest in Zijn rechten en geboden leidt. Zo is Christus de waarheid en bedriegt de arme en ellendige nooit of te nimmer, wanneer Hij zegt: houd u aan Mij, mijd de slechte paden, in Mij zult u uw vrucht vinden. Ik zal u zijn als een groenende denneboom (Hosea 14: 9). En het is altijd goed uitgekomen, wanneer men juist dan, als het om heiliging, om vrucht des Geestes gaat, zich alleen in het geloof zonder iets anders dan het tegendeel ervan te zien, op Hem heeft verlaten, op Zijn genade, op Zijn macht, op Hem als onze gerechtigheid.

3. *Dat Hij het Leven is.*

Het gaat bij alle gelovenden toe als bij de kinderen Israëls. God baande hun een weg door de Rode Zee en toen zij tussen de wateren doortrokken, vonden zij in waarheid behoudenis en leven. En zoals Christus de Waarheid is, zo is Hij ook *het Leven*. Wij kunnen ons gerust aan Hem houden. Gelijk als de kinderen Israëls in de Rode Zee niet omgekomen zijn, maar met al het hunnen welbehouden aan land zijn gekomen, terwijl de Egyptenaars onmiddellijk daarna daar de dood vonden, waar nog zo-even geen water was, zó komen wij, wanneer wij aan Hem geloven, ook welbehouden in het land der rust, door de Rode Zee, door de woestijn, door de Jordaan heen, al is zij ook vol aan al haar oevers. Maar dat moeten wij van tevoren goed verstaan, dat in ons de dood steekt en dat wij midden in de dood liggen. Wij, - gebeten van de oude slang, de duivel - moeten sterven door het vergif, dat in al onze leden is. Daar is er voor ons geen ander leven dan Christus, in het geloof aanschouwd. Voor het leven, voor het eeuwige leven, voor het leven tegen onze dood helpen ons al onze werken niet; die kunnen ons alleen ten dode helpen en wat vlees en bloed ingeeft, kan ook niet anders dan ons in de dood helpen. Om dat te bereiken houdt de duivel met liegen en moorden niet op. Hier is tegen dit alles Christus ons leven.

De zaak staat hier zo, dat wij de dood en het open graf en dan nog zonde en toorn tegenover ons hebben. Wie zal daar kunnen helpen? Dat vermag alleen Christus. Gelijk Hij voor ons heengaat tot God, gelijk Hij ons voortreedt bij God, zo is Hij ook ons leven tegen de dood, die wij hier beneden in allerlei gedaante smaken. Dat is Hij echter omdat Hij het leven geërfd en verdiend heeft, omdat Hij het leven in Zichzelf heeft, als de waarachtige Melchizédek leeft in een onverderfelijk leven en omdat Hij de macht heeft levend te maken, dat is, de zondaar te heiligen door Zijn Geest, hem met Zich te verenigen, dat hij een levend lidmaat aan Zijn lichaam zij en blijve, eeuwig blijve en alzo de zondaar in Zichzelf tot eeuwige ere brengt nadat Hij hem gerechtvaardigd heeft in Zijn bloed. Als Heere en Hoofd Zijner gemeente is Hij aldus haar Weg als aanvang, haar Waarheid als midden, haar Leven als einde der gemeente enig en hoogste Goed. Ja, en amen!

4. *Dat niemand tot de Vader komt dan door Hem.*

Zo blijft dan ook vaststaan wat Hij gezegd heeft, Hij de mond der waarheid: "*Niemand komt tot de Vader dan door Mij*". Dat zou ook onmogelijk zijn, zonder Hem tot de Vader te komen. Van huis uit is God onze Vader niet, maar de duivel is onze vader, omdat wij ons aan hem verkocht en onze God en Vader eraan gegeven hebben.

God heeft echter Een Enig Kind, Zijn Eniggeborene, Zijn Heilig Kind Jezus. Deze is de Zoon en de Erfgenaam. Hij heeft alles geërfd en heeft alleen het recht tot de toegang tot de Vader. De Vader heeft Zijn Zoon gezonden, opdat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven zij voor een ieder die gelooft. Dit Kind alleen heeft de wil des Vaders gedaan, is Hem alleen gehoorzaam geweest, heeft Hem als Vader geëerd, erkend, Hem gediend en heeft ook het geloof aan Zijn Vader vastgehouden tot het einde toe. Alleen Hij heeft als het Hoofd der uitverkoren mensheid de toorn des Vaders gedragen, de rechtvaardigheid, welke van de wet geëist werd Gode aangebracht. Zo heeft Hij dan alleen recht op alles, wat de Vader toebehoort. Alleen Hem, alleen Zijn aangezicht kan en wil de Vader aannemen. En wil Hij iemand tot Zich laten komen, zo zal Hij hem alleen dan voor Zich laten verschijnen, wanneer de Zoon zo iemand tot Hem brengt.

Deze woorden moeten wij toch vooral goed begrijpen: niemand kan tot de Vader komen dan *door Mij*. Dat "door Mij" sluit alle andere voorsprekers uit, sluit ook alle goede werken, alle wegen, middelaars en middelen, alle vroomheid van onze kant volkomen uit. Zo weet dan een ieder, dat er geen andere weg, geen andere waarheid, geen ander leven, geen ander middel om tot God te komen bestaat dan Christus, in het geloof aangegrepen. Door ons aangegrepen, als onze Profeet, Hoge priester en Koning. Christus, in het geloof aangegrepen als de Zoon Gods. De vastheid van de Weg, waarop men zich verlaten kan, is alleen in Hem. Het heerlijk einde van de Weg, is alleen door Hem. Alleen door Hem bestaat de toegang tot God. Rechtvaardigheid, vrede, barmhartigheid, leven, een rechtvaardig bestaan, eindelijk zaligheid en heerlijkheid, vergeving van zonden, Gods goedertierenheid over ons - dat alles is door Christus, alles om Zijnentwil.

Dat geve de Heere u genadig, geliefden, dat u dat vasthoudt! Want de listige duivel trekt ons Christus voortdurend voor de ogen weg en dan heeft hij gewonnen spel. Een ieder van u, wie het er in waarheid om gaat, tot God gekomen te zijn, en die niets van de Weg ziet, niets van de Waarheid bespeurt, niets van het Leven bemerkt, die spreke aldus: Gij, Heere Christus zijt het nochtans, U bent het alleen! Gelijk ik aan God geloof, zo geloof ik ook aan U de enige Mens der genade! Amen.

7. Het gebed in de Naam van de Heere Jezus

Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden: die in Mij gelooft, de werken die Ik doe, zal hij ook doen en zal meer doen dan Ik, want Ik ga heen tot Mijn Vader. En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen; opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden en Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid. Johannes 14: 12- 16

Bij het lezen van deze woorden zullen wij trachten de volgende vragen te beantwoorden:

1. Waartoe leeft de Christen?
2. Waar ligt de grond van zijn leven?
3. Vanwaar heeft hij, wat hij heeft?
4. Waartoe heeft hij het?
5. Wat is het kenteken dergenen, die de Heere Jezus Christus liefhebben?
6. Wat ontvangen zij van de Vader op het gebed?

Een Christen is hij, die het in het verborgene is, voor het aangezicht des Heeren en die met zijn christendom niet te koop loopt. Wat hij is dat is hij met mond en daad, want zijn ziel is verbonden door de Bruidegom der zielen, aan de Heere Jezus Christus. Hij leeft van de goede welriekende zalf, waarmee deze zijn Heere en Koning gezalfd is. Door de lieflijke geur van deze Goddelijke, hemelse zalving leeft een christenmens, wordt hij gezond, hoewel hij ziek is, wordt hij heilig, hoewel hij zich voortdurend aan moet klagen, dat hij geneigd is tot alle kwaad en onbekwaam tot enig goed. Een christen is een christen door het geloof en dit geloof spreekt zich uit in voortdurende smeekbeden en verzuchtingen tot de Heere. Zo gelooft hij in de Heere Christus.

Waartoe leeft hij? Om te eten en te drinken? Een christen leeft *om de werken zijns Heeren te doen*. Dat doet immers elke zoon, die zijn vader opvolgt in zijn beroep. Hij is er op uit het voorbeeld van zijn vader te volgen, diens voetstappen te drukken. Hoe verwonderd, ja verbaasd, zullen de discipelen niet geweest zijn, toen zij die woorden uit des Heeren mond vernamen: ***die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen dan deze***. Zij hadden de geschiktheid daartoe beslist niet in zichzelf; zijn zij niet spoedig gevluht? Hebben zij niet allen de Heere verlaten en Hem alleen gelaten toen de vijand tegen Hem opkwam? Zo was er in hen niet de geringste bekwaamheid om de werken te verrichten, die de Heere deed, laat staan om nog grotere werken te doen dan Hij gedaan had. Bezit echter een leerjongen de bekwaamheid tot zijn vak voor hij in de leer komt? Of is het niet eerst door het onderricht dat zijn leermeester hem geeft, dat hij deze bekwaamheid verkrijgt? Waartoe leeft dus een christen?

O, vraag uzelf liever eerst eens af: ben ik werkelijk een christen? Legt u die ernstige vraag uit de Heidelbergse Catechismus eens voor: "maar waarom wordt gij een christen genaamd? (vraag 32 Heid. Cath.) "Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en also Zijner zalving deelachtig ben; opdat ik Zijn Nnaam bekenne, enz." Alzo, daartoe leeft een Christen, daartoe leven wij, tenminste als wij van hart meezingen:

*Ach, mijn hoofd is als bedolven
In de golven
Van mijn ongerechtigheên!
Zulk een last van moeit' en plagen,
Niet te dragen*

Drukt mijn schouders naar beneên.

Psalm 38: 4

Of, met de dichter spreken:

Dagelijks bozer

Godelozer

Is de toestand van mijn hart!

Wat zijn dan de werken, die de Heere Jezus gedaan heeft? Allereerst heeft Hij uiterlijke tekenen en wonderen verricht. Hij heeft doden opgewekt, duivelen uitgeworpen, zieken gezond, blinden ziende gemaakt. Hij heeft immers allen gezond gemaakt, die tot Hem gebracht werden? En met welk doel deed Hij dit alles? Alleen om hun de uiterlijke gezondheid terug te geven? Ach, hoeveel levenden zijn er die geestelijk dood zijn! Hoeveel zijn er uiterlijk gezond gemaakt, voor wie het beter ware geweest, dat zij nooit hersteld waren. Want dan hadden zij God niet kunnen vergeten. De uiterlijke tekenen en wonderen, die de Heere Jezus Christus gedaan heeft, heeft Hij verricht, opdat de grote barmhartigheid van Zijn Vader aan het licht zou komen en Diens grote liefde om arme zondaren te redden van de geestelijke, de eeuwige dood. Dat was het doel van *de heerlijke werken die de Heere Jezus gedaan had*.

Zeker, *deze werken hebben de jongeren* ook verricht, niet door hun kracht, maar door de kracht van de Heere op grond van Zijn beloften. De apostelen hebben wonderen gedaan. Meent u dat er nu geen wonderen meer gebeuren? Het verborgen volk des Heeren brengt nog heden ten dage zulke wonderen tot stand door zijn smekingen en gebeden. Het wordt echter niet opgemerkt, wat de Heere nog tot stand brengt door Zijn dienstknechten en dienstmaagden. Meen toch niet, dat uiterlijke geneesheren - hoewel volgens des Heeren Woord: *de gezonden hebben de medicijnmeester niet van node, maar de zieken*, het in Zijn weg ligt, hun hulp en bijstand niet van de hand te wijzen - werkelijk genezing kunnen brengen. Meen toch niet, dat het de Keizers en de Koningen en alle overheden van landen en steden in de grond der zaak zijn, die de wereld regeren, het zijn degenen, die waarachtig in Christus geloven, die dat doen, maar dit gebeurt in het verborgene en door hun gebeden, waarmee zij bij God aanhouden om allerlei uitkomsten voor tijd en eeuwigheid. Zij zijn het in de grond van de zaak, die met de Heere Jezus Christus de wereld regeren. Dit is toch niet zo'n vreemde bewering, als wij bedenken, wat geschreven staat Openbaringen 1: 5 en 6: "En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de eerstgeborene uit de doden en de Overste van alle koningen der aarde. Hem die ons heeft liefgehad en van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader, Hem zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid, amen."

Deze waarheid, dat Hij ze gemaakt heeft tot koningen en priesters, openbaart zich en grijpt zeer diep in het staatkundige, huiselijke en kerkelijke leven, maar alles in het verborgene, zonder dat het enig gerucht maakt in de wereld. Welke dank oogsten nu deze koningen en priesters Gods voor hun gebeden en smekingen in? Geen andere, dan dat zij in een hoek geworpen en verstoeten worden. Maar zij vragen niet naar dank of ondank, maar alleen naar de eer van hun Vader.

Deze uiterlijke gebedsverhoringen en uitkomsten die zij verkrijgen voor land en kerk, voor huis en gemeente, zijn dan ook niet het voornaamste. Het eigenlijke werk, dat de Heere Jezus Christus volbracht heeft, is, *dat Hij de Naam Zijns Vaders heeft beleden*. Hoewel Hij rondwandelde hier op aarde in de gestalte van een dienstknecht, heeft Hij het voortdurend uitgesproken en beleden: *Hij daar Boven, is Mijn Vader en Ik ben Zijn Zoon!*

Nu, mijn geliefden, vraag u nu eens af of u uit uzelf zo sterk bent om het voortdurend, door alle stormen, onweersbuien heen, te blijven belijden: *Hij daarboven in de hemel, is mijn Vader en ik ben Zijn kind en de Heere Jezus is mijn Broeder!* O, in de strijd daarover, in de strijd des geloofs, dáár leren wij eerst recht onze zwakheid en nood, onze ellende en ons verderf kennen en dan bij het zien van dat alles niet te bezwijken, maar pal te blijven staan en te spreken: *"Gij zijt toch mijn Vader en ik ben Uw kind en de Heere Jezus is mijn Broeder, mijn Zaligmaker, mijn Koning"*, ach, dat gaat onze krachten ver te boven.

Waar de Heere Jezus Christus spreekt: *u ook zult de werken doen, die Ik doe*, dan wil de Heere Zijn jongeren troosten en verzekeren, dat Hij Zijn kracht in hun zwakheid zou volbrengen en hen geven, die werken ook te doen, hoe zwak en ellendig zij zich ook mochten voelen en met hoeveel aanvechtingen en noden zij ook te kampen zouden hebben. Hij spreekt hier dus van dat grootste aller wonderen, van het "nochtans" van het geloof.

Daartoe leeft dus Christus en daartoe leeft ook u, als u tenminste in waarheid een christen wilt zijn, dat u van ganser hart het uitsprekt: *mijn Jezus laat ik niet gaan tenzij Hij mij zegent*. Ja, daartoe leven wij, namelijk om onze Heere Jezus' Naam te belijden en ons de mond niet te laten stoppen.

Maar de Heere Jezus gaat nog verder en zegt: ***gij zult grotere werken doen dan deze, die Ik gedaan heb***. Toen Adonia neergeworpen en Salomo uitgeroepen was tot koning over Israël, spraken de vorsten tot de grote Koning David: *de Heere make de stoel van Salomo groter dan de stoel mijns Heeren en Konings David*. Onze dierbare Verlosser en Zaligmaker leidde het fundament, waarop Zijn jongeren nog grotere werken gedaan hebben dan Hij. Ik herhaal het: niet door hun kracht of bekwaamheid, maar alleen door Hem, hun Leermeester en Koning. De Heere Jezus Zelf heeft immers maar drie jaren lang in een kleine landstreek geleerd en spoedig werd Hij gekruisigd en na Zijn opstanding is Hij ten hemel gevaren. Hoe lang hebben, daarmee vergeleken, Zijn Apostelen gewerkt en geleerd en waarheen hebben zij niet het goede getuigenis van het Evangelie gebracht? Op de Pinksterdag waren te Jeruzalem velen verenigd uit alle volken en talen der aarde, die daar de blijde boodschap van het Evangelie uit de mond der Apostelen vernamen. Tot zulke grote scharen uit alle volken, talen en tongen, heeft de Heere Jezus Zelf niet gesproken in de dagen Zijns vleses. Hij had het fundament der goede belijdenis gelegd in Zijn jongeren, opdat daarop de gemeente zou gebouwd worden. Hij heeft het fundament gelegd. Hij heeft de bodem opengeploegd, maar door Zijn jongeren heeft Hij het ten uitvoer doen brengen. Zo moet men die woorden opvatten, *dat zij grotere werken zouden doen dan Hij in de dagen Zijns vleses uitrichtte*.

Heeft nu echter, wat de Heere Jezus toen tot Zijn jongeren sprak, een einde genomen? Denk eens drie eeuwen terug. Gehele steden en landen waren vervuld met altaren en poppen ter ere van de maagd Maria en talloze andere zogenaamde heiligen. Toen liet de Heere het woord van het Evangelie weerklinken uit de mond der hervormers en uit de lofzangen, die wij nog heden ten dage lezen en zingen en daardoor wierp de Heere de gehele poppenkraam omver. Dat waren toen nog geheel andere werken dan doden levend te maken! En dat heeft nog geen eind genomen want ook heden ten dage worden velen nog levend gehouden, worden allerlei krankheden geheeld en allerlei duivelen uitgeworpen op het gebed dergenen, die bij de Heere aanhouden; dat neemt geen eind, maar het blijft voor de wereld verborgen en geschiedt in alle stilte.

Maar zelfs dat zijn nog maar uiterlijke tekenen en wonderen. Want al had ik ontelbare doden en zieken levend en gezond gemaakt en vele duivelen uitgeworpen, wat zou mij dat nog kunnen baten voor mijn arme ziel? Hoogstens zou ik daardoor vrijmoedigheid krijgen evenals eens de zeventigen te zeggen: *Heere! ik heb in Uw Naam duivelen uitgeworpen en zieken*

gezond gemaakt en in het leven gehouden! Maar de Heere antwoordde hen en antwoordt ook ons nog als wij zo spreken: *verheugt u veel meer daar in, dat uw namen opgeschreven staan in het boek des levens!*

Ja, daarover wil ik mij verheugen, o mijn Heere en Verlosser! Hoewel ik niet anders verdiend heb dan uit dat boek uitgedelgd te worden voor eeuwig. Daarom wil ik het ook luid belijden, dat U alleen Jezus, alleen Zaligmaker bent en ik niets meer dan een arm bedelkind en dat daarom Uw barmhartigheid en genade alleen te loven en te prijzen zijn. Zie, dit zijn die grotere werken, waarvan de Heere hier spreekt in Johannes 14. Daar spreekt de Heere het uit van Zijn discipelen, die in hun nood en dood tot Hem de toevlucht nemen en zich aan Hem vastklemmen: *u doet meer dan Ik; Mijn leerjongen doet meer dan Ik!*

Wij leven dus om Zijn Naam te belijden, onszelf weg te werpen en Hem in Zijn genade alleen groot te maken en te zeggen: "o, mijn Vader! Het is alles Uw liefde en barmhartigheid, Uw vrije, soevereine genade, o mijn Heiland, mijn Christus."

Hoe komt echter een mens, een zondaar, hiertoe? Hoe kom ik daartoe, als ik bekennen moet, dat ik geen van Gods geboden gehouden heb en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben? Ach, hoe komt zo'n arm, ellendig mens ertoe te belijden: wel ben ik treurig, maar toch vrolijk, arm, maar toch rijk, neergeworpen maar niet verdorven. Ja, in de hoogste hemelen gezet met Hem, die alleen mijn Leven is? Ja, het is het leven van mijn ziel te leven om Hem te belijden en Zijn grote genade en barmhartigheid te prijzen!

Hoe geraakt een mens daartoe? De Heere - de Heere Jezus - zegt: ***Ik ga heen tot Mijn Vader!*** Wat wil dat zeggen? Hetzelfde als: *Ik ga heen om ulieden een woning te bereiden.* Daarom gaat Hij dus heen tot Zijn Vader om het voor een arme zondaar te verwerven, dat hij volhardt bij de belijdenis: *zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegdraagt*, dat ook mijn zonde draagt. O, als het zielsoog gevestigd wordt op het Lam alleen, dan moet het aanklagend geweten zwijgen en de zonde wordt achter des Vaders rug geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid en genade! Dat is des Heeren werk. Daartoe is Hij heengegaan tot de Vader om Zijn gelovigen mee te delen kracht te midden van hun zwakheid, licht te midden van hun duisternis, moed te midden van hun moedeloosheid.

Maar soms moeten zij lang rondtasten en laat de Heere hen lang wachten op kracht en vreugde van boven, dan gaan zij daarheen in hun zwakheid. Maar toch zegt de Heere: *vooruit! op de weg die Ik u geleide!* In zichzelf zijn zij blind, in zichzelf hebben zij geen kracht. Maar de pols van een levende slaat toch, al voelt hij het zelf niet, hetzij hij waakt of slaapt, zolang de mens leeft, blijft de pols slaan. Is nu iemand in het geestelijke overgegaan van de dood tot het leven, dan heeft hij ook de pols van het eeuwige leven in zich en die blijft slaan, ook wanneer de mens zelf het niet bemerkt, want het is de pols van het eeuwige leven, waardoor de Heere de ziel altijd weer tot het gebed uitdrijft: "Heere, ik kan niet, help mij toch; ik heb niets! ik zie niets, maar in U is de volheid."

Zie, dat is één der gebeden, die de Heere de Zijnen geeft. En wat laat Hij er op volgen? ***Komt in Mijn Naam!*** Zonder Christus is er tussen ons en God de Vader niets dan een gapende kloof, zonder Christus is er geen gebed, dat God de Vader kan behagen en dat Hij zou willen aannemen. God de Vader ziet alleen op Christus en Diens grote Naam. Daarom leert de Heere de Zijnen te bidden in Zijn Naam. Is het ons te doen om in waarheid die grote Naam te belijden. O, vraag dan om alles, wat u begeert en de Heere zal het u geven. Wel zal de duivel hen dag aan dag uit de hand proberen te slaan, wat zij van de Heere hebben ontvangen. Maar daar staat dan tegenover, dat zij ook dan aan dag, voortdurend door dat alles worden uitgedreven tot de Heere die zegt: ***alles wat u de Vader bidden zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen.*** Alles, wat het ook mag zijn, dat dient tot verheerlijking van Mijn Naam voor de

rechterstoel daarboven en tegenover de macht der boosheden, die in de lucht zijn en de wereld, die in het boze ligt.

Waarom wil Hij dat doen? Waarom wil Hij de gebeden verhoren? Waarom wil Hij, dat wij Zijn Heilige Naam aanroepen in angst en benauwdheid? ***Opdat de Vader geëerd worde gelijk de Zoon.*** Want indien de Heere Jezus zo met mij handelt, indien Hij het gebed verhoort, indien Hij zo weet te helpen, indien Hij zo genadig en geduldig, indien Hij zo'n goede en getrouwe Herder is, die Zich altijd en altijd meer over mij ontfermt ... hoe moet dan niet het hart Zijns Vaders gezind zijn! Het is of de Heere ons wilde toeroepen: 'O Mijn lieve discipeltjes, koester toch niet zulke harde gedachten van Mijn Vader. Wanneer u verzonken ligt in angst en zorgen, geloof dan de duivel toch niet. Het is mijn Vader niet, die u zo beklemd en beangst maakt, maar het werk van de duivel die u in de zonden wil vasthouden en tot u spreekt: "Het is toch alles te vergeefs en de Heere verstaat u zeker niet." Nee! - zegt de Heere Jezus, - zulke boze gedachten zijn niets dan de influisteringen van de vijand. Roep Mij aan, pleit op Mijn Naam bij de Vader, roep Mij aan en Ik zal u alles doen toevloeien opdat u ook Mijn Vader eert gelijk u Mij eert en de slotsom opmaakt: "Is de Heere Christus zo gezind, o, wat zou dan de Vader voor mij doen!" Dat gaat alle denken en bidden ver te boven! Zie, - zegt de Heere Jezus, - Ik ga voor u heen, - deze woorden herhaalt de Heere Jezus nog eenmaal - en dan zult ge u in allerlei verlegenheid bevinden en u zult misschien voor het uiterlijk soms allerlei gebrek lijden en zonder licht of troost daarheen wandelen: daarom verzeker Ik het u nog eens: *wat u de Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Ik doen!*'

O, geliefden, moeten zulke woorden ons niet uitdrijven tot het gebed, en onze Heere en Verlosser eist van ons geen lange verzoekschriften, daar is Hij niet mee gediend. Zeg Hem in eenvoud des harten alles wat u op het hart ligt. Wij leven niet voor onszelf, maar de Heere Jezus Christus en Hij is onze Koning en Zaligmaker. Dat willen wij ook aan hen zeggen, die Hem tot nu toe niet kennen en niets van Hem weten en, menende, dat zij vrij zijn, in de heerschappij van de duivel leven en in zijn banden gekluisterd zijn. Ja, wij willen het hen toeroepen, dat deze vermeende vrijheid louter duivelendienst is en dat het de zielsvijand is, die hen vasthoudt in de strikken van de wereld en dat zij hem in hun dwaasheid volgen gelijk een os ter slachting gaat. O, laat ons het hun toch luid toeroepen: er is een andere Heerser, een andere Koning, namelijk Jezus Christus en wendt ge u tot Hem, dan zult u ook zalig worden door Hem.

Alzo, de Heere geeft het gebed en geeft Hij het gebed, dan geeft Hij ook alles, wat de christen nodig heeft om het doel te bereiken, waartoe hij leeft, namelijk, *opdat Hij des Heeren Naam belijde, en de genadige en rijke God en Vader in de hemelen love.*

Maar o, tussen gebed en belijdenis, tussen de noodkreten van de ziel en het lofgezag der verlossing, werpt de duivel zich altijd weer met zijn streken en influisteringen. Als u de Naam belijdt van uw Heere, die u niet ziet, maar toch liefhebt, dan worstelt u in het gebed, maar u zult uw zwakheid blijven voelen en dat maakt u van hart bedroefd. En de duivel is voortdurend bezig met hen, die de Heere Jezus liefhebben, die Zijn woorden en geboden bewaren, en hen die blijven bij de woorden die Hij gesproken heeft, voortdurend weer beangst en treurig te maken. Ja, als hij kon, hen geheel radeloos en wanhopig te maken. O, wat zou men er al niet van kunnen vertellen, hoe de duivel het kan, juist bij hen die de Naam van de Heere Jezus eren en prijzen, weer treurigheid des harten te doen opkomen. Dat is zeker een treurige zaak en het is ook zonde aan zijn helse influisteringen het oor te lenen.

Hebt u echter de Heere Jezus tot uw Verlosser en Zaligmaker, en spreekt u "mijn Jezus laat ik niet los", dan hebt u in Hem een trouwe Advocaat en Voorspreker. Laat de duivel dan maar

tegen ons optreden en u aanklagen, onze hemelse Borg en Middelaar treedt tussenbeide met Zijn offerande en Hij bidt Zijn Vader: ‘Zend de Heilige Geest, die Ik verworven heb in dit treurende hart, opdat het vrolijk en zalig gemaakt wordt door Uw liefde en Mijn genade. Het kind, dat Mijn Naam aanroept, mag niet in duisternis blijven zitten, het moet getroost worden en de Heilige Geest moet hem toeroepen: heb nog een weinig geduld in al uw klagen en jammeren, spoedig bent u gezond en geheel genezen en verlost van alle zorg en smart. Daarboven is eeuwige vreugde en zaligheid.’

En van de Trooster, Die zo lieflijk tot de ziel kan spreken, zegt de Heere: ***Die zal bij u blijven tot in eeuwigheid!***

De Heere bewijze jegens ons Zijn barmhartigheid en genade, door ons Zijn woorden te doen bewaren in een eerlijk hart en geve, dat wij het uitspreken: *Heere Jezus! Wat u gezegd hebt, is de waarheid en blijft de waarheid.* Amen.

8. Het houden van Gods geboden en de Gave van de Geest

Mijn geliefden!

Een gemeente Gods, zoals zij hier beneden verzameld wordt, zoals zij daar staat en leeft, en hoewel het de Zoon Gods is, die haar samen brengt en in stand houdt, is toch geen uitverkoren gemeente in die zin, dat allen, die tot haar behoren, hoofd voor hoofd, zalig worden. Het gaat met zo'n gemeente als met een vruchtboom, die vaak in de lieflijke lente in volle bloei staat en als met sneeuw bedekt is en het is maar al te waar, dat velen van die heerlijke, vruchtbelovende bloesems afsterven en vele takken verdorren.

Twaalf Apostelen had de Heere uitverkoren om Zijn Apostelen te zijn, toch was één van hen een duivel. Wij lezen Johannes 12: 42 en 43: "Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem; maar om der Farizeeën wil beleden zij het niet, opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden. Want zij hadden de ere der mensen meer lief dan de eer Gods." En Johannes 6: 66: "Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug en wandelden niet meer in Hem."

Daarom, indien wij omtrent de heerlijkheid der uitverkoren gemeente Gods zoveel horen verkondigen en zoveel in des Heeren Woord lezen, moeten wij niet menen, dat nu ook elk lid van zo'n gemeente, hoofd voor hoofd, met deze heerlijkheid geestelijk en werkelijk bekleed is, maar er wordt alleen zó over haar gesproken, omdat zij des Heeren Woord en dus de Heere Jezus Christus, de Koning, de Heere der heerlijkheid, in haar midden heeft.

In zo'n gemeente werkt de Heere door Zijn Heilige Geest op tweeërlei wijze.

Ten eerste geeft Hij aan de gemeente herders en leraars van Hem gezonden, die het woord recht snijden en handhaaft Hij in haar midden de bediening des Woords, het goede gebruik van de sacramenten en de heilzame tucht.

Ten andere bewerkt Hij door de verkondiging des woords de harten van sommige personen in het bijzonder, delende een ieder uit in het bijzonder naar dat Hij wil. Deze Zijn uitverkorenen leert Hij, niettegenstaande zij van nature even hardhorend zijn en weerstrevend als alle andere kinderen van Adam, zich van ganser hart aan Zijn woord te onderwerpen. Het is de Heilige Geest, die hen ontdekt aan zichzelf en die het ware geloof aan het Evangelie, de waarachtige bekering, in hun harten werkt, die hen ook leert wandelen, waardig het Evangelie en daarin te volharden tot het einde.

Niemand zal ooit de Heere iets kunnen verwijten, want allen, die uitwendig tot zo'n gemeente behoren, wordt de volle raad Gods voorgehouden en verkondigd. Maar daarom worden nog niet allen zalig, die deze raad Gods vernemen en in de grond der zaak is het alleen terwille van de uitverkorenen, dat de raad Gods ter zaligheid verkondigd wordt.

Zij die niet zalig worden, menen deze zaak spoedig te verstaan en ook voor zichzelf te bezitten, maar zij volharden niet als de storm der aanvechting zich verheft. Zij menen in hun waanwijsheid, dat zij iets zeer groots zijn, zij menen boven anderen uit te munten, zij zijn vervuld met hoogmoed en inbeeldingen des harten, zij nemen toe in hoogmoed en vermetelheid, in verblindheid en verharding, zij handelen nooit in overeenstemming met wat zij beweren te zijn en ontsteken in toorn en vijandschap tegen ieder, die hun zaligheid niet als een uitgemaakte zaak beschouwt. Dit duurt dan zeer lang, tot op een gegeven tijdstip, dan laat de Heere hen varen en de Geest houdt op hen te bestraffen.

De ware uitverkorenen echter geven de Heere handen vol te doen voordat Hij hen heeft waar Hij hen hebben wil en waar niets dan Zijn almachtige genade hen brengen kan. Daarom spreekt de Heere in Jesaja 43: 24: "Mij hebt u geen kalmus voor geld gekocht en met het vette uwer slachtoffers hebt u Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden,

u hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden.” Het is het kenteken van Gods uitverkorenen, dat zij in eigen ogen meer en meer achteruitgaan en tot niet worden en daarbij meer en meer behoefte hebben aan Gods genade en waarachtige honger en dorst naar het woord des levens. Zij gevoelen behoefte naar dit woord niet om het een of ander daar uit te rukken tot een deksel voor hun schande of om hun bevlekte consciëntie toe te pleisteren. Maar zij begeren het omdat zij niets liever wensen dan in hun binnenste, zowel als in hun levenswandel, met des Heeren Woord in overeenstemming te zijn. Om dit doel te bereiken, willen zij niets liever dan bij Gods genade volharden en zij begeren van ganser hart om Christus, die alleen het leven tegen hun dood is, vast te houden en God en hun naasten lief te hebben tegen vlees en bloed in. Wat alle uitverkorenen Gods kentekent, dat sprak Petrus eens in aller naam uit: *Heere! tot wie zouden wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens* (Joh. 6: 68).

De Heilige Geest werkt verder in de uitverkorenen, dat het hen te doen is om de Naam en de ere Gods en om de zaligheid van hun zielen in de door de Heere Zelf verordende weg, in de bewaring van Zijn geboden. In deze weg is het ook, dat de Geest, Die hen het kindschap verzekert en verzegelt, op hen rust, hen leert van alle dingen die tot het leven en de Godzaligheid behoren en hen dit alles uit de volheid van Christus meedeelt, op hen nederdaalt en woning in hun harten neemt als de hemelse Medicijnmeester, Die hen geneest en verkwikt met Zijn hemelse vreugde. Ja, het is de Heilige Geest, Die hen meer en meer doet zinken op de enige Grond der zaligheid en Die hen troost te midden van alle harteleed en verdrukkingen, door het uitzicht op de onbevlekkelijke, onverwelkelijke, onverderfelijke erfenis die voor hen is weggelegd in de hemel.

Dit alles stelt echter de Heere bij hen daar, door Zijn Heilige Geest, door middel van Zijn eeuwig blijvend woord. Het moet hun voortdurend worden aangezegd, wat zij nodig hebben opdat waarachtige gehoorzaamheid aanwezig is bij de rechtschapenen, d.w.z. bij hen, in wier harten door de Heere Zelf gebaande wegen zijn gemaakt. Daarom spreekt de Heere tot de Zijnen in Johannes 14: 15:

Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.

Wij hebben in deze woorden een proefsteen, in het daarop volgende 16de en 17de vers een heerlijke belofte voor hen, die de proef doorstaan. Die belofte is: *de belofte van de Heilige Geest, de belofte omtrent de hemelse Trooster*. Ze luidt aldus:

En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid, namelijk de Geest der waarheid, welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. En wat verder volgt.

Laat ons toch niet uit het oog verliezen, mijn geliefden, hoezeer wij deze belofte nodig hebben om op des Heeren Woord: *zo bewaart mijn geboden*, acht te geven. De Apostel Paulus zegt Romeinen 8: 9: *Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe*. En 1 Cor. 2: 14: “Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, want zij zijn bij hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.” En vers 15 en 16: “Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden. Want wie heeft de zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrichten? Maar wij hebben de zin van Christus.” De zin van Christus, de zin des Geestes is het, niets van het vlees te verwachten, maar hetzelfde, om der zonde wil, als dood en dus als geheel onbruikbaar te beschouwen, als het er op aan komt Gods geboden te bewaren.

Zo is het dus de zin des Heeren, alles alleen te verwachten en af te smeken van de eeuwige barmhartigheid en dus, van de Heilige Geest en Diens hemelse, moed- en krachtgevend onderwijs. Deze Geest met al Zijn werkingen en vertroosting, deze levendmakende Geest, belooft de Heere in vers 16: *Hij zal Die van de Vader bidden*. Daarom kan de Heilige Geest alleen van Boven, van de Heere komen. Wij hebben die niet in onszelf, wij hebben die niet, zo Hij niet voor ons bidt. Hij, Die nu deze Geest voor ons afbidt van de Heere, is dezelfde Heere Jezus, Die ons toeroept: *Bewaart Mijn geboden*.

De Heere zet hier in Johannes 14: 15 op de voorgrond, ***dat de Zijnen Hem liefhebben***. Hem liefhebben omdat Hij hen eerst heeft liefgehad en Hij is het ook, Die Zijn liefde in onze harten uitstort door de Heilige Geest en als Hij Zijn barmhartigheid bij ons komt groot maken en verheerlijken.

Nu wil echter de Heere, dat deze door Hem Zelf uitgestorte liefde niet alleen blijkt uit onze woorden, maar ook uit onze handel en wandel en daarom roept Hij ons toe: ***Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden***. De Heere scherpt ons dit in op verschillende plaatsen van Zijn allerheiligst Woord, bijvoorbeeld Johannes 14: 21: *Die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft*. En Johannes 15: 10: *Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult u in Mijn liefde blijven*. En vers 14: *Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebied*.

Wat nu de Heere hiermee bedoelt, kunnen wij uit Johannes 14: 23 en 24 leren, waar de Heere aldus tot ons spreekt: “Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn Woord bewaren. En Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn geboden niet.” En Johannes 15: 4: “Blijft in Mij.” En vers 12: “Dit is Mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt, gelijkterwijs Ik u heb liefgehad.” Deze woorden beduiden: Ik leg u geen andere lasten op dan dit ene: ‘houdt getrouw vast aan Mijn Woord van geloof en genade, bewaart ook om Mijnentwil liefde en eendracht onder elkaar en verdraagt met lijdzaamheid en geduld, wat u daarbij ontmoet en wat u opgelegd wordt.’

De Heere begrijpt dan onder de woorden: ***Mijn geboden*** de volgende drie stukken:

- Vooreerst dat wij in Hem blijven.
- Ten tweede dat wij, die Hem toebehoren, onder elkaar één van zin zijn.
- En eindelijk, dat wij bij dit alles volharden te midden van een wereld, die in het boze ligt. Op deze weg belooft de Heere ons Zijn Heilige Geest.

De Heere wil ons echter geen harde verwijten doen, hoewel wij dikwijls afdwalen van Zijn weg en verkeerde dingen doen, Hij toornt niet op ons als wij ons zwak en ellendig voelen. Ja, zelfs als wij werkelijk tegen Hem overtreden hebben heeft Zijn barmhartigheid geen einde, maar Hij wil, dat wij ondanks dit alles ons aan Hem en aan Zijn allerheiligst Woord blijven vasthouden. Ja, vastklemmen en op de weg der onderlinge liefde terugkeren. Hij wil dat wij elkaar de zonden vergeven, zoals Hij ons de zonden vergeeft en dat wij daarbij volharden in lijdzaamheid. *Zulke geboden des Heeren zijn niet zwaar*, zegt Johannes in één zijner brieven. Zwaar, ja, geheel onmogelijk, zijn zij zeker voor degenen, die niet uit God zijn, die niet zijn wedergeboren.

Is men echter uit God geboren, dan worden des Heeren geboden ook bewaard op grond der eeuwige barmhartigheid, die men ontvangen en gesmaakt heeft. Om hier echter in te kunnen volharden, moet ook voor de uit God geboren de Heere voortdurend Zijn vermanende stem door Zijn Woord laten horen. Want het is alleen de Heilige Geest, Die Gods kinderen in waarheid ootmoedig, vriendelijk en bescheiden maakt, zodat zij zich geheel vrijwillig onder Zijn Woord buigen en daarnaar handelen. Want ik herhaal nog eenmaal wat ik u reeds gezegd heb: *het is een kenteken van alle ware uitverkorenen Gods, dat het hun hartelijke wens en begeerte is, met des Heeren Woord in overeenstemming te zijn*. Niet dat zij daartoe in zichzelf

enige bekwaamheid bezitten of uit eigen kracht deze geboden des Heeren zouden bewaren; veeleer zijn zij en zij alleen degenen, die met waar berouw en diepe verbrijzeling des harten het voor de Heere leren belijden, dat zij van nature geneigd zijn God en de naaste te haten. Van deze hun boze geneigdheid bekeren zij zich echter alle de dagen van hun leven. Zij worden daartoe vermaand door des Heeren Woord en gedreven door de Heilige Geest. Waren zij uit zichzelf bekwaam om des Heeren geboden te bewaren, dan was het onnodig, dat de Heere hen daartoe vermaant. Want juist door Zijn vermaning komt het aan het licht, dat bij hen niet aanwezig is wat Hij hun gebiedt, maar wel het tegendeel daarvan. Blijkt dit niet duidelijk bijvoorbeeld daaruit, dat de jongeren zo weinig bij Hem beleven, dat zij Hem in de nacht waarin Hij verraden werd, allen verlieten? Ach, Petrus bewaarde zo weinig des Heeren Woord, dat hij Hem in diezelfde nacht driemaal verloochende. En hoe weinig liefde er onder de discipelen heerste bleek wel het meeste daaruit, dat, nadat Hij hun alles gezegd had, zij nog onderling in strijd kwamen over wie van hen de meeste was.

Zo staat het met de mens op zichzelf. Hij kan niet aan God geloven, hij kan Zijn geboden niet houden, hij kan God noch zijn naaste liefhebben zoals het behoort en hij kan niet tot het einde toe volharden te midden van allerlei aanvechtingen. Want van nature ziet de mens niets anders aan dan wat voor ogen is, van nature zoekt de mens zichzelf, eigen eer, eigen gerechtigheid en hij wil dat alles hoog geroemd en geprezen wordt wat hij uitdenkt en beveelt. In hete toorn ontbrandt hij tegen degene die hem bestraft en bijt naar alle kanten van zich af, zich met alle kracht verzettende tegen degene, die hem in de weg komt en weet van geen toegeven dan alleen, waar hij door toegeven zelfverloochening en ontberingen kan ontgaan.

Wie uit God geboren is voelt nu uit al dit tegenstreven zijns vleses, over deze verkeerde en zondige aard die hem aankleeft, diepe smart. Zodat hij juist door al die verkeerdheid die hij bij zichzelf opmerkt, wel eens de droeve vraag in zijn hart doet opwellen: is er wel genade voor mij aanwezig? Alle kracht ontbreekt mij. Toch, des Heeren Woord spreekt niet tevergeefs en de Heilige Geest verstond het toch wel diezelfde discipelen, die zo verkeerd waren in zichzelf, te regeren en te besturen naar Zijn wil. Wij weten het immers uit het Evangelie, welke heerlijke vruchten Zijn woord en Zijn vermaningen gedragen hebben na Zijn opstanding. Wij lezen immers Handelingen 2: 1: “En zij waren allen eendrachtig bijeen.” Vergelijk Lukas 24: 52 en 53: “En zij aanbaden Hem en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap en zij waren alle tijd in de Tempel, lovende en dankende God. Amen.” Zie verder Johannes 20: 19 tot 15, Johannes 21: 3 en 4 en Handelingen 2: 42.

Wat de Heere van Zijn volk eist, stelt Hijzelf in hen door Zijn Woord en Zijn Geest. Zo alleen komt de vervulling van des Heeren geboden en zo ook alleen de vervulling van de belofte die aan Zijn eis is verbonden. In plaats echter van in onze onmacht en zwakheid te blijven berusten, is het onze roeping, dat op elke bladzijde van de Heilige Schrift te lezen is, met en tegen deze onze onmacht en onbekwaamheid tot enig goed, de toevlucht te nemen tot des Heeren genade en barmhartigheid, tot Zijn Almacht en Sterkte. En Hem met diepe ootmoed en berouw te belijden, dat ons alles ontbreekt en dat wij niet zijn, zoals wij behoorden te zijn. Zo alleen leert men het oog afwenden van eigen onmacht en verkeerdheid en niet afwenden van des Heeren Woord en bevel met allerlei klachten over gebrek aan kracht, leven en lust. Wij moeten met oor en hart luisteren naar des Heeren Woord, diepe eerbied koesteren voor alles wat Hij zegt en gebiedt en er ook naar handelen. O, als er bij ons maar een hart is voor de zaak, als de hartelijke begeerte er is, daar zal de kracht van Boven ook zeker niet ontbreken.

In zulke wegen, in deze strijd om in overeenstemming met des Heeren geboden te zijn, wordt dit woord: *Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden*, ons niet minder dierbaar dan dat andere: *Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is*.

Tot op een zekere hoogte wil een ieder, die tot het uitwendige Christendom behoort, wel een zondaar, een verlorene zijn; een ieder spreekt meer of minder van zonde en ellende. Ja, een ieder, die tot de uitwendige gemeente behoort, wil en kan het niet ontkennen, dat hij een zondaar is. Maar waar sprake is van de ware, broederlijke liefde, waar het gaat om het volbrengen van des Heeren geboden, hoe graag ontslaat hij zich daar niet van met de klacht: dat kan ik niet en indien het zó met de zaak gelegen is, word ik niet zalig. Dit is de manier waarop de gehele wereld zich wel *verloren* wil noemen.

Waar echter is hij, die volkomen verlossing begeert naar lichaam en ziel om veilig geborgen te zijn voor tijd en eeuwigheid? Want dit Woord des Heeren: *bewaart Mijn geboden*, is een woord van volkomen verlossing en heerlijke verzekering! Het is een woord van Koninklijke genade. Want het is immers een zalig voorrecht, verwaardigd te worden het woord en de geboden Gods te bewaren. Wij mogen in Hem blijven. Want Hij Zelf heeft het immers gezegd: *Blijft in Mij*.

Wie zijn het tot wie de Heere dit zegt? O, begrepen wij eerst maar eens goed, wie wij zijn, hadden wij er maar eens oog voor, hoe verkeerd, hoe verdorven, hoe ongelovig, hoe naakt, hoe blind, hoe volkomen hulpeloos, ja, dood, wij in onszelf zijn. Wij zouden spoedig ook leren begrijpen, wie Hij is, de grote Ontfermer, de barmhartige Hoge priester, de machtige Koning, de hemelse Medicijnmeester, de Uitdelger van onze zonden, de Bron van alle gerechtigheid, van alle heil, van alle leven, de volheid tegen al onze armoede en gebrek! Wij mogen, zoals wij zijn, ons aan Hem houden, van Hem onverdiende, ja, driemaal verbeurde weldaden smeken op grond van alles, wat Hij is en ons met al het onze aan Hem hangen van Wie wij lezen: *dat de Heere Hem als een nagel zal inslaan in een vaste plaats* (Jes. 22: 23).

Hij wordt niet moede noch mat de Zijnen te dragen op Zijn sterke arm. Hij wordt niet moede noch mat hen voor niets alles te geven wat zij behoeven.

Ja, wij bewaren Zijn geboden als wij, ook bij het zien van onze grondeloze verkeerdheid en verdorvenheid, op Hem blijven hopen en van Hem verwachten dat Hij ons geven zal vruchten voort te brengen der bekering waardig. Hoe ook heen en weer geslingerd door de storm der aanvechting, door de nood des levens, mogen wij nochtans Zijn woord bewaren, alles, wat Hij gesproken heeft als tot ons gesproken aanmerken. Ja, als het testament beschouwen, waardoor Hij ons van ons erfdeel verzekert. Al komen dan ook duivel en wereld en het aanklagende geweten en roepen ons schamper toe: "dat alles heeft de Heere niet tot u gezegd en Zijn beloften gelden u niet", toch mogen wij op al deze beschuldigingen en verwijten vrijmoedig antwoorden: "ja, toch gelden des Heeren beloften ook mij. Want juist door nood en dood, door nacht en duisternis, door zwakheid en ellende gaan Zijn wegen en Zijn beloften gelden hen, die op zulke wegen moeten gaan. Zo is Zijn leer, de leer ook van mijn zaligheid en ook voor mijn tijdelijk heil, daarbij blijft het en ik wil van niets anders weten."

Wij mogen hen ook allen liefhebben en gemeenschap oefenen met hen, die aan dezelfde Koninklijke dis met ons aanzitten en zullen eens hemel en aarde beërven samen met hen, die de Heere *onze broeders* noemt. Wij mogen in alle droefheid en vervolging het hoofd omhoog heffen en met geduld en lijdzaamheid de dag afwachten, waarop Hij, de rechtvaardige Rechter, ons zal kronen met de kroon der gerechtigheid en der ere. Ja, hoewel wij het duizendmaal door ons ongeloof verdiend hebben, door Hem verlaten te worden, zo zal Hij ons nochtans niet verlaten noch begeven, en ons niet bedrogen doen uitkomen, maar Hij zal onze naam belijden voor de Vader en Zijn heilige engelen en ons kronen met de kroon der heerlijkheid.

Nee! Nee! Hij zal ons nooit bedrogen doen uitkomen, maar de spotters en verachters, die zullen beschaamd gemaakt worden in eeuwigheid.

Is het dan geen hoog voorrecht, geliefden, verwaardigd te worden Zijn koninklijk Woord van leven en genade als tot ons gericht, te vernemen en te horen, dat wij ons daarop kunnen verlaten als op een eeuwig geldend, eeuwig blijvend woord? Is het geen heerlijke privilege met Zijn kinderen, met Zijn soldaten te velde te liggen en verzekerd te zijn eens de palm der overwinning te ontvangen en daarmee te worden gekroond na de lange en bange strijd? Wie zijn eigen onwaarheid heeft leren kennen, die zal met ons vrolijk uitroepen: *o heerlijk voorrecht, o Koninklijke roeping!*

Omdat het zo en niet anders met de zaak is gelegen, laat ons dan toch niet met ijdele verontschuldigungen van onmacht en zwakheid ons van des Heeren woorden ontslaan maar ons liever eraan toetsen *of wij de Heere liefhebben of niet.*

Wij zullen de Heere nooit ofte nimmer liefhebben voordat wij het op de diepste grond van ons hart hebben leren verstaan, dat Hij ons eerst heeft liefgehad en nog zeer trouw liefheeft, en dat wij deze Zijn liefde geheel en al onwaardig zijn. Ja, die nog dagelijks verbeuren.

Deze twee stukken, namelijk hoe lief Hij ons arme, verloren zondaren gehad heeft en hoe reddeloos verloren wij buiten Hem zijn, zullen ons in des Heeren woorden een schat van innerlijke vrede en gelukzaligheid doen zien, ons voor tijd en eeuwigheid gegeven, waardoor wij de hoogte, de breedte en de diepte en de lengte leren kennen van die liefde, die ons inscherpt Zijn geboden te bewaren. Want niet om Zijnentwille, maar om onzentwil zegt Hij ons dit alles en heeft dit alles ook voor de Zijnen afgebeden in Zijn hogepriesterlijk gebed (Johannes 17).

Daarom was het de Heere boven alles te doen, dat smeekte Hij met de heetste liefde en bezorgdheid van de Vader, namelijk *dat Zijn jongeren Zijn woorden zouden bewaren.*

O, laat dit ook onze hoogste zorg zijn, laat het ook ons er boven alles om Zijn Koninklijke wil te doen zijn. In het bewaren van Zijn woorden ligt al het heil, al onze zaligheid, opgesloten; ook al onze onzekerheid voor dit en voor het eeuwige leven.

Laat ons dus bij Zijn woord blijven, dan zijn wij veilig geborgen en komen behouden door alles heen. Buiten de gemeenschap met Hem, buiten Zijn allerheiligst woord en belofte, zijn wij verdorven en verloren en wandelen de eeuwige dood, de eeuwige verdoemenis tegemoet.

Begere wij nu tot des Heeren uitverkoren gemeente te behoren, ***laat ons dan eerst, allereerst Hem gehoorzaam zijn en Zijn Goddelijke liefde dankbaar aannemen en genieten.***

Laat ons Hem gehoorzaam zijn, door bij de bornput der eeuwige gelukzaligheid te blijven om genezen te worden met een eeuwige genezing, om gezond te zijn in het geloof en vrucht te dragen God tot roem en ere.

De eerste vrucht zal dan zijn de beoefening van het artikel der gemeenschap der heiligen, de tweede, dat wij in verdrukking en droefheid op Zijn woord, op Zijn beloften blijven hopen, ons daaraan vastklemmende ook in de uiterste benauwdheid, ook waar niets meer van Zijn licht, van Zijn vrede wordt gevoeld, waar ook niets meer te hopen schijnt te zijn. Ja, de ware uitverkorenen des Heeren zullen zich te vaster aan Zijn beloften klemmen hoe minder er van de vervulling van deze beloften gezien en beleefd wordt en hoe zwarter de onweerswolken zijn, die dreigend aan de hemel staan.

Er heerst onder het uitwendige christendom grote onkunde en blindheid over deze zaak. Men zoekt de eenvoudigste woorden te verdraaien, het worden andere woorden, een andere leer, andere geboden, een andere heiliging, een andere liefde, en zo komt er niets van de waarachtige liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen; en ook van de volharding tot het einde, komt niets terecht. Men droomt ervan dat de mens zelf over zijn doen en laten kan beschikken, men zoekt het heil in zijn eigen werken, in eigen doen en laten en begrijpt niet, dat alles alleen afhangt van de uitspraken en woorden van de Heere Jezus Christus. Zo bouwt men kerk op kerk, roemt veel van liefde en goede werken, maar men heeft toch geen goed

geweten tot God en bij dat alles doodt men des Heeren profeten en stenigt die Hij gezonden heeft.

Ook bij verscheidenen van diegenen, die dit horen of lezen, heerst omtrent het stuk der geboden Gods de grootste blindheid. Uit liefde tot de zonde doet men de wil des duivels en weigert zich op genade en ongenade over te geven in de handen van de enige Verlosser en Zondenuitdelger. Uit liefde tot de wereld doet men met de wereld mede en hunkert naar het zichtbare, omdat men het van deze aarde verwacht in plaats van op de Heere en op Zijn Woord te bouwen voor tijd en eeuwigheid. Uit vrees voor schade, armoede en gebrek, volhardt men niet in verdrukking en verlaat de smeltkroes der ellende, en neemt een zichtbare uitkomst aan, die in werkelijkheid geen uitkomst is, maar op niets dan op verlies van vrijheid uitloopt. Het geweten is verkracht, men ontmoet banden op banden, zodat men niet meer los kan komen en plaag op plaag volgen elkaar op. En bij dit alles droomt men dan nog van een zaligheid, waartoe men bereid zal worden in een louteringsoord, een vagevuur, een duizendjarig rijk, waar alles veel beter zal toegaan dan op deze aarde. Van zulken staat geschreven: “De goddeloze heeft vele smarten, maar die op de Heere vertrouwt, die zal de goedertierenheid omringen” (Psalm 32: 10).

Daarom is ook voor de christenen het gebed zo zeer nodig en wel in het bijzonder het gebed om verlichte ogen des verstands, om te leren inzien, dat die Jezus, die wij eens als Rechter op de wolken des hemels zullen zien verschijnen, Dezelfde is, die gezegd heeft: ***Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.***

Wie meent, voor Hem met een ander geloof te kunnen bestaan, met een geloof, dat in de toekomst zweeft, in plaats van het ene zaligmakend geloof dat heden, heden Zijn koninklijke wil vervult, heeft niets anders te verwachten dan dat de Heere tot hem zal zeggen in de dag der dagen: *Ik heb u nooit gekend, ga weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid.*

Daarom hebben wij het zo zeer nodig, dat de belofte van de hemelse Trooster, van de Heilige Geest aan ons vervuld wordt. Want, geliefden, voor alle dingen moeten wij het grondig leren verstaan, dat wij elk ogenblik gevaar lopen, des Heeren goede woorden en geboden te laten varen. Bovendien moeten wij leren inzien, dat onze zielsvijanden machtig en sluw zijn en dat ook in ons het licht niet woont. Toch zouden deze vijanden niets tegen ons vermogen, indien wij niet geheel en al verdorven waren in onszelf. Want het is door onze eigen verdorvenheid, het is onze eigen schuld, dat wij uit liefde tot de zonde en het zichtbare, uit gemakzucht en lust naar vleselijke rust, vergankelijke eer, ogenblikkelijk genot, uit louter onverstand, uit slapheid en traagheid, weigeren naar des Heeren woord te horen.

Of, indien wij er nu en dan nog het oor naar lenen, deze voor louter wettische bevelen houden of zelfs in de dwaze waan verkeren, dat het maar een kleinigheid is die te vervullen.

Daarom roep ik de één toe: “Maar buiten zullen zijn de honden en de tovenaars en de hoereerders en de doodslagers en de afgodendienaars en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet” (Openb. 22: 15).

En de ander: “Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid; maar die de wil Gods doet blijft in der eeuwigheid” (1 Joh. 2: 15 tot 17).

En de derde: “En een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf gelijk Hij rein is” (1 Joh. 3: 3). En in Joh. 5: 1: “Een iegelijk, die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren en een iegelijk die liefheeft Degene, die geboren heeft, die heeft ook lief degene die uit Hem geboren is.”

De bekommerden roep ik toe: “Mijn kinderkens! ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige” (1 Joh. 2: 1). En: “Werpt dan deze uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft. Want u hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, de wil van God gedaan hebbende, de belofte mag wegdragen. Want, nog een weinig tijd en Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven en zo iemand zich onttrekt, mijn ziel heeft in hem geen behagen. Maar wij zijn niet van degenen die zich onttrekken ten verderve, maar die geloven tot behoud der ziel” (Hebr. 10: 35 tot 39).

O, hoe heerlijk is het toch de belofte, die de Heere de Zijnen in het 16de en 17de vers doet, de Zijnen, die bij Hem blijven, in vrede en eendracht samen leven en standvastig blijven bij alle verdrukkingen! De Heere zegt daarin: ***Hij, dat is, de Vader in de hemelen, zal u een andere Trooster geven.*** Dat sprak de Heere tot hen, omdat de tijd naderde, dat zij Zijn lichamelijke en zichtbare tegenwoordigheid spoedig zouden moeten ontberen en daarom ook Zijn troostrijk onderwijs en raad zouden missen. Op een andere plaats zegt de Heere: “Het is u nut dat Ik wegga. Want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.”

Persoonlijke en zichtbare tegenwoordigheid, mondelinge troost en raad helpt wel voor het ogenblik, maar spoedig is dat weer voorbij en vergeten. De gemeente heeft een inwendige, een boven al het zichtbare verheven tegenwoordigheid, een inwendige troost, inwendige raadgevingen en besturingen nodig. Daarom moet zij een persoonlijke inwendige Trooster hebben in het hart, die waarachtig en eeuwig God is met de Vader en de Zoon. Want alleen dáár waar de Heilige Geest als sterke God in hun harten, onzichtbaar en blijvend woont en werkt, krijgen de Zijnen van Zijn Goddelijke vertroosting zoveel te zien en te genieten, dat zij over de gehele tegenstand van het zichtbare, over al het lijden van deze tegenwoordige tijd heengezet en niet meer merken de dingen die men ziet maar alleen de dingen die men niet ziet. De dingen nu die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig (2 Cor. 4: 19).

Wil het toch niet uit het oog verliezen dat de jongeren, zolang zij de Heere persoonlijk en zichtbaar bij zich hadden en Zijn mondeling onderwijs en raad konden genieten, alleen vast stonden in hetgeen de Heere voor hen had gebeden. Zoals Hij tot Petrus sprak: *Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.* Daardoor hadden zeker liefde en trouw tot de Heere en tot elkaar wel wortel in hun harten geschoten. Maar toch, van hoe weinig duurzame aard en hoe weinig volhardend was dit alles bij hen zolang zij de Heere zichtbaar bij zich hadden. Wel zagen zij Hem naar ogen en hielden zich aan hetgeen de Heere sprak en deed, maar ach, hoe weinig begrepen zij waartoe de Heere hen uitverkoren en gesteld had, namelijk: *"dat zij vrucht zouden dragen en dat deze vrucht zou blijven!"*

Het ging met hen zoals het ook met u gaat en zoals het overal gaat waar de bazuin van het waarachtige Evangelie vernomen wordt. Daar heeft men des Heeren Woord in het midden en ontvangt mondelinge raad en troost. Maar bij hoevelen blijft die raad en troost levendig? En hoe is het gesteld met de volharding, als verdrukking en tegenspoed aanwezig zijn? Tot maandag of dinsdag is er misschien nog een navonking van het gehoorde aanwezig, maar dan is ook weer alles vergeten en alles omvergeworpen wat ‘s zondags is gebouwd. Geen kracht is er meer tegen de zonde of tegen het aanklagende geweten, geen ernstig voornemen des harten om alle ergernissen te laten varen en alles wat tegen de broederlijke liefde strijdt, door zelfverloochening en terzijde zetten van eigen wil en eigen belang, te overwinnen en uit de weg te ruimen. Dan is er in tegenspoed en verdrukking niets dan moedeloosheid en toegeven

en gedurig loslaten en op de vlucht gaan. Ja, een volkomen opgeven van de gehele zaak zo de Heere niet verborgen vasthield. Bij dat alles verneemt men niets dan een gedwongen ophef maken van wat men moet lijden en uitstaan en men verwondert zich over de hitte der verdrukking alsof die iets vreemds was op de weg naar de hemel, naar het eeuwige Sion!

Beproof uzelf eens aan wat ik u hier zeg, opdat u leert in waarheid u te verootmoedigen en te erkennen, hoe zeer u de belofte nodig hebt, dat de Heilige Geest, die waarachtig God is met de Vader en de Zoon, in u woont. Opdat alles, wat u hoort verkondigen en bespreken, ook waarachtig uw deel is. En u door de hemelse Trooster, Die onzichtbaar in de harten woont, leert aanmerken, wat onzichtbaar en eeuwig, wat vast en onbeweeglijk is en uw zielsoog afgewend wordt van hetgeen zichtbaar en dus tijdelijk en spoedig voorbijvliegend is.

Er heerst bij velen hier te lande en ook overal in het uitwendige Christendom een zonderling geloof of begrip. Het gehele leven lang jaagt men de ijdelheden der wereld na, zoekt heul en heil bij haar, men bedrijft allerlei afgoderij, leeft bij uiterlijke godsdienstigheid of openbare goddeloosheid zonder God in de wereld. Wel voelt men bij dat alles bestraffing van het geweten, maar men laat zich door de overmacht van het zichtbare weer in slaap sussen. Men steelt of ontleent het een of ander uit zijn verband gerukt woord aan de verkondiging van Gods Woord en eerst als het op de dood toegaat en het stervensuur niet meer ver verwijderd is, begint men luid te roepen om vergeving der zonde of om verzekering der zaligheid. Of, men maakt zichzelf een oorkussen van Gods waarheid, die men niet anders verstaat dan door uitwendige kennis. Dat en hoe dit aardse leven een gedurige strijd is, die men alleen met Gods krachtadige tussenkomst en ondersteuning kan strijden en waarin men alleen met en door Hem de overwinning behalen kan, is nooit in het hart van zo'n mens opgekomen. Men maakt zich van die strijd af, men geeft overal en in alles toe en behelpt en troost zich dan met een arme zondaarsbelijdenis, die in de grond niet eens gemeend is.

Maar waarom schrijft dan de apostel Paulus aan de Filippenzen: "Alzo dan, mijn geliefden! gelijk gij alle tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer in mijn afwezen, werkt uws zelfs - of "elkaars" - zaligheid met vreze en beven. Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken, opdat u mag onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onbestraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht onder hetwelk u schijnt als lichten in de wereld, voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen de dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen noch tevergeefs gearbeid." (Fillipp.2: 12 tot 16).

Schrijft niet de apostel Paulus aan Timotheüs: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij geven zal in die dag. En niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben." (2 Tim. 4: 7 en 8).

Geliefden! Indien wij behoren tot hen die Zijn verschijning liefhebben en het geloofsartikel in ons leeft, dat Christus terug zal komen op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden, dan zullen wij ook de 52ste vraag en antwoord van onze Heidelbergse Catechismus verstaan, die aldus luiden: *Wat troost u de wederkomst van Christus om te oordelen de levenden en de doden?*

Antwoord: Dat ik in alle droefheid en vervolging met opgericht hoofd, even Dezelfde, Die Zich tevoren om mijnentwil voor het gericht Gods gesteld en al de vloek van mij weggenomen heeft, tot een Rechter uit de hemelen verwacht, die al Zijn en mijn vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen, maar mij, met alle uitverkorenen, tot Zich in de eeuwige blijdschap en heerlijkheid nemen zal.

O, zo wij bij deze dingen leven, zo wij in waarheid Hem, Die wij als schoonste van alle mensen, als onze Verlosser en Zaligmaker hebben leren kennen, uit de hemelen verwachten zo zal het ons ook een hartszaak zijn, hier in de tijd van ons leven, de goede strijd te strijden en zo de loop te voleindigen en het geloof te behouden. Om dit doel te bereiken, zullen wij echter bij de Heere en Zijn waarheid moeten blijven, samen leven in liefde en eendracht en onder alle verdrukkingen en vervolgingen bij Zijn dierbaar woord volharden. Zoals de Heere gezegd heeft: “Gij zijt Mijn vrienden, zo u doet wat Ik u gebied” (Joh. 15: 14) en: “Zonder Mij kunt u niets doen” (Joh. 15: 15). En: “Dat dan niemand u overheerse naar zijn wil” (Col. 2: 18). En: “Indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden” (2 Tim. 2: 5). En: “Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, wel allen lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt also dat u die mag verkrijgen. En een iegelijk, die om prijs strijdt, onthoudt zichzelf in alles. - d.w.z. van alles, dat hem in de wedstrijd hinderen zou - Deze dan doen wel dit, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke” (1 Cor. 9: 24 en 25).

O, wie zou geen goede moed vatten, wie zou niet vervuld worden met hemelse troost als hij verneemt, welke bevoorrechte mensen wij zijn te midden van de strijd, die wij strijden en de loop, die wij te voleinden hebben?! Want dat is de heerlijke belofte, die de Heere ons geeft, *dat God, de Heilige Geest, waar wij ons in de hitte van de strijd bevinden, op ons zal nederdalen, in ons zal wonen en bij ons zal blijven tot in eeuwigheid.* De Heere belooft ons, dat Hij ons in deze strijd niet uit het oog zal verliezen, maar dat Hij trouw en voortdurend Zijn uitverkorenen zal beschutten en beschermen, regeren en dragen met Zijn arm. Hij belooft ons, *dat Hij de Vader voor ons bidden zal en dat de Vader Zijn gebed verhoort. Ja, dat de Vader hen, die aan de Zoon zijn gegeven, Zelf liefheeft en dat Hij de Heilige Geest op hen wil doen nederdalen.*

Daarom, geliefden! mag het onze hartelijke begeerte en voornemen zijn, des Heeren geboden en woorden te bewaren, moge deze heerlijke belofte van de Heilige Geest ook voor ons vervuld worden. Dat geeft moed en vrolijkheid bij het bewandelen van des Heeren wegen en doet ons ondervinden, dat Zijn geboden in waarheid niet zwaar zijn, maar dat Zijn juk zacht en Zijn last licht is.

De Heere Jezus noemt verder de Heilige Geest **de Trooster**, omdat Hij degenen, die bedroefd zijn naar God, uit hun nauwe kerker, uit hun nacht en duisternis uitvoert in Zijn lieflijk licht, in de Goddelijke vrijheid, in de eeuwige ruimte. Ja, Hij is het alleen, die het verstaat met de moeden een woord te spreken ter rechter tijd.

(1) Waar nu de Heere Christus de Heilige Geest een "Trooster" noemt, daar wil Hij de Zijnen daarmee leren, *hoe die Geest wil tegemoet komen aan de angst en nood*, die zij, in wier harten gebaande wegen zijn, daarin ondervinden of zij de goede strijd wel in waarheid strijden. Juist in de hitte van de strijd zullen zij Hem leren kennen als hun trouwe Zaligmaker, als hun barmhartige Hogepriester en hun machtige Koning. Ja, Hij weet het wel, hoe diep treurig wij daarmee kunnen zitten, hoe alle moed ons kan ontsinken, hoe wij kunnen sidderen en beven. Ja, hoe vaak wij op het punt staan, in de strijd met alle vijandelijke, zichtbare en onzichtbare machten, de gehele zaak op te geven en het veld voor de vijand te ruimen. Hij zegt het ons ook onbewimpeld, dat, zo wij de woorden van de Heere Jezus Christus en Zijn geboden willen bewaren, de duivel ons voortdurend op de hielen zal zitten, dat de wereld en allen die van de wereld zijn, onze bittere vijanden zullen worden en ons zoveel overlast en harteleed zullen berokkenen als zij maar kunnen; ook hoe de valse broeders ons voortdurend in de benauwdheid en engte zullen drijven, zodat het ons zeer dikwijls te moede zal zijn, alsof wij onder de doden lagen, zodat wij met Heman moeten uitroepen: “Want mijn ziel is der tegenheden zat en mijn leven raakt tot in het graf, ik ben gerekend met degenen, die in de kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is. Afgezonderd onder de doden,

gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die u niet meer gedenkt en zij zijn afgesneden van Uw hand” (Psalm 88: 4 tot 6).

Maar waar het zo met ons gesteld is, zullen wij nochtans naar ‘s Heeren beloften, waar het ons te doen is om des Heeren Woord en gebod, en om Zijn eer, altijd weer nieuwe krachten ontvangen en moed grijpen en de Heere een lofpsalm zingen op ons snarenspeel en ondervinden, dat wij geen gevaar lopen van Hem verlaten te worden in onze nood. Moet de weg daar ook enger en enger worden, zodat wij in diepe wateren als bedolven liggen, dan zal Hij ons nochtans weten op te halen uit de diepte en zullen wij opnieuw opduiken uit de golven en baren en Zijn lof zal op onze lippen zijn. Want de Heere zit niet ledig, niet stil en werkeloos in de hemel, waarheen Hij is opgevaren. Hij laat ons niet verzinken in het slijk, waarin wij geraakt zijn. Hij laat het ons aan geen troost ontbreken als jammer en nood ons hart vervullen. Maar Hij treedt voor ons op, voor de troon des Vaders en verkrijgt daar door Zijn voorbede, dat de Heilige Geest op ons nederdaalt als de machtige en sterke Trooster, die ons niet verlaat, maar bij ons wil blijven en ons wil vervullen met sterkte en verkwikking alle de dagen van ons leven, tegen de angst en nood die elke dag meebrengt, tegen elke schrik, die ‘s nachts ons zwakke hart doet beven.

Ja, zo luidt des Heeren raadsbesluit tot onze zaligheid en zo legt Hij het ook ten uitvoer als Koning en Priester. Geraken wij dan ook in het vuur en in het water, omdat wij des Heeren geboden kennen en in Zijn wegen wandelen, ja, al gevoelden wij ons als op de bodem der hel, toch zal de hemelse Trooster ons uit de diepte weten op te halen en ons voortdurend weten te troosten en met sterkte te omgorden. Zeker zal onze treurigheid en harteleed vaak groot zijn, waar wij vanwege het houden van Gods geboden met ondergang en verdoemenis naar lichaam en ziel bedreigd worden. Of, waar wij voor onze liefde niets dan miskenning, onbillijkheid en smaad oogsten, niets dan ondankbaarheid oogsten, of, als de machten der duisternis ons toefluisteren of in het oor donderen: "Wij hebben u in onze macht, onze voet staat op uw nek en het is met u uit en gedaan." Of, als de wereld ons bedreigt en ons toeroept: "Gij komt zeker bedrogen uit met uw verwachtingen, u komt nog eens tot de bedelstaf in plaats van het goede Israël te beërven". O, hoe bedroefd kan dan de ziel niet zijn, als men smaad ondervindt in plaats van eer! En als zij, wier deel is in dit leven de spot te drijven met onze hoop op de levende God!

Tegen al zulke treurigheid en aanvechting staat het echter vast, *dat er een Trooster is*, die in ons is en dat blijkt daaruit, dat Hij ons allerlei heerlijke troostgronden voorhoudt en de juiste lieflijke antwoorden weet te geven op de bange vragen van het arme, voortgejaagde en voortgezweept hart.

(2) Wie of wat dan ook hen, die des Heeren geboden kennen, probeert te beangstigen of te verschrikken, en hen in diepe treurigheid te dompelen, de Trooster, de hemelse Trooster leeft! *Hij drijft Gods arme kinderen tot het gebed*. Hij bidt voor en in hen met onuitsprekelijke verzuchtingen, waar zij niet weten, wat zij bidden zullen gelijk het hoort. O, hoe zoet en zalig weet die hemelse Trooster het de ziel bij te brengen en er haar van te overtuigen, dat haar God niet op haar toornen, niet op haar schelden zal, hoezeer ook duivel en wereld, valse broeders, ja, de eigen huisgenoten des geloofs op haar toornen en haar aanvallen! Hoe weet Hij hen te doen proeven en smaken, dat de Heere God in de hemel haar van harte genegen is. Ja, dat Hij haar lieve Vader is en dat onze eeuwige Hogepriester, onze hemelse Vader dat nooit zal dulden, dat enige aanklacht zich bij de allerhoogste rechtbank tegen ons verheft, hoe dreigend en bevestigend de stem van het geweten ook klinken mag, waardoor wij wegzinken in de diepe wateren van verschrikking en angst.

Zulk een gebed, dat de hemelse Trooster degenen leert, die des Heeren woord bewaren, en bij Zijn geboden volharden, vinden wij o.a. Jeremia 17: 14 tot 18: “Genees mij, Heere! zo zal ik genezen worden; behoud mij, zo zal ik behouden worden. Want Gij zijt mijn lof.” Ziet, zij

zeggen tot mij: waar is het woord des Heeren? Laat het nu komen! Ik heb toch niet aangedrongen meer dan een herder achter U betaamde; ook heb ik de dodelijke dag niet begeerd. Gij weet het; wat uit mijn lippen is gegaan, is voor Uw aangezicht geweest! Wees Gij mij niet tot een verschrikking. Gij zijt mijn toevlucht ten dage des kwaads. Laat mijn vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt worden; breng over hen de dag des kwaads en verbreek hen met een dubbele verbreking.”

En Psalm 25: 1 en 2: “Tot U, o Heere, hef ik mijn ziel op. Mijn God op u vertrouw ik, laat mij niet beschaamd worden; laat mijn vijanden niet van vreugde op springen over mij. En vers 5: “Leid mij in Uw waarheid en leer mij. Want Gij zijt de God mijns heils: U verwacht ik de ganse dag.”

Met het gebed leidt de Heilige Geest, de Trooster, hen in wier harten gebaande wegen zijn, die dus des Heeren woorden bewaren, in het geschreven woord, zoals de Heere spreekt in Jesaja 61: “De Geest des Heeren Heeren is op mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis. Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren en de dag der wraak van onze God, om alle treurigen te troosten. Om de treurigen Sions te beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde Geest, opdat zij genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting van de Heere, opdat Hij verheerlijkt worde” (Jes. 61: 1 tot 3).

(3) Het is de Heilige Geest, die maakt, dat wij aan Gods Woord vasthouden, door ons krachtig te verzekeren: *deze belofte, gene belofte geldt u*. Zo ondervinden allen, die het Lam volgen, waar het ook heengaat, dat de Heilige Geest in waarheid een Trooster. Ja, de Trooster bij uitnemendheid is, en geen geest van toorn en verschrikking. O, wat verstaat die Geest het toch, Gods kinderen te troosten bij hun bittere droefheid over de zonden, in de verdrukkingen, die de wereld hen aandoet! Hoe verstaat Hij dan hen te verzekeren, dat de ganse Godheid voor hen opkomt, zodat wij het getroost mogen uitspreken: *zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?* (Rom. 8: 31).

Zo leren wij erkennen, dat bij de Vader geen toorn over ons is. Want Hij is het immers, die de Heilige Geest op ons doet neerdalen.

Ook bij de Zoon heerst geen toorn noch grimmigheid tegen ons. Want Hij is het, die de Heilige Geest voortdurend voor ons afsmeekt van de Vader met een voortdurende voorbidding.

En de Heilige Geest is evenzeer met liefde en barmhartigheid jegens ons ontstoken. Want Hij laat Zich immers zenden om in onze harten te wonen en die met troost en verkwikking te vervullen. Dat Hij bij ons blijven wil, waarborgt ons de troostvolle belofte, dat Hij bij ons wonen wil tot in eeuwigheid, een Trooster te midden van diepe treurigheid en droefheid. Waar wij dan niets hebben dan het, o zo zwakke en sterk aangevochten geloof aan de beloften die de Heere ons heeft gegeven, verzekert de hemelse Trooster meer en meer aan onze harten de vastheid en onwankelbaarheid van deze beloften.

Hij bepaalt ons bij de waarheid van des Heeren Woord tegen alle vijanden in ons en rondom ons, zodat de Drieënige Heere in de hemel Zelf de grond is, waarop wij steunen, naar lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, zoals er geschreven staat: “Want Drie zijn er die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest. En deze Drie zijn één” (1 Joh. 5: 7).

Zo verstaat de Heilige Geest het de Zijnen moedig, dapper en vrolijk te maken midden in onze nood, midden in nacht en duisternis, zo leert Hij hen op de bodem van eeuwige vrije en soevereine genade, de grond te vinden, die blijft tot in eeuwigheid, waar al het oude hen ontzinkt en voor hun oog verdwijnt. Zo worden zij van de volkomen verlossing, van de palm

der overwinning verzekerd, zo leren zij van schrede tot schrede alles op Gods verzoenende Vaderhand te leggen en met Micha uit te roepen: “Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! Wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan, wanneer ik in duisternis gezeten zal zijn, zal de Heere mij een licht zijn” (Micha 7: 8).

O, als men zo gesteld is, dan buigt men zich in ootmoed des harten, onder des Heeren toorn en gramschap, dan vernedert de ziel zich van hart onder de sterke hand Gods, maar bij dit alles is het geloof in de levende God niet ijdel, de hoop op genade en barmhartigheid niet tevergeefs en de vorst der duisternis moet ten laatste zo’n ziel ongemoeid laten en vrij uit doen gaan. Want: “wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt! Wie is het die verdoemt? Christus is het, die gestorven is. Ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt!” (Rom. 8: 33 en 34).

O, welk een genade is toch de genade des Heeren Jezus Christus! Welk een, alle denkbare overtreffende liefde is toch de liefde Gods! Welk een grondeloze, barmhartige en oneindig lankmoedige gemeenschap met ons, is de gemeenschap des Heiligen Geestes!

Deze Geest bidt de Heere Christus als Middelaar, en Voorspraak voor ons af van de Vader. Hij bidt, dat die op ons nederdale, niet om ons spoedig weer te verlaten, en ons aan onszelf over te laten, maar, opdat Hij bij ons blijve.

Deze Geest zendt de Vader, opdat Hij bij ons blijve in eeuwigheid. Nee! De Heilige Geest daalt niet op ons neer om ons spoedig weer alleen te laten zijn en ons in eeuwige duisternis en verlatenheid te doen verzinken, hoewel wij zeker door onze voortdurende verkeerdheid, zwakheid en ongehoorzaamheid Zijn heilige en rechtvaardige toorn ook voortdurend verdienen en Zijn genadige tegenwoordigheid en inwoning ook duizendmaal verbeurd hebben. Maar de Heilige Geest blijft getrouw bij al onze ontrouw en Hij gedenkt eraan, dat het Zijn werk en ambt is, bij ons te blijven en ons te brengen waar de Heere ons hebben wil. O, welk een genade is dat niet, welk een voorrecht, welk een schat in leven en in sterven!

Daarvan getuigde ook David in de 51ste Psalm, toen hij sprak: “Scheep mij een rein hart, o God! En vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest. Verwerp mij niet van Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij; geef mij weder de vreugde uws heils - of, zoals men ook kan vertalen: "doe mij weder smaken de zekerheid mijner zaligheid" - en de vrijmoedige geest ondersteune mij.” (Psalm 51: 12 tot 14).

(4) Deze hemelse Trooster noemt de Heere Jezus in Johannes 14: *De Geest der waarheid*. En dat is Hij ook. Want Hij is een getrouwe Geest, een waarachtige Trooster, die het verstaat ons zo te troosten, dat wij het weten, wat ons van God geschonken is, zoals er geschreven staat: “Wij hebben niet ontvangen de Geest der wereld, maar van de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn (1 Cor. 2: 12). De Heilige Geest geeft ons ook verlichte ogen, om ons niet te laten verblinden door het klatergoud van de wereld en niet de ingevingen van het vlees en de gedachten op te volgen en ook niet te luisteren naar, noch ons schrik te laten aanjagen door de beschuldigende stem van het geweten.

Hij verstaat het ons in ons binnenste daarvan te overtuigen hoe het met de zaak gelegen is, zodat er een einde komt aan het heen en weer gedreven zijn door de stok van de drijver en men de stem verneemt: “Dit is de rust! Geeft de moeden rust! Dit is de verkwikking” (Jes. 28: 12).

Om dit doel te bereiken, houdt de Heilige Geest ons echter niet alleen de belofte van de Heere maar ook Zijn Heilige Wet voor, opdat wij onze volstreckte afhankelijkheid van God, onze nood en ellende recht zouden leren inzien en zo leren spreken: "is dit de weg? Welnu, dan moet ik die op om er blijvend te wandelen tot het einde bereikt is en de overige schreden, de

uitkomst, het einde zelf zijn de Uwe, o mijn God en Heere. U bent alleen mijn Licht, mijn Levenskracht, hoewel alles voor mijn oog verzinkt in nacht en duisternis."

Waar de hemelse Trooster ons zo op de wegen des Heeren brengt, daar gaat het licht wel op in de duisternis, zodat de gehele schepping, hemel en aarde meejuichen; waar een arm kind van God eindelijk door alles heenbreekt met het "nochtans" van het geloof en het: "Abba Vader" van zijn stamelende lippen komt!

De duivel zal nooit ophouden de door de Heilige Geest levendgemaakte ziel aan te klagen, allerlei twijfel en verschrikking in het arme aangevochten hart te verwekken, daarom zal de Heilige Geest, die dit wel weet, ook nooit verlaten hen die Hij eens is gegeven om bij hen te blijven in der eeuwigheid, hen ook altijd weer opnieuw moed weten in te spreken. Zodat zij getroost op de vraag: hoe zijt gij rechtvaardig voor God? Met het antwoord op die vraag in onze Heidelbergse Catechismus antwoorden: "Alleen door een oprecht geloof in Jezus Christus, alzo dat, hoewel mijn geweten mij aanklaagt, dat ik tegen alle geboden Gods zwaar gezondigd en geen derzelve gehouden heb ook nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God zonder enige van mijn verdiensten, uit loutere genade, mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt, en toerekent, even als had ik nooit zonde gehad noch gedaan. Ja, als had ik ook alle gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft, zover ik zulke weldaad met gelovig hart aanneem."

Dan zullen mij ook de woorden van onze Heere Jezus Christus indachtig zijn, waar Hij zegt: "In de wereld zult u verdrukking hebben, maar hebt goede moed! Ik heb de wereld overwonnen!" (Joh. 16: 33). En: "Omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zal de liefde van velen verkouden, maar wie volharden zal to het einde, die zal zalig worden." (Matthéüs 24: 12, 13). En daarop zeggen wij getroost: "Al wat uit God geboren is, overwint de wereld en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof. Wie is het, die de wereld overwint dan die gelooft, dat Jezus Christus is de Zoon van God" (1 Joh. 5: 4 en 5).

"Maar is dat alles nu wel waar?" fluistert de duivel ons in het oor. "Het zijn louter dromen, het is louter dwaasheid en huichelarij", voegt de wereld ons toe. "Nu zal ik een der dagen door Saul's hand omkomen" zegt het arme voortgedreven hart.

Maar juist in zulke uren van nood en vertwijfeling blijkt het, dat de Heilige Geest een vaste, een waarachtige Trooster is, Die niet liegen of bedriegen kan. Hij spreekt niet tot vlees en bloed, maar Hij woont veel dieper en veel hoger om ons over alles, ja, over alles, heen te zetten. O, daar wordt het wel ondervonden dat de troost, die de Heilige Geest meedeelt, geen valse of ijdele troost is, maar dat die een vaste bodem, een onwankelbare grond onder de voeten geeft, zodat de vijanden zich verwonderen en daarvoor ten onder moeten gaan.

De Heilige Geest houdt de gelovige ziel een geheel ander doel voor ogen, dan de wereld haar volgelingen voorhoudt. Hij houdt haar geen tijdelijk, geen zichtbaar doel voor, maar alles geschiedt daar uit beweeggronden, die de wereld niet kent. Het doel is daar alleen: Gode te behagen, alles is daar uit Hem, door Hem en tot Hem, alles met het oog op Hem, op Zijn eer, Zijn waarheid, Zijn welbehagen. Ja, Hijzelf is en blijft daar het doel, waarop het zielsoog gevestigd is. Ja, de Heilige Geest grondvest de moed der gelovigen niet op tijdelijke dingen, niet op macht, beloften of woorden van mensen, maar op de Heere alleen, op Zijn woord, Zijn beloften, zoals alleen de hemelse Trooster ons die weet te doen vinden en uit te leggen. O, dan bouwen wij zeker niet op ons doen en laten, maar op de genade des Heeren Jezus Christus, op des Heeren trouw, macht en algenoegzaamheid.

(5) **Deze Geest der waarheid**, lezen wij verder in Johannes 14, **kan de wereld niet ontvangen**. En waarom niet? De oorzaak hiervan geeft de Heere Zelf aan, als Hij spreekt: "**Want zij ziet Hem niet en kent Hem niet.**" Kan de wereld Hem, de Heilige Geest zien? De profeet Jesaja

zegt: Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard, opdat zij met de ogen niet zien en met het hart niet verstaan en zij bekeerd worden en Ik hen geneze (Joh. 12: 40).

De wereld is zo verblind door haar leugens, zó vervuld van haar bijwegen en zelfgekozen menselijke inzetten, doch niet op God gegronde werken, dat zij niets ziet en niets opmerkt. Ja, zich des te meer verblindt en verhardt, hoe eenvoudiger en bescheidener en beslist de Geest der Waarheid haar tegemoet treedt. Wat als met handen is te tasten, wat zo klaar en helder is als het licht van de zon die aan de hemel prijkt, verblindt haar meer en meer. Het is de Heere Zelf, die haar verstand verduistert, opdat zij de waarheid niet zou weten, zoals Job spreekt: "Want Gij hebt hun hart van kloek verstand verborgen, daarom zult Gij hen niet verhogen" (Job 17: 14).

Daarom had de wereld de Geest Gods toch wel kunnen erkennen, zij, die voorgeeft zo'n scherp gezicht te hebben, toen er eens een arm en veracht mens was, dat niets had dan des Heeren woord en gebod alleen en die, van allen en van alles verlaten, het nochtans beslist en onverschrokken uitsprak: "hier sta ik, ik kan niet anders, God helpe mij".

De wereld ziet van dit alles niets maar koestert in haar hart niets dan haat en vijandschap en smeedt allerlei listen en dwangmaatregelen tegen de rechtvaardige, die haar bestraft vanwege haar hinken op twee gedachten, haar heen en weer wankelen en twijfelen, waar een besliste keuze gedaan moet worden. De wereld echter leeft in pracht en heerlijkheid en denkt nergens om dan aan de vervulling van haar lusten en begeerlijkheden. Zij steunt op de soms nog zeer gebrekkige vervulling van haar zelfgekozen en uitgedachte instellingen, die zij dan "goede werken" noemt. En zij meent in haar hoogmoed over hemel en aarde te kunnen beschikken en haar aanhangers de eeuwige zaligheid te kunnen toespreken, maar zij weet niets van die eerlijke twijfel, die het hart van de oprechte heen en weer drijft, waar het Gods waarheid en Gods gebod geldt. Ook weten zij, die uit de wereld zijn, niet, hoe hun zonden en ellenden groot zijn, zij kennen de noden en aanvechtingen niet, die uit eigen verkeerdheid en blindheid ontstaan en Gods kinderen met droefheid en diep berouw vervullen.

De wereld grondt haar wijsheid voortdurend op Jezuïetenstreken, en geeft zodoende Gods waarheid telkens prijs waar het op volharden aankomt. Zij kent geen andere broederliefde, dan die ook tollenaars en zondaren, dieven, rovers en moordenaars met elkaar verbindt, die ook als kameraden elkaar weten te verdedigen en voor te spreken. De wereld geeft haar eigen wijsheid voor wijsheid van de Heilige Geest uit en zij alleen en haar aanhangers en aanbidders zijn volgens haar beweren, in het bezit der ware wijsheid en verlichting. Bij de wereld woont geen rechtschapenheid en zij verstaat het maar al te goed door allerlei menselijke inzetten Gods woord en gebod krachteloos te maken en te verflauwen en door haar woorden en beweringen wil zij het woord des Heeren terzijde schuiven en te niet maken; waar nu geen aanvechting is, daar is ook geen vrees. Want men weet niet hoe zeer Gods toorn een arm zondaars hart kan verschrikken. Daarom heeft de wereld ook geen behoefte aan de hemelse Trooster, de Heilige Geest en zal Hem dan ook - tenzij de Heere haar genadig is - nimmer leren kennen, noch naar Hem hongeren en dorsten.

Zij echter, die des Heeren woord bewaren en op Hem alleen hopen voor tijd en eeuwigheid, zijn dikwijls vervuld van angst en vrees, hoewel er voor hen geen reden tot vrees bestaat en voortdurend hebben zij behoefte aan hemelse vertroosting. Tegenover alle nood en duisternis, tegenover alle verzoeking en gevaar, tegen alle inwendige zonden en listen en bedreigingen van duivel en wereld hebben zij als de enige vaste en onwankelbare troost in leven en sterven leren kennen wat de Heere Zelf gesproken heeft, wat de Heilige Geest in hun harten betuigt. Namelijk dat het de woorden van de levende God zijn die in hun harten geschreven staan en dat zij daarom God behagen, hoe treurig het vaak met hen gesteld mag zijn en dat hun ganse weg, hun zijn en leven, hun doen en laten nochtans welbehaaglijk is aan Hem. Omdat nu de Geest des Heeren in allen blijft, die Zijn woord bewaren, zo zijn alle

pogingen der arme blinde wereld om hen van hun goed standpunt af te brengen, tevergeefs! En al haar bedreigingen, als haar spot, maar ook al haar vleierijen, blijven bij Gods kinderen vruchteloos en haar geweten moet haar eindelijk nog getuigen, dat zij liegt, en dat zij niet uit de waarheid is. Want haar werken leveren daarvan het bewijs.

(6) Het is werk van de Heilige Geest en van die Geest alleen, Gods kinderen te leren, niettegenstaande hun diep verderf, dat zij dagelijks meer en meer leren kennen, aan Christus te blijven hangen door het geloof. Het is ook het werk van de Heilige Geest dat wij Zijn woorden en geboden hoog schatten en ver boven al het zichtbare stellen, dat wij in de liefde blijven en volharden.

Daar de Heilige Geest in ons is en in ons blijft tot in eeuwigheid, zo zijn wij met de gehele kudde, de gehele kleine kudde voor wie het koninkrijk bereid is van voor de grondlegging der wereld, verzekerd, dat het de Heilige Geest is, die ons heden regeert en ook morgen en overmorgen. Ja, tot in ons laatste uur ons regeren en besturen zal en dat ons leven, hoe hard de duivel dat ook mag veroordelen, ons werk, dat voortdurend door de wereld wordt miskend. Ja, onze gehele weg, die de anti-christenen afkeuren en doodzwijgen, nochtans de Heere welbehagelijk is.

Geliefden! Christus heeft hier het verschil, dat bestaat tussen de Zijnen en de wereld, zeer scherp doen uitkomen. Wie Zijn geboden bewaart, wie aan Hem blijft hangen, wie volhardt bij het getuigenis van Jezus Christus, die zijn het, die de Heilige Geest bezitten en voortdurend opnieuw ontvangen. Die zal door de vertroosting van de Goddelijke Trooster, door de verkwikkingen van de hemelse Medicijnmeester voortdurend bespeuren, dat hij waarachtig een Christus is in hart, in leven, in werken, in doen en laten. Van ganser hart zal hij instemmen met de schone woorden:

*Ik wil de Geest u geven,
Die u in droefheid troosten zal,
Zó vindt g'in Mij uw leven,
Uw Rots, uw deel, uw eeuwig al.* (Luther)

Wie zich nu bestraft en getuchtigd voelt daarover, dat hij de wereld liever heeft dan des Heeren Woord, en gedurig met haar blijft meedoen en haar toegeven, die bekere zich van zijn afgoderij en beeldendienst, tot de levende God. Ziet hij dan zijn hart en zijn leven als één grote woestijn voor zich liggen, nochtans wachte hij zonder iets te zien of te weten, op het woord, op de belofte des Heeren: “De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn en de wildernis zal zich verheugen en bloeien als een roos” (Jesaja 35: 1). En Hij die in het 3e vers van hetzelfde hoofdstuk beveelt: *versterkt de slappe handen en stelt de struikelende knieën vast*, is Dezelfde van wie dit geschreven staat: “Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige” (1 Joh. 2: 1). Welgelukzalig daarom zij, die bij al het harteleed, dat zij smaken, bij alle kruis, dat zij te dragen hebben, toch dit woord geldt: “Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen” (Jesaja 40: 1). En: “Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens en zij door de poorten ingaan in de stad” (Openb. 22: 14).

O, hoe heerlijk verstaat de Heere het toch Zijn kleine kudde te vertroosten, dat Zijn heilig Woord graag hoort en aanneemt, waar Hij zegt: *De wereld kan de Geest der waarheid niet ontvangen. Want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar gij kent Hem. Want Hij blijft bij ulieden, en zal in ulieden zijn.* Want zulke woorden maken de weinigen, die in Hem geloven, sterk en onverzettelijk tegenover de grote menigte, die de Heere hier “de wereld” noemt.

De Heere bedoelde met dit woord wereld voornamelijk de toenmalige Godgeleerden der Joden en de grote menigte, die hen aanhing en volgde, de gehele synagoge dus en al de

Farizeeën en Schriftgeleerden van die tijd. De Heere sprak dus hier van die hele Godgeleerde wereld, die zonder van God te zijn, meende, dat bij haar alleen de wijsheid en verlichting was en die toch geheel in tegenspraak leefde en in vijandschap tegen het koninkrijk der hemelen, zich van de Heere en de Zijnen ver verwijderd hield en hen òf heimelijk haatte òf in het openbaar vervolgde. Overal noemt de Heilige Schrift hen de wereld, of die de zuivere waarheid niet brengen, Zijn juk en kruis van zich werpen en de ware jongeren des Heeren, - in wier harten de gebaande wegen zijn, - niet liefhebben maar hen haten en terzijde schuiven met geheime of openbare vervolging.

Deze "wereld" tracht in alles de kuise bruid des Heeren Jezus Christus na te bootsen, om zodoende haar eigen verkeerde wegen te bedekken en geheim te houden. Hoezeer haar spreekwijze op de spreekwijze van de Heilige Geest kan gelijken, weten wij uit Spreuken 9. Wat daar de hemelse Wijsheid, Christus, roept in het 4de vers: "Wie is slecht, hij kere zich herwaarts!" Dat roept de wereld in vers 16 ook. En waar de hemelse Wijsheid tot de verstandelozen, die zij aan haar dis nodigt, zegt: *Komt en eet van Mijn brood en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb*, laat deze wereld op haar uitnodiging volgen: *de gestolen wateren zijn zoet en het verborgen brood is lieflijk!* Wat het nu betekent, als wij in het 6^e vers lezen: *verlaat de slechtheid en leeft*, daaraan denkt de wereld niet eens en het komt haar niet in de zin. Zij bekommert er zich ook niet om, wat het betekent, *te treden in de weg des verstands*. Want in de grond is de wereld volgens vers 13 niets *dan een zotte vrouw, die woelachtig is, de slechtheid zelf en zij weet niets*.

De Apostel Johannes vermeldt ons in het dertiende hoofdstuk der Openbaring (vers 11), dat hij een beest uit de afgrond zag opkomen, *dit beest had twee hoornen, des Lams hoornen gelijk*. Het waren echter des Lams hoornen niet, dat wil zeggen Zijn waarachtig Koninkrijk en Priesterdom niet, het was geen gerechtigheid en vrede, maar een nabootsing daarvan, misschien verguld hout dat bij de eerste harde stoot in stukken breekt. Let er toch op, geliefden, dat er van deze hoornen staat, *dat zij de hoornen des Lams gelijk waren*. Deze hoornen waren echter niets dan verguld hout, het waren geen hoornen van massief goud, zoals het Lam die heeft en waarmee Hij elke tegenstand neer stoot.

Intussen was de nabootsing juist bedriegelijk genoeg om de mensen, die van deze wereld zijn (Ps. 17) te verleiden en te bedriegen. Het beest sprak echter niet, zoals het Lam spreekt, maar "het sprak als de draak" (Openb. 13: 11b) en maakt de mensen wijs, dat zij zullen zijn als God en weten, wat goed en kwaad is. Er kwam echter aan de betovering en misleiding geen einde, toen het volk door al dat ijdel vertoon ertoe gebracht werd (vers 14b) een beeld te maken voor het eerste Beest - waarvan in vers 1 tot 8 van ons hoofdstuk sprake is - dat de wond van het zwaard had en opnieuw herleefde.

Wie bewaart het volk des Heeren voor de verleiding van zo'n algemene betovering, zo de Heere het niet doet? En wie alleen kan de oprechten ervoor bewaren en hun moed en standvastigheid geven, om zo'n tovergeest, zo'n uiterlijk vertoon van godsdienstigheid en Godgeleerdheid, als de geest des duivels te herkennen en te weerstaan en niet te houden voor de Geest der waarheid? O, zo de Heere ons niet bewaart, door Zijn Geest, wij zouden nog allen dat beest uit de afgrond gaan aanbidden en het ijdel vertoon, dat het maakt, voor gerechtigheid die uit God is, aanzien!

De wereld kan de Geest der waarheid niet ontvangen, zegt de Heere. Immers haar grond, al haar doen en laten is onwaarheid en leugen, is leven in eigen hand. Met zo'n wereld verenigt de Geest des Heeren Zich nooit en nimmer. Daarom zullen ook allen, die de Naam des Heeren aanroepen, afstand doen van alle ongerechtigheid. Zij kunnen ervan overtuigd en verzekerd zijn, dat de Geest, Die de Vader hen heeft geschonken en Die met hun geest getuigt, dat zij kinderen Gods zijn, Wiens stem hen ook goed bekend is, hen nimmer zal verlaten. Zo waar de

Heere God is, zullen zij overal ondervinden, dat de Heilige Geest in hen is, door hen spreekt en hen heiligt in al hun doen en laten. Ondanks zij uit zichzelf niets hebben dan dwaasheid, angst en zwakheid en niettegenstaande zij niets bij zichzelf bespeuren dan zonde op zonde, en het hen vaak te moede is alsof de Heere hen had verlaten en vergeten, en zij aan zichzelf waren overgelaten.

Het is des Heeren werk. Ja, Zijn bijzondere hartezaak, de aangelegenheid, die Hem boven alles ter harte ligt, allen die op Hem alleen hun vertrouwen stellen, daarvan te overtuigen, dat zij gedreven worden door de Heilige Geest, de Geest der waarheid en dat zij geenszins vergeten of verlaten zijn hoewel zij dit menen.

(7) Dat het in waarheid des Heeren werk is, hen daarvan te overtuigen en hen dit bij te brengen, kunnen wij zo heerlijk zien uit hetgeen de Heere aan Zijn jongeren in het 18^e vers zegt: ***Ik zal u geen wezen laten, Ik kom weder tot u.***

O, hoe blijkt het uit deze lieflijke woorden hoe goed de Heere weet, in welke toestand zich de Zijnen in dit leven bevinden tegenover duivel en wereld! Hij noemt hen "wezen". Want o, hoe vaak is het des Heeren kleine kudde, de ware christenen naar hun gevoel en bevinding niet evenzo te moede als het kinderen is, die vader en moeder ten grave hebben zien dalen! Die bovendien alleen staan in de wereld, zonder vrienden en bloedverwanten die hen bijstaan in de nood! Ach, hoe bang is het zulke kinderen te moede! Nu vader en moeder dood zijn is het hun alsof alles gestorven is.

Zo moet het ook de jongeren te moede geweest zijn, toen zij hun Herder en Leermeester aan het kruis zagen hangen. Wat moeten zij gevoeld hebben, toen Hij de geest gaf, en in het graf werd gelegd! Hoe had God dat anders kunnen toelaten?

En hoe kan de Heere het nog toelaten, die niet alleen genade, maar genade èn eer belooft, dat alle onweders van nood en aanvechting over Zijn kinderen heengaan, zodat zij met de 66ste Psalm moeten uitroepen: Gij hadt ons in het net gebracht; Gij hadt een enge band om onze lendenen gelegd. Gij hadt de mens op ons hoofd doen rijden, wij waren in het vuur en in het water gekomen (Psalm 66: 11 en 12a). En Psalm 44: 23: "Maar om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij worden geacht als slachtschapen! En Psalm 88: 2 tot 8: "O Heere, God mijns heils! Bij dag, bij nacht roep ik voor U. Laat mijn gebed voor Uw aanschijn komen, neig Uw oor tot mijn geschrei! Want mijn ziel is der tegenheden zat en mijn leven raakt tot aan het graf. Ik ben gerekend met degenen, die in de kuil nederdalen, ik ben geworden als een man, die krachteloos is. Afgezonderd onder de doden! gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die u niet meer gedenkt en zij zijn afgesneden van Uw hand. U hebt mij in de onderste kuil gelegd, in duisternissen en diepten. Uw grimmigheid ligt op mij, u hebt mij neergedrukt met al Uw baren. Sela!" En Psalm 25: 16: "Wendt U tot mij en zijt mij genadig! Want ik ben eenzaam en ellendig." En Psalm 17: 8 tot 10a: "Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: zoek Mijn aangezicht. O Heere, verberg Uw aangezicht niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn. Gij zijt mijn hulp geweest, begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils! Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten"

Juist omdat de Heere het zo goed weet, hoe eenzaam en verlaten, hoe "verweesd" de Zijnen in dit leven tegenover duivel en wereld staan, zo is Zijn hart voor hen vervuld met genade en barmhartigheid, zodat, waar het geroep vernomen wordt: *mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten*, ook zeker het loflied volgt: *maar de Heere zal mij aannemen*. En: "Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen" (Micha 7: 19).

Maar, geliefden! Waar wij zo verlaten en eenzaam zijn als weeskinderen, wij zijn toch niet zonder de Heere. Want Hij zegt niet: het is maar voor een kleine tijd, dat u wezen zijt, maar Hij zegt: *Ik zal u geen wezen laten*.

Voelen wij ons dus arm en eenzaam en verlaten als wezen, zo ligt dit gevoel van verlatenheid in des Heeren eeuwige vrederaad, in Zijn bijzondere leiding met ons en zal ook dit ons moeten medewerken ten goede, opdat wij ons des temeer verheugen, als wij Hem eens terug zullen zien en totdat die zalige ure gekomen is, hier in stilte op Zijn toekomst wachten.

O, geliefden! Welk een liefde is toch de liefde des Heeren! Welk een barmhartigheid, welk een trouw! *Zijn broeders, Zijn vrienden*, wil Hij ons noemen. Ja, *Zijn eigen lieve kinderen* noemt Hij een volk, dat zeker niet waardig is, zó genoemd te worden. Zoals er geschreven staat: “Ziedaar, ik en de kinderen, die mij de Heere gegeven heeft zijn tot tekenen en wonderen in Israël, van de Heere der heirscharen, die op de berg Sion woont” (Jes. 8: 18). Ach, dat kan geen mens, dat kan geen aardse vader van zijn kinderen zeggen: *Ik zal u geen wezen laten*. Die dát kan zeggen, moet de sterke God Jacobs zijn. **En deze God is onze God!** Zo sprak het arme volk des Heeren, het wormpje Jacobs, het volkje Israëls! (Jes. 41: 14).

O, hoe blijkt het voortdurend, dat het waarheid is, wat de gemeente zingt in de 68ste Psalm: “Zingt Gode, psalmzingt Zijn Naam, verhoogt de wegen voor Die in de vlakke velden rijdt, omdat Zijn naam is Heere, en springt op van vreugde voor Zijn aangezicht, Hij is de Vader der wezen en een Rechter der weduwen; God, in de woonstede Zijner heiligheid” (Psalm 68: 5 en 6). Ja, een Vader der wezen en Rechter der weduwen dat is Hij voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid.

Zo hoog kan de boosheid van duivel en wereld niet klimmen, zo ver kan het ook met de dwingelandij der zonde niet gaan, dat de Heere Zijn zaak zou laten varen. Nee! Hij zal de Zijnen niet in de buik van de walvis, niet in de diepte van allerlei nood en dood laten omkomen! Zijn Naam is immers: *Vader der eeuwigheid* (Jes. 9: 5). Daarom zijn Zijne kinderen ook eeuwig en zullen het rijk der gerechtigheid en des vredes beërven en behouden zoals geschreven staat: “In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht een ogenblik van u verborgen maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser.” (Jes. 54: 8) En vers 17: “Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken en alle tong, die in het gericht tegen u op staat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des Heeren en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.”

En hoe spreekt de Heere door de profeet Haggai tot de vorsten en hoofden van Israël, dat uit Babel tot zijn rustplaats was wedergekeerd? Wij lezen in Haggai 2: 4 tot 6: “Wie is onder ulieden overgebleven, die dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet u hetzelfde nu? Is dit niet als niets in uw ogen? Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de Heere; en wees sterk, gij Jozua, zoon van Jozadak, hogepriester! En wees sterk, gij volk des lands! spreekt de Heere, en werk. Want Ik ben met u, spreekt de Heere der heirscharen, met het Woord in hetwelk Ik met u een verbond gemaakt heb, als Ik u uit Egypte uittrok en met Mijn Geest, staande in het midden van u; vreest niet!”

(8) Deze woorden betekenen hetzelfde, wat de Heere hier zo Vaderlijk uitspreekt: ***Ik zal u geen wezen laten, Ik kom weder tot u.***

Dat betekende niet alleen, dat Zijn discipelen Hem zouden wederzien na Zijn opstanding, maar ook, dat Hij na Zijn hemelvaart voortdurend tot hen zou komen met Zijn Heilige Geest en niet alleen tot hen, maar ook tot allen, die door Zijn woord in Hem zouden geloven, alle de dagen, tot aan de voleinding der wereld.

- Dit komen, "Ik kom weder tot u, " is het antwoord op het gebed: *kom Heere Jezus!* Een antwoord op het gebed: “O Herder Israëls! neem ter ore, die Jozef als schapen leidde, die tussen de cherubim zit, verschijn blinkende! Wek Uw macht op voor het aangezicht van Efraim, en Benjamin en Manasse en kom tot onze verlossing” (Psalm 80: 2 en 3).
- Het is een "komen" zoals in Jesaja 40 voorzegd wordt: “O Sion, gij verkondigster van goede boodschap! Lklim op een hoge berg! O Jeruzalem, gij verkondigster van goede

boodschap, hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet; zeg de steden van Juda: zie, hier is uw God! Ziet, de Heere Heere zal komen tegen de sterke, en Zijn arm zal heersen; ziet Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder. Hij zal de lammeren in Zijn arm vergaderen en in Zijn schoot dragen, de zogenden zal Hij zachtkens leiden” (Jesaja 40: 9 tot 11). En: “Zegt de onbedachtzamen van harte: Wees sterk en vrees niet; zie: ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods. Hij zal komen en ulieden verlossen” (Jesaja 35: 4). En Micha 4: 8: “En gij Schaap storen! gij Ofel der dochter Sions, tot u zal komen, ja, daar zal komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem.”

- Het is een "komen", waarvan wij ook lezen Jozua 5: 14: “Ik ben de vorst van het heir des Heeren: Ik ben nu gekomen.”
- Zo sprak de Heere ook eens tot Abraham: “Ik zal zeker weder tot u komen, omtrent deze tijd des levens en zie, Sara uw huisvrouw, zal een zoon hebben” (Gen. 18: 10).
- Het is een "komen", waarvan tot allen, die op de Heere wachten, gezegd wordt: “Zo Hij vertoeft, verbeid Hem. Want Hij zal zeker komen, Hij zal niet achterblijven; maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.” (Habakuk 2: 3b en 4b)
- En: “Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om de Heere te kennen, Zijn uitgang is bereid als de dageraad en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands.” (Hosea 6: 3).

Daar dit alles de betekenis is van het woord "komen;" *Ik kome weder tot u*, roep ik het u allen toe: “Zaaït u tot gerechtigheid, maait tot weldadigheid, braakt u een braakland, dewijl het tijd is de Heere te zoeken, totdat Hij kome en over u de gerechtigheid regene” (Hosea 10: 12).

Allereerst had de Heere met dit woord: *Ik kome weder tot u*, zeker Zijn komen tot hen op het oog onmiddellijk na Zijn opstanding. Vervolgens ook Zijn "komen" tot hen op het Pinksterfeest, toen Hij de Heilige Geest over hen uitstortte. Maar in wijdere zin meent Hij, omdat de werking van Zijn "komen" een blijvende, eeuwige is, Zijn alomtegenwoordigheid, Persoonlijke werkzaamheid in de harten van de Zijnen, hun tot leven, tot troost, tot hulp; en eindelijk tot volkomen verlossing, door alle tijden en eeuwen heen tot aan het einde der wereld, nadat de Zijnen een korte tijd als wezen hier op aarde geleefd hebben.

De kinderen des Heeren waren vanouds wondertekenen, zoals wij ook lezen bij de profeet Zacharia: “Hoor nu toe, Jozua! gij Hogepriester! Gij en uw vrienden, die voor uw aangezicht zitten. Want zij zijn een wonderteken!” (Zacharia 3: 8). Ja, het gehele bestaan en de instandhouding der algemene Christelijke Kerk, - in het bijzonder die onzer, naar Gods Woord Gereformeerde kerk is, - is nadat de Heere gezegd heeft: *Ik kom weder tot u*, een wonderteken. En een wonderteken is ook ieder levend lidmaat daarvan. Ook u die uit genade is zalig geworden. Ja, het zijn louter wonderen en wondertekenen, vooral als wij zien hoe zij overal en in alle tijden, als arme wezen daar staan. En hoe getrouw Hij Zijn woord: *Ik kom weder tot u*, vervuld heeft en vervult, door voortdurende heerlijke uitkomst te schenken, waar op Hem alleen gehoopt wordt. De Heere zegt echter niet alleen: *Ik kom*, maar: *Ik kom tot u*. Tot u arme wezen, tot u vermoeiden en belasten, tot u die het zo bang is in de wereld, dat u voortdurend moet klagen:

*Zie op mij in gunst van boven;
Wees mij toch genadig, Heer!
Eenzaam ben ik en verschoven,
Ja, d'ellende drukt mij neer.
'k Roep U aan in angst en smart;
Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart;
Voer mij uit mijn angst en noden.*

(Psalm 25: 8)

Door Zijn telkens herhaald "komen" is het geschied, dat de prediking van het Evangelie en het regeren van de Heilige Geest nog in de wereld is gehandhaafd, dat des Heeren Woord tegen alles in, nog zijn loop heeft gehad, dat de rechte bediening der sacramenten en de heilzame tucht nog niet geheel zijn verdwenen. En dat wij het ervaren, dat Hij een krachtige Uithelper en Verlosser is, in nood en dood, die voor ons en onze kinderen van ganser hart zorgt en zorgen zal.

Het schijnt wel dikwijls, het ziet er wel dikwijls naar uit, alsof de Heere de Zijnen zonder troost en bescherming in hun nood neer laat liggen, zodat dag en nacht de bange kreet van onze lippen komt: *ach Heere, hoelang?* Ja, dikwijls houdt Hij Zich verborgen, zodat wij moeten vragen: *hoe is het mogelijk, dat de Heere ons geen uitkomst geeft!* Hoe dikwijls staan de Zijnen niet daar, beroofd van alle bescherming, troost en uitredding! Hoe vaak gaan Zijn wegen met hen niet door storm en onweer, door vuur en water heen! Maar dat blijft niet zo. Hij is verborgen bij hen en Hij staat nochtans plotseling voor hen en wandelt met hen op de weg, als zij zeggen: *doch ook, benevens dat alles, is het heden de derde dag* (Lukas 24: 21 b).

De troost van Zijn komst, van Zijn levende, machtige tussenkomst, waar de nood ten top is gestegen, de troost ook van Zijn heerlijke wederkomst op de wolken des hemels, kunnen de vijanden nooit Zijn heiligen ontroven. Eens zal de wereld alles moeten verliezen, wat zij nu bezit en zij zal buiten geworpen worden in de buitenste duisternis, juist waar Zijn kinderen, na lang en bang wachten de zaligheid zullen beërven, die voor des Heeren uitverkorenen is weggelegd. Zoals wij zingen in de 92ste Psalm:

*'t Rechtvaardig volk zal bloeien,
Gelijk op Libanon,
Bij 't koesteren van de zon,
De palm en ceder groeien!
Zij, die in 't huis des Heeren,
In 't voorhof zijn geplant,
Zien door des Heeren hand
Hun wasdom steeds vermeêren.*

Psalm 92: 7

(9) Daarom laat de Heere ook op de woorden: *Ik zal u geen wezen laten*, in het 19de vers volgen: ***Nog een kleine tijd en de wereld zal Mij niet meer zien, maar gij zult Mij zien. Want Ik leef, en gij zult leven.***

Zo weet de Heere de Zijnen voortdurend te troosten tegen alles, wat hen aanvecht. Geliefden! Wat was het, dat de discipelen staande hield, toen zij, van allen en van alles verlaten, in de wereld daar stonden en toch tot zulke grote dingen waren geroepen? Was het niet alleen de verborgen werking en vertroosting van de Heilige Geest, die hen staande hield? De wereld heeft de Heere nog aan het kruis zien hangen, zij heeft Zijn bloed zien vloeien, zij heeft Hem zien sterven, maar omdat zij Hem, de Hoeksteen, verworpen had, omdat zij de gerechtigheid zocht uit de werken der wet, en niet wilde, dat Christus Koning over haar zou zijn, ***heeft zij Hem, na de dag van Zijn dood niet meer gezien;*** en zo gaat het nog in de wereld. Van Zijn kruisiging en van Zijn dood weet de wereld wel af, al is het dan maar op geschiedkundig gebied, maar van Zijn leven, van de waarheid, de kracht en de nuttigheid Zijner opstanding weet zij niets. Zij heeft dus niets dan een dode Christus en daarom blijft zij ook in haar dood liggen al schijnt zij te leven.

De Zijnen echter, die voortdurend menen, dat het met hen gedaan en uit is, vertroost de Heere daarmee, dat Hij hun toeroept: "Nee, het is nog niet uit en gedaan met u, maar wel met de wereld, met haar roemen en pochen tegen u en tegen Mij, die Uw Leven ben en dat zal binnen een kleine tijd waarheid worden." ***Gij zult Mij zien.***

Er staat immers bij de profeet geschreven: "Wie is er onder ulieden, die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren en steune op Zijn God! Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! Wandelt in de vlam van uw vuur en in de spranken, die u ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden neerliggen." (Jes. 50: 10 en 11).

En om de hoop op Hem, de levende God, om de hoop, die niet beschaamt, levendig te houden, spreekt de Heere: *maar gij zult Mij zien*. Waarmee niet alleen bedoeld wordt, dat zij Hem, na Zijn opstanding met hun lichamelijke ogen zouden zien, maar veelmeer geldt dit van een zien met de geestelijke ogen, met de ogen van het hart, in waarachtig licht en waarachtige erkenning. Daarvan spreekt opnieuw de profeet Jesaja in het 33ste hoofdstuk van zijn profetieën, waar wij lezen: "Die in gerechtigheid wandelt, en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen verwerpt; die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden; die zijn oor stopt, dat hij geen bloedschulden hoort, en zijn ogen toesluit, dat hij het kwade niet aanziet; die zal in de hoogten wonen; de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis. "Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid, zij zullen een vergelegen land zien" (Jes. 33: 15 tot 17).

Vanwaar komt het, geliefden! Dat, waar de wereld de heiligen des Heeren Jezus Christus met zo'n schandelijke ondankbaarheid de onwaardeerbare weldaad vergeldt, dat zij haar des Heeren woord brengen, zij daarbij volharden en bovendien haar nog allerlei weldaden bewijzen? Waarvan komt het, dat, als de wereld hen haat en vervolgt, Gods kinderen toch een hart ontvangen om heldenmoedig en dapper met opgeheven hoofd door het slijk der straten te gaan, op God te vertrouwen, de Heere Christus en Zijn geboden lief te hebben als hun eeuwige schat om zo van de vastheid van hun zaak verzekerd te zijn?

Gij zult Mij zien, roept Hij hen toe. O, welk een lieflijke troost is dit te midden van nood en aanvechting. Zo wordt men staande gehouden in de hitte van de strijd, zo worden wij verzekerd van des Heeren liefde, van Zijn genade in Christus Jezus, onze Heere, tegenover de toorn van duivel en wereld en tegenover al de beschuldigingen van het aanklagende geweten. Het is het rechtvaardige loon van de wereld, dat zij Hem niet ziet dan alleen op Golgotha, dat is in Zijn schijnbare ondergang en dood. Want nooit en nimmer heeft zij bij des Heeren kruisdood geleerd, wat zonde, wat gerechtigheid, wat oordeel is en ook niet wat liefde is. Zij die tot de wereld behoren, al hebben zij een uiterlijke schijn van godsdienstigheid, vragen er niet veel naar, hoe het met land en volk gaat, zij houden zich voor de bevoorrechten, die uitsluitend in het bezit zijn van verlichting en beschaving. Daarom willen zij ook, met uitsluiting van anderen, alom gevierd en geprezen worden, zij schuwen ondank, verachting en smaad. En waar deze hen te beurt vallen, worden zij in woede ontstoken, bewegen hemel en aarde om hun hoofd door te zetten. "Ja, om dit doel te bereiken, zouden zij zelfs de regeringen omver werpen", zo schrijft een wijs man.

De heiligen des Heeren daarentegen zoeken wat des Heeren is, en wat het heil van hun naaste kan bevorderen. Zij leren eigen eer en voordeel vergeten en komen zo alle ondankbaarheid, ook alle boze aanslagen, die tegen hen gesmeed zijn, te boven. Zo wandelen zij hun weg met God, hebben Zijn eer en de zaligheid van hun naaste op het oog, spreken en doen volgens hetgeen zij uit Gods Woord, uit het heilige Evangelie, als goed en heilzaam hebben leren kennen. Wie zich ook daartegen ook mocht verzetten, zij vragen naar geen menselijke

inzettingen, naar geen eer of voordeel voor zichzelf. En op hun bange kreten: "och Heere, hoelang? Ik zie niets!" ontvangen zij van de Heere het antwoord: *gij zult Mij wederom zien*. Alles geschiedt naar Gods eeuwig raadsbesluit en voorzienigheid. De wereld is in Zijn hand en aan de doding van de Heere Jezus Christus, en aan de doding en vervolgingen van de Zijnen kan zij gewaar worden, wiens dochter zij is en ook wil blijven; namelijk een dochter van de duivel, die een mensenmoordenaar is van den beginne.

Maar ook des Heeren heiligen zijn in Zijn hand, zodat Hij Zijn leven aan en in hen verheerlijkt, ook te midden van nood en dood. Ja, Hij weet als de Zon der gerechtigheid in hun duisternis te schijnen, zodat zij licht in hun woningen hebben terwijl geheel Egypte in duisternis is en wolken en donkerheid het aardrijk bedekken.

"*Gij zult Mij zien*," spreekt de Heere d.w.z. na lang getreurd en geklaagd te hebben zult u het volle genot van Mijn liefde smaken en Mijn genade tegenwoordigheid genieten voor eeuwig. Daarom belooft de Heere ook een dag van zeven zonnen! Hij belooft ook, "dat er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods. En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat des morgens zonder wolken, wanneer van de glans na de regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen" (2 Sam. 23: 3 en 4). Ja, dit belooft de Heere hem, "hoewel hun huis alzo niet is bij God en hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten." (Vers 5).

Des Heeren woorden falen nooit, maar worden alle vervuld op Zijn tijd. Hij wist tevoren alles wat de wereld tegen de Zijnen zou ondernemen. Hij wist, welk oordeel zij zich hierdoor op de hals zou halen. Hij wist het ook, hoe de Zijnen het onder dit alles zouden hebben. Hij weet het echter ook, dat Hij de dood van de Dood is, de Overwinnaar van de duivelen is. Hij weet de ondergang der wereld, die te komen staat. Hij weet ook van de vreugde en de zaligheid, die de Zijnen wacht, hier al te midden van de strijd en eenmaal in het eeuwige leven! Hij zegt ergens anders: "Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, u dezelve mag gedenken, dat Ik ze u gezegd heb" (Joh. 16: 4a).

(10) Hoe vast was des Heeren Jezus Christus vertrouwen op Zijn Vader! En hoe teder Zijn zorg en liefde voor de Zijnen was, lag opgesloten in Zijn woorden, die alle vervuld zijn en nog steeds vervuld worden! *Gij zult Mij zien* sprak de Heere. D.w.z. *gij zult Mij zien* met onuitsprekelijke vreugde, met de ogen des harten, en eenmaal in de eeuwige heerlijkheid, ook met de ogen van uw verheerlijkte lichaam.

Want zegt de Heere verder: ***Ik leef!*** Dat is, Ik blijf levend, Ik sterf niet meer, hoewel ik nu de dood tegemoet ga. Zoals er ook in de 118de Psalm staat: "Ik zal niet sterven, maar leven en de daden des Heeren vermelden." Ja, Hij heeft de dood gedood toen Hij, die het eeuwig Leven is, Zich voor ons, die Hem toebehoren, in de dood heeft overgegeven en gehoorzaam is geworden tot de dood. Ja, tot de dood des kruises. Hij heeft de dood zo teniet gemaakt, dat ook de dood een overwonnen vijand is niet alleen voor Hem, maar ook voor al Zijn heiligen en uitverkorenen.

Daarom schaadt het ons niet, als de duivel op ons aanvalt of de wereld ons kruisigt en in het graf legt, of de zonde, die in ons woont, ons dreigt met hel en verdoemenis, om ons af te trekken van de genade van onze Heere Jezus Christus! Het schaadt ons niet als de dood ons nadert, en meer en meer op het lijf rukt, zo min als dit alles Christus, de Overste Leidsman en Voleinder onzes geloofs, heeft kunnen schaden. Nee! Het kan ons alles niet schaden, al is ons leven niet meer dan een voortdurende dood. Want: *Gode zij dank! Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus* (1 Cor. 15: 57).

O, leerden wij toch dat woord verstaan: ***Ik leef en *gij zult leven!**** Want daarin hebben wij een vaste verzekering, een zekere borgtocht voor ons geestelijk en eeuwig leven en ook voor ons

tijdelijk doorkomen door dit leven. Ja, Hij staat er Borg voor, dat het ons nooit ontbreken zal aan vreugde in Hem, aan gerechtigheid, aan vrijheid, aan vrede en rust, midden onder het gewoel der vijanden, dat om ons woelt en bruist.

Jezus leeft en sterft niet meer en met Hem leven ook wij en juichen wij: *O dood! Waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?* Want zonde, duivel, dood en alle vijanden zijn gedood in de overwinning van Christus en hun toorn is ijdel en onmachtig geworden.

O, wisten wij maar zeker wat wij aan onze Christus hebben, hoe vast Zijn beloften zijn voor zover wij Hem toebehoren; hoe zouden onze harten geneigd zijn tot Zijn geboden. O, vergaten wij het toch nooit in de strijd tegen de vijanden, dat de grote vis onze hemelse Jonas niet heeft kunnen houden in zijn buik, hoewel hij meende Hem voor eeuwig te hebben verslonden.

Want als de Heere zegt: *Ik leef en gij zult leven*, dan wil Hij daarmee zeggen: *Ik blijf niet in de dood en u blijft ook niet in de dood!* En: *Ik zal u allen uit het geweld des doods verlossen.* Want juist om ulieden, o Mijn volk, uit de tijdelijke en eeuwige dood te verlossen, heb Ik Mij door de dood laten verslinden.

O, het veroorzaakt vaak een harde strijd, het te geloven, het woord des Heeren te blijven geloven: *Ik leef en gij zult leven*. Maar dan komt de Heere met Zijn Heilige Geest, met Zijn hemelse Trooster bij ons en leert het ons tegen alle onrust en schrik, tegen alle aanklachten van het geweten aan. Ja, tegenover alle stoten, smaad, moorden en aanvallen der vijanden, om dat woord te verstaan. En om op grond van deze woorden het ook te zien en te beamen, wat de apostel Paulus in het zesde Hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen zegt: “Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven. Wetende, dat Christus uit de doden opgewekt zijnde, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem. Want dat Hij gestorven is, is Hij der zonde gestorven en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode. Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levend zijt in Christus Jezus onze Heere” (Romeinen 6: 8 tot 11).

Daarom zullen de beekjes der rivier verblijden de stad Gods (want deze beekjes der rivier zijn het leven) het heiligdom der woningen des Allerhoogsten (Psalm 46: 5). Deze beekjes *zijn het waarachtige leven van de Heilige Geest, die voortvloeien uit de troon Gods en des Lams*. En vers 6: “God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van de morgenstond.” Ggelijk Hij het ook Zijn Johannes op Patmos toeriep, toen Hij reeds lang uit de doden was opgestaan: “Vrees niet! Ik ben de eerste en de laatste en Die leef! En Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods.”

Dit leven is het Leven van Christus, waarin al Zijn doden zullen leven, zoals wij in het 19^e vers van Jesaja 26 lezen: “Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan.” Dit schept bovenal zijn ademtocht uit de erkenning, *dat Christus in de Vader is, en dat wij in Christus zijn en Christus in ons is*.

Deze erkenning wordt, nu Christus uit de doden is opgewekt, gewerkt in het verstand en in het hart van al des Heeren lieve kinderen. Dit leven begint waar zij door de hemelse Trooster werden opgewekt uit de dood, waarin zij van nature liggen en waar het geloof in hen wordt gewekt. Zo geloven wij dit, door de sterkte der kracht, die Hij gelegd heeft in de opstanding van Christus. Dat is de dag, waarop zulke erkenning ons voor het gehele leven wordt geschonken en medegedeeld. Ons arme blinden, die het woord des Boeks horen en hebben leren schreien om licht en om genade!

Dan komt ook, wat de Heere in het 20ste vers van ons teksthofdstuk belooft: ***In die dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u.***

Het zal echter ook des Heeren werk en gave blijven, als wij bereid zijn, de goede strijd te strijden. Ja, het zal het werk van de Heilige Geest Zelf zijn, als wij Zijn heerlijke woorden in nood en dood blijven gedenken. Dat zal dan ook de vervulling van de profetie zijn, die wij lezen in Zacharia 10: 7, 11 en 12, die aldus luidt: “En zij zullen zijn als een held van Efraïm en hun hart zal zich verblijden, als van de wijn; en hun kinderen zullen het zien en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in de Heere. En Hij zal door de zee gaan, die benauwende en Hij zal de golven in de zee slaan en al de wateren der rivieren zullen verdrogen. Dan zal de hoogmoed van Assur neergeworpen worden en de scepter van Egypte zal wegwijken. En Ik zal hen sterken in de Heere en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de Heere.”

De Heilige Geest en Zijn werk

Want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Johannes 14: 17b

Geliefden.

Wij hebben hier een belofte van de Heere Jezus aan Zijn gelovigen gedaan, namelijk, dat de Heilige Geest woning bij hen nemen en in hen zijn zou. Dus niet alleen, dat Die op hen zou neerdalen maar ook bij hen zou wonen.

De wereld, die in het boze ligt, mag al uiterlijk Kerstdag, Paasfeest en Pinksteren vieren, de gebeurtenissen die op die heerlijke feestdagen herdacht worden, zijn haar vreemd en zij is dood daarvoor. Des Heeren volk daarentegen leeft daarin en de geboorte des Heeren Jezus Christus, Zijn opstanding uit de doden, Zijn hemelvaart en de uitstorting van de Heilige Geest, zijn de fundamenten van haar geloof, zijn het leven van haar ziel en dit alles leeft ook in hen. Wat nu de Heilige Geest is voor des Heeren volk, als Hij waarachtig in hen woont, daarvan hebben vele kinderen Gods heerlijk getuigd en gezongen, ook Luther in zijn ook velen uwer welbekende lied, dat aldus aanheft: *Kom God, Schepper, Heilige Geest!*

Toen de profeet Jesaja de heerlijkheid des Heeren Jezus Christus zag, riep hij luide uit: “Wee mij! Want ik verga dewijl ik een man van onreine lippen ben en ik woon in het midden van een volk, dat onrein van lippen is. Want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heirscharen gezien” (Jes. 6: 5). En vers 6 en 7: “Maar een van de serafs vloog tot mij en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had en hij roerde mijn mond daarmee aan en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend.”

Deze gloeiende kool was de Heilige Geest in de gedaante van vuur. En toen er tot Jesaja werd gezegd: *alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend*, betekende dit niet anders dan de verzekering van de vergeving van al zijn zonden.

Toen Abel aan de Heere zijn offer bracht, toen Noach de Heere een altaar bouwde en ook later in de dagen van Mozes, van Salomo en Elias, kwam het vuur van Boven en ontstak het vuur op het altaar. Nu was deze vlam naar het zichtbare wel werkelijk vuur, maar naar het onzichtbare, was het *de Heilige Geest*, die het aangebrachte offer tot God bracht. En Hij was het, Die Abel en Noach, en Salomo en Elias, en zovelen als er voor, met en na hen met dat éne offer, dat alleen voor de Heere geldt, tot Gods troon genaderd zijn, met troost vervuld heeft *met de lieflijke troost der vergeving van alle hun zonden*.

Waar nu deze hemelse Trooster, de Heilige Geest, tot ons komt en ons vervult met de troost der vergeving onzer zonden, daar voegt Hij er ook nog deze verzekering aan toe, dat deze zalige troost *een blijvende* en geen voorbijgaande troost is. Daarmee deelt Hij aan de arme en doemwaardige zondaar, die zich als zodanig heeft leren kennen, leven mee en neemt de dood uit zijn leden weg. Dat alles leert de Heilige Geest ons, bij bevinding en ervaring kennen en Hij troost ons daarmee, opdat wij niet naar het vlees zouden wandelen, maar Hem en Zijn leiding volgen.

Wil ik u nu eens in korte woorden zeggen wat "wandelen naar het vlees is"? U wandelt naar het vlees als u bij de noodkreet van uw ziel tot God: *ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?*, daarop blijft zitten en er niet op laat volgen: *ik dank God door Jezus Christus onze Heere*. Want dan volgt u de leiding van de Heilige Geest niet op. Wat wil het vlees, dat is, wat wil de mens zoals hij van nature is?

Het wil zichzelf heiligen en ver verwijderd blijven van de Heere Jezus Christus, Die toch alleen ons Leven is. Wanneer u klaagt: *ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, niets goeds woont*, dan blijft de mens van nature in deze waarheid, al is zij nog zo droevig, berusten en

verlangt naar niets anders. Het is echter de Heilige Geest, die ons leert inzien, dat het alles ijdelheid is, dat het alles vlees is, wat uit het vlees geboren wordt; dat het alles louter zonde is en dat wij van nature niets anders verstaan dan des Heeren vrije genade te wederstreven.

De Heilige Geest kan ons niet vleien, maar moet ons voortdurend verootmoedigen, opdat wij het telkens en telkens weer met Paulus zouden leren uitspreken: *ik weet dat in mij, dat is, in mijn vlees niets goeds woont*; geen verstand, geen wijsheid, geen vaste wil zelfs om het goede te willen en te doen. Voortdurend staat de mens God en Zijn genade in de weg en wil hij alles beheersen en uitrichten naar de meningen van zijn verdorven en bekrompen verstand. Dan is er geen vrede, maar voortdurende onrust, zorg en angst, en - zichzelf voor bijzonder verstandig en verlicht willende voordoen - is des mensen gehele leven niets anders dan een voortdurende zelfkwellling. Tegelijkertijd heeft hij deze wet, deze ijzeren wet in zijn leden, dat hij niet anders kan van nature dan zondigen en zichzelf ten verderve helpen.

Maar nu komt de Heilige Geest en maakt de zodanigen, zulke ellendigen en gebondenen vrij van de wet der zonde, die in hun leden is. De Heilige Geest leert ons inzien en verstaan, dat wij uit eigen kracht de zonde niet kunnen doden. Dat is der wet, dat is u onmogelijk, zo spreekt Hij tot ons. Het is u onmogelijk, o mens, uit eigen kracht u aan de wet te onderwerpen, haar onderdanig te zijn, want de wet voert haar veroordelende en verdoemende heerschappij over u uit en voltrekt het over u gevelde vonnis. Daar komt dan de Heilige Geest en roept het Gods arme volk toe: *God heeft het gedaan, God doet het en God zal het doen*. Zo lezen wij immers ook Rom. 8: 3: “Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij in het vlees krachteloos was, heeft God gedaan, Zijn Zoon zendende in de gelijkheid van het zondige vlees en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.”

Zo is de Heilige Geest de Leidsman der kinderen Gods, die deze kinderen tot hun hemelse Vader heenleidt en hen leert, - hinkend en zinkend, struikelend en vallend, - te roepen: *Abba Vader! Abba Vader!*

Hij is het ook, die hen brengt tot de enige en eeuwige Hogepriester en Koning Jezus Christus. De Vader leren wij eerst recht kennen, wanneer wij ondervinden dat Hij niet met ons doet naar onze zonden, dat Hij ons niet doodt, wanneer wij de dood verdiend hebben, dat Hij ons niet straft naar onze zonden, maar dat Hij onze zonden vergeeft en onze misdaden niet meer gedenken wil.

In deze heilsvoorwaarden onderwijst de Heilige Geest des Heeren volk; Hij leert hen een welgevallen te hebben in hun kastijding. Hij stelt hen tevreden. Hij wendt hun blikken af van de plaag, waaronder zij anders zouden moeten bezwijken en vestigt hun oog op die plaag, waarmee de Heere Jezus om hunnentwil geplaagd is geweest, zoals wij lezen in Jesaja 53: “Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest” (Jes. 53: 8).

Wanneer de Heilige Geest tot de kinderen Gods spreekt: *er is geen mensenverstand bij u en u bezit wijsheid noch wetenschap*, dan leert Hij hen ook tevens zich tenslotte niet meer tegen zulke uitspraken te verzetten, maar in geduld en zachtmoedigheid aan te nemen, wat de Geest tot hen spreekt.

Wanneer de Heilige Geest tot hen zegt: *u bent blind*, dan nemen zij dat ook aan. Want zij weten, dat hun dit voorgehouden wordt niet om iets te verwijten maar omdat de Heilige Geest Zelf hun Licht zijn wil, opdat zij zouden wandelen in het Licht, in de vriendelijke stralen van de Zon der gerechtigheid!

De Heilige Geest komt in de Heilige Schrift dikwijls voor onder het beeld van een welriekende, helende balsem of olie. Zo zalft Hij de Zijnen, die Hij geleerd heeft, dat zij de dwaasten en meest onverstandigen van allen zijn, met Zijn hemelse Zalving. Zodat zij niet nodig hebben, dat iemand hen leert, maar dat de Geest hen in alles onderwijst, zoals er geschreven staat: “En de Zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en u hebt

niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk diezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en geen leugen. En gelijk zij u geleerd heeft, zo zult u in Hem blijven” (1 Joh. 2: 27).

Daarom is het de troost van Gods volk te belijden: ik weet van niets maar ik behoef ook niets te weten, maar u bent mijn Trooster en Leidsman, mij van God geschonken. Gij, o Heilige Geest zijt het, die mij alles leert en alles bijbrengt, wat ik nodig heb te weten, zowel op mijn reizen door dit aardse leven als in mijn laatste uur, als ik thuis word gehaald.

Hij zalft de Zijnen in wier harten Hij woont tot zulke *priesters*, die van Hem geleerd hebben, dat hun eigen offers niets anders zijn dan rook in Gods neusgaten (Jes. 65: 5); dat zij onbekwaam zijn tot alle goed en geneigd tot alle kwaad; dat al hun offeranden uit hun dode handen voortkomen en daarom voor Gods gericht niet kunnen bestaan. Zulke door Gods Geest gezalfde priesters, komen met het Lam Gods als met het enig offer, dat voor God geldt, en dat God Zelf verordineerd heeft tegenover al hun zonden.

Maar de Heilige Geest zalft zulken ook tot *koningen*, die ridderlijk en dapper met de Heere worstelen in het holste van de nacht en tot Hem zeggen: ‘Ik laat U niet gaan tenzij U mij zegent. Ik laat U niet gaan, nee Heere! En duizendmaal nee! Ik laat U niet gaan!’ Zodat zij versterkt door de hemelse Trooster, de Koning der koningen, als het ware, overreden en dwingen om hun wil te doen. Welke wil? De wil, die de Heilige Geest in hun harten werkt, waardoor zij gerechtigheid liefhebben en gerechtigheid uitoefenen. Zodat zij bij Gods gebod blijven, hoe fel de duivel en de wereld hen ook mogen aanvallen en hoe zeer hun eigen vlees en bloed zich daar tegen ook mogen verzetten.

Zo is dan de Heilige Geest de Trooster van diegenen, die vaak geen moed meer hebben om zich iets toe te eigenen, maar die door allerlei onrustige gedachten heen en weer gejaagd en gedreven worden, zodat zij met veel droefheid des harten uitroepen: "ach, voor mij is de zaligheid zeker niet weggelegd! Ik heb door mijn zonden wel iets geheel anders verdiend. God en mensen verwerpen mij en dat terecht. O, wat heb ik het toch slecht gemaakt, o, wat ben ik toch een verkeerd en ellendig voorwerp!"

Hoe weet dan de Heilige Geest zulken lieflijk te troosten, hun vriendelijk toeroepende: "Juist voor zulken als u bent, is het heil des Heeren! Grijp maar toe, te midden van uw verzinken, het reddende touw, dat de Heere u toewerpt. Het is sterk en zal niet scheuren, dat zal u wel boven water houden en nimmermeer zult u verloren gaan!"

O, welk een wonderbare gast en inwoner is toch deze Geest des Heeren! Voortdurend drijft Hij Gods arme en voortgedreven kinderen naar het hart van hun hemelse Vader. Voortdurend drijft Hij hen naar Jezus Christus, hun trouwe God en Zaligmaker, zodat de vreesachtige, die geen weg meer ziet voor zijn voet, daarmee tevreden wordt gemaakt, dat Christus alleen de Weg is; opdat, waar de vreesachtige zich zo diep ellendig en dood gevoelt, hij nochtans die troost heeft: *Christus is mijn leven*. Waar de vreesachtige zich aanklaagt en zegt: ik ben niet oprecht, o, meende ik het maar van ganser harte! Daar komt de Heilige Geest tot hem en zegt tot hem: ‘*Buig u onder het woord Mijner bestraffing!*’

Er is van nature geen oprechtheid bij u te vinden. Buigt men zich nu onder deze bestraffing, neemt men deze, zeker voor het vlees niet vleiende waarheid in ootmoed des harten aan, dan leren wij het ook verstaan: *Mijn genade is u genoeg en mijn kracht wordt in zwakheid volbracht!* Want Christus alleen is de "Waarheid".

Zo leert de Heilige Geest ons, die van nature de leugen liefhebben en doen, ons van hart te verblijden in onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus, als de Weg, de Waarheid en het Leven. Zo weet de Heilige Geest ons mensen naar de troon der genade te drijven en onze

harten op te doen heffen tot Hem, die in de hemelen zit. Zo drijft Hij ons van al onze verkeerde wegen af op de eeuwige weg. Zo leert Hij ons bidden:

Heer' ai! maak mij uwe wegen,

Door uw Woord en Geest bekend.

Psalm 25: 2

Hij is de kracht der zwakken, en al zijn de gelovigen zwak in zichzelf, zo leren zij het toch door de troost van de Heilige Geest, die in hun harten woont, met de Apostel Paulus, een welgevallen te hebben in deze hun zwakheid. Want al ben ik zwak, zo ik leer een welgevallen te hebben aan mijn zwakheid, zo ervaar ik het ook door de troost van de Heilige Geest, die in mij woont, hoe te midden van deze zwakheid, de kracht des Heeren, Jezus Christus, zich wil verheerlijken.

Deze inwonende Geest leert des Heeren volk ook smachten naar vrede. U kunt u die vrede zelf niet geven, dit krijgt u uw gehele leven lang niet klaar. Eén is uw vrede, dat is onze dierbare Heere Jezus Christus, hooggelooft tot in alle eeuwigheid! Hij is onze Vrede!

Kan ik verzekerd zijn van mijn zaligheid? Of moet ik wachten tot ik sterf om te weten of het goed of kwaad met mij zal uitkomen of niet? Kan ik verzekerd zijn van mijn zaligheid hoewel ik in mijzelf een verwerpelijk en ongelukzalig voorwerp ben? O, ziel, o arme voortgedreven ziel! Wilt u verzekerd zijn van uw zaligheid, spreek het dan uit: *ik geloof in de Heilige Geest*, en vergeet dat nooit.

Want de artikelen: "ik geloof in God de Vader, de Almachtige Schepper des hemels en der aarde, en in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere", nemen wij wel eens spoedig in de mond, maar het artikel: *"Ik geloof in de Heilige Geest."* O, hoe weet de duivel ons dat voor de ogen des harten weg te toveren! *Uit de wereld is het weg, uit de kerk, zoals zij te midden der wereld staat, is het levende geloof in de Heilige Geest ook bijna geheel en al verdwenen!*

Nu heeft de Heere Jezus echter Zijn discipelen niet alleen beloofd, wat wij in de Catechismus lezen, namelijk, *dat deze Geest bij ons zal blijven tot in eeuwigheid*, maar ook, *dat Hij in ons is*.

Dat is echter een wonder! Te geloven, dat dit mijn ellendig lichaam, dat deze, mijn arme voortgedreven ziel, een tempel van de Heilige Geest is ...! En toch, de Heilige Geest getuigt met mijn Geest, dat ik Gods kind ben.

Wanneer u het van ganser hart leert zeggen: *ik geloof in de Heilige Geest*, dan ziet u van al het overige af en vestigt u het oog op de Heere, op des Heeren Woord, op hetgeen de Heere Jezus gesproken heeft. *Dan behoeft u niet voortdurend iets bijzonders te voelen of bij uzelf gewaar te worden.* Want waar de Heilige Geest aan het werken is, daar houdt Hij Zich gewoonlijk verborgen. O, Hij is zo'n bescheiden en zachtmoedig Leraar! Hij spreekt niet veel van Zichzelf, maar leert u voortdurend de Vader kennen, wijst u op Zijn Christus, de eeuwige Borg en Middelaar van het nieuwe Verbond, en voortdurend ontdekt Hij u des duivels listen en de verleidingen van het vlees.

Weet u wat des duivels list is bij de meesten onzer?

Eerst fluistert hij ons in: "gij zult als God zijn." En als hij dan de arme mens in de waan gebracht heeft, dat hij Gode gelijk is en als men daarmee bedrogen uitkomt, dan rukt hij ons alles uit de handen.

Des duivels list is het, de arme mens voortdurend wijs te maken "dit moet ik doen of dat moet ik doen, dit moet ik tot stand brengen of dat doel bereiken en dat zal mij ook wel gelukken als ik het maar ernstig voel."

Maakt de Heilige Geest het echter Gods kinderen duidelijk, hoe zij in en met Christus alles hebben wat zij tot hun zaligheid nodig hebben, dan brengt Hij juist de Zijnen inwendig door

het geloof, dat Hij werkt, tot de bekentenis en de belijdenis: *mijn lichaam is wel dood om der zonden wil, maar de Geest is levend om der gerechtigheid wil.*

Maar met dit leven des Geestes gaat het wonderbaarlijk toe, zo raadselachtig vaak, dat soms, wanneer Gods kinderen menen, dat voor hen geen ander vooruitzicht bestaat dan om eeuwig in de dood te blijven liggen, de Heilige Geest ongedacht en onverwacht weer tot hen komt en hen opnieuw levend maakt. Waarmee maakt Hij hen dan levend?

Met het Woord, met een Psalm, met de een of andere kostelijke spreuk uit de Profeten; bij de ene op deze, bij een ander weer op gene wijze. Daarom, wanneer het vlees ons plaagt, en de duivel ons onze zonden en verkeerdheden komt verwijten, dan komt ook de Heilige Geest tot ons en zegt ons: "u moet naar de duivel niet luisteren, u behoeft hem geen rekenschap af te leggen, u behoeft het leven en de kracht die God u geeft en in u werkt, niet altijd te voelen en te bespeuren; dat zal de Heere Zelf u wel doen op Zijn tijd."

Want het geloof is het werk van de Heilige Geest, niet het uwe. In Hem is licht tegen uw blindheid, leven in uw dood, waar u vol droefheid uitroept: *was mij wel van mijn ongerechtigheid en reinig mij van mijn zonde* (Ps. 51: 3).

Maar ook in deze strijd begeert het vlees tegen de Geest en de Geest tegen het vlees, zodat men uit moet roepen: *want hetgeen ik doe, dat ken ik niet. Want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik* (Rom. 7: 15).

Daar tegenover komt echter de troost van de Heilige Geest: "zo gaat het goed, zo moet u uzelf leren kennen, zo moet u het leren inzien, dat er een andere wet is in uw leden, die u gevangen neemt in de wet der zonde en des doods."

Vindt u nu echter niets bij uzelf, zo ga toch eens uit op de voetstappen der schapen en aanschouw eens, hoe de opperste Herder van oudsher Zijn schapen geleid heeft, die arme, domme dieren!

En vraag u eens af, of die zichzelf zulke schone wol hebben aangeschaft, die hun door velen benijd wordt en die zij aan hun lichaam dragen zonder dat zijzelf die zien.

Vraag u eens af, of dat zij dit zichzelf gedaan hebben of dat het de Almachtige is, Die hen daarmee bekleed heeft.

Vraag u ook eens af, of er ooit één van deze schapen niet goed door de hemelse Herder is geleid en bewaard en of Hij het niet goed verstaan heeft of verstaat, - ook al kwam en komt er menige beer of wolf, of leeuw om hen van Hem af te trekken, - Zijn schapen goed en veilig in de schaapstal te brengen, door de Heilige Geest?! Amen.

10. Inwoning van de Vader en de Zoon door de Geest bij die Hem liefhebben

Geliefden.

Laat ons met elkaar opslaan het Evangelie van Johannes, daarvan het 14^e hoofdstuk, vers 18 tot 24. Hier spreekt onze dierbare Heere en Heiland, op wiens Woord wij ons verlaten kunnen, also:

Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u. Nog een kleine tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien. Want Ik leef en gij zult leven. In die dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u.

Die Mijn geboden heeft, en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden. En Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren.

Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere! Wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet. Johannes 14: 18-24

De Heere Jezus, mijn geliefden, sprak deze woorden op de avond vóór Zijn lijden. Hij sprak hier als huisvader. Hij weet, Zijn discipelen zullen zich in deze wereld alleen, als wezen, voelen; zich voelen als kinderen, die tot hun verstand gekomen zijn zich gevoelen als vader en moeder niet meer bij hen zijn, maar in het graf liggen. Want wat vader en moeder voor een kind zijn, dat is de Heere Jezus met Zijn troost, met Zijn genadige tegenwoordigheid en Zijn Geest voor de ziel; en Hij is nog veel meer.

Aldus spreekt de Heere: ***‘Gij zult u als wezen voelen*** in de wereld, Ik wil u echter niet verlaten, niet eenzaam en bedroefd laten zitten, maar, - zegt Hij - ***Ik kom tot u.***

Hieraan hebt u te denken, zoals wij het uitgelegd hebben volgens de 118^e Psalm: *Gezegend zij Hij, die daar komt in de Naam des Heeren*, of des Vaders.

Dit: "Ik kom tot u" is niet een nieuwe, maar een oude troost. De Heere heeft dit reeds voor duizend jaren in de gemeente luide laten bekend maken. Wij lezen haast hetzelfde bij de profeet Zacharia 2, 10: "Juich en verblijd u, gij dochter Zions! Want zie, Ik kom en zal in het midden van u wonen, spreekt de Heere."

Wanneer de Heere Jezus hier zegt: *Ik kom tot u*, zo is de mening, dat Hij tot de Zijnen komt, die zich als wezen voelen in de wereld, met Zijn Heilige Geest, met Zijn woord, met Zijn genade. Zodat, waar Hij komt met Zijn Geest, met Zijn woord, met Zijn genade, zo is Hijzelf daar en woont bij de Zijnen, of in hun harten. Niet naar het gevoel of de gewaarwording, maar naar de waarheid van het geloof. Zodat een mens zich wel leeg en verlaten kan voelen, maar, wanneer het er hem om gaat, het dan ervaart, dat zijn dierbare Heiland bij hem. Ja, in hem is.

De Heere laat voorts dit vernemen: ***Nog een kleine tijd***, - enige uren - ***en de wereld zal Mij niet meer zien***. Onder "wereld" verstond de Heere de Hogepriesters, Schriftgeleerden, Farizeeërs, het Joodse volk in het algemeen, dat wel kennis had van Gods Woord en weg en van de Messias, echter toch slechts op het ene uit was, door dit leven te komen en alles, wat dient voor de tijd van dit leven, te grijpen. Maar tegelijkertijd tegen het boze geweten en het angstige gevoel van een toekomstig oordeel, de wonde als het ware dicht te pleisteren met een geloof, dat zij nimmer gezind zijn ooit te houden. Dat is de wereld. Wij hebben "wereld" hier dus niet te nemen voor de grove wereld, - wat men wereld pleegt te noemen, - maar wat op nog lager trap staat dan het heidendom; die Gods woord drijft als een handwerk, van het

geloof spreekt als een pleister om de wonde te bedekken, voor het overige echter Gods gebod huichelachtig met voeten treedt; en in haat, nijd en vijandschap met elkaar leeft.

Nog een kleine tijd en de wereld zal Mij niet meer zien. Dat wil zeggen: ‘Tot nu toe ben Ik in de wereld geweest, weldra echter verlaat Ik de wereld en ga tot de Vader, dan zal Mij de wereld niet meer zien. Zij heeft de aangename tijd, zij heeft de dag des heils gezien, maar niets daarvan genoten, doordat het bij de wereld niet om Mij ging, maar alleen om haar genot.

Maar gij zult Mij zien. Dit bedoelt Hij niet na Zijn opstanding, waar zij Hem zagen. Hij meent het niet met de ogen des lichaams; maar: *gij zult Mij zien*. Dat is: gij zult Mij met de ogen des geestes zien. Juist in die zin, als de Apostel Paulus van Mozes betuigt, dat hij zich aan Hem, die hij niet zag, gehouden heeft als zag hij Hem; dat hij Hem dus met de ogen niet gezien heeft, wel echter met de ogen des geloofs. Dan moeten echter de ogen eerst opengestaan zijn voor de zonde en ellende, dat men zich verloren gevonden heeft. Want dan eerst krijgt men in het woord de enige Hogepriester te zien. Daar is dan een aanhouden bij Hem. En de mens komt Hem in het woord altijd nader en nader, opdat Hij zal zijn, zijn dierbare Heiland, Goël, Bloedwreker, Bruidegom en Koning. En dat hij daarvan ook in het hart verzekerd wordt. Zodat dit een zien is met de ogen des geestes, waardoor de Heere aan iemand het leven geeft.

Daarom laat Hij volgen: **want Ik leef**. Hij wil daarmee zeggen: ‘Ik sterf wel, maar wat Ik sterf, dat sterf Ik der zonde voor eens en altijd; en al is het dat Ik sterf, zo blijf Ik toch in het leven. Want in Mijn sterven zal Ik de dood en hem die het geweld des doods heeft, overwinnen en Ik kom weer uit de nacht levend tevoorschijn.’ Dus in dezelfde zin, waarin de Heere ook zegt: “Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid, Amen.” En: “Ik heb de sleutels der hel en des doods” (Openb. 1, 18). Zo is dus het “Ik leef” bedoeld.

“Ik leef” zo vervolgde de Heiland, ‘niet voor Mij, maar wat Ik leef, dat leef Ik Gode, opdat Zijn genade, Zijn ontfermende liefde, Zijn zondenvergevende liefde openbaar wordt. Daarvoor leef Ik. Ik leef niet voor Mijzelf, maar voor u, armen en u zult leven, opdat ook u het leven hebt in Mij. Dat dus de dood u niet verslinden kan, dat de wereld u niet verbrijzelen zal, dat u in pestilentie der hel niet sterven zult, maar al was het ook dat u stierf, dan zult u toch leven. Want wie in Mij gelooft, die zal de dood niet zien, eeuwig. Dus: Ik leef; Ik sterf niet meer en wat Ik leef, dat is zo’n leven, dat voor u in de eeuwigheid overgaat.’

Nu, wie leeft, heeft toch ogen om te zien, dat hij een gezond lichaam heeft. Wel, als u leeft in Mij, geef Ik u ook ogen, dat u Mij ziet in het geloof, totdat het geloof zal overgaan in het aanschouwen.

In die dag; in die dag, op welke Ik tot u zal komen, waarop Ik Mijn genadige tegenwoordigheid, Mijn Koninklijke liefde en macht in uw ellende, in uw harten, verheerlijken zal. ... **zult u bekennen** - wat? - **Dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u.** Dan zult u dus erkennen, dat Ik gekomen ben in de volkomenheid der macht van Mijn Vader. U zult het bekennen, dat Ik de Vader volkomen bekend heb, toen Ik u van Hem menigerlei verhaalde, veel tot u gezegd heb. Bijvoorbeeld: “Vrees niet. Want het is Mijns Vaders welbehagen geweest, u het koninkrijk te geven.” Toen Ik u gezegd heb: “Wanneer u bidden wilt, bidt dan aldus: “Onze Vader!” U hebt de Vader, die in de hemel is, tot uw Vader, dat zeg Ik u. Want dat Ik hier beneden onder u ben, zou Ik niet doen uit Mijzelf, maar daarin doe Ik des Vaders wil en Zijn gebod. En Ik weet, dat Zijn gebod het eeuwige leven is; dat het Zijn gebod, Zijn heilige en eeuwige wet is, dat u niet langer in uw dood blijft, maar dat Ik u het eeuwige leven breng. Zo zult u dan bekennen in die dag, dat Ik de Vader volkomen bekend heb en beken; dat Ik in Zijn hart, in Zijn schoot lig, om u God in de volkomenheid van al Zijn deugden te openbaren. Dat zult u bekennen! En ook dit: dat u in Mij zijt, dat het een

wonder der genade is, dat u, hoewel u dood bent, toch leeft; dat u, hoewel u zwak bent, toch kracht en sterkte hebt; dat u, hoewel u goddeloos bent, toch met een goed geweten zeggen kunt: ik ben voor God rechtvaardig; dat u, hoewel u onrein en melaats bent, toch met alle verzekerdheid daarop kunt leven en sterven, dat u rein bent; dat u, hoewel al uw doen zodanig is, dat het verdoemd en vervloekt worden moet, toch uw volmaaktheid in Mij vindt. U zult bekennen in die dag, dat dit onmogelijk zou zijn zonder Mij! Want wat niet in Mij is, wat niet met Mij verenigd is, dat houdt niet stand, dat valt om; hij ervaart het niet in lijden, in nood en treurigheid, in zijn verderf en zijn onreinheid, dat God zijn Heere en Heiland, hem over alles heenzet, hem voortdurend troost en losmaakt van de dingen dezer wereld. En dat Hij hem hier houdt en leidt aan Zijn hand, en het u ervaren laat, dat Die in u is, groter is dan die in de wereld is. Zo zult u het ervaren, dat Ik in u ben en u in Mij; namelijk aan de troost, aan het heil, aan de barmhartigheid, aan de vruchten, waardoor u van uw geloof verzekerd wordt, aan de werken, zodat u met een goed geweten zeggen kunt gelijk Hiskia: "Och, Heere, gedenk toch dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb" (Jesaja 38: 2).

Dit kan niet gezegd worden, tenzij dan, dat men in Christus is. Dat kan niet het geval zijn, dat men zwak en ledig en arm is en toch, waar het er om gaat, sterk en vervuld is; dat, waar men onderligt, men toch weer boven komt; dat de onderdrukker echter onderdrukt wordt, ... tenzij dat Christus in de mens is. Daarin zult u dan bekennen, waarachtig met het hart, dat Ik in Mijn Vader ben en u in Mij en Ik in u.

De Heere geeft nu de toetssteen aan: ***Die Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft.*** En die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelve hem openbaren.

Mijn geliefden! Het gaat hier eerst om het "hebben", dat men de geboden van de Heere Jezus heeft. Dat zijn echter geen andere geboden dan de Tien Woorden der wet, die de Heere Jezus Christus op de berg Sinaï aan het volk Israël gegeven heeft. Zodat wij niet moeten zeggen: "wet van Mozes" en "wet van Christus" maar de wet van Mozes is juist de wet van Christus en de wet van Christus is de wet van Mozes; de geboden van Mozes zijn de geboden van Christus en de geboden van Christus zijn de geboden van Mozes, ik meen immers de Tien Geboden.

Nu kan men echter de geboden des Heeren hebben en er zich over verheugen, het gaat er echter om, dat men deze houdt. In vers 23 spreekt de Heere Jezus: *Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en die Mijn geboden heeft, en ze bewaart, die is het die Mij liefheeft.* Men kan de geboden van de Heere Jezus hebben en er zich over verheugen, dat men deze gevonden heeft, maar iets anders is het of wij deze geboden houden. De geboden, die de Heere Jezus gaf op de Sinaï zijn niets anders dan het richtsnoer van Zijn eeuwig genadeverbond. Daarover mag zich een mens verheugen, dat God gezegd heeft: "Gij zult" en "Gij zult niet!" Gij zult niet doodslaan; gij zult niet stelen; gij zult niet echtbreken. Dat God dus beloofd heeft: dieven, moordenaars, echtbrekers, valse getuigen bent u maar Ik ben u genadig en wil u door Mijn Geest anders maken, dat u niet doen zult wat u anders in het vlees zou doen. Dus dat is het eerste gebod, dat God en de Heere Jezus niet vergeten worden.

Maar het christelijk vlees is gewoonlijk slechts op de tweede tafel der wet uit, om met deze tweede tafel der wet als het ware erover te theologiseren, een leidraad der Godgeleerdheid en zeden te vormen, daarop steunende vergeving van zonde en geloof te leren, zodanig echter, dat men zich dan toch in zijn wandel van de tweede tafel ontslaat met de verontschuldiging, dat men geen kracht, geen vermogen bezit. Dit komt doordat men steeds het eerste gebod vergeten heeft: "Ik ben de Heere, uw God, die u uit Egypteland uit het diensthuis uitgeleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben."

Wij hebben het echter wèl geleerd, *als wij eerder alle schepselen zullen laten varen dan in het minste tegen Zijn wil te doen*. Niet wat vlees en bloed zeggen, maar wat God zegt, dat is het eerste gebod. Niet wat onze naam en onze eer aangaat, maar wat Gods Naam en eer betreft; niet wat ons aangaat, maar wat de broeders aangaat, de kinderen Gods; dat dit het hoogste zal zijn: God, Christus, Geest en waarheid.

Deze geboden moeten gehouden zijn, dat is de hoofdsom van de leer van Jezus Christus, bijvoorbeeld ook in de bergpredikatie. Toen heeft Hij de ware geestelijke zin der wet uitgelegd, en heeft gezegd: "Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en Farizeeën, zult u geenszins in het Koninkrijk der hemelen ingaan." Ook heeft Hij gezegd: "Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden?" Ook: "Gij zijt het licht der wereld, een stad boven op een berg liggende kan niet verborgen zijn." En: "Men steekt geen kaars aan en zet die onder een koren maat, maar op een kandelaar en zij schijnt allen, die in het huis zijn."

Christus geeft dus geboden en noemt ze "Zijn geboden". Het zijn geen andere geboden dan die op Sinaï gegeven werden, maar Hij heeft het ons alles alleen geestelijk uitgelegd, opdat wij de mening van de Heilige Geest des te beter verstaan zouden. En nu gaat het daarom, dat wij Hem eren, dat wij de Vader eren en de naaste eren. Dit heeft Hij gezegd: "Gij zult God liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel, en met geheel uw kracht, en met geheel uw verstand, en uw naaste gelijk als u zelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten."

De Heere Jezus wil dus liefde. Hij spreekt: *Die Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft*. Daar geeft Hij ons de toetssteen, waaraan wij ons moeten toetsen of wij Hem liefhebben. Dat is niet liefde, dat men slechts praat en dweept: 'Hij heeft mijn zonde vergeven, daarom heb ik Hem zo lief.' En elkaar lichtzinnig voorhoudt: *hebt u ook de Heere lief?* Wie de hand in eigen boezem steekt, moet zuchten: *ach, dat ik Hem liefhad!* Deze liefde ligt niet in gedachten, in het hoofd of in het gevoel, maar in het nuchtere geloof. Zoals de Heere Jezus gezegd heeft: "Wie Mijn discipelen zijn wil, die neme zijn kruis op zich dagelijks, verloochene zichzelf en also volge hij Mij na!" Dát is: Zijn geboden houden, dat wij Hem en Zijn woord aan alle andere dingen voortrekken. De liefde komt van de Vader, de genade van Christus. Hij alleen is ons leven. Zijn leiding is genade. Hij is eeuwig trouw en verlaat de Zijnen niet.

"Ik zal eren die Mij eren" heeft Hij gezegd. God, de Vader heeft het Zich het beste, dat Hij bezat, laten kosten; of het is alles leugen, wat Hij in Zijn woord zegt; of, het is wáár, dat God Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft en dat Hij ons met Hem ook alle dingen toewerpen, genadig schenken, wil. Óf alles is leugen wat ik zie; óf, God, de Vader, de Geest en de Zoon, kunnen mij niet in de steek laten. Maar nu: "Een ieder zal met vuur gezouten worden en iedere offerande zal met zout gezouten worden!" (Markus 9: 49).

Waar de Heere komt en Zijn geboden geeft, zodat een mens ze heeft, daar gaat het met Hem in oorlog. Ach, dan gaat men niet opeens het paleis binnen, men gaat niet ineens op het bed der liefde en op het zachtste kussen liggen, maar Hij trekt vooraan op het witte paard, met het grote zwaard, dat uit Zijn mond gaat en achter Hem al Zijn rechtvaardigen en heiligen en uitverkorenen (Openb. 19, 11). Daar gaat het door vuur en water, daar moet het gaan door alle machten der hel en des doods, door aanvechting en droefheid, door lijden en nood heen, dat het zal zijn slag op slag, stoot op stoot, en dan gaat het daarom, niet alleen Zijn geboden te hebben, maar ze ook te houden.

De gehele Christenheid heeft de geboden van de Heere Jezus en de een weet het goed van de ander hoe hij zich te houden heeft. En hij kan hem ook goed bestraffen of achter zijn rug het van hem uitspreken, dat hij niet volgens de waarheid wandelt, daar is hij scherp met zijn blik.

Maar het houden der geboden en het *doen* der geboden is geheel iets anders! Daar heeft men vrouw en kind, huis en hof, eer en goed, daar heeft men dit en dat; en wie wil het eraan geven? Wie verloochent zichzelf?

Menigeen zou menen, dat, toen de Christenen op de brandstapel moesten, toen honderdduizenden schapen geslacht werden, het toen moeilijker geweest zou zijn Gods geboden te houden, bij Zijn Genade, Zijn woord, Zijn Evangelie te blijven en van al het overige te zeggen: laat het door hun handen gaan, het zal hen geen winst geven!

Maar de duivel zal zijn list dan niet het meest opbieden wanneer hij houtmijt en brandstapel doet verrijzen, maar wanneer hij zacht komt en spreekt: "vrede, vrede;" en: "er is geen gevaar!" Wanneer hij tot de mens komt en spreekt, dat hij geloven moet, dat hij slechts geloven moet en aldoor geloven moet en ondertussen Gods wet uit gedachten en harten wegblaast. Nee, dan gaat het nog erger en scherper toe, wanneer de vijand slechts sluipt en alles rustig gaan laat.

Ik blijf erbij en herhaal het, hetzij in het grote of hetzij in het geringe, dat heeft de Heere gezegd: *Wie Mijn geboden heeft en dezelve houdt, die is het, die Mij liefheeft*. Dus daarin geeft de Heere een toetssteen, dat men het weten kan, of men Hem liefheeft, dat men namelijk Zijn geboden houdt, dat men het vaandel, het wachtwoord niet overgeeft, dat men blijft bij Zijn heilig Evangelie, niets daarvan afdoet en niets daar aan toevoegt, dat men zichzelf verloochent, de naaste liefheeft in waarheid, het ook in huis met daad en wandel bewijst, en dat men zichzelf verloren ziet, zichzelf eraan gegeven heeft.

En wie Mij liefheeft - zo spreekt de Heere verder - ***zal van Mijn Vader geliefd worden***.

De Vader heeft de Zoon lief, de Vader wil, dat de Zoon geëerd wordt. Nu is het alle ouders eigen, dat zij van hun kant hen liefhebben, die hun kinderen liefheeft; en wie de kinderen van een rechtvaardig man weldaden bewijst, die wordt het vergolden. Zo is God de Vader, de Vader van onze Heere Jezus Christus, zo'n Vader, dat Hij al degenen liefheeft, die de Heere Jezus liefhebben, die Zijn Zoon liefhebben en dat bewijzen door belijdenis en wandel.

En nu spreekt Christus hetzelfde in vers 23: *en Mijn Vader zal hem liefhebben*, als hier in vers 26: *die zal van Mijn Vader geliefd worden*. En Hij laat daarop volgen: ***en Ik zal hem liefhebben***. Kunt u dan eerst de geboden van God en Christus houden en dan eerst Zijn liefde deelachtig worden? Ik meen toch, dat het heet: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft" (1 Joh.4, 19)?

De Heere Jezus werkt voor de Vader, voor de eer des Vaders; daarvoor, dat Zijn almachtige soevereine genade verheerlijkt wordt; daarvoor werkt Hij! Heeft Hij nu daarvoor gewerkt en het Zijne gedaan, dan houdt Hij Zichzelf verborgen en brengt het werk aan de Vader nadat Hij de wil des Vaders gedaan heeft. Wanneer de Vader het nu liefheeft en goedkeurt, dan heeft Hij het ook lief en noemt het ook goed. Daarom luidt het: *die zal van Mijn Vader geliefd worden, en Ik zal hem liefhebben*. Dat is tot troost gezegd.

Daarop volgt: ***en Ik zal Mij zelf aan hem openbaren***. De Heere bedoelt hier: openbaren in Mijn Woord, met Mijn Woord, in de troost van de Heilige Geest, dat de mens daarvan zeker en verzekerd wordt, dat Ik zijn Heiland en zijn Herder ben, dat Ik hem bij de hand gegrepen heb en hem leiden zal. De Heere verstaat dit niet van de eerste openbaring, waarbij de mens bekeerd wordt uit de zonde en de wereld tot God heen. Maar de mening is: waar u Gods gebod, waar u het gebod van Christus houdt, daar komt u in aanvechting, in nood en gevaar. Wanneer men het maar beginnen kon, jaagde men u uit stad en land. Men zal voor u alom de deur sluiten. U hebt de onderste weg te gaan, u wordt van de wereld gloeiend gehaat, verdoemd en bespogen.

Wie Christus' geboden heeft en houdt, die kan mensengeboden niet houden, zoals het de wereld en de valse kerk eigen is, op Christus' geboden nog mensengeboden te stellen. Déze moeten vooral gehouden worden, daarom: weg met Hem! Aan het kruis met Hem!

Het gaat dus zo gemakkelijk niet de geboden van Christus te houden, maar daar moet men de onderste weg gaan, daar wordt men verworpen. Daar is men volgens de schijnvromen en eigengerechtigden niet goed genoeg voor, maar zij zijn steeds gereed, iets uit te zoeken en te vinden, dat zij hem die oprechte vrede in Zijn wegen heeft, enig leed kunnen aandoen.

Zo is dus dit de mening: wie Mijn geboden houdt, en daarom lijden moet, die wil Ik het wel troosten. Ik wil het hem tonen, dat Ik mede op het slagveld aanwezig ben, dat Ik zijn God, zijn Heiland en zijn Redder ben. Ja, dat Ik de kroon der rechtvaardigheid voor hem weggelegd heb en ze hem geven wil als een rechtvaardig Rechter.

Dat verstond echter de goede Judas, - niet de Iskariot - niet, en vraagt daarom: **Heere! Wat is het dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?**

Judas meende: openbaren, dat wil zeggen, openbaren als Koning. Hij meende, de Heere zou Zich uitwendig in de tempel zetten als Koning; het woord en de kennis des Heeren zou de aarde bedekken als water; de Heere Christus zou Koning en Paus zijn in de gehele wereld en deze zal Hem daarvoor houden en erkennen. Hij zou in Zijn glorievolle macht en heerlijkheid met uitwendige ogen gezien worden. Zo dacht hij naar zijn Joodse begrippen van het koninkrijk van Christus en van het Heilige land. Daarom verstond hij dit "openbaren" niet. Daarop geeft hem echter de Heere het antwoord, wat het is, dat Ik Mijzelf aan u zal openbaren, en niet aan de wereld, dat wil Ik u zeggen: **zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn Woord bewaren.** De wereld doet dat niet. Daarom heeft de Vader de wereld niet lief en omdat de Vader de wereld niet liefheeft, heb Ik haar ook niet lief. De Vader en Ik komen niet tot de wereld.

De wereld kan de Heere Jezus niet liefhebben, wanneer zij het ook duizendmaal zegt en predikt en Zijn Naam in de mond voert. Zij kan Hem niet liefhebben, omdat de Heere met de Zijnen door diepe wateren en door het vuur heengaat en dat schuwt de wereld; zij wil haar voeten niet nat maken en trekt ze altijd weer terug. Daarom spreekt de Heere: 'Aan de wereld wil Ik Mij niet openbaren, maar aan hem, die Mijn woord houdt, wil Ik Mijzelf openbaren. Zij komen met Mijn Woord in de smeltkroes en in groot gevaar, zij moeten met de duivelen en met de wereld, ja, met alle duivelen strijden, zij steken steeds in angst en nood der ziel, zij menen dat de Vader hen niet liefheeft, en dat Ik hen ook niet liefheb.'

En omdat zij van de wereld buiten geworpen zijn, zijn zij het in hun gedachten ook van de hemel. Daar voelen zij dan niets dan nood en ellende. Zij willen zichzelf niet rechtvaardigen; dat alleen weten zij, dat zij Christus woord houden en bewaren moeten.

Omdat zij in zulke nood dat doen, **zal Mijn Vader hen liefhebben en zo komen Wij dan tot hen en maken bij hen woning.**

Dit "woning bij hen maken" is reeds voorspeld in Leviticus 26: 11 en 12, waar de Heere aldus spreekt: "En Ik zal Mijn tabernakel in het midden van u zetten en Mijn ziel zal van u niet walgen. En Ik zal in het midden van u wandelen en Ik zal u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn."

De stad Jeruzalem wordt dus opgeheven, dat zij in eeuwigheid niet gebouwd zal zijn; geheel Palestina wordt opgeheven, dat het in eeuwigheid niet meer een land der rust zijn zal. De kerk, waar God de Vader en God de Zoon wonen, waar Zij komen en zulke woning maken, is Zijn tabernakel. Is er een, die om Zijn getuigenis wil neergeworpen en vertreden en verwoest wordt? Daar komen Zij echter en vervullen alles met Hun schatten, zodat men juicht en het uitspreekt: *Als ik U maar heb! Amen.*

11. Waartoe de Heilige Geest dient en voorbereiding Heilig Avondmaal

Wij gedenken, mijn geliefden, in acht dagen het Pinksterfeest te vieren en het daarmee te beginnen, dat wij in het avondmaal gedenken aan het allerheiligst lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus. Daar heb ik mij dan voorgenomen in dit avonduur met u te behandelen *waartoe de Heilige Geest dient en wat het Heilig Avondmaal is*. Wij lezen in het Evangelie van Johannes hoofdstuk 14: 22-26:

Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere! Wat is het dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?

Jezus antwoordde en zeide tot hem: zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Die Mij niet lief heeft, die bewaart Mijn woorden niet. En het woord, dat gijlieden hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende; maar de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.

Judas, niet de Iskariot - die was te trots om zo'n vraag te doen - zeide tot Hem: *Heere, wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?* Judas wil zeggen, dat begrijpen wij niet. Moet dan niet de hele wereld bekeerd worden? Nu moet toch Uw rijk, het rijk van Israël opgericht worden! Wij hebben daarvan gelezen in de Profeten. Blijft het dan in een hoek verborgen? Zullen wij alles ervan weten? Dat begrijpen wij niet.

Vers 23: *Jezus antwoordde en zeide tot hem: zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren.* Jezus wil daarmee zeggen: de wereld heeft Mij niet lief en daar de wereld Mij niet liefheeft, kan Ik Mij aan haar niet openbaren. En daar de wereld Mij niet liefheeft, kan zij Mijn woord niet bewaren. "In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." (Ev. Joh. 1:1-3).

Dus de woorden van de Heere Jezus, die wil de Heere Jezus bewaard hebben. Het woord van de Heere Jezus, dat zal alles doen! Dat richt bij de mens voor zijn hele leven alles uit. Dat is het eigenaardigste van het Evangelie, het Evangelie van Johannes, dat het altijd daarop heen wijst, dat het geldt: *het woord houden, het woord bewaren!*

U hoeft niet naar zaligheid te vragen of naar verdoemenis, maar geluk of ongeluk, naar hemel of hel, waar "welgedaan" of "gezondigd", maar daarnaar alleen: naar het woord van de Heere Jezus. Dat wil Jezus bewaard hebben. 'Doe naar Mijn woord, blijf in Mijn woord, dan zal het u welgaan of ook de ganse wereld tegen u opstond, alle duivelen naderden en zich opmaakten en alle nood op u aankwam, ook de baren der zonde, ... *houd u aan Mijn woord, dan gaat het goed!*

Dat is bijna uit de wereld weg, dat wordt moeilijk verstaan. Ja, zo een mystieke vereniging met de Heere Jezus, een beeld der fantasie, waar men zichzelf aanbidt, dat men met een Heere Jezus, die niet bestaat, op- en af- kan gaan, dat droomt men. Het is echter alles niets. De Heere heeft Zijn woorden geopenbaard en wil ze bewaard hebben. Daarbij bevindt de mens zich wèl en daarin ligt de vereniging met de Heere Jezus, wanneer u Zijn woord bewaart.

Dat kan nu echter de wereld niet; en dat is juist haar eigenaardigheid, waarmee zij zich als wereld te kennen geeft. De wereld kan alles, maar niet des Heeren woord bewaren.

Dus: ***wie Mij liefheeft, die zal Mijn Woord bewaren.*** De wereld heeft Mij niet lief, zo kan en zal zij ook niet Mijn Woord bewaren. En waar Mijn Woord niet zal bewaard worden, daar breng Ik het ook niet heen, daartoe is het veel te kostelijk. Waar Mijn Woord is, waar het gesproken wordt, daar komt Mijn Vader en spreekt: "hij bewaart het woord Mijns Zoons, dan

is hij Mij lief en aangenaam." Daar ziet Hij dan de mens aan als een schone bloem en heeft deze lief. Hij aanschouwt zo'n roos van Saron en geeft Zijn dauw en regen. En wanneer nu de Vader in de hof is en de bloem begiet, komt de Zoon erbij en spreekt: "een schone bloem, Vader."

"Ja, een schone bloem, een wonderschone bloem, alle ongedierte heeft haar niet kunnen tegenhouden, maar de knop is doorgebroken en heeft zich ontplooid!"

Aldus zal Mijn Vader hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Wij willen Onze tent der samenkomst bij hem oprichten.

Hier gaat de liefde van de Heere Jezus voor, dat spreekt vanzelf. Dan moet men eerst verloren zijn geweest, zó verloren, dat er geen gedachte meer voorhanden is om ooit gered te worden. Alles is verloren gegaan, wat men van tevoren had. Eindelijk is het woord van de Heere Jezus gekomen en daardoor werd men gered. Daar heeft men dan geleerd, wat voor macht in dit woord is. Het woord heeft men gevonden op het Bijbelblad in de nood, en men heeft zich daaraan gehouden. De duivel heeft weliswaar gezegd: wanneer u dat doet en zegt, dat het voor u is, dan bent u verloren! De verdrinkende echter zegt: "ik heb niet anders!" Zó heeft hij het woord lief en houdt vast.

Daar weet u dus, waar het de Heere Jezus om gaat, niet dat men zich vroom make, dat men zichzelf heilige, maar dat men Zijn Woord houde. Dat gaat nu niet zoals men bij voorbeeld een veer zou wegblazen. De zaak is weliswaar eenvoudig, zeer eenvoudig, een kind kan het begrijpen en toch is het iets hoogs. Daar wordt een *tabula rasa* (een lege tafel) gemaakt, daar moet alles weg, niets is meer aanwezig, dan het woord alleen, het woord van de Heere Jezus. In de christelijke wereld, daar ziet men naar de torenspitsen, naar de bergen, de heuvels, waarvan het heil, de hulp zal komen; naar vlees en bloed en al het zichtbare. Maar waar de Heere Jezus Zich openbaart, daar is dat alles verdwenen, daar is slechts Zijn Woord nog. Nogmaals, de Heere wil Zijn woord bewaard hebben, dat leest u door het hele Evangelie van Johannes heen, voornamelijk in de laatste redenen van de Heere. Daarmee begint Johannes ook: "In den beginne" - ja, daar begon God éénmaal, daar was niets aanwezig. Één zaak was aanwezig en dat was het Woord. En het Woord heeft het alleen gedaan, heeft alles gedaan. Wie dat goed begrijpt, voelt vanzelf, dat het brandt van liefde tot de Heere.

Wat heeft nu de wereld? De wereld heeft de letter en dan? Ja, de middelen. En de middelen moeten aanwezig zijn om ... met de middelen nog de letters te verdraaien. En wanneer dan de middelen mislukken, nu ja, dan: "heeft God niet gewild; dan heeft het de Heere niet behaagd". Dat is niet de liefde tot de Heere Jezus. ***"Wie Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woord niet."***

Nu moeten wij echter weten, Wiens het woord van de Heere Jezus is. Hij zegt: ***het woord, dat gijlieden hoort, is het Mijne niet.*** Het zijn wel Zijn woorden, maar het is niet zo, dat, wanneer men des Heeren woord houdt, men dan nog eerst zenden moet binnen in het allerheiligste, of het Gode ook aangenaam zij; dat men dan nog eerst zou moeten weten, of het dan ook in de hemel zeker zij, dat men zal doorkomen. Nee, het woord - zegt Hij - *dat u hoort, dat is niet het Mijne, dat is des Vaders woord, Die Mij gezonden heeft.*

Stellen wij ons een zaak uit het dagelijks leven voor, opdat wij het ons helder en duidelijk maken. Iemand zegt tot zijn broeder of zijn zuster: doe dit zo of zó. Ja, nu is er vooreerst volstrekt geen geschiktheid in de mens het uit te voeren, veeleer helemaal niets, er is ook geen kracht iets tot stand te brengen en bovendien zijn er zoveel bezwaren, dat de domste schooljongen het uit kan rekenen: daar komt niets van.

Daar geeft nu de Heere Jezus aan zo'n mens een woord en spreekt: 'houd u daaraan! U zult echter weten, dit is niet zozeer (alleen) Mijn woord, maar - hebt u geen vader of moeder meer

- het is het woord van uw Vader en Mijn Vader daar Boven in de hemel. Zo is het dan niet zo zeer Mijn Woord, dan het woord van Die Vader, Die uw Vader is.'

Daar is men dan van de zaak verzekerd. Zó behaagt het God in de hemel. Wat er nu van komt, dat komt er van.

Wij willen echter zien, wie langer aan het leven zal blijven: Sem, die op zijn sterfbed niets op de schoot heeft dan een kleinkind van vijftien jaar of Cham, die in die tussentijd steden gebouwd heeft, groter dan Parijs, Londen en Rome.

De Heere Jezus zegt in vers 25: **Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende.** 'Deze dingen - namelijk: wie Mijn woord houdt, die zal het gelukken. Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en woning bij hem maken. Dat heb Ik gesproken, terwijl Ik bij U geweest ben, nu zal Ik weldra heengaan, dan hebt u niets meer. Nu kunt u zich aan Mij houden, Ik troost en sterk u. Het zou echter niet goed zijn, wanneer Ik bij u bleef. Want zolang als Ik bij u blijf, gaat het juist zoals het gaat. U ziet Mij en spreekt: de Meester heeft gezegd! En zo bent u zeker. Daar komt dan later de duivel en spreekt: moet dat goed zijn? Geef eens hier, ik wil het op de toetssteen leggen of het goud is! U komt allen in de smeltkroes, Ik ook als uw Meester, uw Eerste. Ik voor u, voor uw zonden - en u opdat openbaar zal worden wat genade heeft gedaan. Ik ga weg van u, dan hebt u niets meer en alles zal uit uw geheugen verdwenen zijn. Van alles, wat Ik u gezegd heb, zult u niets onthouden hebben. U zult in de smeltkroes worden geworpen en u heel treurig en verlaten voelen.'

Dat kan iedere ziel bij zichzelf ervaren. Zij hoort de troostende prediking, komt naar huis, daar is iets gebeurd, nu gaat het op de toetssteen - daar heeft zij alles vergeten. Men kan het goed onthouden, wanneer de nood niet aan de man komt, maar nauwelijks is er nood aanwezig, of men is bedroefd en terneergeslagen en men weet van niets. Zo gaat het wanneer het goed gaat. De wereld kan zich helpen, maar de kinderen Gods niet, die kunnen zich niet helpen, die moeten geholpen worden. Want hetgeen God uitverkoren heeft, is immers niets. Daar staat men dan troosteloos, was de Heere er maar! Was die of die er maar! Leefde deze of gene nog! Dan zou ik tot hem willen gaan om raad en troost. Maar nu sta ik geheel alleen!

'Nee, zegt de Heere Jezus, dat is niet zo. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende, nu ga Ik echter tot Mijn Vader. Maar zult u dan Mijn woorden vergeten? Ik echter zal u en uw nood niet vergeten. Want Ik heb u gekend, toen u nog onder het moederlijk hart lag. Ja, Ik heb u gekend, al eer u ontvangen was. Ik heb vader en moeder samengebracht, dat zijn uw ouders geworden. Ja, nog lang van tevoren in de eeuwige eeuwigheid heb Ik u gekend en heb geweten, wat maaksel u bent. En u bent ontvangen en geboren in zonde en ongerechtigheid, zo zijn dan al uw gedachten, uw overleggingen, zin, verstand, geest - alles wat u als mens verheft boven het dier, - het ligt bij u alles verkeerd. Dat weet Ik wel. Alles kunt u onthouden in uw geheugen, maar Mijn woorden zult u niet onthouden; zodra zich ook echter de geringste vijand vertoont, zult u alles vergeten hebben. Ik wil echter aan u denken. Ik, Ik ga tot de Vader. Daar geldt Mijn Naam Jezus. Daar geldt Mijn Naam als des Zoons en des Kinds. Daar geldt Mijn Naam voor alle kinderen, die de Vader Mij gegeven heeft, dat Ik hen brenge in de eeuwige heerlijkheid.

En de Heilige Geest de Eeuwige, de Oneindige, de Almachtige, de alleen Wijze, de eeuwig Liefhebbende, **Die heeft Zich in Mijn Naam ter beschikking gesteld. En het behaagt de Vader, dat Hij Hem zendt in Mijn Naam.** Wees u nu stil en niet zo verlegen en treurig. Hij komt en zal u lieflijk troosten. Het is de Heilige Geest, Die bedriegt u niet. Hij laat u geen valse wegen inslaan. Hij zal u goed leiden. Wat Ik u gezegd heb, dat hoort u wel en meent ook dat u het verstaat, maar wanneer het op een proef zal komen, zult u ervaren, dat u er niets van weet. Dat u er niet eens een begrip van hebt, wat het is: Mijn woord te houden. Waar Mijn woord gehouden wordt, daar dondert, sneeuwt, hagelt het, daar komt de watervloed en scheurt alles weg, alles is stukgeslagen, alles is dood, u hebt niets meer, waaraan u zich houden kunt,

alles roept u tegemoet; u bent verloren. En waar nu alles tegen is, en wanneer nu de nood hoog komt, daar wil Ik aan u denken en u de Trooster zenden, de Heilige Geest, Die zal u leren en zeggen: hier, dit is de weg, wandel daar op, niet rechts of links! ***Hij zal u alles leren en u alles indachtig maken, wat Ik u gezegd heb!***'

Nu, mijn geliefden, dat is in het kort de mededeling, waartoe de Heilige Geest komt, waartoe Hij van de Vader gezonden wordt, dat Hij ons alles lere, wat onze Meester gezegd en ons medegedeeld heeft. En dat Hij ons dat alles indachtig zal maken, opdat wij Zijn woord zouden houden.

Nu nog enige woorden aangaande het Heilig Avondmaal.

Daarvan spreekt de Heere Jezus: ***doet dat, zo dikwijls gij dit doet, tot Mijn gedachtenis.*** Wanneer wij des Heeren woord, des Heeren Jezus' woord houden, dan gedenken wij immers "Zijner".

"Houd in gedachtenis." " Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit het zaad van David." Aan de Heere Jezus denken? Een mens kan eerder alles, dan dit.

"Ik gedenk aan u" spreekt Hij, "zo gedenk aan Mij!"

Ja, zeggen wij, dat willen wij doen! Maar, ik wil denken aan de Heere Jezus, en aan een rund, ik wil denken aan de Heere Jezus en aan een kalf, dat Hij mijn rund, mijn kalf zal vet maken! Maar wanneer ik nu eens een arme weduwe ben en slechts een magere koe heb, en ook die sterft nog bovendien, er is geen rund meer in de stal; alle heiligheid is weg, alle vroomheid is weg, ik heb mijn eigen weg verdorven; dit is er niet, dat is er niet, de nood rijst tot de lippen.

...

'Ik gedenk aan u, denkt aan Mij! Houd Mijn woord! U ziet Mij niet meer en behoeft Mij ook niet meer te zien, u hebt Mijn woord, en daarmee de ganse hemel, de volkomen zaligheid, en een weg over dood en hel!'

De Geest komt en de Geest is het, Die bij hen, die het eigendom van de Heere Jezus zijn, alles in het geheugen brengt, wat Hij gesproken heeft. Dat geschiedt vaak in de nacht, door allerlei middelen, door verborgen wegen heen. Hij doet het echter ook middellijk door het woord Gods en de Heilige Sacramenten.

Dat staat nu eenmaal vast, wanneer het op de vraag komt van zaligheid en van verdoemenis en wanneer ik ook niets op het geweten heb – echter, voor God is een mens een mens en zal hij voor God staan, zo moet hij sterven. Leven; daaraan is slechts te denken, terwijl men *gelooft*. Aan werken is niet te denken, aan alles wat wij doen, gedaan hebben of zouden willen doen, is niet te denken.

En nu het geloof - hoe staat het daarmee? Daar wordt het verstand verlicht, zó verlicht, dat het heet: welaan, het is alles verscheurd en door de stroom weggesleurd, het is alles verloren, maar het Kruis staat er nog - daarheen! Welaan, ik ben verdoemd, er is geen redding; maar Jezus is nog hier! Zo wordt het verstand verlicht, het geloof verwekt en de wil wordt omgebogen. Het geloof is dus, *de Heere Jezus indachtig zijn*. Ik spreek van een levend denken, waar gedacht wordt aan Zijn woord en waar dit woord wordt aangegrepen en vastgehouden. Dat is het geloof.

Nu vraagt de Catechismus: *vanwaar komt dit geloof?*

Laat ons eens vraag 63 lezen. Daar heet het immers: Aangezien slechts het geloof ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zo'n geloof?

En het antwoord is: *Van de Heilige Geest, die het ...* de Vader zendt Hem in de Naam van de Heere Jezus, dat wij aan Zijn woord zullen denken. De Heilige Geest werkt het geloof; dat is

niet te begrijpen door mensen die zo-even eerst bekeerd werden, dus in het begin van het Christenleven zijn. Nee, nee, dat geldt dag voor dag! De Heilige Geest *werkt het geloof*; ja waar? *In onze harten*.

Waarom niet in het hoofd? Ja, wanneer ik met mijn verstand mij zou kunnen helpen, dan had ik de Heilige Geest Gods niet nodig. Ik kan mij echter met mijn verstand niet helpen, mijn hart is zo zwak en verbrijzeld, dat het geholpen moet worden. Dus hier in het hart werkt de Heilige Geest het geloof. Waardoor? Doet Hij dat onmiddellijk, dat Hij het zo opeens in het hart stort? Nee, door de prediking van het heilig Evangelie. Zo is dus de prediking noodzakelijk. Het is noodzakelijk op de dag des Heeren de prediking te horen en op de weekdays een of twee hoofdstukken van de Heilige Schrift te lezen. Daar zijn het dan soms slechts enkele woorden, twee of drie, zoals het de Heere behaagt, die gaan het hart binnen en houden vast. En wat men jaar en dag gelezen heeft, dat komt in de nood weer op. Dat heeft mij de ervaring geleerd. De allerverschrikkelijkste noden hebben mij reeds getroffen, maar ik was nog in geen nood of een woord was er; en ... dat woord heeft mij gered.

De Heilige Geest werkt dus het geloof in onze harten *door de prediking* - niet der wet, dat het is: zo en zo zult u het moeten doen. Nee, *door de prediking van het heilig Evangelie*. Dat wij het toch vooral heilig houden als een heilige, kostelijke zalf. Ik denk een zalf, die van de dood redt; die zou men toch heilig houden!

De Heilige Geest werkt dus het geloof in onze harten door de prediking van het heilig Evangelie. En nu moet deze prediking ook nog in het hart vast ingeslagen worden, dat deze er goed zal inzitten; *daarom versterkt Hij het geloof door het gebruik van de heilige Sacramenten*.

Daarom, laat het u toch geen verdriet doen, wanneer er bediening van de Heilige Doop is en u met verveling gaat neerzitten. Ik wil weliswaar geen invloed uitoefenen - een ieder handele daarin naar eigen vrijheid - maar dit moet toch ieder bedenken, al is het een vreemd kind, dat wordt gedoopt, het is toch niet zo'n vreemd kind, maar een kind der gemeente, dat ook overgaat in de eeuwige heerlijkheid, waar wij het weer zullen zien. Ook uw ziel zal daarvan een voortdurende troost hebben.

De Heilige Geest komt dus en versterkt het geloof door het gebruik der heilige sacramenten. In de doop - dat hebben wij in dit morgenuur vernomen, - en dan ook nog in het Heilig Avondmaal.

De Heere Jezus heeft gezegd: ***Doet dat tot Mijn gedachtenis.***

Zo versterkt de Heilige Geest het zwakke geloof, dat wij Zijner gedenken, aan Zijn woord, aan des Heeren Jezus woord denken. Dat we denken: in Hem is alle heil, alle rijkdommen, leven, troost, doorkomen door alles heen. Zo wordt het geloof versterkt, dat geen treurigheid ook nog zo zwaar kan zijn, of de zoete Naam van Jezus verheugt nog veel meer. En het ligt in het hart. "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

Zo wordt het zwakke geloof, dat in het hart gewerkt is door de prediking van het heilig Evangelie, gesterkt ook door het Heilig Avondmaal. Wanneer u dus het brood ziet breken en de drinkbeker mededelen, dat u dan denkt: 'Zo Heere, is Uw lichaam voor mij gebroken geworden! Zo Heere, is Uw bloed voor mij vergoten. Dat ontvang ik uit de hand van de dienaar en tegelijkertijd uit Uw hand als onderpand, teken en zegel van Uw genade, en van Uw toegenegenheid, goedertierenheid, ontferming. Opdat ik daarvan verzekerd zal zijn: U hebt het mij beloofd, toen U gezegd hebt: "Dat is Mijn Lichaam, dat voor u gebroken is; dat is Mijn bloed, voor u vergoten!" Toen U gezegd hebt: "Neemt, eet; neemt, en drinkt allen uit!"

Welnu, duivel en wereld, nood en dood - ik moet weten hoe ik met mijn Heiland er voorsta! Dit heeft nu mijn Heiland gezegd: 'Zo verenig Ik Mij met u. Het brood is de gemeenschap

Mijns lichaams en de drinkbeker is de gemeenschap Mijns bloeds. Aldus verenig Ik Mij met u en u met Mij, zoals een man met zijn vrouw, zoals een bruidegom met zijn bruid. Al gaan nu alle onweren over u - vraag er niet naar, wanneer u slechts weet, hoe u staat met Mij en Mijn Vader.'

Zie nu wat de Heilige Geest doet. Hij versterkt juist door het sacrament uw geloof, dat u verzekerd bent en blijft van des Heeren hartelijke liefde en trouw. En dat zo, - niet alleen door Zijn woord, maar ook door de sacramenten, dat uw arme ziel op gezonde en goede grond wordt gebracht. Op deze: *Heere, ik houd Uw woord - U houdt mij!* Amen.

12. Waarom de Christenen het gebed nodig hebben

Mijn geliefden!

Reeds dikwijls mocht ik u voorhouden de zalige troost der vergeving onzer zonden in de Naam van onze Heere Jezus Christus en er op wijzen, dat een ieder, die in Hem gelooft, deze vergeving der zonden ontvangt als een vrije genadegift uit de hand van een almachtige en genadige God. Hoe meer de Heilige Geest ons aan onszelf ontdekt, en ons leert inzien dat wij niets anders zijn dan arme verdoemeniswaardige zondaren, des te meer zullen wij ook behoefte voelen aan vergeving van al onze zonden en ongerechtigheden. Valt nu het zalige voorrecht ons te beurt, dan wordt zeker ons angstig en voortgejaagd hart verruimd. Want dan worden ons de ogen geopend en dan ziet men in de Heere een zee van barmhartigheid, liefde en trouw. Is dat geen heerlijke bemoediging voor een arm, hulpbehoevend zondaar? En ontvangt hij daardoor geen heil, moed en kracht om met vreugde wateren te scheppen uit de fonteynen des heils?

Daar God de Heere Zelf de fontein en bornput is van alle heil en zaligheid, moet deze waarheid ons dan niet aandrijven tot gebed? O, Hij heeft zo'n wijd en barmhartig hart en Hij gunt ons zo van hart alle goeds voor tijd en eeuwigheid! En daar wij nu zo arm en nooddruftig zijn, veel meer dan wij zelf weten, zullen wij ons daarom niet tot Hem wenden om heil, om uitredding, om ontferming en genade, met één woord, om alles, wat wij behoeven voor het tijdelijke zowel als voor het eeuwige leven? O zeker, nietwaar? Maar wij laten, helaas, maar al te vaak aan de duivel toe een groot slot te hangen aan de ons in Christus geopende bornput van heil en zaligheid. Wij gaan aan het zoeken maar vinden wij niet terstond, dan verliezen wij de moed en menen, dat, als wij het niet van de heuvelen en bergen verwachten, en niet daar zoeken, waar wij het toch nimmermeer zullen vinden, het dan alles een verloren zaak is. Dan worden wij slap en moedeloos en de duivel krijgt tenslotte zijn zin. Daarom is het ons nodig, ja, zeer van node, dat wij ons de ware leer omtrent het stuk des gebeds eens voorhouden.

Te dien einde willen wij samen opslaan Johannes 16: 23 en 24:

En in die dag zult gij Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: al wat gij de Vader zult bidden in Mijn naam, dat zal Hij u geven. Tot nog toe hebt u niet gebeden in Mijn naam; bidt en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij.

Daarbij vragen wij, wat wij in onze heerlijke Catechismus lezen omtrent het gebed; vraag en antwoord 116, 117, 118.

Vraag 116: "Waarom is het gebed nodig voor de christenen?"

Antwoord: "Daarom, dat het het voornaamste stuk der dankbaarheid is, hetwelk God van ons vordert en dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen geven wil aan die, die Hem met hartelijk zuchten, zonder ophouden, daarom bidden en daarvoor danken."

Vraag 117: "Wat behoort tot zo'n gebed, dat Gode aangenaam is en van Hem verhoord wordt?"

Antwoord: "Eerstelijk, dat wij alleen de enige ware God, Die Zich in Zijn woord geopenbaard heeft, om al hetgeen Hij ons geboden heeft, te bidden, van hart aanroepen.

Ten andere, dat wij onze nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat wij ons voor het aangezicht Zijner Majesteit verootmoedigen.

Ten derde. Dat wij deze vaste grond hebben, dat Hij ons gebed, niettegenstaande wij dat onwaardig zijn, om des Heeren Christus wil, zekerlijk wil verhoren, gelijk Hij ons in Zijn woord beloofd heeft."

Vraag 118: "Wat heeft ons God bevolen van Hem te bidden?"

Antwoord: "Alle geestelijke en lichamelijke nooddrift, welke de Heere Christus begrepen heeft in het gebed, dat Hij ons Zelf geleerd heeft."

De Heere Jezus had Zijn discipelen medegedeeld, dat Hij hen ging verlaten. Hij had tot hen gesproken: *Ik ga heen tot Mijn Vader*. In het 16^e vers van Johannes 16 zegt Hij tot hen: "Een kleine tijd en gij zult Mij niet zien en wederom een kleine tijd en gij zult Mij zien. Want Ik ga heen tot de Vader."

Dat verstonden echter de lieve discipelen niet. Zij dachten nergens aan dan aan geluk en voorspoed, en hun geluk en hun voorspoed bestond daarin, voortdurend bij de Heere te zijn en Zijn onderwijzing, Zijn leer te vernemen. Naar iets anders vroegen zij niet, zij vroegen naar hemel noch aarde. Want zij hadden de Heere bij zich, zij hoorden Zijn lieflijke woorden, waren daardoor overgelukkig en meenden, dat alles zo in lengte van dagen zou blijven voortgaan. Dat de Heere verraden zou worden door iemand uit eigen kring, dat Hij door de hoogerwaarde heren Hogepriesters en Schriftgeleerden ter dood zou worden veroordeeld; ja, dat men Hem aan het smartelijke hout des kruises zou hangen, dat kwam hun niet in de zin, hoe vaak Hij het hun ook voorzegd had.

Het gaat de jongeren zoals het ons ook gaat: de Heere had gesproken, al in het Paradijs: *ten dage, dat gij daarvan eet, zult u de dood sterven*. Wij bidden altijd om heil en voorspoed en wensen ook elkaar geluk en zegen; het bevreedt ons echter, als wij vernemen, dat de weg hier beneden door het tranendal heengaat. Ja, het bevreedt ons altijd weer, dat, als wij heden juichen en lachen, er morgen weer stof tot klagen en wenen is.

Bovendien, de lieve jongeren hadden toen nog maar weinig gevoel van zonde. Zij hadden de Heere bij zich en al ontvingen zij ook nu en dan een berisping van Zijn lippen, de een of andere kleine, maar wel verdiende berisping, toch was en bleef Hij in hun midden en in Zijn vriendelijke, lieflijke nabijheid, hebben zij maar weinig te doen gehad met wroeging en aanklachten van het geweten. Dat het juist voor hun zonden was, dat de Heere zou lijden en sterven, kwam hun niet in de zin. Zomin als wij, wanneer wij het Evangelie vernemen of lezen, een gevoel van zonde en schuld hebben en dus niets van het Evangelie verstaan. Daar moet altijd de Heere Zelf Zich op weg begeven en ons opnieuw verklaren, wat wij voor het ogenblik niet verstaan. Nochtans, het zaad des woords is in het hart gevallen en werkt door.

De Heere Jezus spreekt verder: *Voorwaar! Voorwaar!* En dat is Zijn Koninklijke eed! Hij gebruikt niet veel woorden, maar aan Zijn: *voorwaar! voorwaar!* aan *Zijn amen! amen!*, mag u zich veilig aan vastklemmen en de hel zal u niet kunnen verslinden. Want voor des Heeren uitspraak moet elke nood, elke angst verdwijnen. Bergen zullen wel wijken en heuvelen instorten, maar deze rots staat vast en onwankelbaar.

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, zo heeft Hij tot Zijn jongeren gesproken! Ja, en ook tot u is dit grote heil gekomen, waarvan Gods heilig Woord, waarvan Zijn dierbaar Evangelie spreekt, een heil, dat blinde heidenen en ook blinde christenen niet kennen, maar dat het uwe is, voor zover u dat met een gelovig hart hebt leren aannemen.

De Heere stelt Zich in onze tekstwoorden op het standpunt, als ware Hij reeds van hen heengegaan. Waar Hij zegt: ***zo u de Vader iets bidden zult in Mijn naam, dat zal Hij u geven***, spreekt Hij van Zichzelf, als ware Hij niet meer hier op aarde. Zolang Hij met hen was, vroegen zij Hem alles. En spraken zij eens een gebed uit, zo richtten zij dat tot God de Vader; maar bij zo'n gebed voelden zij zich zo dood en ledig en al hun gebeden waren dor en beroofd van het ware leven des Geestes en hun leven bewoog zich meer in hetgeen zij van de Heere Jezus kenden en met Hem bespraken. De geestelijke mens nu is een herkauwend dier, dat God de Heere Zelf in hem uitwerkt. De jongeren zaten midden in het groene gras, zij hoorden de hemelse muziek wel, maar toch aten zij niet op de juiste manier. Zij hoorden ook nog niet,

zoals zij behoorden te horen want mond en oren waren hun nog niet volledig geopend. Het ging hun zoals het velen van u gaat, die ook de muziek van het lieflijk Evangelie horen, het hemelse voedsel zich zien aanbieden, maar zij horen niet en proeven en smaken niet. Dat komt daar vandaan dat er allereerst leven, leven van boven in de mens moet komen. Zij baden wel, maar zonder enige Goddelijke vreugde, het ging alles slepend, ja, dodig eraan toe; het was stukwerk, en meer niet.

De Heere had tot hen gesproken: ***bidt en gij zult ontvangen opdat uw vreugde volkomen zij.*** Zij kenden dus de ware vreugde in God nog niet. Als ik hier spreek van "vreugde in God" dan spreek ik hier over iets, dat eigenlijk niet onder woorden is te brengen. Deze vreugde bestaat hierin, dat ik het vrijmoedig en blijmoedig mag uitspreken: "Er kome wat er kome, er geschiede wat er geschiede, ik kan nooit rampzalig worden want ik ben voor eeuwig geborgen in de wonden van mijn Heere, voor eeuwig welgelukzalig door Zijn vrijspraak en genadegift!" Deze vreugde wil de Heere Zijn jongeren deelachtig maken.

Als ik weet, dat in het testament van een zeer rijk man een grote som geld mij is vermaakt, och, dan stel ik mij met een vrolijk gemoed nog een tijd lang tevreden met mijn eenvoudige korst brood. Want ik weet: "spoedig ben ik een vermogend man en bezit paard en wagen en allerlei weelde en overvloed." Sta ik goed aangeschreven in de gunst van een groot en machtig vorst, dan kan ik het wel uithouden voor een tijdlang, dat de honden mij aanblaffen en de ezels mij trappen, daar trek ik mij weinig van aan. Als ik in de residentie kom van die vorst, die mij zijn gunst schonk, zal ik eer genoeg hebben en dan moeten zij allen buiten blijven die mij voor een tijd lang gekweld en vertreden hebben en dan in hun machteloosheid en ijdelheid zullen openbaar worden.

De Heere wil Zijn discipelen een volkomen vreugde schenken. Ach, hoe gaat het gewoonlijk hier met Gods lieve kinderen? Zij kunnen zich wel eens voor een ogenblik verblijden in hun God, maar weldra is hun vreugde weer verdwenen en maar al te spoedig treedt het zichtbare, het aardse weer tussenbeide. Het is ook niet deze voor het ogenblik verkwikkende vreugde, die de Heere bedoelt; dat is niet meer dan teerkost in de woestijn, die spoedig weer genoten is. Hij wil Zijn jongeren, Hij wil Zijn hele lieve volk een blijvende vreugde bereiden. O, die vreugde, die de Heere ons schenken wil, is een zeer heerlijke vreugde! Hier beneden is alles onvolkomen. Ja, de noden en smarten houden nimmer meer op in dit aardse leven. Nu eens zingen wij maar spoedig is het weer huilen, zó is men moedig en getroost en spoedig gaat men weer gebukt onder de last van allerlei zorgen en bezwaren.

Maar hoe is het bij dat alles met de blijvende, duurzame vrede gelegen, die de Heere aan de Zijnen wil geven? Met deze vrede is het gelegen als met een aantal goudstukken, dat ik in mijn gesloten hand heb en waarmee ik, omdat het zo moet, omdat mijn werk dat meebrengt, door allerlei slijk en onreinheid heen moet. Toch blijft het goud het mijne, en het slijk, waar ik doorheen moet met mijn wagen, kan mij het goud, dat ik bezit, niet ontroven noch het verontreinigen. Zo gaat het ook met die vreugde, die de Heere de "*volkomen vreugde*" noemt. O, deze vreugde te smaken en toch kan men tegelijkertijd daarbij beven en sidderen. Het kan mij daarbij bang, o zo bang te moede zijn. Ik kan mij daarbij kwellen en laten neerhouden, dan door deze, dan door gene zorgen, maar toch onder dat alles weten: daar Boven leeft de Ene, mijn Goël en Verlosser, Die als in mijn hart begraven ligt. In datzelfde hart, dat Hij tot Zich heeft getrokken uit loutere liefde en barmhartigheid. Ik ben één met mijn Heere Jezus Christus en niets zal mij van Hem kunnen scheiden of uit de hand Zijn Vaders rukken.

O, geliefden! Deze vreugd overtreft alle dood, onreinheid, graf of verderf des vleses. Wat zijn daar tegenover alle tranen en lasten van het leven? O, dat kan ik u bewijzen. Want allen, die geloven, moeten hier op aarde voortdurend het onderspit delven. Toch staan zij spoedig weer op. Zij verzinken voortdurend in de golven en baren van allerlei nood en dood, toch duiken zij

altijd weer op uit de wateren, die hen over het hoofd waren gegaan. Ach, hoe zouden zij overwinnaars kunnen zijn, was er niet in hen een hogere vreugde, die al het lijden des tijds opheft en oplost in een eeuwig juichen, als zij geen vleugelen bekomen om op te varen als de arenden?

Als ik gedwongen ben mijn zoon in de vreemdelingschap te zenden, zal ik zeker alles doen wat in mijn vermogen is, om het hem in zijn nieuwe woonplaats recht goed te maken opdat hij goede moed mag hebben en zijn opgewektheid en vrolijkheid geen plaats mag maken voor angst en treurigheid.

Ook wij, geliefden, bevinden ons hier op aarde in de vreemdelingschap, wij moeten door deze wereld, die in het boze ligt; wij moeten door de dood heen! En daar nu onze Vader in de hemelen wil, dat wij goede moed behouden, wil Hij ook, dat wij onder alles en bij alles tot Hem de toevlucht nemen, Hem alles klagen, Hem alles vragen, met één woord, Hij wil dat wij bidden, dat wij bidden in des Heeren Jezus Christus' Naam: ***Tot nog toe, zegt de Heere, hebt u niet gebeden in Mijn Naam.***

Wat betekent dit: "bidden in Zijn Naam?" Wil dat zeggen, dat, wanneer wij een gebed hebben uitgesproken, wij verplicht zijn voor het slot de woorden erbij te voegen: *in de Naam van de Heere Jezus Christus*. Op dezelfde wijze als wij aan het eind der formuliergebeden, die achter onze Psalmen staan, lezen: *door onze Heere Jezus Christus, in Wiens Naam wij onze gebeden also eindigen*, enz.? Ja, geliefden! Dat is naar de letter zeer goed en waar, maar wij kunnen dat duizendmaal uitspreken zonder er iets van te voelen of te begrijpen wat het betekent. Daarom is dat nog niet alles, wat de Heere Jezus bedoelt als Hij spreekt van het bidden in Zijn Naam, opdat onze vreugde volkomen zij. Wij hebben door onze val in Adam, maar niet minder door onze eigen zonden en ongerechtigheid, alle recht en aanspraak erop verloren om in onze eigen naam tot God te naderen. Daarom moeten wij allereerst voor onze hemelse Vader erkennen, dat wij afschuwelijke zondaren zijn, dat wij onbekwaam zijn tot alle goed en geneigd tot alle kwaad, dat wij niet waard zijn, zonen en dochteren genaamd te worden. Wij moeten al onze zonden en schulden belijden maar wij mogen ook tegelijkertijd daaraan vasthouden dat de Heere Jezus Christus tot ons gezegd heeft:

‘U mag vrijmoedig tot Mijn Vader gaan, u mag aan Zijn deur aankloppen en op uw kloppen zal Hij u de deur zeker opendoen. Ik, de Heere Jezus Christus, zeg u: u mag Hem alles klagen, Hem om alles vragen en bidden; bidt en u zal gegeven worden, zoekt en gij zult vinden! Treedt vrijmoedig in Zijn huis, daar is iets heerlijks voor u bereid; nog eens: zoekt en gij zult vinden (Matthéüs 7: 7 en 8). Welaan, wat staat u dan nog in de weg? Mijn Vader is uw Vader.’ De Heere Christus begeert niets voor Zichzelf maar alles wat Hij bezit, de schatten van hemel en aarde, deelt Hij met Zijn volk dat arm en ellendig daar staat! Als Gods lieve kinderen mag u tot Hem naderen! Maar, nietwaar, u hebt zonden en schulden en het is u bang om het hart. O, dat behoeft u niet langer te zijn. Want alleen de Naam van de Heere Jezus Christus geldt voor de Vader.

‘Mijn Naam is Jezus, zegt de Heere en reeds sinds lang ligt de kwitantie op de tafel van Mijn Heere, de kwitantie van uw gehele schuld, ondertekend met Mijn bloed, dat voor alles betaald heeft en het eeuwige testament, het verbond der genade, ligt er ook, dat is geldig geworden door Mijn dood, zodat u erfgenamen Gods en Mijn mede-erfgenamen zijt geworden.

Daarom is het geen volstrekte vereiste, dat wij bij elk gebed dat wij doen, als aanhangsel nog de woorden toevoegen: *in Naam van Jezus*, maar de Heere wil, dat wij van ganser hart met waarachtig, ongehuicheld geloof de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid aannemen en omhelzen. De gerechtigheid, die Hij voor ons heeft daargesteld in Zijn allerheiligst lijden en sterven, in Zijn opstanding. De Heere wil also dat wij de gehele volheid welke Zijn gemeente bezit, aan de Vader in het geloof met hart en gedachten voorhouden. Dan zullen wij in ons

gaan tot Gods genadetroon allereerst onze ogen richten op het kruis en het open graf van de Heere Jezus Christus. En ze daarna opheffen naar Boven, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods. Zie, dat is bidden in des Heeren Jezus Naam. Daarbij zijn de heilsverdiensten van Christus het steunsel des harten en men steunt en leunt daarop met leven, hart en gemoed. Die heilsverdiensten houdt men de Vader voor, men houdt Hem voor alles, alles wat de Heere Jezus Christus is, wat Hij gedaan, Hij gezegd, Hij geleden heeft, wat Hij verworven heeft, wat Hij ons omtrent God heeft meegedeeld.

O, als wij zo tot de genadetroon komen, kan God de Vader niet op ons toornen noch ons schelden. O, al roepen alle duivelen ons toe: *God wil van u niets weten*, dan zeg ik u: *de duivel is een leugenaar. En Hij daarboven is mijn Vader; dat weet ik van de Heere Christus Zelf*. Als zij zeggen: *u bent niets dan een snode en verdoemeniswaardig zondaar*; o, antwoord dan vrijuit: "des te meer haast moet ik maken."

Maar bent u dan niet bevreesd voor Gods toorn?

De Heere heeft uitgeroepen: *Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?* toen Hij om mijnentwil door deze gloed heenging om mij te verlossen van de toekomstige toorn!

Zie, dat is bidden in de Naam van de Heere Jezus Christus, met een verheugd gemoed en hart, met ongehuicheld geloof op alles zien wat de Heere Jezus Christus voor ons is. Want juist door hetgeen Hij voor ons heeft gedaan en voor ons verworven heeft, is God niet langer onze vertoornde Rechter maar onze verzoende Vader geworden.

Moet men, ook na ontvangen genade, telkens en telkens weer als een zondaar voor God verschijnen en klagen: *ik ben geen reine, maar een onreine, niets dan een arme zondaar*, o, dan voegt de Heere Jezus Zich Zelve tot u, neemt u vriendelijk onder de arm; en zo gaan dan de Heere Jezus en zo'n arm zondaar samen tot de Vader.

Een weeskind - en dat zijn Gods kinderen allen hier in de wereld - is uit zichzelf geen vrolijk en opgeruimd kind. Daarbij moeten wij allen klagen: 'mijn vader was een bedorven Syriër en mijn moeder een Hethitische, maar het was de Heere, die ons daar buiten vond op het vlakke veld, liggende in ons bloed! En God de Vader was een rechte Vader. Hij gaf zo'n ellendige worm in handen van Zijn Zoon. Die reinigt het en bekleedt het met de klederen des heils, die Hij voor hetzelfde verworven heeft. Hij legt het zo afgewassen en bekleedt aan het hart des Vaders!

De Heere Jezus heeft gezegd: tot nu toe hebt gij niet gebeden in Mijn Naam. Dit zij een onderwijzing voor ons. O, wanneer wij met een eenvoudig, dat is met een door God gericht oog, deze woorden beschouwen, dan zullen wij het moeten getuigen, ook al hebben wij veertig of vijftig jaar lang gebeden in des Heeren Jezus Christus Naam: *tot nu toe heb ik nog niet gebeden in Zijn naam, zoals het behoort*. Daarom moeten wij deze woorden van onze Heere Jezus Christus wel ter hart nemen. Al hebben wij vaak gebeden, ook gebeden in de Naam van de Heere Jezus Christus, al hebben wij onze verdoemwaardigheid en onze ongerechtigheid door en door gevoeld, al weten wij ook, welk een heilige en heerlijke vreugde er in de ziel daalt, als men door Christus de blik voor een ogenblik mag vestigen op Gods Vaderhart, ... toch zal men, ja juist dan, het moeten getuigen: 'ik heb het doel nog niet bereikt, maar ik jaag er naar opdat ik het grijpen mag, waartoe ik ook van de Heere Christus Jezus gegrepen ben.' O, mochten wij toch leren ons te verootmoedigen en deze woorden van de Heere Jezus Christus op onszelf toe te passen, dan zouden eerst recht de deuren van de hemelse schatkamers voor ons opengaan, opdat wij verzadigd en verkwikt mochten zijn en een volkomen, hemelse vreugde mochten genieten. Zodat wij zelfs in droefheid en onder tranen toch heilig zouden kunnen lachen en blijmoedig uitroepen: *de hemel is mijn deel! Wie zal mij die roven? Amen.*

Zo'n gebed in de naam van de Heere Jezus Christus noemt de Catechismus: **het voornaamste stuk der dankbaarheid**. Hier in het gewoon maatschappelijk verkeer, gaat het anders toe: komt er iemand tot mij met de bede om hulp, zo help ik hem graag naar vermogen en hoop, dat hij mij tenminste zo dankbaar zal zijn, dat hij het aan geen ander vertelt en het gegevene zó aanwendt, dat hij er in waarheid mee geholpen is. Want als hij telkens en telkens weer terugkwam, zou ik eindelijk op moeten houden met geven. Want zoveel zou ik zelf niet bezitten.

Maar des Heeren schatten zijn onuitputtelijk en Hij wil een dankbaarheid zoals men voelt van de zon, als haar heerlijke en verwarmende stralen ons koesteren wanneer wij bijvoorbeeld na een lange ziekte in haar zachte warmte genieten en ons verkwikken. Zie, dat is dankbaarheid! Zo ook is men een bron dankbaar, wanneer men nadat men eenmaal van haar heldere wateren gedronken en er zich mede heeft verkwikt, heeft, altijd weer om lafenis tot haar terugkeert.

Maar ach, het stuk der dankbaarheid is een zwaar stuk. Ik wil u niet onnodig bedroeven, maar ik voel mij toch gedrongen, u eens ernstig af te vragen: *zijn wij wel dankbaar?* Van nature is de mens hardnekkig en ondankbaar en hij zegt: nu ja, ik ben in nood geweest, men heeft mij geholpen, de zon van heil en voorspoed is weer voor mij opgegaan, maar wat is daar nu verder aan gelegen? Ik heb terugbetaald wat men mij geleend had en mijn dankbaarheid te kennen gegeven, waarom behoef ik nu verder nog dankbaar te zijn? Ik heb immers ook de Heere ervoor gedankt, dat Hij er mij weer bovenop heeft geholpen!

Zo moet God de Heere maar aan het geven blijven, zonder dat Zijn barmhartigheid en trouw enige invloed heeft op het harde hart der mensen. Ja, het is een zwaar stuk, het stuk der dankbaarheid! Want wij menen maar, dat het vanzelf spreekt, dat wij geholpen worden. De Koning moet regeren, daar trekt hij geld voor, de burgemeester moet zijn ambt waarnemen, hij wordt er immers voor betaald! De predikant moet prediken en de kinderen Catechiseren, hij krijgt immers ook daarvoor wat hem toekomt. Wie rijk is moet de armen geven, waartoe bezit hij anders zoveel geld? Zo gaat het de ene dag voor, de andere na. Want de duivel verstaat het meesterlijk onze arme zielen te onderrichten in het schandelijk communisme. Het eind van zo'n ondankbaarheid zal echter zijn, dat men, menende in de hemel te zullen ontwaken, voor eeuwig buiten zal moeten blijven omdat men het derde stuk, het stuk der dankbaarheid nooit gekend heeft in dit aardse leven.

13. Over de vrede des Heeren, midden in de verdrukkingen

Wij lezen wij in Johannes 16: 33: ***Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede zoudt hebben. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.***

Geliefden.

Wij hebben hier voor ons en tegenover elkaar,

1. de wereld en de jongeren,
2. de vrede der wereld, en de onvrede en angst der jongeren.
3. En eindelijk het doel, waarmee de Heere Jezus deze woorden uitspreekt.

1. Allereerst "**de wereld**". Wat verstaat de apostel Johannes gewoonlijk, zowel in zijn Evangelie als in zijn zendbrieven onder het woord "wereld"?

Gewoonlijk wordt wereld genoemd alles, wat onbekeerd is, en worden allen, die als bekeerd gelden, of zich als bekeerd willen doen gelden, zonder het te zijn, daartegen overgezet. Nu zijn er onder deze laatsten velen, die op aarde rondwandelen met het hoofd in de wolken en verachten de anderen en beschouwen zichzelf als steunpilaren voor land en kerk, als vraagbakens en raadsmensen voor al de overigen. Zeker bestaat de "wereld" uit mensen, die zich niet tot God bekeren en dus in allerlei goddeloosheid leven.

Maar de Heilige Geest heeft hier allereerst op het oog diegenen, die evenals de Farizeeën van die dagen, zich boven de wereld verheven voelden of, liever, die van zichzelf beweerden, dat zij niet meer tot de wereld behoorden, hoewel zij er tot over het hoofd toe inzaten. De Heere Jezus, sprekende tot Zijn jongeren, heeft hier de Farizeeën, Schriftgeleerden en Hoge priesters op het oog, de oversten des volks, die Hem, de Heere der heerlijkheid, aan het kruis gehecht en gedood hebben en die had Hij ook op het oog in Zijn Hoge priesterlijk gebed, toen Hij het uitsprak: "Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt. Want zij zijn Uwe." (Joh. 17: 9). Daar neemt de Heere het woord "wereld" niet in de grote zin des woords, alsof alleen grove zondaren, dronkaards, hoereerders, dieven en echtbrekers, deze wereld uitmaakten, maar Hij laat de wereld in haar ingebeelde en werkelijke voortreffelijkheid staan. Zelf echter is Hij door haar uitgeworpen.

De Heere had hier dus met het woord "wereld" allereerst zulke mensen op het oog, die, hoewel zij een schijnvrome mantel hadden omgehangen, midden in de ongerechtigheid leefden. Zulke mensen zullen dan wel in het algemeen met hun lippen belijden, dat zij zondaren zijn, maar van de eigenlijke zonden, die zij begaan, willen zij niets weten, allerminst daarover bestraft worden. Zij verkeren in de waan, dat men doorbreken kan en de hemel beërven terwijl men de ongerechtigheid in de hand heeft.

De woorden, die de Heere hier tot Zijn jongeren spreekt, zijn niet gericht tot de grote menigte, die doorgaans voor de jongeren van de Heere Jezus Christus, voor Zijn waarachtig volk, meer onverschilligheid dan bestemde haat koesteren, en hen daarom ook betrekkelijk met rust laat, zolang zij niet door hen, die de Heere hier onder het woord "wereld" bedoelt, tegen hen worden opgehitst.

"Wereld" noemt de Heere hier degenen, die met het hoofd in de wolken wandelen en wier woord alleen op aarde gelden mag. De Farizeeën en Schriftgeleerden bezaten veel kennis van Gods woord, velen hunner kenden het geheel en al van buiten en muntten uit door wijsheid en kennis. Maar toen de Heere der heerlijkheid onder hen verscheen, verwierpen zij Hem en zij lasterden de Heilige Geest, die door Hem sprak en in Hem woonde. Dat deden zij, omdat Hij hen bestrafte, in liefde bestrafte, om hen van hun verkeerde weg terug te brengen en hen te leren, wat hen, bij al hun schriftgeleerdheid, ontbrak.

Op deze manier wordt ook het woord "wereld" voortdurend gebruikt in de brieven van de apostel Johannes. Om de ware belijders van de Heere Jezus Christus te kunnen haten, moet men enige kennis van Gods Woord en waarheid hebben, moet men min of meer bedreven zijn in de Heilige Schrift en kunnen onderscheiden, wat recht en onrecht is.

De grote menigte die men zo in het dagelijks verkeer wereld noemt, is soms met achting en tot op zekere hoogte zelfs met een zeker soort van genegenheid voor des Heeren volk bezielde. Want zij weet van de ware vromen, dat zij ordentelijke, vredelievende mensen zijn, die niet stelen noch bedriegen. Zij echter, die de Heere Jezus Christus in de dagen Zijns vleses haatten, evenals Zijn jongeren met en na Hem, hielden zichzelf voor veel voortreffelijker en edeler dan deze grote menigte, van wie zij het eens zo verachtelijk uitriepen: *deze schare, die de Wet niet kent, is vervloekt!* (Joh. 7: 49).

De discipelen van de Heere Jezus Christus daarentegen wisten het wel, dat zij niet beter waren dan alle zondaren, dat ook zij van nature tot die wereld behoorden, die in het boze ligt, en dat het alleen Gods barmhartigheid en genade was, die hen levend gemaakt en "uit deze tegenwoordige boze wereld getrokken had" (Gal. 1: 4).

De schijnvrome wereld, die de Heere bedoelt, haat God van ganser hart, zij haat Christus, zij haat allen, die Hem toebehoren, omdat zij haar ongerechtigheid als gerechtigheid, en haar valse munt als echt goud en zilver wil laten gelden.

Zo staan dan nu des Heeren discipelen tegenover deze wereld in al haar grootheid en voortreffelijkheid. Wat waren uiterlijk de discipelen daarmee vergeleken? Immers arme, onaanzienlijke mensen, die zich verblijden moesten over des Heeren woord: "Gij nu o schapen, schapen Mijner weide! Gij zijt mensen, maar Ik ben de Heere uw God!" (Ezechiël 34: 31).

De ware discipelen van de Heere Heere hebben alle mensen lief en dragen hen op het hart, maar zij oogsten voor hun gebed niets dan smaad en spot. En hoe zij de zaken ook voorstellen, of in handen nemen, wat zij doen of ondernemen, wordt altijd misverstaan of verkeerd uitgelegd.

Mijn geliefden! Er bestaan allerlei, ja duizenden geboden en inzettingen van mensen. Allen, die tot de wereld behoren, zijn erop uit, ja ijveren er voor om die te handhaven. Voor de vervulling van deze menselijke inzettingen en geboden mag bij hen ook niet het geringste ontbreken. Deze wereld is uiterlijk te heilig om iets te belijden, dat voor het oog der mensen in strijd is met Gods gebod en wil, maar in het verborgene veroorlooft zij zich alles, ook ijverende voor haar ontelbare eigenwillige inzettingen en geboden en vertrapt alle geboden Gods, en is nergens opuit dan om te regeren en haar wil door te zetten.

De jongeren van de Heere Jezus, Zijn waarachtig volk daarentegen, heeft maar één gebod en dat is: *God waarachtig te vrezen, Zijn Woord voor waarachtig te houden, de Heere Jezus van ganser hart aan te hangen en de naaste lief te hebben*. Slechts één ding weten zij, namelijk, dat zij niets zijn en de Heere alleen alles.

De "wereld" laat graag kerkgaan en Avondmaalsviering toe, keurt die zelf goed, maar in de week dient zij de duivel en de ongerechtigheid. Haar kerkgaan dient alleen om een weinig zelf te verkrijgen, waarmee zij de schrijnende wonden van het geweten kan verbinden voor zover zij tenminste nog een geweten heeft. "De wereld" acht zichzelf zeer hoog en van haar kan het niet gezegd: "Want om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting" (Rom. 8: 36).

2. De vrede der wereld, en de onvrede en angst der jongeren.

De Farizeeën van die dagen hadden een goed leven, het waren vermogende mensen en wisten zich steeds in te dringen bij weduwen en wezen, die zij van hun goed beroofden in plaats van

hen tot vader en beschermmer te zijn. Uiterlijk hadden deze Farizeeën *rust en vrede* op aarde. Want zij hadden geen andere koning dan de duivel en, waar die de heerschappij voert, spant hij alles in om te verhinderen dat het openbaar wordt, wat in het Paradijs gesproken is: "Ik zal vijandschap zetten tussen haar en tussen u, tussen uw zaad en haar zaad."

De wereld kent alleen onvrede, in zover zij dit woord ongesproken probeert te maken en uit de wereld te verdringen. Het is echter de Heere Zelf, die deze vijandschap gezet heeft, dat heeft geen mens, maar Hij Zelf gedaan en deze vijandschap wil God in stand houden en handhaven en alle pogingen om deze door de Heere Zelf ingestelde vijandschap uit de wereld te ruimen, zullen nooit gelukken.

Het zal blijven gelden tot roem van des Heeren Naam en tot bevordering van de ware zielsvrede van des Heeren lieve volk, dat uit armen en ellendigen bestaat. Het zal de "wereld" nooit gelukken, de Koning der gerechtigheid terzijde te stellen en haar ongerechtigheid op de troon te plaatsen. Nu is het echter de vraag, óf het één óf het ander: *vriendschap met de wereld en vijandschap met God of vijandschap met de wereld en vriendschap met God*. Er blijft geen derde mogelijkheid over: óf uit de macht van het zichtbare overgezet te worden op het gebied van het onzichtbare, óf om eeuwig om te komen. Deze vijandschap, dit verschil tussen hem, die God dient en die Hem niet dient, heeft men getracht en tracht men nog, op te heffen. Zolang de wereld staat en van oudsher heeft men daartoe pogingen aangewend, maar tevergeefs. Want God heeft gehandhaafd en handhaaft wat Hij gesproken heeft.

De waarachtige vrede bestaat hierin, dat men niet zondigt, dat men niet meedoet met de ongerechtigheid. Dat is de waarachtige vrede, dat wij de zonde laten varen en gerechtigheid doen. Dat is de waarachtige vrede, dat men tot God komt, tot de levende God met alles wat men op het hart heeft, dat men afstand doet van zijn lusten en begeerlijkheden van eigen wil en zin. Dat is de waarachtige vrede, die blijft tot in alle eeuwigheid!

Welgelukzalig is de man daarom, welgelukzalig de vrouw, die de goede keus doet en gedaan heeft: *Uw volk is mijn volk! Uw God is mijn God* (Ruth 1: 16). Daarmee zal men in eeuwigheid niet bedrogen uitkomen, maar men zal ervaren, dat men geen dode, maar de levende God aanbidt, wanneer men bij deze keus volhardt, tegen alle onbillijkheden en versmadingen in.

Uiterlijk mag de wereld vrede hebben en uiterlijk mag deze vrede onverstoorbaar zijn, toch is deze vrede niet meer dan schijn. In werkelijkheid echter smaakt de wereld nooit vrede, maar zij is vervuld met haat en nijd en er heerst bij haar en in haar niets dan twist en tweedracht. Al mogen de mensen van de wereld onderling vriendschap sluiten en elkaar de hand reiken, als het er om gaat, Christus en de Zijnen te verwerpen, dan liggen zij toch voortdurend met elkaar overhoop.

Maar uiterlijk heerst er bij de wereld vrede en ere, *terwijl de discipelen des Heeren Jezus vol vreze zijn en in hun druk menen te vergaan*. Wat is de oorzaak van hun angst?

Ach, zij zijn mensen en niets meer dan dat. Gelukkig, dat de Heere ook weet, welk maaksel zij zijn. Van nature is bij niemand onzer enige angst te bespeuren, als het ons uitwendig maar goed gaat en hebben wij maar gezondheid en overvloed, dan hebben wij ook geen angst en zorgen. Wij mensen zien alleen op het zichtbare; ons aan het onzichtbare vast te houden gaat onze krachten ver te boven en doen wij het, zo is dat een gave der vrije soevereine genade Gods!

Hebt u de Heere verkozen tot uw Deel en erfenis, o, hoe vaak zult u juist dan niets zien van de vervulling van Zijn beloften! Heb de Heere Christus gekozen tot uw Koning voor tijd en eeuwigheid, en ... spoedig komt u alleen te staan onder louter anti-christenen. Dat is de oorzaak van de benauwdheid en verdrukking van des Heeren volk! Moet een discipel des Heeren dan vrezen? Nee! Zeker niet! Want de Heere Zelf heeft immers gezegd: *Ziet! Ik ben*

met ulieden alle de dagen tot aan de voleinding der wereld (Matthéüs 28: 20). Heil ons dus, dat deze grote God en Koning Zich over ons, Zijn zwakken en ellendigen, ontfermt. Ging Hij niet vooraan op Zijn wit paard, met het zwaard Zijns Woords in Zijn mond, wij zouden nog allen afvallen. Want hoe gaat het vaak?

Als wij onze Catechismus ter hand nemen en dáár lezen, dat alles, alles, geluk en ongeluk, van Zijn vaderlijke hand komt, (Zondag 10) ... en daar ligt de teergeliefde man of vrouw dood neer, het vermogen is verdwenen en een broodwinning heeft men niet, o, hoe bekommerd, hoe vol angsten en zorgen in het hart dan. O, hoe wordt men van alle zijden bedroefd en beangstigd als men God en Zijn Woord voor waar houdt. Alle duivelen vallen dan over zo'n arm mens heen, de gehele macht van de zichtbare staat dreigend en schrikverwekkend voor het door tranen verduisterde zielsoog en de machtige strijdwegens der wereld rollen op ons aan! Het is maar slag op slag en stoot op stoot!

En toch heeft men het ganse woord des Heeren voor zich met al zijn beloften. O, hoe vaak heeft men het beleefd en ervaren, dat God helpt, dat God genadig is! Duizendmaal reeds heeft de duivel getracht de Boom des levens, waarin het leven van mijn ziel is, voor mij omver te halen en duizendmaal heeft de hemelse hovenier die Boom weer bevestigd en vastgezet en toch komt altijd weer diezelfde angst en vertwijfeling in het hart op. Ja, men wordt er als het ware door overstelpt en ziet nergens uitkomst meer. Daaruit kunt u zien wat voor arme mensen wij zijn. Geen mens kan uit eigen kracht geloven wat de Heere zegt, niemand kan uit eigen kracht leven bij hetgeen uit des Heeren mond is uitgegaan. Niemand kan de zielsvijand trotseren, de kracht daartoe is in ons, arme Adamskinderen, niet voorhanden. Wij ontmoeten in de wereld overal en op elk gebied sterke en geweldige helden; onze dierbare Heere en *Zaligmaker vond geen helden, maar Hij Zelf is de Held waarvan wij in Psalm 45 zingen:*

Gord, gord, o Held, Uw zwaard aan Uwe zijde.

En, als onze sterke God, *wijkt Hij nimmermeer van ons met Zijn Godheid, Majesteit, genade en Geest*. Hij is het, die de ogen der Zijnen opent, zodat zij Zijn macht en barmhartigheid leren verstaan. Dan scheppen zij weer opnieuw adem, de steen die loodzwaar op de borst en het hart lag, wordt afgewenteld en zij voelen zich in Hem geborgen.

"Ik meende toch, dat er vele geloofshelden geweest zijn, bijvoorbeeld die gehele reeks van geloofshelden waar de apostel Paulus van spreekt in het elfde hoofdstuk van de brief aan de Hebreëën!"

Dat waren echter ook alleen mensen, die hun troost hadden in de heerlijke waarheid, dat de wereld overwonnen is. De grote, wonderdoende koning David, die als een held boven velen staat, in de geschiedenis, roept het vol angst en beven uit: *nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen*. Van de grote apostel Paulus, die onbevreesd getuigde voor koningen en groten der aarde, en Joden noch heidenen ontzag, wordt gezegd, dat, toen hij te Rome op de Appiusmarkt en de drie Tabernen de broeders ontmoette, *hij God dankte en moed greep*. Het hart was hem dus bijna ontzonken.

Wat zal ik nu nog meer zeggen? Wie is het, die hier spreekt? Het is onze barmhartige Hogepriester, die Zelf ook deze angst gesmaakt heeft in de dagen Zijns vleses. In Gethsémané heeft Hij geworsteld met de dood. Wij lezen van Hem in de 22ste Psalm hoe Hij uitroept: *Zo wees niet ver van Mij, want benauwdheid is nabij. Want er is geen helper* (Ps. 22: 12).

Hij kent deze angst. Want Hij heeft die Zelf in de hoogste mate ondervonden toen de gehele macht der duisternis op Hem losstormde. Hij hield Zich aan Zijn God, maar het is onze zonde, dat wij dat in nood niet doen. Alles wat zichtbaar is, kunnen wij spoedig geloven. Hebben wij zichtbare bescherming, zichtbare hulp, dan kunnen wij wel geloven en hebben wij geen angst. Waarom zou de mens vrezen voor de toekomst als hij het zwart op wit voor zich heeft: zo en zoveel hebt u te ontvangen. Dat wij dus angst hebben in onzekerheid en duisternis, dat is onze

zonde. Wij zetten op alles ons vertrouwen, op mensen, die heden groot en morgen dood zijn, op zichtbare macht en rijkdom, maar het is ons onmogelijk uit eigen kracht te geloven in de onzichtbare God en voor vast en waarachtig te houden het woord, dat uit Zijn mond is gegaan. Wij hebben ons door onze zonden zelf van de kracht en de bekwaamheid daartoe beroofd.

Dat was de zonde van Adam. Hoe is die zonde verzoend? Toen onze dierbare Heere en Zaligmaker ons ellendig vlees en bloed had aangenomen, heeft Hij om onzentwil verzocht willen worden gelijk als wij. Om onzentwil wilde Hij zulke angst en nood smaken en heeft die ook gesmaakt, maar Hij heeft te midden van dat alles het eeuwige woord vastgehouden en gesproken: *Vader! Uw wil geschiede!* En of de dood Hem ook tot op het gebeente deed sidderen en beven, heeft Hij nochtans vastgehouden en geworsteld, zodat het bloedige zweet Hem uit de aderen perste. Daarom weet Hij het ook, hoe groot en zwaar de angst is, die Zijn helden moeten uitstaan. Want Hij heeft het Zelf ervaren, voor hen ervaren en dat roept Hij ons toe te midden van de heetste strijd. Waarom roept Hij ons dat toe?

Opdat wij zouden weten en verstaan, dat Hij van onze strijd af weet; dat onze angst en benauwdheid Hem niet onbekend, Hem niet verborgen zijn. Ja, Hij kent het vertwijfelen, het jagen van het heen en weer gedreven hart wel. Hij kent de machteloosheid wel van degenen, die niets anders op het oog hebben dan Zijn wil, Zijn gebod, Zijn Woord!

Wat is het toch een verschrikkelijke zonde niet te vertrouwen op de levende God, Hem niet voor waarachtig en getrouw te houden en zich de hemelse, de eeuwige schat altijd weer uit de handen te laten slaan! Welk een zonde is het, dat wij de Almacht der genade altijd weer vergeten! Maar heil ons! Nu Hij verzocht is geweest, dan kan Hij ook onze zwakheid te hulp komen. Het moet met ons door de hel heen om veilig in de hemel te landen. Alle zwakheden, die ons aankleven, Hij heeft ze gekend, alle angsten en noden, die ons benauwen, Hij heeft ze gesmaakt en nu spreekt Hij tot ons: ***Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mijn vrede zou hebben.***

3. Het doel, waarmee de Heere Jezus deze woorden uitspreekt.

Hij is groter dan de wereld, Hij heeft in Zijn kleinste vinger meer macht dan alle duivelen samen bezitten. Hij is de koning der koningen en de Heere der heren. Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Wat is dat dan voor een vrede, die Zijn jongeren in Hem zouden hebben? Hij heeft gezegd: *vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u* (Joh. 14: 27). Wat is dat dan voor een vrede, die de Heere Jezus geeft? Het is de vrede met God, waarvan de Apostel Paulus schrijft in Romeinen 5: 1: “Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus.”

Mijn geliefden, laat ons dan de duivel maar gelijk geven. Want gelijk wil hij toch altijd hebben en helaas, maar al te vaak heeft hij gelijk als hij tegen ons optreedt. De wereld heeft ook gelijk in haar eigen ogen en zij wil het laatste woord behouden. Dat wilde zij ook, toen de Heere Christus van het kruis genomen en in het graf gelegd was. Toen sprak zij tot Pilatus: “Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de Overpriesters en de Farizeeën tot Pilatus, zeggende: Heer! Wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: “Na drie dagen zal Ik opstaan.” Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot de derde dag toe, opdat Zijn discipelen misschien niet komen bij nacht en Hem stelen, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de doden.” (Matthéüs 27: 63, 64).

Zie, toen wilde de wereld ook het laatste woord hebben tegenover God. En de arme kinderen, die aan God hangen, verstaan zich niet op twistgedingen en kunnen zichzelf niet vrij pleiten waar de duivelen hen zo aanklagen en verdoemen. Wie zal hun recht handhaven?

Er is geen vrede in de wereld, en terecht spreekt de Heere in Jesaja 57: 21: *De goddelozen hebben geen vrede!* Zij geven huichelachtig voor, vrede te bezitten, maar dat zij geen vrede hebben, dat zal wel openbaar worden als hun laatste uur nadert. Waar is echter vrede te zoeken en te vinden, die zoete vrede, die alle onstuimige golven en baren des harten tot rust weet te brengen? Alleen bij en in Jezus Christus, onze Heere! Laat ons daarom al onze bekommernissen op Hem werpen, alles, alles bij Hem zoeken en daar zullen wij het ook vinden. Want een goed geweten tot God hebben wij alleen door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Waar nu het geweten de arme mens veroordeelt, daar is God groter dan ons hart en Hij weet alle dingen. Hij weet, waar het hart op uit is en wat het bij Hem zoekt. De vrede in Hem is geen zichtbare vrede in de dingen van deze wereld, maar een vrede, om tegen duivel en dood, het vrijmoedig uit te spreken: *dood! Waar is uw prikkel? Hel! Waar is uw overwinning?*

Ja, de vrede Gods is het, waardoor men de dood waarlijk in het oog kunt zien als de engelen Gods komen om de arme Lazarus te dragen naar de eeuwige heerlijkheid. Het is een vrede, die ons leert zingen: "Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën. Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren door derzelve verheffing! Sela! De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten" (Psalm 46: 3-5).

"Deze dingen", zegt de Heere, "heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen."

Ik, de Heere heb het gesproken en zo blijft het vast en goed verzekerd en verzegeld staan. Dit alles heeft de Heere ons medegedeeld, opdat wij waarachtige vrede in Hem zouden hebben en Zijn Woord, Zijn Koninklijk Woord in het hart zouden hebben en daarop vertrouwen voor tijd en eeuwigheid. Waar Hij met Zijn genade tot ons komt, hebben wij altijd weer vrede, al ontwijkt die ook weer. Want, als de angst opnieuw opkomt, dan verdwijnt de geschonken vrede ook weer spoedig uit het hart. De duivel is er altijd op uit, de vrede tussen de Heere en de ziel te verstoren en weg te nemen. Hij is een echte onruststoker, maar de Heere weet toch Zijn Goddelijke vrede te handhaven.

"Deze dingen heb Ik tot u gesproken". Ik, de Koning en Heere, heb het gezegd opdat Mijn woord ook vrucht drage. Uit het woord des Heeren treedt die vrede tevoorschijn, daardoor spreekt Hij tot de ziel. Want Hijzelf is het ongeschapen Woord, dat hemel en aarde schiep, door Zijn Geest met één uitspraak van Zijn mond. Deze verborgen kracht Gods is het, die Zijn woord in het verborgen weet te handhaven, zodat door het woord en de Geest des Heeren, de vrede in de ziel blijft, zodat er in het binnenste een wachten is op de Heere, een toevlucht nemen tot Hem en Zijn beloften. Als de angst opkomt, is er eerst niets dan vertwijfeling en nood, als niets te zien is dan een zekere ondergang, maar juist dan wil Hij heersen met Zijn vrede, zodat wij rustig en bedaard blijven met de open afgrond tussen ons en ook dáár op Zijn beloften blijven hopen. Zijn belofte zou geen werkelijkheid voor ons blijven, ons niet kunnen staande houden in de diepste duisternis, zonder de moed- en krachtgevende versterking van Zijn Goddelijk Woord. Daarvan bedient de Heilige Geest Zich om ons de zware last van zorgen en lasten te ontnemen die op het hart, op het arme, aangevochten hart, ligt, zodat wij er eindelijk toe komen, al onze bezwaren in des Heeren hand te leggen.

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, zegt de Heere, en dat "Ik" des Heeren moeten wij zeer hoog schatten en in aanzien houden. Want dat is nog een geheel ander "Ik" dan dat van alle mensen samen. Het is ons, arme zondaren eigen, ons vrees en schrik te laten aanjagen door deze of gene uitspraak van machtige mensen en ons daardoor in de engte te laten drijven. Het staat niet in des mensen kracht, in het heetst van de inwendige of uitwendige strijd, vast te blijven staan en te volharden. Is echter de liefde Gods in het hart uitgestort door de Heilige

Geest, dan begint dat "Ik" des Heeren weer in hetzelfde hart te leven. En er zal daarin op de diepste grond van het gemoed een toevlucht nemen tot de Heere aanwezig zijn, ook waar men beeft en siddert voor mensen. Dan vergeet men langzamerhand wat de huichelaar, de wereldling, hij die hier op aarde een grote rol begeert te spelen en een groot woord te voeren, gezegd heeft in zijn hoogmoed en inbeeldingen des harten, dan vraagt men niet meer naar mensen, maar alleen naar de levende God. Dan vraagt men er niet langer naar, wat mensen spreken van "dood" of "niet dood", van "verdoemd zijn" of "opgenomen worden in heerlijkheid", maar men weet, al kwam er ook een zondvloed op ons af, "dat de Heere in de hoogte geweldiger is dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren der zee." (Psalm 93: 4). Dan leren wij, al verheffen de rivieren haar bruisen, het oog vestigen op Hem, die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden heeft gewassen in Zijn bloed. Dan laat men al het zichtbare varen en men klemt zich vast aan Hem, de onzichtbare God.

Waar de Heere ons waarachtig met Zijn vrije en soevereine genade begenadigd heeft en begenadigt, daar doet Hij de vrede, de hemelse vrede, waarmee Hij de harten weet te vertroosten en te versterken, altijd weer voor ons opdagen, hoewel die voor altijd van ons geweken scheen te zijn. Want zo goed Zijn beloften van leven en vrede vervuld worden, zo goed zal ook dat andere woord: *in de wereld zult u verdrukking hebben*, door het gehele Israël Gods waarheid worden bevonden. Komen echter verdrukking en angst over ons, dan is de zielsvrede weg. Want niemand verstaat het beter dan de duivel, die altijd weer te verstoren, en allerlei onrust te verwekken, maar de Heere weet nochtans Zijn vrede wel te handhaven. *"Deze dingen heb ik tot u gesproken"*, zo luidt Zijn woord, en deze woorden heeft de Heere gesproken, niet opdat zij ledig tot Hem zouden wederkeren, maar opdat zij vruchten zouden dragen in de harten der Zijnen. Van het Woord gaat alles uit, en de Heere Christus Zelf is het ongeschapen Woord, dat hemel en aarde schiep, en nog altijd deze wonderbare, verborgen macht uitoefent door de adem Zijnsmonds, door Zijn Geest, waardoor Zijn Woord stand houdt, en door dat Woord blijft de Goddelijke vrede in de diepten des harten, zodat men tegen alles in, de toevlucht blijft nemen tot de beloften van de levende God, en daarop blijft hopen te midden van nood en ellende.

Als nood en verdrukking over ons komen, is er niets bij ons dan angst en bange vrees, maar juist daar, waar wij niets zien dan dood en ondergang, dáár wil Hij heersen met Zijn lieflijke vrede, zodat wij rustig en kalm blijven, ook daar, waar wij een open afgrond voor ons zien en nochtans op Zijn belofte blijven hopen. Zijn belofte zou niet in ons hart blijven leven, indien Hij ons niet in het verborgene droeg op Zijn vaderarmen, door Zijn dierbaar woord, waardoor Hij ons onze zorgen en angsten afneemt, zodat wij er eindelijk tot gebracht worden, onze gehele zaak te stellen in de hand van de Almachtige.

"Dit heb Ik tot u gesproken opdat u in Mij vrede zoudt hebben." Op dit "Ik" des Heeren moeten wij het oog vestigen, en het zeer hoog achten. Want hoever is Hij niet verheven boven alle andere mensen samen! Wij zijn zeker in ons zelf niets dan zwakheid, wij sidderen en beven voor het woord des mensen, wiens adem in zijn neus is, wij kruipen spoedig in onze schulp. Want het ontbreekt ons van nature geheel en al aan kracht, om aan Gods Woord vast te houden, en der wereld dappere tegenstand te bieden.

Waar echter de liefde Gods in het hart uitgestort is door de Heilige Geest, daar leeft in het hart alleen de vrees van des Heeren Naam, en al siddert en beeft men dan ook voor mensen, nochtans heeft men de Heere tot zijn toevlucht en sterke toren in de ure der benauwdheid. Dan verdwijnt en vervliegt als rook, wat een kind dezer wereld, wat een huichelaar, al is hij nog zo groot en machtig hier op aarde, wat deze of gene gezegd heeft. Men vraagt niet meer naar de mening of het oordeel van mensen, maar naar de wil van de levende God. Dan houdt men op er zich over te bekommeren of mensen ons voor dood of levend, voor welgelukzalig of

rampzalig houden, maar men weet, dat al brak er een zondvloed over ons los, de Heere in de hemel op Zijn troon is gezeten, en vandaar alle stormen en watervloeden beheerst en beteugelt.

Daarom slaan wij te midden der benauwdheid en verdrukking het oog naar boven op Hem, die ons heeft liefgehad, laten het zichtbare varen, en klemmen ons op hoop tegen hoop vast aan Hem, de levende God.

Ook voor U, o arme aangevochten ziel! Dit woord is voor u gesproken. Want dit is immers altijd de bange vraag des harten: is het wel voor mij? "Mag ik, arme zondaar of zondares, mij wel rekenen tot dat volk, dat Hij beloofd heeft door alle verdrukkingen heen te brengen, en dat Hij ook werkelijk door alles heen leidt? Ach, bij mij is niets dan dwaasheid, verkeerdheid en zonde, mag ik wel voor waar houden, dat des Heeren woord ook mij geldt?" Vraag u zelf af, o ziel! of de angst, die u gevoelt, angst is van wege uw zonden, dus angst om der gerechtigheid wil, omdat u niet zijt en niet doet, wat God u gebiedt! En zo u dit met ja beantwoordt, wendt u dan tot onze Heiland, vertel Hem al uw ziekten en zielskwalen, en gij zult in Hem de beste geneesheer hebben; klaag Hem uw zwakheid en onmacht, en gij zult ondervinden, dat Hij een Koning is vol mogendheid en sterkte. Wanneer de stormen van angst en verdrukking opsteken, dan is het "mijn" spoedig uit de hand geslagen. Want wij durven ons gewoonlijk de heilsgoederen des Heeren alleen toeëigenen, als nood en verdrukking ver van ons zijn. Is echter de nood daar - ach, de storm behoeft niet eens zó hevig te zijn - dan roepen wij spoedig: *Mijn God, mijn God! Waarom hebt Gij mij verlaten?* En daarbij siddert het hart, en wij kunnen niet vasthouden, dat God ook onze God en ons genadig is!

En toch welk een tegenstrijdigheid is dat! Want heeft Hij mij voor altijd verlaten, dan is Hij mijn God niet, en is Hij mijn God, dan wil en zal Hij mij ook niet verlaten in alle eeuwigheid! Maar het is juist deze tegenstrijdigheid, die schijnbare tegenspraak, die het hart zo onstuimig heen en weer drijft. Want het "mijn", dat op de bodem des harten begraven ligt, wordt door de storm van nood en aanvechtingen uit de hand geslagen, duivel en wereld staan torenhoog voor ons, en wij zien niets dan ondergang en dood.

Wij, die midden in het zichtbare leven geboren zijn en leven, kunnen van nature niets anders dan op het zichtbare zien, en als de Heere niet toeschiet, dreigt ons hart elk ogenblik te bezwijken, en ondervinden wij elk ogenblik de waarheid van het woord: *in de wereld zult gij verdrukking hebben.*

Ook voor u heeft de Heiland dit gezegd, u, die in uw druk meent te vergaan. Het bange, aangevochten hart vraagt immers voortdurend: is het ook wel voor mij? Mag ik, ellendige en verdoemeniswaardige zondaar, mij wel rekenen onder diegenen, voor wie Hij de wereld heeft overwonnen en die Hij beloofd heeft door alle verdrukkingen heen te leiden? Bij mij is niets dan zonde, verkeerdheid aan alle zijden. Mag ik geloven, dat dit woord uit Joh. 16: *Deze dingen heb Ik tot u gesproken*, enz. ook voor mij geldt?

Vraag uzelf eerst eens af: waar is het mij om te doen? Is het mij om gerechtigheid te doen? Is het er u om te doen om in des Heeren weg en in des Heeren vreze te handelen? Hierin te volharden tot het einde toe? Zo ja, neem dan toch de toevlucht tot de Heere, tot de grote God en Zaligmaker daar boven! Meldt u bij Hem aan als doodziek, dan zult u in Hem zeker uw hemelse Medicijnmeester vinden. Beken, dat u zwak en onmachtig bent, dan zult u in Hem vinden de God der sterkte en kracht.

Ach, waar werkelijk angst en verdrukking aanwezig zijn, daar is het "mijn God" zeggen, ons spoedig uit de hand geslagen. Maar als er geen angst en verdrukking is, dan zijn wij spoedig klaar en dan schijnt het haast een dwaasheid, of tenminste een bekrompenheid niet vast te kunnen geloven, dat God onze God is. Verheffen zich echter de golven en baren van vervolging en angst - och, zij behoeven niet eens zo hevig te zijn - dan menen wij al spoedig

dat God ons heeft verlaten. O, hoe onstuimig wordt dan het hart niet heen en weer gedreven en het wil mij niet meer van de lippen, dat de Heere ook mijn God en mij genadig is. Welk een tegenspraak is dat toch! Heeft Hij mij werkelijk verlaten, dan kan ik Hem onmogelijk *mijn God* noemen, is Hij echter mijn God, dan kan en dan zal Hij zeker mij in der eeuwigheid niet verlaten.

Maar juist deze tegenspraak is er oorzaak van, dat het arme hart zo benauwd en verschrikt is. Het *mijn God!* zeggen heeft men op de bodem van zijn hart maar voor het ogenblik is het ons uit de hand geslagen, wereld en duivel verheffen zich en wij zien niets dan ondergang voor onze ogen. Wij arme mensen, geplaatst te midden van het zichtbare, kunnen niet anders, dan op het zichtbare zien en telkens verliezen wij de moed en de Zon der Gerechtigheid hult Zich voor ons zielsoog in duistere wolken. Ja, het blijft er maar bij: *in de wereld zult gij verdrukking hebben*, en dat weet niemand beter dan de Heere Zelf. Omdat Hij dit weet, blijft Hij niet bij angst en verdrukking der Zijnen staan. Want Hij laat er een heerlijk "maar" op volgen: ***maar, hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.***

Zo weet Hij Zijn arm volk te vertroosten met het "nochtans" van het geloof. Duivel, dood en wereld weten voortdurend aan des Heeren beloften een moed- en troostgevend "maar" toe te voegen. Doch de Heere verstaat het ook koninklijk, hun tegenwerpingen, hun hoogmoed te doen wegzinken voor het "maar" dat van Zijn lippen vloeit. Hij spreekt zo vriendelijk tot de Zijnen, nadat Hij hun angst en verdrukking voorzegt had: *maar hebt goede moed*, enz.

Dat wil zeggen: *wees niet treurig, wees niet zo angstig en verschrokken, uw hart worde niet ontroerd, maar hebt goede moed.* De vorst der duisternis is er voortdurend op uit ons te kwellen en in de engte te drijven! Maar de Heere Jezus is de Bornput van alle heil en zaligheid, Hij wil ons vrolijk en opgeruimd maken, zodat wij Hem loven en prijzen. Wanneer? Juist te midden van angst en verdrukking.

Zo spreekt de Heere: *Ik heb de wereld overwonnen!* Hoort u het, geliefden! Zowaar de Heere leeft, wij hebben gewonnen spel. De verdrukking kan niet ontbreken op de weg naar de hemel, smaad en kruis evenmin. Doch de waarheid van des Heeren "woord": *maar hebt goede moed! Ik heb de wereld overwonnen*, zal evenmin ontbreken. Hoe heeft Hij de wereld overwonnen? Hij heeft al Zijn armen en ellendigen opgenomen in Zichzelf. Hij heeft allen, die tot Hem de toevlucht nemen, goed geborgen in Hem, allen, die opgeschreven staan in Zijn Naam, die niets vuriger wensen dan in Hem te blijven, die hen gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed. Hij is hun Hogepriester en Hij heeft hen Zich tot een buit veroverd uit de wereld, Hij heeft de gevangenen gevangen genomen en zij, die gebonden zaten in een land van schaduwen des doods, staan daar als een wonderteken, als wondertekenen Gods des Allerhoogsten. Hij heeft hen gekocht uit de wereld tot Zijn eigendom en Hij heeft getuigenis afgelegd van God de Vader, van de Onzichtbare, van de waarheid en de gerechtigheid Gods. Hij is opgevaren ten hemel, Zijn woord hier beneden latende en door Zijn woord heeft Hij de wereld geoordeeld en overwonnen.

Al wie Hem niet toebehoort, is verdoemd, al wie niet aan Zijn voeten komt, al wie zich niet van hart tot Hem bekeert, is voor eeuwig verdoemd en verloren. In hem noch op aarde geldt iets anders dan wat Hij gesproken heeft. Zijn Koninklijke wet, Zijn Koninklijke Naam, Zijn waarheid en gerechtigheid, die gelden alleen. Geen schepsel kan zich roeren of bewegen, geen tong vermag een woord uit te spreken zonder Hem. Hij alleen is Koning en Heere, Zijn troon staat vast en Zijn waarheid wankelt niet. Hij handhaaft de rechten van Zijn Koninkrijk, de voorrechten, die Hij voor de Zijnen verworven heeft, en hen uitdeelt, en Hij vervult hun ten goede al Zijn beloften. Aan het kruis en toen Hij Zich zette ter rechterhand des Vaders, heeft Hij de gehele wereld de mond gestopt. Maar Hij Zelf heeft Zich de mond niet laten stoppen,

maar heeft het uitgesproken: “Van U zal Mijn lof zijn in een grote gemeente, Ik zal Mijn geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vrezen” (Psalm 22: 26).

O, het kan de wereld wel eens gelukken voor een tijd een arme profeet de mond te stoppen, zoals Jeremia het moest ondervinden, maar later mocht hij toch weer vrijmoedig optreden en Gods waarheid verkondigen. Maar de Heere Jezus heeft nooit opgehouden, Gods waarheid en gerechtigheid tot heil des volks voor te houden en te verkondigen en daaraan hebben wij het te danken dat het nu geldt:

*Gods woord zij zullen laten staan,
En geen dank daarvoor krijgen!*

Gods getuigenis, al wordt het ook maar gepredikt in een vergeten hoek, trekt door met macht en geweld, met donder en bliksemstralen. Het is niet weg te ruimen en het stopt voortdurend de mond der wereld. Want alles, wat Gods waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt, heeft nooit een goed geweten. Is er nu misschien een kind van God dat geen goed geweten heeft: dat het met zijn zonde en ongerechtigheid, met zijn bevuilde geweten kome tot de Heere, Hem alles belijde en om genade en ontferming smeke en zich van ganser hart buige onder des Heeren wet. Zo spreekt de Heere: *hebt goede moed! Ik heb de wereld overwonnen.*

Dat zouden wij niet vermogen met onze kracht. Want “*met onze macht is niets gedaan, wij zijn welhaast verloren*” (Luther). Welgelukzalig echter die uitspreekt: “Mijn Heere en Mijn Koning! Ik vermag niets, maar help U mij!”

Hij zal zeker het antwoord vernemen: *hebt goede moed! Ik heb de wereld overwonnen.* O, dan vermogen ook zonde en wereld niets tegen ons. Want de Heere alleen is God en Koning!

De Heere zegt echter: *hebt goede moed*, omdat Hij weet, hoe diep Zijn arm volk dikwijls in de angst en verdrukking is verzonken, hoe zij de moed kunnen verliezen. Maar Zijn mond, Zijn Geest brengt het onmogelijke tot stand. En dat Hij dat doet, daarvan zijn zovelen onder ons ook getuigen, wier enig deel in deze wereld, jarenlang niets anders was, dan ellende en verdrukking, totdat de lieflijke stem van het Evangelie komt: *hebt goede moed! Ik heb de wereld overwonnen.*

Zo zijn wij overwinnaars, ook als wij onder liggen. Want Hij laat de Zijnen niet in de hand en onder de heerschappij van de goddelozen. Hij geeft ze nooit prijs, maar beschut en beschermt ze door Zijn sterke arm. Wel gaat de weg door angst en verdrukking heen en allen, die in het rijk Gods komen, zullen door velerlei verdrukkingen heen moeten gaan, maar juist zo zal ons geloof een welbeproefd geloof worden. Ja, het moet door nood en angst heen, opdat wij het zouden ervaren, welke goede, getrouwe en machtige Koning wij hebben. Zo moeten wij bij bevinding leren, dat God leeft om Zijn woord te handhaven en het leren inzien, dat des Heeren woord werkelijk het woord des Heeren is. Zo zullen wij het leren begrijpen, wat de Heere bij Jeremia zegt: “Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt” (Jeremia 17: 5). Dat moet alles ondervonden en beleefd worden.

Maar midden in de angst en droefheid weet de Heere het ons lieflijk toe te fluisteren: ‘Ik ben uw heil alleen, houdt op met wenen, heb goede moed, God zorgt, Hij zal alles wel maken.’ Zo spreekt onze grote God en Zaligmaker, opdat allen wier deel de Heere is, moed zouden vatten en het ondervinden: Ja, zo is het met de zaak gelegen. Alles, wat in de wereld geschiedt, is als een groot weefgetouw en de Heere houdt de weefspoel daarvan in handen. Hij laat de angst opkomen, als het Hem goeddunkt, en zelfs de duivel vermag niets uit te richten dan onder Zijn toelating, zoals het eerste hoofdstuk van het boek Job ons leert.

Daarentegen zullen allen, die tegen des Heeren waachtig volk, dat Hij Zich gekocht heeft, samenspannen, het ondervinden, *dat het alle instrument, dat tegen dat volk bereid wordt, niet zal gelukken.* Ja, alleen daaraan, dat onze dierbare Heere en Zaligmaker de wereld heeft overwonnen, hebben wij het te danken, dat zo velen vrolijk en moedig zijn staande gebleven

in allerlei nood en gevaar en vrijmoedig tot de wereld konden spreken: "indien des Heeren Woord een leugen is, dan ben ik verloren, is het echter waar, dan, neem u in acht, wat u met mij doet."

De wereld heeft de ongerechtigheid lief. Maar de kinderen Gods haten de zonde van ganser hart en bestraffen de zonde allereerst in zichzelf en zij maken zich van hun zondige aard geen voorwendsels om hun zonden daarmee te verontschuldigen. Zij weten, dat zij in zichzelf goddelozen zijn, maar zij weten ook, dat de Heere Jezus Christus is hun Verlosser, die hen verlost heeft en gekocht met Zijn dierbaar bloed. Dat vinden wij bij hen allen, waar wij ook de Heilige Schrift opslaan en zij allen hebben betuigd, dat het alleen de Heere Jezus Christus is, die de wereld heeft overwonnen. De woorden, de beloften van de Heere moeten echter in onze harten komen en daarin leven opdat wij goede moed zouden hebben en het vertrouwen van onze harten leren stellen op Hem alleen. Want de gehele wereld is niets dan ijdelheid en alles wat mensen zeggen, geldt niet, maar alleen wat de Heere spreekt, dat geldt.

Waarmee de mensen ook mogen dreigen, wij behoeven daarom niet te vrezen en wat mensen ons beloven, daarop mogen wij ons niet verlaten, de Heere alleen houdt woord en trouw en vervult, dat wat Hij beloofd en verkondigd heeft. Ja, Hij is een ware Vriend, Hij verlaat ons nooit en nimmer, maar Hij gaat met ons mede door alle angst en verdrukking en ten laatste ook door de dood heen.

Daarvan getuigde Abraham bij de koning Abimelech, die de rechtvaardige wilde spelen en tot Abraham allerlei vriendelijke, huichelachtige woorden sprak, maar hem toch deed verstaan, dat hij hem voor een rustverstoorder hield, voor een gevaarlijk mens, die hem daarom verzocht, hem toch geen leed aan te doen. Ja, hem hierop zelfs een eed deed afleggen.

Daarvan wist ook Izaäk te spreken en Jacob, in welke angst kwam die niet! Laban zat hem op de hielen en beschuldigde hem van diefstal. Hij weet Jacob voor te stellen als een kwelgeest voor zijn eigen vrouwen, als een onrechtvaardig man, die vreemd goed aan zich had getrokken. Bij de opgerichte steenhoop moest hij Laban zweren, dat hij nooit tot hem zou terugkeren. Jacob was dus niets meer dan een worm en Laban de rechtvaardige bij uitnemendheid, maar Laban trok naar huis zonder des Heeren woord, dat hij in Jacob had verstoten.

Daarna geraakt Jacob opnieuw in nood en aan het meer Jabbok ontmoet hij een Man in het holst van de nacht van Wie hij niet weet, of het God, de duivel of een engel is. Hij grijpt hem echter aan en voelt nu, dat het de kracht Gods is, die hij in de hand heeft. Hij weent en zucht en worstelt en spreekt: *ik laat U niet gaan, tenzij U mij zegent.*

In hoeveel angsten waren niet Mozes en Jozua en al die Richters? Maar uit hun aller geschiedenis blijkt het zonneklaar, dat zij te strijden hadden met een overwonnen wereld.

Wat zegt de apostel Johannes? *Ons geloof, zegt hij, is de overwinning, die de wereld overwint.* Wat hebben wij dus nodig, als de verdrukking aanwezig is en wij geen helper hebben? Als de zonde ons kwelt en overvalt, wat hebben wij nodig? Immers genade en geen recht! En omdat wij genade nodig hebben, zo moeten wij ook de Heere Christus hebben.

Daarom, laat ons tot Hem de toevlucht nemen en op niets anders acht slaan! Kan een soldaat daarnaar vragen in het heetst van de strijd, waar armen en benen blijven, waar het leven blijft als het leger de vijand tegemoet trekt of als hij op een moeilijke post geplaatst is? Moet hij niet blijven op de post, waar hij geplaatst werd om de vijand zoveel mogelijk afbreuk te doen? Waarop komt het dus weer aan? Wij moeten het wachtwoord niet vergeten, maar bij Gods Woord blijven. Laat vrij het zichtbare voor ons oog wegzinken; wat is er eigenlijk aan gelegen in dit ijdele leven?

Dat leven alleen is hoog te schatten, dat, hoewel het lichaam in de lijk-kist ligt, overgegaan is in het eeuwige leven! Men zal het steeds ondervinden: *de wereld is overwonnen.* Wij

behoeven de veldslag niet meer uit te vechten, wij hebben niets te doen dan bij Gods woord te volharden. Al vuurden ook alle duivelen op ons met hun helse batterijen, zij zullen ons toch niet kunnen treffen, zij schieten allen te hoog of te laag en als zij al hun kogels verschoten hebben, staan zij ieder in hun armoede en schande. Dan komt de Heere tot ons met Zijn erekroon en zegt: *‘Braaf gevochten, Mijn geliefd kind! Want u hebt uw vertrouwen gesteld op de woorden, die Ik tot u had gesproken.’*

Daar gaat de duivel op de vlucht, de Heere openbaart Zich en duidelijk treedt ons die waarheid tegemoet: *Ik, de Heere, heb de wereld overwonnen.*

Ik weet het nog goed, hoe sterk ik eens aangevochten werd, omdat God gezegd heeft: *gij kinderen, eert uw vader en uw moeder, opdat het u welga en u lang leeft op aarde.* En ziet! Een getrouwe dochter, die vader en moeder liefhad, was weggerukt in de bloei van haar leven. En alle duivelen waren erop uit, de aangevochten harten van allen die haar liefhadden, ook het mijne te vervullen met wanhoop en droefheid.¹ Maar daar deed de Heere mij enige kostelijke uitspraken vinden in het Boek der Wijsheid, dat, hoewel tot de Apocriefe boeken behorende, en daardoor niet geschikt om als enig leerboek der Christelijke religie te beslissen, toch met veel troost en zegen door de gelovigen gelezen kan worden. (zie Art.6 onzer Ned. Belijdenis) Daar vond ik:

“Maar de rechtvaardige, indien hij vroeg komt te sterven, zal in de rust zijn. Want ouderdom is eerlijk, niet die van veel tijds is, noch die met een getal van jaren gemeten wordt. Maar wijsheid is des mensen het rechte grijze haar. En een onbevlekt leven is de rechte ouderdom. Die God behaagd heeft, is van Hem bemind geweest en, levende onder de zondaren, werd hij weggenomen. Hij werd weggerukt, opdat de boosheid zijn verstand niet zou verouderen of list zijn ziel bedriegen. Want de betovering der boosheid verdonkert het goede, en overdrijving van de lust, keert een gemoed om, dat zonder kwaad is. Een weinig tijds volmaakt geworden zijnde, heeft hij lange tijden vervuld. Want zijn ziel was de Heere aangenaam. Daarom heeft Hij gehaast, hen uit het midden der boosheid weg te nemen. Doch de volken zien het en bedenken het niet en nemen hetzelfde niet in overlegging, dat genade en barmhartigheid is in Zijn heiligen en opzicht over Zijn uitverkorenen. De rechtvaardige, die gestorven is, veroordeelt de goddelozen, die leven. En de jeugd die haastelijk voleindigd is, de veeljarige ouderdom des onrechtvaardigen.” (Boek der Wijsheid Salomo’s, hoofdstuk 4: 7-16)

En o, welk een troost smaakte mijn ziel ook uit die welbekende woorden uit het zevende hoofdstuk der Openbaring vers 9-17: “Na deze zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natiën en geslachten, en volken en talen, staande voor de troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen en zij riepen met grote stem, zeggende: de zaligheid zij onze God, die op de troon zit en het Lam. En al de engelen stonden rondom de troon, en rondom de ouderlingen en de vier dieren, en vielen voor de troon neer op hun aangezicht, en aanbaden God, zeggende: Amen! De lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onze God in alle eeuwigheid! Amen!

En één uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed zijn met lange witte klederen, wie zijn zij en van waar zijn zij gekomen? En ik sprak tot Hem: Heere! gij weet het! En hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen. En zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. En Die op de troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet

¹ Onze schrijver denkt hier aan zijn eerste echtgenote, met wie hij slechts korte jaren verenigd was en die juist, toen hij op kerkelijk gebied het snoodst vervolgd werd, opgenomen werd in de eeuwige heerlijkheid. Red.)

meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen!”

14. Jezus over de beek Kidron

Mijn geliefden!

Wij zijn opnieuw in de plechtige weken, waarin wij het lijden en sterven van onze dierbare Heere en Zaligmaker Jezus Christus betrachten. Die, hoewel Hij sterk was, voor ons zwak heeft willen worden en in geen stuk Zichzelf zocht, maar alleen dat, wat de Vader behaagde. Zo willen wij dan heden beginnen met Johannes 18:1.

Jezus dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welke Hij ging, en Zijn discipelen.

Het Woord des Heeren Jezus Christus ...! Het komt, maar Zijn volk gaat in de smeltkroes. Jezus als de Eerste met het Woord, en Zijn discipelen achter Hem aan in de oven der ellende. Wanneer Hij in het rijk Zijner genade de zon belooft, dan wordt het nacht, wanneer Hij vrede en vreugde belooft, dan begint onrust, oorlog en droefheid; wanneer Hij Zijn volk met macht uitleiden wil uit de ijzeren oven, uit de tirannie van de Farao, en binnenleiden wil in het land der belofte, dan gaat het door de diepte der zee heen.

Jezus als de Eerste, Jezus medegaan, Jezus de Laatste. Hij laat ons niet alleen. Het gaat telkens anders dan wij het ons voorgesteld hebben.

Zingen wij met elkaar het heerlijke bruidslid, het Koningslied, Psalm 45, dan schijnt het wel uitwendige vreugde te zijn, maar daarin is een gang verborgen door het diepe dal der duisternis van de dood.

Jezus, dit gezegd hebbende ... - wie had gesproken? Jezus, en Jezus is een Redder, een Zaligmaker, een Wederbrenger van een verdorven zaak. Wat echter de Heere Jezus sprak, schijnt in de eerste plaats niet in overeenstemming met de waarheid geweest te zijn. Wat had Hij dan gesproken? "Gij hebt Hem macht gegeven over alle vlees (17, 2); Ik heb hun heerlijkheid gegeven, die u Mij gegeven hebt (vers 22); Ik heb hun Uw Naam geopenbaard (vers 6); Zij hebben bekend, dat u Mij gezonden hebt (vers 25); Zij hebben Uw woord bewaard" (vers 6). En wat geschiedt nu?

Toen Jezus dit gesproken had, schijnt de duivel gekomen te zijn en het ganse hogepriesterlijk gebed in de hel begraven te hebben.

Waar is de macht? Waar is de heerlijkheid? Waar is nu het erkennen van God en van Christus? Waar is nu het gebed en de verhoring daarvan? Het gaat in de dood, het gaat in een diepe duisternis, het gaat in de zwarte nacht. Geen heerlijkheid, maar smart, hoon en bespotting; geen vreugde, maar alleen treurigheid; geen hemel, maar een hel is aanwezig.

Waar is nu Gods waarheid, waar is nu de verhoring van het gebed? Het Woord van de Heere Jezus gaat in de smeltkroes; Hij als de Eerste, wij met Hem, - of wij zijn niet van Hem. Zijn wij van Hem, dan volgen wij het Lam, waar Het ook heengaat (Openbaring 14:4).

Zijn wij van Hem? Zeker: het Woord zullen zij laten staan. Maar voor vlees en bloed, maar voor het verstand ...! Voor dat, wat wij voor geloof houden en zoals wij menen, dat het komen moet, ... gaat het in het graf, gaat het in de dood, gaat het aan het kruis!

Ja, het komt alles, het komt! Maar waar God, waar Jezus Zijn woord vervult, daar geeft Hij Zich met Zijn woord in de macht der wereld, des duivels en der zonde, opdat deze zich aan Hem zouden te pletter lopen en te schande worden. Hij komt niet met het geklank van de bazuin, niet op een koninklijke wagen, niet met een zichtbare ijzeren scepter (Ps. 2: 9) om Zijn vijanden, de wereld te verpletteren. Nee, Hij laat hen staan, geeft hun de hoogste macht, Zichzelf geeft Hij in de grootste zwakheid, opdat het zo openbaar worde, waarin de grond der

zaak macht, eer, rechtvaardigheid en leven zij. Er is óf der wereld macht, pracht, heerlijkheid; óf Christus' kruis, nood, dood, tranen en verlatenheid.

Ja, u hebt wel honderd beloften, en slaat ze voor uzelf op, wil ze graag naar het vlees uitleggen, maar vergeet daarbij, dat het heet: *heden rood, morgen dood!* En dat de bruiloftsmaal niet hier beneden, maar Boven is. Bid, opdat, waar u in nood en verzoeking komt, u niet geërgerd wordt. (Matthéüs 26:41; 11:6). Jezus heeft het gesproken; en omdat Hij het gesproken heeft, zo mag Hij ook aan het kruis gehecht en in het graf bedolven zijn, toch: *het komt, het komt!*

Jezus dat gezegd hebbende, ging uit - en wat liet Hij achter Zich? De Hogepriester in zijn macht, de tempel in zijn pracht, Herodes op zijn koninklijke troon, Pilatus in het rechthuis; de stad van de grote koning.

"Dat" had Hem eens de duivel gezegd, "dat alles wil ik U geven, wanneer Gij, neervallende, mij aanbidt; wanneer U mij een plichtpleging maakt en het erkent, dat ik nochtans een groot, geweldig vorst ben!"

De Heere Jezus heeft het echter niet willen doen. Hij laat de Hogepriester Hogepriester zijn, Hij laat Pilatus en Herodes in de stad van de grote Koning, - Zijn stad, - alles laat Hij achter en gaat weg.

Is dit nu volgens de belofte: "Zie, uw Koning komt, o Sion?" Is dit volgens de belofte: "Gij zult zitten op de stoel van David?"

Joden en Joods-gezinde christenen dromen van een duizendjarig rijk, omdat zij het kruis van Christus schuwen. Zij zouden ook gezegd hebben: "Bent u de rechte Koning, dan weg met de Hogepriesters en Levieten, met Pilatus en Herodes!"

Maar nee, zo gaat het niet toe! David doodt Saul niet, toen hij bij hem in de spelonk was, slechts een slip van zijn mantel snijdt hij hem af, om te tonen, dat Sauls leven in zijn hand geweest is (1 Samuel 24:12). De Heere Jezus laat de stad van de grote Koning achter Zich, de gehele wereld, het zichtbare, alle glans en heerlijkheid laat Hij achter Zich en gaat uit.

Dierbare Heiland, wat doet U toch? U kunt immers met één slag, met één bliksemstraal allen doden! 'Ja, daartoe ben Ik niet gekomen, maar om te zoeken het verlorene, om dat leven te geven en aan alle wereld te openbaren, welke de rechtvaardigheid is, die voor God geldt, of de wereld dat gelooft of niet.' De weg van de Goddelijke overwinning is de laatste, het is een diepe, duistere uitgeholde weg, hij gaat door de diepten der zee en gaat door vuur.

Jezus gaat uit, met Zijn discipelen over de beek Kedron. Een beslissende gang. De beek Kedron is een beek van het gebergte, een stroom, die van het weer afhankelijk is, die ruisende vloeit als de stromen; inzonderheid in de winter schuimt en woedt. Daar zag de Heere Jezus het slijk en het bloed van de paaslammeren, dat door verborgen gangen uit de tempel in de beek Kedron vloeide.

Het opperhoofd van de Romeinse staat, die vóór Augustus regeerde, stond ook eens aan een beek of rivier, die de grens van het Romeinse rijk was. Zou hij over de rivier gaan, zo zou hij een rebel zijn en ervoor zorg moeten dragen, dat hij het gehele rijk innam en handhaafde, of hij had de dood verdiend en hem te wachten. De gehele toekomstige vorming van de wereldgeschiedenis hing ervan af, of de veldheer zijn voet nog één schrede verder plaatste en over de rivier ging of zich terugtrok. Had hij zich teruggetrokken, zo was hij geen opperheerser geworden en Augustus na hem geen keizer en alles, wat door hem verordend was, het zou anders gekomen zijn dan het gekomen is. Maar er was Eén, die de grote heerser beheerste, die dreef hem vooruit, zodat hij over de rivier ging en de gehele wereld ontving een andere vorm.

Zo - nee, niet geheel zo, maar anders, is deze gang van de Heere over de beek Kedron. "Kedron" heet de beek, die zwart en duister is. Want aan beide zijden staan steile rotswanden,

zodat er geen zonnestraal komen kan, zodat hier in de nacht donkerheid en duisternis heerst. De Heere laat het licht achter Zich, Hij laat de dag achter Zich, en kiest de nacht, de duisternis.

David wil Absalom, die heerst in Jeruzalem, niet verslaan, hij wil het volk niet verderven, hij wil zo 'n oorlog niet beginnen; hij is vader van Israël, vader van het rebellerende Israël.

Een Leeuw in kracht en macht, maar zo zachtmoedig in de liefde, om het verlorene te redden, kiest de Heere Jezus voor Zich de nacht en de duisternis en gaat over de beek Kedron, zoals eens David, toen hij vluchtte voor Absalom (2 Samuel 15:23).

Hoort u het, mijn geliefden, over welke beek Hij gegaan is? Hoort u het wat Hij achter Zich gelaten heeft? De ganse zichtbare heerlijkheid! En Hij richt Zijn schreden in de nacht der duisternis en des doods. Hij doet deze gang heel vrijwillig, niemand kon Hem hiertoe dwingen, Hij had het ook heel anders kunnen doen. Hij had immers alle macht in Zijn hand! Maar had Hij het anders gedaan, dan zou Hij toch wel heerlijkheid hier beneden gehad hebben, maar geen der verlorenen zou terecht zijn gekomen!

Wat zou het mij baten, al won ik de ganse wereld en toch schade leed aan mijn ziel! En wat is het met dit leven: binnen korte of lange tijd, is het graf; er en ik moet er in! En wat is het dan, wanneer ook het leven lang was en vol van droefheid, ellende, nood en lijden, vergeleken met de eeuwige heerlijkheid? Wat is deze korte tijd van lijden in vergelijking met de eeuwige vreugde? Dat is toch niet tegen elkaar af te wegen!

Dus Jezus gaat met Zijn discipelen over de beek Kedron, over de stroom der duisternis, daar de baren Gods ruisten. Van deze gang hangt alles af. Maakt de Heere het met de Zijnen ooit anders?

Maar de kinderen der wereld hebben het bij de duivel toch ook niet beter; dat moet men toch niet denken! Binnen korte of lange tijd grijpt hij ze met al hun omstandigheden en zaken toch aan en zij moeten ter hel varen.

Maar Jezus gaat met de Zijnen een weg der duisternis, daar wordt alles in een bundeltje gebonden, de ganse heerlijkheid Jeruzalems!: òf niet Zijn eigendom en na korte vreugde eeuwige pijn; òf toch Zijn eigendom en dan met Hem dezelfde weg gegaan, die Hij gaat. Dat leren wij uit de dagelijkse ervaring.

Waar de Koning heentrekt, daar trekken de soldaten ook mee, en gaat het door het slijk, door stof, door bloed heen. Daar kan men niet naar vragen; wat zouden dat voor soldaten zijn, die niet mee wilden. En de Koning Jezus, ach, die kan niets! O, die kan het wel, die kan u meer geven dan de gehele wereld u te geven vermag, maar Hij ontnemt u alles!

Wel, laat het Hem nemen! Wanneer ik bij de Koning Jezus ben, zo is geen treurigheid verschrikkelijk; Zijn zoete Naam weet tot vreugde te maken. Hij kan met Zijn troost alles goed maken en Hij is gelijk aan een goede vader, aan een goede moeder, wanneer die aan haar kind graag iets wil schenken, waarom zouden zij het niet doen? Maar eerst naar Hem gevraagd, welke weg het ook gaat - en zij volgen het Lam na, waar Het ook heengaat, door bezaaide en onbezaaide landen (Openb. 14:4).

De discipelen zijn hoog geëerd. Wij mogen toch anders met een grote Koning niet gaan wandelen. Dat mogen alleen zijn bijzondere vrienden, die kleedt hij in goud, opdat zij er heerlijk zouden uitzien. Maar met de Koning Jezus kan ook een bedelaar wandelen. En de discipelen smaken zoiets van Zijn rijk; het kruis is dus goed, wanneer het ook smart. *'Gaat U vooruit, Heere, houd mij vast en ik wil met U door het duistere dal!'*

Waarheen gaat het? Zij gaan in een hof. Om wat daar te doen? Appelen eten? Peren plukken? Vijgen van de boom schudden? O, nee!

Eens had de Heere aarde genomen en daaruit een mens geformeerd, had een levende adem in zijn neusgaten geblazen en de mens stond daar in het beeld Gods. Hij had hem in een hof geplaatst en de mens zag rondom zich heerlijke bomen met de kostelijkste vruchten, hij had de heerschappij over alle dieren, die hem omringden; koning was hij en vorst, voor wie zich ook de engelen neerbuigen moesten. - Verdwenen was de hof.

Nu gaat Jezus met Zijn discipelen opnieuw in een hof. Wat ervaren zij? De Heiland begon te beven en te sidderen en Hij, die de doden opgewekt had, spreekt: "Mijn ziel is geheel bedroefd, tot de dood toe; blijft hier en waakt met Mij!"

Wat deden de discipelen in de hof? Zij zijn zo vol treurigheid, dat zij allen in slaap vallen, ook Petrus kan niet achterblijven. Dan had toch Jezus alleen in de hof moeten gaan en de discipelen achterblijven?

O, hoe zou dan onze Hogepriester ons kunnen troosten? Kan ik dan wenen voor een mens die een stenen hart heeft? Een mens die geen begrip heeft van lijden? Kan ik van een mens verlangen, dat hij mij troost, wie nooit iets pijn doet? Moet hij niet hetzelfde lijden doorgemaakt hebben als ik? Moet hem niet ook een zwaard door de ziel gedrongen zijn, wanneer hij troosten wil? En niet alleen moet hij kennen wat ik lijd, maar hij moet het ook zelf met Gods Woord doorgemaakt hebben, om mij te kunnen zeggen: 'mijn geliefd kind, wij beiden steken in dezelfde zielsnood, maar zeker, toch komt Gods Woord en de verhoring van uw gebed.'

In zo'n hof gaat het nu ook met ons. Het paradijs is weg, wij kunnen het niet weer opbouwen. En al was dat het geval, wie zou het kunnen bewaren! Maar kijk rondom u en zie eens toe, of niet God u toch een paradijs gegeven heeft. Tel uw zonden, denk aan dood en graf, wat u elke dag ziet en bedenk dan, dat God uit louter goedertierenheid de een zó en de ander zoveel geeft.

U vertelt mij uw smart en lijden, uw zorgen, maar bedenk toch, wat u verdiend hebt en aanschouw dan de rijke, onverdiende goedertierenheid, die God aan u bewijst! Dan hebt u wel reden genoeg God dank te zeggen, dat Hij het zo maakt. Dan, dan is het ganse paradijs een zaak, u in het hart geworpen.

Ziet u echter alleen op uw smart, op uw nood, - weg is het paradijs en men heeft er geen oog en geen inzicht meer voor. Maar daar blijft de mens juist graag in zitten, laat zich door de duivel kwellen en geeft er geen acht op, dat de Heere Jezus met Zijn discipelen niet in het paradijs geweest is, maar in de hof Gethsémané.

Daar vergelijk dan de mens het korte lijden hier beneden met de eeuwige vreugde! Daar bedenke hij toch en trachte ernaar, dat hij eerst Hem hebbe, de getrouwe Heere en Heiland en het weten mag: *Hij zal het wèl maken*. Want Hij weet, hoe het in onze ziel ligt.

Wij moeten met Hem in de hof. Maar daar wacht immers niets op ons dan moeite, tranen, nood en zuchten!

Ja, dat wacht op ons! Maar Wie gaat er mee in de hof? *Jezus* gaat in de hof met Zijn discipelen.

Daar Hij nu Jezus heet en Jezus is, zo was het ganse paradijs, waarin Adam geweest is, niet zo heerlijk als deze treurige hof is! Er groeiden in het ganse oude paradijs niet zulke heerlijke vruchten als in deze hof, waar niets groeit dan op zijn hoogst acht oude olijfbomen. In deze hof moeten wij met de Heere. De Heere laadt op Zich, en laat op Zich komen al uw zonden.

In deze hof wordt u gebonden en in deze hof juist maakt Hij u vrij en los van de banden. En zie nu, wat voor vruchten der waarheid en der gerechtigheid in deze hof hoog opbloeien, wanneer wij verwaardigd worden met de Heere in de hof te gaan, en daar getuigen te zijn van Zijn bitter zielelijden. Er is geen lijden der ziel of Jezus is er, Die alles, alles goed maakt, goed gemaakt heeft en goed maken zal. Want Hij is getrouw en rechtvaardig. Amen!

15. Jezus in Gethsémané gevangen

Vooraf willen wij, geliefden, het 9e en 10e vers van de vierennegentigste Psalm samen lezen:

*Wie helpt mij tegen al die bozen?
Wie wederstaat die goddelozen?
Zo mij de Heer, mijn schild en loon,
Geen sterke bijstand had geboon;
Dan waar mijn leven haast verkort,
En ik bijna in 't graf gestort.*

*Wanneer ik zei: "mijn voeten glijden",
Toen hebt u mij gesterkt in 't lijden.
Wanneer mij 't afgepeinsde hart
Door al mijn denken werd verward,
En ik in druk schier was gestikt,
Toen heeft Uw troost mijn ziel verkwikt.*

De 94ste Psalm, geliefden, is een Psalm van onze Heere Jezus Christus, een Psalm uit Zijn inwendig leven. Als zo'n Psalm echter is hij ook in handen der gemeente gekomen, opdat de gemeente, uit hetgeen de Heere Jezus Christus geleden en gestreden heeft om harentwille, zou leren, deze Psalm hoog te achten. En die aan te heffen in de dagen van haar angst, nood en vervolging, om der gerechtigheid wil, als "geweld en list haar bestrijden", als de wateren van nood haar omgeven en zij in haar druk meent om te komen.

Ja, zij stem te midden van dit alles deze 94ste Psalm aan, in welke angst en verdrukking zij zich ook mag bevinden. Zij houdt het voor gewis en waarachtig, dat deze wateren haar nimmer en nooit zullen overstromen, omdat haar Zaligmaker, haar Goël, haar Borg in deze wateren gelegen heeft en zegevierend daaruit is omhoog gestegen, niet voor Zichzelf, maar voor haar en dat wel tot roem en verheerlijking van God de Vader.

Ik lees in de 94ste psalm o.a. in het 16de vers en verder tot vers 22: "Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners? Wie zal zich voor mij stellen tegen de werkers der ongerechtigheid? Ten ware dat de Heere mij een hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond! Als ik zeide, mijn voet wankelt, Uw goedertierenheid, o Heere, ondersteunde mij. Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroostingen mijn ziel verkwikt. Zou zich de stoel der schadelijkheden met u vergezelschappen - stoel der schadelijkheden betekent hier de valse priesterschaar, die zich verzet tegen de eeuwige God, gezalfde Hogepriester en eeuwige Koning - met de stoel der schadelijkheden, die moeite verdicht bij inzetting? - en het gehele woord des Heeren verwerpt-. Zij rotten zich samen tegen de ziel des rechtvaardigen en zij verdoemen onschuldig bloed. Doch de Heere is mij geweest tot een hoog Vertrek, en mijn God tot een Steenrots mijner toevlucht."

Dit alles, wat de gemeente Gods hier ondervond, zien wij in veel groter mate bij onze Heere Jezus Christus vervuld, als wij samen opslaan het Evangelie van Johannes 18: 1-9, waar wij lezen:

Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welke Hij ging, en Zijn discipelen. En Judas, die Hem verried, wist ook de plaats, dewijl Jezus daar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen. Judas dan, genomen

hebbende de bende krijgsknechten en enige dienaars van de overpriesters en Farizeeën, kwam daar met lantaarnen en fakkelen en wapenen.

Jezus dan, wetende alles, wat Hem overkomen zou, ging uit en zeide tot hen: Wien zoekt gij? Zij antwoordden Hem: Jezus, de Nazarener. Jezus zeide tot hen: Ik ben het! En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het, gingen zij achterwaarts en vielen ter aarde. Hij vroeg dan weder om: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus, de Nazarener!

Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben; indien gij dan Mij zoekt, zo laat deze heengaan. Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren.

Dus, "in de nacht" ging de Heere Jezus over de beek Kedron. Natuurlijk was dit de weg naar de hof van Gethsémané, maar Johannes vestigt er speciaal onze aandacht op, dat de weg naar Gethsémané gaat door de beek Kedron heen. "Kedron" betekent "duisternis en donkerheid", waarin alles zwart is voor het oog. De evangelist gedenkt hierbij aan koning David, die eeuwen geleden, door zijn volk verworpen, zijn Koninklijke stad had moeten verlaten en vluchten, niet voor een vreemde, maar, zoals wij uit het opschrift van de derde Psalm weten, "voor het aangezicht van zijn zoon Absalom". Daar, waar ons deze geschiedenis uitvoerig beschreven wordt, namelijk in het tweede boek Samuel van het vijftiende hoofdstuk tot het negentiende, lezen wij o.a. in 2 Samuel 15: 23: *ook ging de koning over de beek Kedron.*

Zie, die woorden luiden bijna geheel en al, zoals wij hier in Johannes 19 lezen: *Jezus dit gezegd hebbende, ging met Zijn discipelen over de beek Kedron.* Wij hebben dus hier in Johannes 18 de ware David, die, niet tot straf voor zijn eigen zonden, - want Hij heeft nooit zonde gehad of gekend, - maar voor onze zonden, voor de zonden van koning David, en voor de zonden van allen, die Hem van de Vader zijn geschonken, over de beek Kedron ging door de diepste nacht en de helse duisternis.

De Heere Jezus begaf Zich dus in een hof. Dat was zo Zijn gewoonte, ook wist Hij wel, wat Hem in deze hof overkomen zou. Bovendien dacht Hij daarbij aan de hof van Eden, aan het Paradijs, zoals een vroom, Godvrezend dichter ergens zegt:

*In duist're nacht begon Zijn smart'lijk kruis;
Zó moest der zonden nacht voor ons verdwijnen!
Hij trok uit Salems poorten met de Zijnen,
En: - open staat de poort tot 't eeuwig Vaderhuis!*

Die duistere nacht was de nacht, waarin Hij over de beek Kedron trok; ja, Hij trok uit Jeruzalems poort, bereid om te lijden en te sterven voor Zijn volk.

*Gij trekt daarheen door Kedron's duister dal,
Om uit het zondenslijk mijn arme ziel te trekken;
De dodelijke vrucht werd in een hof geplukt,
Het hoogste goed ging in de hof verloren,
Maar Gij hebt een hof U uitverkoren
En dáár aan 's Heeren wraakzwaard mij ontruikt.*

Van het begin van de wereld af, ja, van de nooit begonnen eeuwigheid, is het de Heere bekend geweest. Ja, door Hemzelf bepaald, ook in de geschiedenis van de volken, wat op bestemde plaatsen en oorden geschieden zou. Daar ligt dan altijd nog meer achter verscholen dan men oppervlakkig ziet.

Toen in 1871 bijvoorbeeld Keizer Wilhelm I van Duitsland over zijn zegevierend leger een revue hield, geschiedde dit in Parijs en dat wel in een gedeelte van de stad die het toneel van

allerlei goddeloosheden en gruwelen van onkuisheid geweest was vele jaren lang. Deze revue vond dáár plaats, zonder dat de Duitsers het wisten, wat daar vroeger voorgevallen was. Zo konden daar nu velen van de Franse machthebbers en oversten, des Heeren kenbare wraak en straf aanschouwen, toen zij met schaamte en schande overdekt stonden, diep vernederd onder de macht van de overwinnaars op diezelfde plaats, die getuige was geweest van hun gruwelen en goddeloosheden.

Wij, die de grote oorlog van 1870 en 1871 mede beleefd hebben, weten ervan te vertellen, hoe talrijk in dit opzicht de wonderen zijn geweest, die in die tijd zijn voorgevallen en hoe de Heere telkens, als met vurige letteren schreef: *de Heere gedenkt er aan!* Ja, de Heere strijdt nog voor Zijn arm en ellendig volk en toont het hun, die vaak in druk menen te vergaan, dat Hij tijd en uur en plaats bepaald heeft, waar Hij Zijn en hun vijanden weet te vinden en dat Hij wrekt, wat voor lange jaren straffeloos bedreven was en haast vergeten scheen. Ook dat Hij koninklijk, als vroeger, weet te herstellen en te herbouwen, wat verdorven was en als een treurige bouwval daar lag. Daarom, nog eens:

*De dodelijke vrucht werd in een hof geplukt,
Het hoogste goed ging in een hof verloren,
Maar Gij hebt een hof uitverkoren,
En dáár aan Godes wraakzwaard mij ontruikt.*

Nu weten wij, dat onze Heere Jezus Christus, toen Hij in de hof Gethsémané gekomen was, *begon verbaasd en zeer beangst te worden* (Markus 14: 33). En dat Hij tot Zijn discipelen zei: ***Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe, blijft hier en waakt met Mij.*** Zij waakten echter niet, zij konden niet waken, maar vielen van droefheid in slaap. Drie van Zijn discipelen, Petrus, Johannes en Jacobus nam Hij met Zich in het binnenste van de hof, maar ook zij vielen in slaap van treurigheid. Zo was dan de Heere geheel alleen. U weet allen, hoe Hij met de dood geworsteld heeft en hoe Hij sprak: Vader! Indien het mogelijk is, zo laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan, maar niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt."

Driemaal heeft Hij hetzelfde gebeden en ten laatste zó met de dood geworsteld, dat Hij zeker wel hetzelfde gedacht zal hebben, wat David dacht, toen hij in de 94ste Psalm uitriep: "Ten ware de Heere mij een hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond." Ps. 94: 17 Want, toen de angst bij Hem op het allerhoogst was gekomen, toen verscheen Hem een engel des Heeren en versterkte Hem. Misschien wel met die heerlijke woorden uit Psalm 94: 20: *Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?*

Toen is dat andere woord uit Psalm 94 bij de Heere in vervulling gegaan: "Als mijn gedachten binnen in Mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting Mij ziel verkwikt." Want plotseling staat de Heere op en spreekt tot Zijn slapende jongeren: ***het is genoeg! Zie, hij is nabij, die Mij verraadt.***

Toen verheerlijkte de Vader de Zoon, opdat ook de Zoon de Vader verheerlijken zou. Toen begon dat bittere lichamelijke lijden, die hete strijd, waarin de Heere Jezus Christus het eeuwige leven verwierf voor allen, die Hem van de Vader gegeven zijn. Wij zagen Hem hier als een worm en geen man, worstelende met de dood, toen God, de Heere, al onze zonden op Hem wierp, zodat Hij in zo'n strijd geraakte, dat - gelijk Lukas ons meedeelt (Luc. 22: 44 b) - *Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen.*

Zie, toen ging het Hem, zoals wij in Psalm 94: 17 lezen: "Ten ware, dat de Heere mij een hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond."

De Heere Jezus was in deze hof gegaan naar Zijn gewoonte. Hij deed dit dikwijls 's nachts. Want dan bleef Hij niet te Jeruzalem. Hij kon het in die moordenaars kuil niet uithouden. Wel ging Hij overdag naar Jeruzalem om te leren, maar 's nachts hield Hij Zich daar niet op. Zo

was Hij dan ook nu weer naar Gethsémané gegaan. Gethsémané betekent in het Hollands "Olijvenpers" en dáár wilde Hij Zich versterken tegen dat uur, dat er zou zijn, dat Hij de pers alléén zou moeten betreden.

Maar in datzelfde Gethsémané verscheen ook Judas, die goed bekend was met deze hof en met de weg daarheen. O, hoe dikwijls had hij daar de Heere kunnen gadeslaan in het gebed tot Zijn Vader! Hoe dikwijls had hij daar niet het hemels onderwijs genoten van Hem, Wiens discipel hij tot nu toe geheten had en Die hij nu ging verraden.

Maar bij alles, wat Judas van de Heere gezien en genoten had, had hij Hem in zijn hart toch altijd veracht. Ja, hij haatte de Heere, omdat Die hem had bestraft vanwege zijn gierigheid. Judas was echter op zijn weg naar Gethsémané niet geheel zonder vrees. Zo nam hij met zich de schare, d.w.z. de Romeinse tempelwacht, heidense soldaten dus. Bovendien had hij ook dienstknechten der Farizeeën en Hogepriesters meegenomen. Deze waren allen voorzien van lantaarns en fakkels, hoewel er heldere maneschijn was. Zó en niet anders is te allen tijde de handelwijze van duivel en wereld.

Toen ging het naar de tweede, en naar de vier en negentigste Psalm. Waar zulke Psalmen vervuld moeten worden, daar maken zich alle machten van hel en wereld op om met list en verraad, met kracht en geweld, het woord des Heeren Jezus Christus, de waarheid Gods, te onderdrukken en haar loop tegen te houden.

Dat en niets anders moet men verwachten en daarop moet men voorbereid zijn. Dit is met de Heere Jezus Christus Zelf geschied, in de dagen Zijns vleses en dat geschiedt met Zijn waarachtige gemeente tot op de huidige dag. Voortdurend zullen duivel en wereld zich op de been maken. Ja, tegen wie? Ach, wie was het dan, waartegen Judas en zijn schare zich opmaakten? Waren dan de Heere en Zijn discipelen van lantaarns en fakkels voorzien? Stond Hij als een machtig krijgsheer en veldoverste omringd door een heirleger van soldaten?

Ach, Hij was immers niets dan een weerloos Lam? Hij heeft nimmer het zwaard getrokken om Zijn tegenstanders op de vlucht te jagen! Het is de wereld alleen, die in haar lafhartigheid, in haar woeden tegen God en Zijn woord haar sterke krijgslegers verzamelt om dat Woord te onderdrukken. Maar zij zullen dat Woord moeten laten staan om zelf met schande en eeuwige versmaadheid overdekt te worden. Zodra Judas met de schare in de hof was gekomen, beginnen de soldaten de jongeren aan te grijpen en te binden. Wat daarin lag opgesloten, dat de soldaten naderden *met het doel de Heere Jezus te vangen en te binden*, zegt ons dezelfde dichter, die wij reeds vroeger aanhaalden:

*De boz' en woeste schaar dringt woedend op U aan!
In grote toorn met fakk'len, zwaard en stangen,
Om een onschuldig, weerloos Lam te vangen,
Dat ons ten heil als Offer daar wil staan!
Want tegen ons had Satan's duiv'lenschaar
Vol toorn en grim voor eeuwig moeten woeden,
Om ons, verloren schapen, met hun felle roeden
Voor eeuwig te vernielen en te slaan.
Zo Gij, als Goede Herder, vol barmhartigheid,
Voor 't arme volk niet trouw waart opgetreden.*

Wat deed de Heere Christus toen Zijn discipelen in de hof werden aangegrepen en gebonden? Zij mogen niet met helse banden gebonden worden. Want Ik ben hun Goël en Verlosser, zo dacht Hij. Daarom trad de Heere, geheel alleen, de gehele gewapende schare tegemoet en vraagt: **Wie zoekt gij?** Als wilde Hij zeggen: u komt toch niet om deze Mijn discipelen te vangen en te doden, maar het is u om Mij te doen, daarom: vergis u niet! *Wie zoekt gij?*

Nu, wie zoeken duivel en wereld eigenlijk, als zij zich opmaken tegen ons en ons op allerlei wijze plagen en vervolgen? Is het niet Christus, Die zij in ons zoeken te binden en te vermoorden om ons zo naar hartenlust ter hel te kunnen slepen? Ach, de vorst der duisternis zit nooit stil! Dan is het hier weer, dan is het daar weer, dat hij ons bestookt; dan is het deze, dan die lantaarn of fakkel, waarmee hij ons arm, weerloos hart binnentrekt en binnenstormt. Welzalig daarom wie een Borg heeft, die voor hem optreedt. Welzalig wie door God de Heere aan de Zoon is gegeven van alle eeuwigheid! Hij mag voor een tijd lang gebonden liggen met helse banden en in deze banden gekneld, bitter zuchten en wenen, maar zowaar de Heere trouwe houdt tot in alle eeuwigheid, zowaar zal zo'n arm mens door de Heere Zelf verlost worden van alle tijdelijke en geestelijke banden, zodat hij vrolijk met de 116de Psalm zal kunnen zingen:

*Och Heer, ik ben, o ja, ik ben uw knecht,
Uw dienstmaagds zoon: Gij slaakte mijne banden,
Dies doe ik U gewillig offeranden
Van lof en dank, U plechtig toegezegd.* Psalm 116:9

Van deze getrouwe God begrijpt echter de grote menigte niets, ook de woeste schare niet, die daar onder de leiding van Judas in de hof van Gethsémané was gekomen. Zij openbaren hun vreselijke haat en vijandschap in hun platte, ruwe, Gallilese taal door de Heere op Zijn vraag: "wie zoekt gij?" te antwoorden: **Jezus de Nazarener!** Zij doen dit om de Heere op het allerdiepst te smaden en te beledigen. Alsof zij wilden zeggen: 'Gij eenvoudige Gallileër! U die niets dan twist en onheil over ons gebracht hebt. U die afkomstig bent uit dat verachte Nazareth, waar nog nooit iets goeds uit is voortgekomen!'

En de Heere? Verdedigde Hij Zich? Vreest Hij voor Zijn eigen eer? Beveelt Hij dat de aarde zal splijten en deze schaar van boosdoeners door de afgrond zal verzwolgen worden, zoals het eenmaal met Korah, Dathan en Abiram gebeurde, toen zij levend ter hel voeren? Nee, niets van dat alles. Hij zegt niets anders tot hen dan: ***Ik ben het!***

En dat éne woord is genoeg om hen allen ter aarde te werpen. Met deze woorden: "ik ben het" uit te spreken, neemt Hij alle smaad en schande op Zich om Zijn arm en ellendig volk daarvan als Borg voor eeuwig te bevrijden. "Smaad Mij zo veel u wilt" wilde de Heere zeggen, "als de Mijnen maar vrijuit gaan."

Toen bewees Hij ook, dat Hij Dezelfde is, die eens sprak: *daar zij licht!* En daar was licht. Dezelfde is Hij Die eenmaal hemel en aarde uit niet had voortgebracht. Want deze schare dappere soldaten, stoutmoedige en woeste dienstknechten der Farizeeën en Hoge priesters, werden door dit éne woord zó getroffen, dat zij terugdeinsden en ter aarde vielen, de één na de ander.

Bezit dan nu onze Borg en Middelaar niet een wonderbaarlijke kracht? Alle smaad, die wij verdiend hadden, neemt Hij graag en vrijwillig op Zich, laat Zich beschimpen, uitschelden en verwerpen, alleen om zó te kunnen optreden als Borg en Plaatsbekleder der Zijnen. Waar Hij echter als zodanig optreedt voor Zijn volk, hebben tegenover Zijn macht, wereld noch duivel enige macht om daaraan weerstand te kunnen bieden. Ja, het gehele rijk der duisternis zinkt voor Hem ineen.

Daarom, vrij en frank beleden voor hemel, aarde en hel; *zo staat de zaak!* Zo zegt de Heere! Vrij en frank het beleden; *Christus is mijn Borg en Middelaar, Hij is het Lam Gods, het Lam ook mij gegeven, dat de zonden der wereld wegdraagt.*

Voor zo'n vrijmoedige belijdenis moeten duivel en wereld wijken. Zo groot is de macht van onze Borg en Middelaar, een macht, die in Gethsémané aan het licht is gekomen.

De Heere Jezus, Die niet gekomen is om de zielen der mensen te verderven, maar te behouden en zalig te maken, richt hen weer op, die Hij neergeworpen heeft. Nogmaals spreekt Hij: *wie zoekt gij?* maar zij antwoorden stout en driest als tevoren. Wel waren zij door Zijn woord neergeworpen, maar zij wilden dit geenszins erkennen, evenmin dat zij door dit woord weer opgericht waren.

Zij handelden met de Heere evenals de Fransen het in 1871 met Keizer Wilhelm deden, die hen na de inneming van Parijs met Koninklijke mildheid en welwillendheid behandelde. De Fransen hebben echter dit edele gedrag van die grote, zegevierende vorst met allerlei smaadreuen en machteloze woede beantwoord. Zo handelt de mens in zijn grote dood, en, tenzij God de Heere hem opzoekt, in eeuwige liefde, blijft hij zoals hij van nature is en het wordt in hem bevestigd wat wij geschreven vinden (Jes. 26: 10): “Wordt de goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richting land en hij ziet de hoogheid des Heeren niet aan.”

Zo houdt deze goddeloze schare in Gethsémané zich opnieuw staande en nogmaals roepen zij Hem toe: *Jezus de Nazarener!* De Heere antwoordt daarop: ***Ik heb het u gezegd, dat Ik het ben. Zo u dan Mij zoekt, zo laat deze vrij heengaan.***

Hier hebben wij nogmaals een uitspraak van Zijn Almacht. Want vanwaar kwam die macht, welke die ruwe soldaten dwong de discipelen te ontbinden? Zij zijn gekomen om de Heere Jezus te vangen en Hij geeft hun bevelen. Zij binden de jongeren, maar op Zijn bevel, dat Hij hun geeft alsof Hij hun bevelhebber was, moeten zij tegen wil en dank hen weer losmaken. De Heere Jezus openbaart Zich hier in al Zijn getrouwheid als de Goede Herder, die alleen alle schuld draagt. Die de wijnpersbak alleen treedt. De discipelen moeten immers niet mede lijden, maar Hij Zelf moest alleen het Middelaarswerk in Gethsémané volbrengen. Wel zouden zij later, als getuigen van Christus' middelaarschap, als getuigen daarvan, dat Hij alleen alle gerechtigheid volbracht heeft, om Christus Naam deelgenoten van Diens lijden zijn. Echter niet tot onze of hun verzoening met God, maar ter verheerlijking van Gods vrijmachtig welbehagen.

Hier in Gethsémané moesten zij vrijuit gaan. Want waren zij toen gebonden en meegesleept, dan zouden zij, - hoewel de Heere in het hogepriesterlijke gebed van hen zei: *zij hebben Mijn woord bewaard*, - Hem allen schandelijk verraden hebben, zowel voor Herodes als voor Pontius Pilatus. Dat is uit Petrus' gedrag gebleken. Ja, Zij zouden Hem niet alleen verloochend hebben, maar zij zouden geheel en al van Hem zijn afgefallen, tot hun eigen verderf.

De Heere Jezus heeft dus volstrekt niet gerekend op de trouw der Zijnen, Hij kende hen veel te goed. Hij is trouw, maar wij zijn ontrouw! Waar Hij ons echter trouw maakt, daar leggen wij graag, evenals Hij, de vrijmoedige belijdenis af, dat wij van God zijn en schamen ons daarover niet. Aan onszelf overgelaten, vallen wij allen echter af als het vuur al te heet wordt en geen van ons blijft staande in de verzoeking, noch in Gethsémané, noch voor de Hogepriester, noch voor Pilatus, tenzij de Heere ons vasthoudt. Dit moet een ieder van de Zijnen leren inzien en leren er zich diep over te verootmoedigen in het verborgene, dat zij de zaak zo ellendig hebben laten liggen en gevlucht zijn, zodat het woord in vervulling ging: “Zwaard! ontwaak tegen mijn Herder en tegen de Man die Mijn Medegezel is! Ik zal de Herder slaan en de kudde zal verstrooid worden.”

Dus, omdat de Heere Jezus wel wist, dat in Gethsémané niemand staande zou blijven, maar dat zij Hem allen zouden verloochenen, - gelijk het ook aan Petrus is gebleken, en dat het dus uit en gedaan zou zijn met de zaligheid van hun onsterfelijke zielen, - liet Hij Zijn discipelen ontbinden door Zijn uitspraak: *indien gij Mij zoekt, zo laat dezen heengaan*. Hier kwam dus de vervulling van hetgeen de Heere Jezus gesproken had in Zijn hogepriesterlijk gebed: “Die

Gij Mij gegeven hebt, heb ik bewaard en niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon der verderfenis, opdat de schrift vervuld worde.”

Hier echter is sprake, niet van de zoon der verderfenis, Judas, maar van "degenen, die de Vader Hem gegeven had". Uit deze is niemand verloren gegaan, dat heeft hij van tevoren gezegd.

Dat woord, door Hem uitgesproken, heeft hen behouden, hoewel zij schandelijk gevlucht zijn. Dat woord heeft hen weer tot bekering gebracht en tot belijdenis van hun zonden. Daarom hebben zij zich ook van hart verheugd, toen de Heere na drie dagen opstond uit de doden, zij hebben zich verheugd, Hem weer te zien, vanwege de hemelse vreugde, die Hij hun meedeelde. O, die woorden staan daar niet voor niets: "opdat het woord vervuld worde, dat Hij gesproken heeft: uit degenen die u mij gegeven heeft, is niemand verloren gegaan".

Toen Johannes dit woord eerst vernam, heeft hij misschien gedacht: hoe is dat mogelijk? Maar later, in Gethsémané heeft hij het ervaren, hoe waar dat woord was. Want, hoe kwam het, dat zij niet verloren zijn gegaan, die de Vader aan de Zoon had gegeven? Kwam dat door hun geloof, hun moed, hun vrijmoedige belijdenis, hun volharding? Nee! Van dat alles was in Gethsémané niets bij hen aanwezig. Dat zij behouden werden, geschiedde door de almachtige uitspraak van de Heere Zelf, en daardoor alleen. Amen.

16. Jezus en Zijn leer door het Sanhedrin bespot

Geliefden.

Daar wij enige verzen (vers 3 en 4) uit de 69ste Psalm, deze lijdenspsalm, gezongen hebben, zo laat ons deze Psalm eens opslaan. Hij heet: Een Psalm Davids, van de rozen, om voor te zingen.² Wanneer wij dit zo laten staan "van de rozen", zo moet u weten, dat deze rozen, of liever leliën, een muziekinstrument betekenen. Wilt u het echter van de bloemen verstaan, zo keert het eens om en zegt: "Een Psalm Davids van de doornen", die ons eerst dan steken, wanneer wij de rozen willen plukken.

Het is een Psalm van onze Heere Jezus Christus, de Messias, van wie David in deze Psalm spreekt, en de gemeente zingt deze Psalm. Zij heeft hem ontvangen, om hem te zingen in de Persoon van Jezus Christus, daar Hij immers het Hoofd van de gemeente is, Die alles voor haar doorgemaakt heeft tot een verzoening voor haar zonden.

Vervolgens echter zingt de gemeente deze Psalm, wanneer zij verootmoedigd wordt, om met de Heere Jezus dezelfde taal te spreken, en dezelfde klachten aan te heffen, wat voor haar een grote eer is, daar zij verwaardigd wordt, ook eenmaal deelachtig te zijn aan Zijn heerlijkheid.

Daar hebben wij dan in deze Psalm vooreerst onze Heere, hoe Hij in Gethsémané de doodsstrijd doorworstelt en daar roept Hij: "Verlos mij, o God, want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan. Ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij. Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezwaken, daar Ik ben hopende op Mijn God."

Die in de eeuwige heerlijkheid opgenomen worden, om eeuwig met Jezus te zijn, moeten daarop rekenen, dat zij dezelfde doodsstrijd te doorworstelen hebben, en dat het letterlijk door zo'n doodsstrijd heengaat, waaruit echter het licht weer opgaat van de genadige en goedertieren God. Want zoals Hij Jezus gered heeft uit de diepten der wateren, zo redt Hij er de Zijnen ook allen uit, zodat toch de wateren hen niet zullen overstromen. Maar toch komen zij, vooral in de Jordaan des doods, tot aan de lippen.

Nu roept de Heere Jezus verder: "Die Mij zonder oorzaak haten" - er was immers van Zijn zijde geen oorzaak voorhanden, bij Hem was alles liefde, maar zij wilden de waarheid niet, zij haatten de waarheid! - dus: "Die Mij zonder oorzaak haten zijn meer dan de haren Mijns hoofds; die Mij zoeken te vernielen, die Mij om valse oorzaken vijandig zijn, zijn machtig geworden; wat Ik niet geroofd heb, moet Ik alsdan wedergeven."

De Heere heeft Gode niets ontfrofd. Hij heeft Hem Zijn eer niet geroofd. Wij hebben dat echter wel gedaan met onze moedwillige ongehoorzaamheid, toen wij door verleiding des duivels het gebod overtraden. Maar Hij brengt onze betaling, zodat geen schuld overblijft, maar alles betaald is. "O, God Gij weet van Mijn dwaasheid, en Mijn schulden zijn voor U niet verborgen."

Nu roept Hij verder: "Laat hen door Mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere! Heere der Heirscharen! Laat hen door Mij niet te schande worden die U zoeken, o God Israëls!" Dit is toch een wonderbare liefde. Aan Zichzelf denkt Hij niet, maar alleen daaraan, hoe Hij de Borg is, de overste Herder der Zijnen, de overste Leidsman van hun zaligheid, en hoe allen, die op de Heere wachten, op Hem zien om troost, sterkte; en als een voorbeeld, zoals de soldaten zien op hun aanvoerder, en zoals de gemeente ziet op een trouwe voorganger. Want het lijden van Christus komt allereerst op de voorgangers, en zo op de gemeente. En wanneer de voorganger in zijn vreselijke nood verzinkt, God eraan geeft, Jezus Christus eraan geeft, dan zouden zij te schande en rood van schaamte worden. Want de duivel zou zeggen, u hebt geen rechte aanvoerder, het is hiermede alles ijdelheid!

² Naar Luther's vertaling. "Schoschannim" door Luther met "rozen" vertaald, betekent eigenlijk leliën. Red

Zo houdt dus de Voorganger bij de Heere aan, opdat allen, die de Heere Hem heeft gegeven om te weiden, aan hun Voorganger het ervaren zouden: de troost, waarmee God troost, is waar en is niet leugenachtig, het zijn dus geen verdichte fabelen. Dus: “Laat hen door Mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls.”

Gaan wij nu, mijn geliefden, over tot de vraag welke de Hogepriester Kájafas aan onze Borg, de Heere Jezus, deed, volgens Johannes 18 vs. 19-23:

De Hogepriester dan vroegde Jezus van Zijn discipelen en van Zijn leer. Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld, Ik heb alle tijd geleerd in de synagoge en in de tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen, en in het verborgen heb ik niets gesproken. Wat ondervraagt u Mij? Ondervraag degenen die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb! Zie, deze weten, wat Ik gezegd heb.

En als Hij dit zeide, gaf een van de dienaren, die daarbij stond, Jezus een kinnebakslag, zeggende: Antwoordt Gij alzo de hogepriester? Jezus antwoordde hem: Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade. En indien wel, waarom slaat u Mij?

Bedenken wij allereerst, mijn geliefden! Wie wij voor ons hebben in deze tekstwoorden. Wij hebben voor ons de waarachtige God. Degene van wie het heet: *In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.* Wij hebben Hem voor ons, welke de enige is, die ons God de Vader kan openbaren, zó dat God in ons hart woont als de Levende, als ons hoogste Goed en algenoegzaam Deel en Heil. Wanneer Hij ons God niet openbaart, dan blijven wij in blindheid en duisternis steken, om voor eeuwig verloren te gaan. Wij hebben Hem voor ons, die de harten kent en de nieren proeft, die alleen weet, wat in het binnenste van de mens is. Hem, die van Zichzelf getuigt, - en de gemeente kent het ook van Hem -: Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven. Hem, aan Wiens kleinste vinger de gehele wereldbol zich draait met alle mensen. Hem, die alzo de eeuwige Wijsheid is, van Wie wij zo veel lezen in de Spreuken van Salomo. Deze is de waarachtige Jozua. Hij voert Zijn volk uit de woestijn door de Jordaan in het beloofde land, in de stad Gods, die boven is. Hij is als de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, en Hij leert alle kinderen, grote en kleine roepen: *Abba, lieve Vader.*

Deze zien wij hier, maar gebonden in banden, zoals wij in ons hoofdstuk vers 24 lezen: *Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kájafas de hogepriester.* Annas had Hem in banden voor zich gehad en Hem daarna in banden naar Kájafas gezonden. In banden is daar de Waarheid, gebonden de Wijsheid, gebonden het geluk voor tijd en eeuwigheid voor de armen, ja, de armsten der mensen. ‘Wereld en duivel binden mijn Heere, wereld en duivel binden Zijn discipelen - welan! Gods Woord laat zich niet binden; Gods Woord laat zich niet in ketenen leggen.’

Maar ik bid u: in welke banden zijn wij mensen van nature, dat Gods Zoon Zich als Borg laat binden om ons te bevrijden van de banden! Wij kunnen onszelf niet bevrijden en losmaken van de banden der zonde, niet eens van een enkele zonde. Wij kunnen ons niet bevrijden van de banden des duivels, van de banden der dwaling, der blindheid, des doods; wanneer Hij ons losmaakt, dan zijn wij vrij, anders niet.

Maar nu zien wij hier deze leven aanbrengende Vrijheid, gebonden in de zaal van Kájafas. En wie was nu deze Kájafas? Hij was de Hogepriester - van God verordineerd, daar het Hem goeddacht, het ambt te laten bestaan, als de profeet Zijner Wijsheid begiftigd met de ambtsgave om jaarlijks voor het volk met het bloed van de bok der verzoening in het heiligdom te gaan, om verzoening te brengen. Dus de eerste man in het land als hoofd der Kerk. Maar een goddeloze man, een gierigaard van de ergste soort, die de mensen alle

geboden als last oplegde, maar zelf geen daarvan ook maar met de vinger aanraakte. Hij had de dochter van zijn voorganger Annas tot vrouw en zo deelden zij, schoonvader en schoonzoon, het ontzaglijke inkomen, dronken also als het ware het bloed der weduwen, en aten de huizen der wezen. Welk een tegenstelling! De vrijheid gebonden en de schanddaad naar 't zichtbare zonder banden! De eeuwig Eer vol smaad en hij, die allen versmaden moesten, zit in volle eer en luister op de hogepriesterlijke stoel!

De Wijsheid staat daar gebonden en de leugen heeft al haar dienaars samen geroepen om de Wijsheid, de Waarheid en het Leven te doden! Dat wij dat toch wel bedenken!

Dan gaan wij met onze gedachten door de wereldgeschiedenis, vooral sinds het Evangelie onder de volkeren verspreid is, door de gehele geschiedenis der Kerk en wij vinden steeds hetzelfde weer.

Kájafas vraagt de Heere Jezus - het was echter alleen een vraag om Hem een valstrik te leggen - **naar Zijn discipelen en naar Zijn leer**. Hij had niets liever gewild, dan dat de Heere daarop geantwoord had: zo en zo zijn Mijn discipelen en dit is Mijn leer. Hij huichelt, zoals zo velen huichelen, tot op de huidige dag, en volstrekt willen dat de ware knechten Gods een bijzondere leer en bijzondere volgelingen moeten hebben. Maar de Heere Jezus weet wel, uit welke oorzaak Kájafas Hem vroeg! Immers, welke andere leer had de Heere Jezus dan die der profeten, dan de wet van Mozes? Dat kon Kájafas toch wel weten! Jezus echter laat Zich deze vraag voorleggen als Borg voor allen, die Zijn discipelen wel kennen en toch zo schandelijk ertegen zondigen en die de discipelen des Heeren graag als scheurmakers, en de leer van Jezus als ketterij willen daarstellen. Men heeft mij zo vaak gevraagd: Vriend, wat is toch eigenlijk uw leer?

Dan heb ik geantwoord: sla de Bijbel op en daar kunt u haar vinden; sla de Heidelbergse Catechismus, de Belijdenis der Schotse, der Nederlandse Kerk, der Kerk van Frankrijk op - dáár kunt u haar vinden.

Maar wanneer God u nu vraagt: *bent u een discipel van Jezus?* Wat zult u antwoorden? Wanneer God u vraagt: wat is de leer van Jezus? Bent u bereid om te antwoorden?

U bent niet daartoe gereed en kunt het niet, zolang u onwedergeboren en onbekeerd blijft. Dan kunt u het misschien wel met het verstand doorgronden, maar wat doet de Heere Jezus met woorden, Hij wil de kracht, niet de belijdenis der lippen, maar een belijdenis der daad!

Welke voorstelling hebt u toch wel gemaakt of maakt u, gij jonge man; of, als u in uw zonden leeft, van een discipel van Jezus en van de leer van Jezus?

Zeker, wanneer u van de Heere krachtadig bekeerd wordt, dan belijdt u: "Ach God, ik heb gedwaald op vele dwaalwegen!" En juist dan, waar u de eeuwige Wijsheid voor Kájafas ziet staan, ervaart u het, dat de banden van uw handen gevallen zijn en de schrikkelijke ketenen des doods. Dan ziet u, dat Hij Zich deze vraag laat voorleggen om daarmee voor u verzoening te doen, om te verzoenen de blindheid van uw ongelooft, de verkeerdheid van uw hart, uw vijandschap tegen de vrije genade.

Deze vraag, mijn geliefden, die hier aan de Heere gericht wordt aangaande Zijn discipelen, moest voor Hem zeer smartelijk zijn. Want ten eerste: Kájafas, waarom bent u niet Zijn discipel? Gij, Paus, met uw aanhang, waarom bent u niet Zijn discipel? Gij huichelaars, die de Kerk wilt bouwen en haar toch afbreekt en de Wijsheid bindt, waarom bent u niet Zijn discipelen? De vraag van Kájafas moest de Heere Jezus zeer smartelijk aandoen!

De Heere Jezus kwam niet om iemand te veroordelen maar om ze allen tot bekering te roepen. Moest het Hem dan geen smart veroorzaken, wanneer zo'n voortreffelijk hoofd der Kerk naar Zijn leer vraagt, wanneer wij bedenken hoe het in het hart van Paulus leefde en als een donder

van zijn lippen kwam: "Indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen u ontvangen hebt, die zij vervloekt." Galaten 1:9.

En vervolgens moest Hem de vraag naar Zijn discipelen smart aandoen. Want stond Hij niet helemaal alleen? Waar waren dan Zijn discipelen, van welke Hij even tevoren gezegd had: "En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken (Lukas 22:28)? Waren zij niet allen gevlucht? Niet één was staande gebleven. Hadden zij niet nog zo-even met elkaar getwist? Wanneer Hij, de gebondene, hen niet rukt uit de banden des Satans, waar blijven deze discipelen dan?

Zo was dan deze vraag van Kájafas naar de discipelen des Heeren tegelijkertijd een vraag uit de mond van de duivel: 'Haha, nietwaar? Uw discipelen hebben het woord wel gehoord, maar het zaad is bij de weg gevallen en de vogels eten het op! Uw discipelen, zij blijven niet staande in de droefheid! Uw discipelen - de man twist met de vrouw, de vrouw met de man, hoewel zij weten, dat de duivel de ergste vijand van het huisgezin en van de huwelijkse staat is en daarom zo'n twist aansteekt! Uw discipelen, - dat zijn de zodanigen: zij horen wel het Woord, zij horen het weer en de een twist met de ander over kleingeestige dingen, en de een kan de ander uit hoogmoed niet uitstaan! '

Waar de duivel zó komt en de Heere Jezus naar Zijn discipelen vraagt, daar zou hij ook mij als uw voorganger aldus kunnen vragen. Dan zou ik hem zeggen: 'Zie, deze roos, hoe zij van boven tot onderen vol ongedierte is, dat het voorwaar als een wonder moet beschouwd worden, dat er toch nog zo'n schone roos te voorschijn komt.'

De goddelozen willen echter van de Heere Jezus Christus en Zijn leer niets weten, zij willen niet, dat de Heere Jezus Christus Zich ontfermt over hoeren en tollenaars. De goddelozen willen, dat het in de gemeente van Jezus uit moet zien, als ware er geen vlek noch rimpel te aanschouwen; en zij zelf leven ondertussen als in de hel. Zij willen niet, dat de Heere Jezus Een zou zijn, die Zijn volk zalig maakt van hun zonden, maar zij willen hoog staan en hun misdaad moet bedekt en ongestraft blijven.

De Heere Jezus zegt op de vraag van Kájafas alleen dit ene: 'U hebt Mij immers gehoord, Ik heb vrijuit in het openbaar gesproken voor de wereld en heb niets in het verborgene gesproken. Waar men mij de synagoge geopend heeft, waar mij de tempel openstond, daar ben Ik in de tempel gegaan en heb geleerd en gepredikt. Die Mij daar gehoord hebben, vraagt hen, zij zullen daarvan getuigen.' Wat zullen zij dan getuigen?

Zij zullen van Jezus getuigen, wat Hij gesproken heeft van *Zijn leer*! De leer van Jezus kan men eigenlijk op een klein stukje papier schrijven. 'Zie Mij aan, zo spreekt Hij, dan ziet u de Vader! Maar ... niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader hem trekke. En: zonder Mij kunt u niets doen. En: wie vrucht draagt, die maak Ik rein, opdat hij nog meer vrucht drage! Dit is Zijn leer!

En Zijn discipelen? Een hoer, een tollenaar, in de ontzettendste nood en jammer van lichaam en ziel, wordt verbrijzeld, wil van de zonde weg en kan niet, werpt zich, getrokken door de Vader, aan de voeten van de Heere Jezus: "*ik kan niet, Jezus, Gij Zoon Davids! Ontferm u mijner.*" Hij is gekomen als zondaar, hij sterft als een zondaar, en omvat het Lam, Dat de zonden der wereld wegneemt, en spreekt in het aangezicht van duivel en dood: *Mijn Jezus laat ik niet gaan!* Dit is een discipel. En dit zal hij altijd aangaande de Heere betuigen: Hij heeft mij niet uitgestoten, mij vermoeide en belaste! Dit hebben zij van de Heere gehoord: *Ik ben niet gekomen rechtvaardigen ter bekering te roepen, maar zondaren.* En dit bekennen zij aangaande zichzelf, dat zij mensen zijn om en om, zij liegen niet, zij trekken geen heilige monniken- of nonnenkleren aan. Nee, zij zien zich zoals zij zijn, maar zij roepen om redding van hun zonden. Want zij willen heilig zijn, en kunnen niet; daarom gaat het hen om Hem! Zij

willen wijs zijn en vinden zich zo onverstandig, ... zo zien zij dan Jezus aan, zoals Hij hun van God gegeven is tot Wijsheid.

Dus de Heere Jezus zegt van Zijn discipelen niets en van Zijn leer niets dan dit ene: *deze zullen het betuigen, ik kan het hun gerust overlaten.*

Och, wanneer ik iemand een goudstuk in de hand gegeven heb, zo zal hij toch niet zeggen: de leraar heeft mij een cent gegeven! Nee, daar is geen noodzaak voor. En zo is het ook met de leer van de Heere Jezus! Daar moge dan iemand nog zo slecht zijn, wat de Heere Jezus hem gegeven heeft, daarvan zal hij wel getuigen.

Dit is dan de vrijmoedigheid, welke de Heere Jezus als Borg voor de Zijnen verworven heeft, dat Hij hun bedeesdheid en hun vrees genadig vergeeft en verzoent, zodat het voor hen bij de belofte blijft: *Het zal u in de ure*, - vooral in de ure van vreselijk lijden en van de dood, - gegeven worden te bekennen en te getuigen wat u van de Heere Jezus gehoord hebt.

Mijn geliefden! Wat verkrijgt men nu in de wereld hiervoor?

Kinnebakslagen! Waaraan ligt dit nu toch eigenlijk? Ligt het aan de leer?

Nee, volstrekt niet! Waaraan dan?

Het ligt aan het doen! Wat helpt het of een officier roept "leve de koning!" en hij, wanneer de vijand zich vertoont met zijn oorlogsgeschut, daarvoor vlucht, en niet veeleer vrouw en kind, huis en hof, hoofd en leven, alles voor zijn koning waagt! Hebben dan de discipelen van Jezus ooit de brandstapel geschuwd? Hebben zij niet de smaad en hoon, de verachting aller eeuwen, die hen op de brandstapel gesleept hebben, gedragen; en gesproken: *"Hier sta ik, ik kan niet anders, God helpe mij!"* En daarmee gingen getroost de dood tegemoet!

Dat noem ik het *doen*, en dit doen is de kracht van deze leer! Schijnbaar kan men wel zoiets namaken, maar de kracht ontbreekt! Maar de woorden van de Heere Jezus zijn gelijk aan de woorden: "Er zij licht, en er was licht " Het woord schept het.

Nog eens: wat ontvangt men daarvoor als men der wereld de ware wijsheid voorhoudt, het ware leven, de ware vrede en waarachtige vreugde en troost, een goed toeverzicht tot God?

Kinnebakslagen! Die ontving de Heere Jezus van een dienaar met de woorden: Antwoordt U aldus de hogepriester? Hij had liever moeten zeggen: antwoordt u aldus hem, die mijn meester is!

Ja, wat doen dan de zogenaamde Evangelischen anders? Het gaat alles om den brode! Daarvoor ontvangt de waarheid kinnebakslagen!

Waarom laat de Heere niet de aarde zich opeens openen om de bende te verslinden?

O, dat is juist de Goddelijke wijsheid: sla mij, stoot mij, dood mij, ik blijf toch voor u aan 't bidden en vasten; ik zal u toch vasthouden en ik laat niet los. Want ik zal voor u smeken - wie weet?? Dit is de wet en de Leer van de Heere Jezus jegens Zijn vijanden.

En nu voor Zijn discipelen: Ach, de Heere verzoent het, wanneer zij verkeerde ijver hebben, wanneer zij de kinnebakslagen wreken, of ongeduldig worden. Hij verwerft genade, dat zij zulke kinnebakslagen over zich laten komen. Vol majesteit spreekt de Heere: "Wat slaat u mij?" Geweldige vraag op de dag des oordeels uit de mond des Heeren! Waarom hebt u Mij geslagen?

Tegelijkertijd verwerft Hij voor de Zijnen genade vast te houden in eenvoud aan de waarheid: *ik heb niets kwaads gesproken!*

Maar, mijn geliefden, totdat een mens werkelijk ontkleed is, om over zijn naaktheid werkelijk de kleren des heils te ontvangen, hoe vaak geeft dan de mens de Leer der genade, en alzo de Heere Jezus Zelf, een kinnebakslag! Waar blijft dan deze schrikkelijke zonde? De geweldige liefde des Heeren laat Zich slaan, en vraagt er even weinig naar, als wanneer een verkeerd kind zijn opvoeders, vader of moeder slaat. De liefde blijft toch vaststaan. Amen.

17. Jezus veroordeelt door Pilatus

Wij hebben een wet, en naar deze wet moet Hij sterven, Enz. Johannes 19: 7- 15

Geliefden.

Wij hebben ook in dit Evangelie het bewijs, wat alle vroomheid en wat alle vreze Gods van het vlees eigenlijk betekenen. Daar leveren de Joden de Heere Jezus over en klagen Hem aan: ***Wie zichzelf tot Koning maakt, is tegen de Keizer!*** Vers 15

Dat heeft Jezus niet gedaan, maar toen zij eens met de belastingpenning bij Hem gekomen waren, en toen zij Hem in Zijn reden hadden willen vangen, sprak Hij: "geeft de Keizer wat des Keizers is!" Wel hadden zij Hem tot Koning willen maken, maar telkens is Hij hen ontweken!

Hoe konden zij nu met deze aanklacht komen? Bovendien roepen zij: *wij hebben geen Koning dan de Keizer!* En toch verwensten zij anders de Keizer; Keizer en duivel waren voor hen van gelijke betekenis. Ja, zij hielden het voor ketterij, wanneer iemand leerde, dat men aan de keizer de belasting betalen moest. Hoeveel bidstonden werden gehouden om van de Keizer vrij te komen en de Messias door zijn bidden te doen komen? Dagelijks hoopten zij onder de vurigste gebeden, dat Hij zou komen en zij verheugden zich en juichten, wanneer soms een tijding kwam, dat de Keizer, waar dan ook, het onderspit gedolven en de zaak verloren had. En nu is de Redder aanwezig, en zij, democraten, zijn, - dat ik mij zo mag uitdrukken, - nu opeens koningsgezind. Zo is het vlees, wanneer het bij uitstek vroom is, wanneer het niet van onder de wet weggenomen wordt.

Telkenmale wordt het vervuld, wat Mozes gesproken heeft en God door hem, van dit volk in Deuteronomium 32, 5: "Hij heeft het tegen Hem verdorven, het zijn Zijne kinderen niet; de schandvlek is hunne; het is een verkeerd en verdraaid geslacht." En vers 15 en 16: "Als nu Jechurun vet werd, zo sloeg hij achteruit (gij zijt vet, gij zijt dik, ja, met vet overdekt geworden) en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft en versmaadde de Rotssteen zijns heils; zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde goden." Vers 32 en vervolgens: "Want hun wijnstok is uit de wijnstok van Sodom - dat zijn de vruchten die op hun akkers waren - en uit de velden van Gomorra, hun wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven; zij hebben bittere beziën. Hun wijn is vurige drakenvenijn en een wreed addervergif. Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld in Mijn schatten?" Alsof God zeggen wilde, dat dát aan ons openbaar zou worden op Gabbatha.

Zo is het bij de mens gelegen, dat leert de ganse kerkgeschiedenis, en de geschiedenis van de eigen ervaring. Steken wij de hand in de boezem, dan ziet het er bij ons niet anders uit. Geld, goed, eer, doorkomen, dat is de zichtbare god, en Jezus moet Redder zijn. Nu ja, op het sterfbed, maar naar Zijn wet vraagt de mens niet, tenzij dan dat God hem verootmoedigd heeft, zoals Hij het met de Zijnen doet. Jezus is telkens arm en gering en kan schijnbaar niet helpen.

Als wij ons aan Hem houden is het zaak van het geloof; er is smaad, nood en kruis bij en wij mogen niet om loon dienen, maar omdat Hij het waard is. Maar men wil zich van de zaak ontslaan en toch de handen in onschuld wassen. Men zou graag van de zaak áf en los zijn, maar ... men zal over de omstandigheden klagen waarin men zich bevindt en in die tussentijd zal men geduld oefenen!

Wanneer echter de almachtige God in Zijn genade ons daarvan overtuigt, dat wij zo gezondigd hebben, waar dan heen met zulke zonde? Dan staat de Borg daar en toont hoe alle kwaad en nood over Hem gekomen is, dat Hij betaald heeft voor de armen, die in zulke nood tot Hem vluchten met de belijdenis: *ach Heere, mijn God en Heiland, ik heb het zichtbare voorgetrokken aan het onzichtbare. Ik heb de wereld geëerd en U verloochend!*

Wij willen nu, geliefden! Doch vanwege de tijd slechts kort, nog eens het een en ander nagaan, opdat wij goed weten, welk genadig Evangelie wij hier hebben. Want het is alles tot troost van arme zondaren geschreven.

Vers 7a. **Wij hebben een wet, en naar deze wet moet Hij sterven**, hebben de Joden geroepen. En wij hebben ook een wet, dat is de wet des Geestes des levens in Christus Jezus en wij mogen in de nood van onze ziel deze wet aangrijpen en ons daaraan vasthouden! Wij hebben een wet in de hemel en naar deze wet zal de verdoemeniswaardige zondaar, die de eeuwige dood verdiend heeft, leven. En Paulus spreekt: “De wet des Geestes des leven in Jezus Christus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.”

En boven in de hemel geldt de wet, dat, waar de wet ons verdoemt en vervloekt, wij dan onze zonden leggen op het Lam, dat wij de Borg aangrijpen en hoewel bevende, toch vasthouden aan Hem. Wij hebben een wet, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, hoewel wij ook het tegendeel ervan ervaren. Wij hebben een wet, te mogen zeggen: hoewel wij vanwege het kruis van Christus vervolgd worden, toch roemen wij in het kruis van Christus; door hetwelk de wereld ons gekruisigd is, en wij der wereld (zie Gal. 6: 12-14). Dat is een wet, die wij hebben, een eeuwig voorrecht, verzegeld met het bloed van de Borg.

Vervolgens lezen wij de vraag: **"Vanwaar zijt Gij?"** Vers 9.

En op deze vraag mogen wij antwoorden: "ik ben van God". Daar zal echter het aanklagende geweten komen: u hebt de gruwelijkste zonden! U hebt een verschrikkelijke schuld!

God weet het, ik wil heilig zijn, kan echter niet heilig zijn, ik wil niet zondigen, ik zondig toch! Wie echter zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Zo zucht de ziel en zij spreekt: ‘Ik dank God, door Jezus Christus onze Heere! In Hem ben ik louter rechtvaardigheid en heiligheid, in Hem ben ik volkomen verlost. (vergelijk 1 Korinthe 1: 30)! Ik laat mij de mond niet stoppen, Heere, U weet het! Wie wil verdoemen? Christus is hier, God is hier, Die rechtvaardigt!

Jezus zwijgt. Waar het Zijn eigen eer aangaat, daar antwoordt Hij niet, opdat wij onze vijand iets te antwoorden zouden hebben. Maar wanneer het de eer Gods aangaat, dan zwijgt Hij niet en Hij verwerft ons ook de Geest der genade, dat wij zwijgen, waar het onze eer alleen aangaat, dat wij echter spreken, waar het Gods eer betreft. Dit echter betreft Gods eer, dat ik belijd: “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe!”

Dat gaat Gods eer aan, dat niet één zaak zo verward en verdorven zijn kan, dat ik niet zo verdorven zijn kan, of ik zou God oneer aandoen, wanneer ik wilde ophouden, Hem te belijden; wanneer ik wilde ophouden te belijden: ‘ja, ik heb gezondigd, gevaar is voorhanden, hier ben ik, werp mij overboord, maar ik ben een Hebreeër en vrees de Heere!’

Nee, Pilatus heeft geen macht tegen Jezus, maar Jezus heeft alle macht over ons. “Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde”, spreekt Hij (Matthéüs 28, 18). In de hemel kan niemand de arme zondaar de deur sluiten en op aarde is alle macht in de doorboorde hand van Jezus. Sidder dus niet, wanneer zij vanwege de getuigenis met hopen tegen u aanrukken - zij zullen allen vallen, maar met mijn Jezus blijf ik staan!

Pilatus tracht Jezus los te laten. Vers 12. Het zal hem echter niet lukken. Want de Heere God tracht er voor de Zijnen naar, dat Jezus aan het kruis komt, dat Jezus niet losgelaten wordt. Want anders zou ik niet vrij komen!

Wonderbare, dierbare verborgenheid van het Evangelie! Waar Pilatus Hem tracht los te laten, daar zal het hem niet gelukken. Want God heeft in de raad Zijner liefde besloten: Eén zal sterven voor allen, opdat zij gered worden. Eén zal sterven aan het kruis en de vloek wegnemen van de velen opdat zij gezegend worden in Hem.

En de Heere heeft genade verworven, dat wij bevrijd worden van alle banden des doods en dat wij aan het bevel des Heeren door de Geest der genade gehoorzaam zijn. Als de Heere echter beveelt: *laat los en gij zult losgelaten worden*. De keuze moet dan geschieden, van God wordt zij u op de hand gelegd.

Zie, spreekt Hij, Ik houd u voor de zegen en de vloek, het leven en de dood. Kiest! Ik houd u voor: Jezus òf des keizers vriend te zijn! Ik houd u voor het onzichtbare, of het onzichtbare - kiest!

Wij kunnen niet anders kiezen dan wat in ons vlees en bloed steekt. De liefde van de Heere Jezus Christus allen doet het; is de liefde van de Heere Jezus en Hij verheerlijkt Zich bij de Zijnen. Bij ons echter is het geringste, het kleinste machtig genoeg om ons van onze plaats weg te trekken; geen enkele blijft er staande.

De keuze moet geschieden en onze zonden zijn zo zeer vele! Daar hebben wij Hem, de trouwe Borg, Hij treedt op en geeft het aan het verbrijzelde gemoed, waarachtig erover te treuren, dat het voortdurend een verkeerde keuze doet. En Hij verwerft het door de Geest der genade, dat, is er ook van de ene zijde een Orpa, er toch van de andere zijde een Ruth is, die de goede keuze doet en daarbij blijft: "Uw volk is mijn volk en uw God mijn God; waar gij zult sterven, zal ik sterven en daar zal ik begraven worden" (Ruth 1: 16-17).

Daar zit nu Pilatus op de rechterstoel; God had het aldus in Zijn raad besloten. Over onze Borg gaat het oordeel des doods. Hij echter lacht heilig en is blij in Zijn God. Hij laat Zich verdoemen, opdat Zijn volk zou zeggen: "wie wil verdoemen?" Opdat Zijn volk antwoorden zou voor het gericht op de vraag: "wat gelooft u van de vergeving der zonden?"

"Dat God, om het genoegdoen van Christus wil, aan al mijn zonden, ook mijn zondige aard, waarmee ik mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer wil gedenken, maar mij de gerechtigheid van Christus uit genade schenkt, opdat ik in het gericht Gods nimmermeer kome."

Daar staat onze dierbare Heere en Heiland op Lithostrotos (het met stenen geplaveide). Dat was een mooi plein, heel sierlijk, met schoon ingelegde marmeren platen, die schone figuren vormden. Dat was een zonderling geplaatst worden voor de Heere. Waaraan mag Hij gedacht hebben?

Wij lezen in Jesaja 54, 11: "Gij verdrukke, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! Zie Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten."

Dat is Lithostrotos. Dat lees ik in het dierbaar Evangelie; de Heere Jezus, onze Borg, heeft er Zich over verheugd, die kunstig ingelegde marmeren platen te zien; maar Hij - Hij heeft de stenen geschapen, wat gaat Hem het zichtbare aan! Hij ziet Jesaja 54 geschreven staan in deze figuren.

Maar niet "Lithostrotos" alleen! Ook het Hebreeuwse zullen wij noemen. "Gabbatha" dat is *een verhoogde plaats*. De Heere staat dus verhoogd en vervuld is het lieflijke woord, dat wij lezen in Jesaja 52: 13: "Ziet, Mijn knecht zal verstandig handelen"; want Hij zal in plaats van de vreugde, die Hem voorgesteld wordt, smaad en kruis verkiezen.

De mens zou denken, wanneer men een ordeteken krijgen, koning worden kan, daarnaar te trachten, zou verstandig zijn, wanneer men ook in het een of ander iets toegeven moet tegen de wil Gods, maar Jezus handelt verstandig. Hij verkiest voor Zich het kruis en weet, welke eer achter Gods smaad steekt.

Hij zal verhoogd en verheven, ja, zeer hoog worden. Dat is voor het vlees niet duidelijk te maken, maar het was toch een zeer verhoogde plaats, toen de Heere stond op Gabbatha. De ganse hemel, de scharen der heilige engelen hebben zich daar rondom gelegd en aanschouwen vol bewondering de heerlijkheid van Zijn liefde en ontferming. Zo is Hij verhoogd en alzo - ja juist zó - "dat velen zich om Hem ontzetten, alzo verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand; en Zijn gedaante, meer dan van andere mensen." Juist zó "zal Hij vele heidenen besprengen. Ja, de koningen zullen hun mond over Hem toehouden." Zodat ook de Hogepriesters, Herodes en Pilatus de mond moesten toehouden en geen schuld aan Hem vinden. Hij is verhoogd! Verhoogd is de Heere! ik wil niet hoger staan, dan Hij gestaan heeft op Gabbatha, opdat ik, met Hem verhoogd, mij verheuge over Zijn goedertierenheid en genade.

Welk een Evangelie! Wij lezen verder in: 14: ***En het was de voorbereiding van het Pascha, en omtrent de zesde ure.*** Het was de dag der voorbereiding, en ook deelt Johannes ons mee (vers 31), *dat die dag des Sabbats groot was.*

Omtrent de zesde ure - daarop kan ik mij nu op geleerde onderzoekingen uitlaten omdat de ene Evangelist de derde ure, de andere de zesde ure noemt, of het dus omtrent de middag of tussen 6 en 7 uur 's morgens gebeurd is, daarmee willen wij ons niet ophouden; - het was de dag der voorbereiding, het was een grote Sabbat. Het lichaam mocht niet aan het kruis blijven, de tijd drong.

Pilatus heeft geen tijd meer, hij moest nu spoedig aan de zaak een eind maken. Hij moest beslissen, had geen tijd meer een uitweg te zoeken, het was nu òf het één òf het ander, het gericht moest gehouden worden. God de Heere was daarachter verborgen werkzaam. Het is juist zoals wij lezen in Handelingen 2: 2. "Er geschiedde haastig uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldige, gedreven wind." Dus God drong aan; de tijd drong aan. God heeft ook die in Zijn hand. Christus moet aan het kruis. Hij moet tussen de twee avonden gestorven zijn. De Joden dringen en Pilatus wordt gedrongen, Jezus - al is het dan onder protest - over te geven. En de duivel kan er niets meer tussen schuiven, dat onze Heere soms niet aan het kruis zou komen.

Wij mensen willen geen leed, geen nood, geen kruis, en zullen toch God in de hemel allen danken voor het lijden en de tranen, voor de nood, het kruis, de smart, voor alles, waardoor Christus het vlees verbrijzeld heeft, opdat de geest behouden wordt. Het goede kunnen wij toch niet dragen, daarom heeft God steeds allerlei middelen gereed, opdat onze tranen niet zouden ophouden, heeft bittere gal gereed, opdat Hij ons zou buigen. Daarvoor zullen wij Hem danken, dat Hij ons zo verootmoedigd heeft, opdat wij in Zijn heerlijkheid zouden komen. God de Heere moet ons alle macht uit handen slaan, zoals de moeder van de kinderen alles wegneemt, waarmee zij zich verderven kunnen. God drong ook hier, en nam de mensen de macht uit de handen, opdat Zijn eeuwige raad zou bestaan.

"Neem weg, neem weg! Kruis Hem!" riepen de Joden. "Neem weg, neem weg!" riepen de engelen. Alles moet uit de weg, wat de Heere Jezus in de weg staat. Wat staat ons geloof in de weg, dat onze oude mens gekruisigd is? Wanneer ik toch mijn oude mens voel en ondervind, hoe zal ik geloven, dat hij gekruisigd is? Zal hij in waarheid gekruisigd zijn, zo blijft er niets over, dan dat u gelooft, dat hij *met Christus* gekruisigd is. Neem alles weg, wat mij in de weg staat, dat ik niet geloven kan!

Gods vriend of des keizers vriend! Niemand is in waarheid des Keizers vriend, dan wanneer hij Gods vriend is. Het woord: *vreest God, eert de Koning, een ieder zij onderdanig aan de menselijke overheid*, dat heeft slechts hij in ere te houden, die Gods vriend is. Het vlees wil steeds iets berispen aan de overheid, en wil zelf regeren, het is tegen de koning, wanneer de

koning zijn belang niet voortrekt. Gods vriend zijn, daarover schrijft de apostel Jacobus, hoofdstuk 4: 1-4: "Vanwaar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hierdoor, namelijk uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren? U begeert en hebt niet; u benijdt en ijvert naar dingen en kunt ze niet verkrijgen; u vecht en voert krijg, doch u hebt niet, omdat u niet bidt. U bidt en u ontvangt niet, omdat u kwalijk bidt, opdat u het in uw wellusten doorbrengen zou. Overspelers en overspeelsters! Weet u niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld." Dat heeft Jacobus niet aan heidenen, maar aan de gemeente der Christenen geschreven. "Overspelers" en "overspeelsters" noemt hij hen niet vanwege overtreding van het zevende gebod, maar omdat zij tegen het eerste gebod gezondigd hadden, omdat zij gezondigd hadden tegen Hem, die gezegd heeft: *Uw Maker is Uw Man*. Wij zijn echter onkuis, wanneer wij het nu met God, dan, wanneer ons gevaar dreigt, met de wereld houden.

Abraham heeft God gelooft en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend, toen was hij Gods vriend. "Tel de sterren," heeft de Heere gesproken en Abraham ziet de sterren aan en ... "Gij hebt ze alle geschapen, Heere God! En ik twijfel niet aan Uw almacht! O, u doodt mij niet! Ja, ik geloof, ik geloof! U kunt Uw woord vervullen en U zult het vervullen. Want bij U is eerlijkheid." Daar is vriendschap tussen God en mens en geen stofje is tussenbeide. "Gij kunt mij, nietig stofje, wel redden, voeden en ten leven brengen," spreekt de mens.

Daarover verheugt Zich God en is blij, dat zo'n nietig stofje gelooft en Hem in ere houdt. Daarvoor heeft de Heere Jezus geleden en het verworven voor de Zijnen, die met hun zonde en schuld bij God komen, dat zij namelijk vrienden der wereld geweest zijn, dat Hij hun de kus der vriendschap geeft en daarmee de Geest, dat de mens Gods vriend is.

Abraham en de Heere gaan met elkaar de weg, die naar Sodom leidt en de Heere sprak: *Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?* (Genesis 18, 17). En Hij deelde hem alles mee, wat Zijn voornemen was te doen. En buiten twijfel: een vriend Gods kan meer uitrichten dan een vriend van de koning. En buiten twijfel: wanneer nog tien rechtvaardigen in Sodom zouden geweest zijn, Sodom zou nog bestaan. Dat is een grote vreugde in Gods vriendschap opgenomen te zijn en hier een vriend en daar een vriend uit het vuur te redden in de eeuwige heerlijkheid. Dat is de grootste vreugde!

En nu spreekt God van de hoge rechterstoel: "**Ziet, uw Koning!**" Dat is immers de klacht der Zijnen, die gebonden liggen en van alle zijden onderdrukt worden: "ach, Heere, andere heren heersen over mij, geef genade, dat ik alleen Uw Naam gedenk!"

Ziet uw Koning! Zie Hem met de opengereten rug, met het spotkleed, met de doornenkroon! *Ziet uw Koning!* Zó betaalt Hij voor de zonden, zo overwint Hij duivel en wereld en neemt de toorn van God weg. Zo bemin ik mijn Koning het meeste! Op Gabbatha staat de Koning! Vergeet Hem nooit in de macht Zijner liefde. En slaat op in leed, het heerlijk bruiloftslied Psalm 45: *Gij zijt veel schoner dan de mensen; genade is uitgestort op Uw lippen!*

Genade stroomde op mij neer, toen ik meende verdoemd te zullen worden. Daarom - omdat U met genade regeert - heeft God U gezegend in eeuwigheid. En of de vijand mij ook zevenmaal vertreedt: *Ik ben een roos van Saron*, (Hoogl. 2: 1) ... zevenmaal hef ik ook mijn hoofd weer op! Amen.

De kruisiging³

Mijn geliefde broeders en zusters

In de 45ste Psalm schijnt het naar de letter, zoals die voor ogen ligt, wonderbaar schoon. Daar hebben wij een heerlijk versierde Koning, de Schoonste van alle mensen. Hij straalt van goud en edelgesteente, van macht en Majesteit. Hij gordt het kostbaarste zwaard aan Zijn heup, Hij trekt ten strijde, aan de onderdrukte onschuld ten goede.

Wij zien, hier Zijn pijlen daarheen vliegen, hoe Hij de volkeren onder Zijn voeten dwingt en eeuwig gezegend is van de Vader. Wij zien Zijn bruid staan ter rechterhand, gekleed in louter kostelijk goud.

Dat is een lied om van de rozen te zingen (zo vertaalt Luther "Schoschannim"); ik meen van de doornen. Want, al is het naar de letter ook nog zo schoon, in de grond der zaak ligt toch niets dan lijden en smart en nood en is beproefd bevonden in het lijden van alle heiligen. Zo is het dan een Psalm om te zingen onder het kruis, een Psalm om te zingen op Golgotha.

Wij begaan in dit avonduur (op goede vrijdag) de gedachtenis van het laatste lijden en sterven van onze dierbare Heiland Jezus Christus.

Wij willen van tevoren een lied lezen, een kruislied, uit het Evangelie van Johannes 19: 16b-42.

En zij namen Jezus en leidden Hem weg. En Hij dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Golgotha; alwaar zij Hem kruisigden en met Hem twee anderen, aan elke zijde één en Jezus in het midden. En Pilatus schreef ook een opschrift en zette dat op het kruis; en daar was geschreven: Jezus, de Nazarener, de Koning der Joden. Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats, waar Jezus gekruisigd werd, was nabij de stad. En het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn.

De Overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden, maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden. Pilatus antwoordde: wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.

De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruisigd hadden, namen Zijn klederen (en maakten vier delen, voor elke krijgsknecht een deel) en de rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven. Zij dan zeiden tot elkaar: Laat ons die niet scheuren, maar laat ons daarover loten, van wie die zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en de zuster van Zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Jezus nu, ziende Zijn moeder, en de discipel, die Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie uw Zoon! Daarna zeide Hij tot de discipel: zie, uw moeder! En van die ure aan nam de discipel haar in zijn huis.

Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden, zeide: Mij dorst! Daar stond dan een vat vol edik en zij vulden een spons met edik en omlegden ze met hysop en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf de geest.

³ Ook deze leerrede is in bredere vorm, onder de titel van "Op goede vrijdag" reeds vroeger uitgegeven, naar de optekeningen, door onze schrijver gemaakt. Wat wij hier geven, is door een trouwe hoorder onder het uitspreken opgetekend. Red.

De Joden dan, opdat het lichaam niet aan het kruis zou blijven op de sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun beenderen zouden gebroken en zij weggenomen werden. De krijgsknechten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander, die met Hem gekruisigd was, maar, komende tot Jezus, als zij zagen, dat Hij nu gestorven was, zo braken zij Zijn beenderen niet; maar een der krijgsknechten doorstak Zijn zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd en zijn getuigenis is waarachtig en hij weet, dat hij het zegt, hetgeen waar is, opdat gij geloven mag. Want deze dingen zijn geschied opdat de schrift vervuld worde: Geen been zal van Hem verbroken worden. En wederom zegt een andere Schrift: zij zullen zien, in welke zij gestoken hebben. En daarna Jozef, van Arimathea (Die een discipel van Jezus was, maar bedekt, om de vreze der Joden) bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen. En Pilatus liet het toe.

Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg. En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was) brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden gewichts. Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.

En er was in de plaats, waar Hij gekruisigd was, een hof, en in de hof een nieuw graf, waarin nog nooit iemand was gelegd, daar dan legden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

Er is mij zeer veel aan gelegen, dat u goed thuis bent in de lijdensgeschiedenis van onze Heere, opdat u haar steeds leest met toepassing op uzelf. Daarvoor geve ons God de genade van de Heilige Geest, dat wij onze dierbare en enige Koning met onze harten volgen langs de weg der smarten naar Golgotha; dat wij dan met ogen des geloofs aanschouwen, hoe onze Koning drinkt op Golgotha uit de beek, hoe Hij de zeven laatste woorden aan het kruis spreekt, hoe Hij sterft, wat het onmiddellijk gevolg is van Zijn dood, en eindelijk, hoe Hij begraven werd.

Pilatus gaf Jezus over, opdat Hij gekruisigd zou worden. Wie geeft hij over? Jezus! Waartoe geeft hij Hem over? Opdat Hij gedood zou worden. Waarom is dit geschied?

Daar zit u in uw zonden! Nu zal God u aan de duivelen overgeven - dat is de gedachte die in uw hart opkomt. Maar omvat uw Borg en spreek: 'met U ga ik op de weg der smart, ik laat U niet los!' Want daartoe is Hij overgegeven, dat de verbrijzelde harten vanwege hun zonden niet overgegeven zouden worden aan de duivelen, om de eeuwige vloek te dragen, maar opdat de arme mens overgegeven zou worden aan de heilige Engelen, opdat zij hem zouden dragen tot de Vader en hij gekroond zou worden met de kroon der gerechtigheid, die Jezus gekocht heeft met Zijn bloed.

De krijgsknechten hebben daarna Jezus nogmaals bespot; zij hebben Hem het purperen kleed afgenomen en Hem opnieuw Zijn eigen klederen aangedaan (Matthéüs 27, 31). Dat hebben de krijgsknechten gedaan, niet opdat niet de geringste schijn van Koninklijke heerlijkheid aan de Heere zou blijven. Maar zij wisten zelf niet, wat zij deden. Hadden zij het niet gedaan, zo zou niet vervuld geworden zijn het woord van de 22ste Psalm: *zij delen Mijn klederen onder zich en werpen het lot over Mijn gewaad* (vers 19).

Hier hebben wij de waarachtige Aäron, die op de grote verzoendag aflegt de gouden, heerlijke klederen en linnen klederen, - sterfgewaden - aantrekt, om in het heiligdom binnen te gaan. (Lev. 16: 4).

En God zal een iegelijk, die Hem eert, het spotkleed uit doen trekken en hen met ere kronen en met witte klederen bekleden. Want zij zijn het waardig.

Zij namen Jezus - wie namen zij? *Jezus*. En zij leidden Hem weg; wie leidden zij weg? - *Jezus!* 'Maar, wanneer de duivel mij eens nemen en wegleiden zou, mij is zo bang vanwege mijn zonden! Geef mij een woord, een onderpand, dat ik zeker ben: wanneer ik sterf, zal mij de duivel niet nemen en wegleiden in het eeuwig verderf.'

Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Wèl al degenen, die hun toevlucht genomen hebben tot Hem; al heeft ook de duivel hen reeds gegrepen, Hij moet ze weer loslaten. Hij kan de verlostten niet heenbrengen, waar hij wil, maar hij moet ze brengen naar des Heeren wil, in de eeuwige heerlijkheid!

Verworven heeft de Heere het door Zijn genade, dat de Zijnen acht geven op des Heeren leidingen, dat zij gewillig gemaakt worden het Lam te volgen, waar het heengaat; te gaan de weg van het lijden. Wij zijn echter verzekerd, dat juist deze weg de enige weg is en zijn zal tot ere, zege en heerlijkheid.

En Jezus droeg Zijn kruis. O, Lam Gods, hoe gewillig draagt U het vloekhout! Het was niet Uw kruis, o Heere Jezus. Nee, het was niet Uw kruis! Het was mijn kruis! Het was mijn vloek! Mijn last; deze schandpaal met de zware balk! Ik, ik moest bloeden aan dit schandhout, ik heb de eeuwige dood verdiend. Ik heb met mijn zonde verdiend, dat de eeuwige vloek op mij zal blijven!

'Ziel, ziel, Die uzelf aanklaagt! - welaan, uw kruis is Mijn kruis! U hebt Mij nog wel een kruis na te dragen in de woestijn. Och, Ik wil het u echter lichter maken: Ik draag het met u! Maar het rechte kruis: zonde, smaad en schande, ... het is van Mij; en alles wat het Mijne is, is het uwe.'

Wij zijn zo geduldig niet, wij morren onder het kruis, menen dat God onrechtvaardig is en hard en wreed. Maar onze zonden? Wat hebben wij dan met onze zonden verdiend? Wat anders dan de eeuwige dood? Maar onze dierbare Heiland, wat heeft Hij verdiend voor ons? Wat heeft Hij voor ons verworven? Eeuwig leven, eeuwige zegen, eeuwige troost aan Zijn kruis! Wanneer nu ook ons kruis ook nog zo zwaar is, dat zijn onze ridderorden! Het zijn geen doornen, maar rozen! Zo wordt de oude mens teniet gedaan en door de dood heen gaat het in het paradijs tot leven.

En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit; uit - uit Zijn stad, Hij, de grote Koning. Hij ging uit, uit het midden van Zijn geliefd volk, uit Zijn Jeruzalem, waarvan Hij gezegd had: 'Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen vergaderen willen, gelijk een hen haar kuikens, maar gij hebt het niet gewild!'

Hij gaat uit in de dood. En ik met mijn zonden? En u met uw zonden? Waarheen? Waarheen? Zal het niet heten: 'Eruit! Weg met u! Voor eeuwig bent u verworpen van Mijn heilig aangezicht! Is niet de Koning billijk over ons vertoornd, dat wij overtreders zijn van Zijn allerheiligste wet? Dat wij Zijn Majesteit beledigen? Zal het niet heten, moet het niet heten: eruit, eruit met u?'

Maar Hij treedt op als Borg en spreekt: *Ik wil niet, dat deze verloren gaan, Ik heb een eeuwige verlossing gevonden.* En van hem, van wie het zo even nog heette: eruit! Wordt nu gezegd: *naar binnen; uit vrije genade!*

Terwijl Jezus uit Jeruzalem gaat, volgt Hem een grote menigte uit het volk; en zo velen, velen wenen en wenen zeer. Maar Jezus spreekt tot hen: "Gij dochters van Jeruzalem! Weent niet over Mij maar weent over uzelf en over uw kinderen. Want ziet, er komen dagen in welke men zeggen zal: zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken die niet gebaard hebben en de borsten, die niet gezoogd hebben. Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: valt op ons! En tot de heuvelen: bedekt ons! Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?" (Lukas 23: 28-31). Het waren weliswaar vleselijke klachten en

vleselijke voorstellingen van het allerheiligst lijden van onze Heere, die wij bij deze vrouwen vinden. Maar hoewel de Heere Zijn kruis gedragen en onze vloek op Zich genomen heeft, zijn er toch veel christenen, van wie gezegd moet worden: zij wenen niet eens meer over Hem, hoewel zij de lijdensgeschiedenis jaar voor jaar vernemen!

Arme Christenen! Die u niet in waarheid bekeert tot Hem, de Vorst des levens! Die alles gelezen en vernomen hebt en de een blijft hier steken en de ander daar, in plaats van in zichzelf te zien en te belijden welk een liefde Jezus gehad heeft, opdat alle arme zondaren genade, vergeving, verzoening, reiniging zouden vinden in Zijn bloed. Jezus lijdt nu niet meer, maar Hij lijdt ook nu nog in Zijn leden, in Zijn getuigen.

Arme stad, die zich meer en meer aan de duivel overgeeft! Arme stad, waar de Naam des Heeren misbruikt wordt en Zijn waarachtige aanbidders afnemen! Wanneer dit aan het groene hout geschiedt, wat zal er van het dorre worden? God de Heere is traag in Zijn geduld en lankmoedigheid, maar haastig, ontzettend haastig in Zijn toorn, wanneer Hij eenmaal inslaat met Zijn bliksem.

Wee de zwangeren en zogenden in die tijd! Maar ook welgelukzalig de moeder, die in waarheid het lijden van de Heere Jezus ter hart gaat en zich tot Hem bekeerd heeft. Hij ontfermt Zich over de moeders, die de vrucht dragen en over de borsten, die zogen! Welgelukzalig het hout, dat het erkent en het belijdt: *ik ben dor*; dat zich niet houdt voor een groen hout, maar belijdt: ik ben als een doorn, die in het vuur geworpen moet worden! Zalig, wie het gaat om de vrucht der gerechtigheid, om een heilige wandel voor God. Tot zo'n dor hout heet het: "Efraim! Wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord en zal op hem zien; Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom, uw vrucht is uit Mij gevonden." (Hoséa 14: 9).

De Heere Jezus voelt de ganse zwaarte van Zijn last in haar ganse omvang. Hoewel Hij ook als het Lam vrijwillig ter slachtbank gaat, vrijwillig het kruis opgenomen heeft op Zijn schouders en Zijn verscheurde rug! Hij bezwijkt onder zulke zware last toen Hij de stad uit ging en wist: Ach, eens zullen zij nog hun kinderen uit honger slachten en nu bedenken zij niet, wat tot hun vrede dient! Hij zinkt ineen. Daar komt een man, een man van de akker, Simon van Cyrene; hem dwingen zij het kruis te dragen. Hij verzet zich echter, dit hout der schande op zijn rug te nemen, daartoe is hij te eerlijk. Maar zij dwingen hem. En de Heere gaat voor en hij draagt het kruis. (Lukas 23: 26).

Dat heeft hem geen schade veroorzaakt, het heeft ook zijn echtgenote en zijn kinderen geen schade gedaan, dat hij Christus' smaad en schande op zich genomen heeft. Het zaad der rechtvaardigen wordt aangeschreven in het bundeltje der levenden en zal het aardrijk beërven. Hij is de vader van Alexander en Rufus (Markus 15: 21).

Alexander zou niet genoemd zijn, wanneer hij niet in de gemeente der heiligen goed aangeschreven was. En Rufus wordt uitdrukkelijk als *een uitverkorene des Heeren* genoemd. En diens moeder, de huisvrouw van Simon van Cyrene, noemt Paulus "zijn moeder" (Rom. 16: 13).

Hier zien wij dus Gods genadig bestuur. Een man uit Afrika heeft een akker gekocht bij Jeruzalem, hij gaat naar buiten om de akker te bezien of hij keert juist van de akker terug, daar houdt hem de Heere staande en legt hem het kruis op de rug, dat hij niet graag heeft; maar hij moet het dragen, gewillig en onwillig. Dat is het bestuur der vrije genade. Simon moet het heerlijke, maar voor het oog schandelijke hout de Koning Jezus achterna dragen opdat hij eeuwig eer verwerven zou. Want deze Koning beloont de Zijnen op wonderbare wijze. Geef de wereld en de eer des vleses eraan, zij is toch ijdel en neem op u schande en smaad van Christus, met een goed geweten ... en de Heere geeft genade en eer. Hij, die gezegd heeft: *die Mij eren, zal Ik eren!* Neem op u Zijn kruis! U draagt het goed, wanneer u op Hem ziet. Wanneer u bedenkt: ik draag het een kleine tijd, maar Hij heeft een eeuwigheid voor mij

doorgemaakt. Dan draagt u niet het kruis, maar het Kruis draagt u, zodat u niets voelt dan de liefde van de Heere Jezus, te zalven de wonde die u geslagen is.

En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit. Waarheen? Naar de plaats, die heet: Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt: Golgotha. Dat was een kale, naakte rots en Hij, de Koning der ere, moet Hij daar heengaan? Daar zien wij niets dan gebeente van misdadigers. Zover is het met de mens gekomen met zijn eten van de vrucht des booms tegen het gebod van de Heere! Dat is nu ons aller eind en wanneer ons graf niet bewaard wordt, zo verbleekt later ons aller gebeente en onze hoofdschedel op het veld. Daar liggen de schedels. Deze, eenmaal het hoofd van een geliefd kind, dat de moeder kustte; die het hoofd van de geliefde man of de geliefde vrouw; gene van een beminde broeder of een beminde zuster en nu - geen oog meer, geen mond meer, alles grijnst ons aan. "Ten dage dat u daarvan eet, zult u de dood sterven!"

Op deze plaats komt de Heere. Onder misdadigers wil Hij zijn, onder zulk gebeente van misdadigers wil Hij sterven, op zo'n veld Zijn bloed vergieten.

Wat was Adam? Een moordenaar Gods. Wat zijn wij? Moordenaars van God! Want wij hebben Hem Zijn eer genomen. Alles was schoon en vol pracht en de mens was koning der schepping, maar hij schonk de vijand Gods geloof en is neergestort en met hem de ganse schepping. Nu ligt hij daar en zijn schedel verbleekt op het veld. Dat is het eind van onze vrije wil, van ons vernuft, van onze pogingen: een woeste steenhoop, een Babel, waar de draken wonen, niets dan duisternis. En daar wil Jezus lijden, daar wil Hij Zijn bloed doen vergieten, op Golgotha, op dat galgenveld. 'Waar ik, waar ik heen moest komen, wanneer de barmhartigheid Gods mij niet bewaard had', zo spreke een ieder.

Jezus gaat naar de rechtplaats, opdat ook de verschrikkelijkste moordenaar toch nog een troost zal hebben, wanneer hij zich tot de Heere bekeert, al is het dat dan ook het hoofd van het lichaam gescheiden wordt.

Jezus op de rechtplaats, opdat ook de verschrikkelijkste moordenaar toch nog een troost zal hebben, opdat wij niet door het oordeel in de eeuwige verdoemenis geworpen zullen worden.

Jezus op Golgotha - ik in de hemel! Dat is het middenpunt der wegen Gods. Van hieruit gaan de raderen tot verlossing van Zijn volk. En de profeet Ezechiël hoort de stem: "Galgal" (Ezech. 10: 13).

Laat ons nu zien, hoe onze Koning drinkt uit de lijdensbeker. Toen men op Golgotha, de rechtplaats, gekomen was, gaven zij de Heere gal met edik te drinken (Matthéüs 27: 34). Zij willen onze dierbare Heiland hiermede verdoven, opdat Hij Zijn smart niet zou voelen. Maar Hij wil lijden, Hij wil de wijnpers van de toorn van God treden in de kracht van de Heilige Geest, maar klagen moet Hij het Zijn God. En vervuld wordt, wat wij lezen in Psalm 69: 21 en 22. "De versmaadheid heeft Mijn hart gebroken en Ik ben zeer zwak; en Ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen en naar vertroosting, maar heb ze niet gevonden. Ja, zij hebben Mij gal tot Mijn spijs gegeven en in Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven."

De Borg betaalt in Zijn wonderbare genade de verschrikkelijke verkeerdheid van de mens, - die, hoewel hij ook alles van God heeft, toch God niets zal geven dan gal en edik; - Hij betaalt voor de zonde van Zijn volk, dat zij vaak in plaats van waarachtige troost, gal en edik geven. Maar wat doet de Heere? O, welk een Man is Hij! Aldus spreekt nu de bruid van Hem: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis en de liefde is Zijn banier over mij. Ondersteunt gijlieden mij met de flessen,

versterkt mij met de appels. Want ik ben krank van liefde. Hij kusse mij met de kusse Zijns monds. Want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.” (Hooglied 2: 3-5; 1: 2).

Zo bieden de krijgsknechten deze verschrikkelijke drank aan, die men niet drinken kan en Hij maakt, dat uit deze bittere wortel de zoetheid der liefde komt.

Tegelijkertijd met de Heere werden ook twee kwaaddoeners gekruisigd. Jezus echter in het midden! "Andere kwaaddoeners" alsof de Heere Zelve een kwaaddoener geweest was. Dat heeft God de Vader aldus goed behaagd: “Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen; omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood, en met de overtredders is geteld geweest en Hij veler zonden gedragen heeft en voor de overtredders gebeden heeft” (Jesaja 53: 12).

Wie van ons wil zich nu onder de kwaaddoeners doen rekenen? Ieder zoekt, zolang als het mogelijk is, het kwaad te bedekken, dat hij gedaan heeft. De bewijzen moeten heel helder en klemmend voor de hand liggen, anders belijdt de mens niet. Ook de ergste kwaaddoener wil geen kwaaddoener zijn. Maar Jezus, die de zonde nooit gekend en nooit gedaan heeft, de Heilige en Onschuldige, Hij wil het zijn voor ons; die de grootste kwaaddoeners zijn, die met gedachten, woorden en werken niet ophouden, voortdurend te zondigen tegen God en de naaste, die wandelen, leven en sterven als misdadigers. “Ik heb geweten, dat gij gans trouweloos handelen zoudt, spreekt de Heere; en dat gij van de buik af een overtreder genoemd zijt. Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen en om Mijns roems wil, zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.” (Jesaja 48, 8b en 9)

Dus Hij, de Allerheiligste, wordt de grootste zondaar! Hij wil Zich laten ophangen te midden van de kwaaddoeners.

O, mijn geliefden! laat ons toch voor God ons waarachtig aanklagen! Weg met alle rechthebberij, opdat in waarheid de liefde van Jezus ons aangegrepen zal hebben! Opdat wij, geheel en al melaats, ons buigen in het stof. Laat ons blijven, terwijl wij streven voor God en mensen te wandelen met een goed geweten, laat ons toch blijven voor de wet, zoals ze geestelijk is: kwaaddoeners! Dan zal Jezus ons aannemen. Hij wil de hoeren en de tollenaars in Zijn genade opnemen; zij moeten slechts komen tot Hem, Hij neemt hen aan.

Jezus onder de kwaaddoeners - ik onder de engelen! Als een kwaaddoener, zo hangt Hij daar onder het kruis! Hij wil de grootste zondaar zijn, dat voor de wet niemand zo zondig kan zijn dan Hij.

Ondertussen, met Zijn uitgestrekte handen, grijpt Hij met de ene hand de dood, om hem te doden en met de andere hand het heil des levens, dat verloren was. En met Zijn doorboorde voeten vertreedt Hij de kop des satans; de paal gaat door de harige schedel van de vijand heen; en het kruis staat daar als een banier voor al het volk en is een zegewagen voor de Heere, dat Hij, zo verhoogd, alle zielen tot Zich trekt, die Hem de Vader gegeven heeft en hen binnenleidt in de hemel, in Zijn heerlijkheid.

Daar hebben wij ook het opschrift, dat Pilatus op het kruis zetten liet, namelijk: ***Jezus de Nazarener, de Koning der Joden.***

Deze woorden worden bestreden, de Hoge priesters wilden, dat Pilatus zou schrijven: Hij heeft gezegd: Ik ben de Koning der Joden. Maar of de wereld ons ook bestrijdt, het zal toch zo blijven. "Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven" spreekt Pilatus. Wat God in Zijn raad besloten heeft, dat zal ook blijven staan!

Maar welk een opschrift verdienen wij boven ons voorhoofd? Wanneer God aan de dag wilde brengen wat wij bedreven hebben, wanneer onze schuld voor het aangezicht van de wereld, van de engelen en de duivelen ontdekt wordt, wanneer geopenbaard wordt, wat in ons hart en in onze nieren steekt, wat voor een opschrift verdienen wij dan? Wij hebben het zo spoedig

vergeten. Maar wie gereinigd wordt van zijn onreinheid, vergeet het nooit! *Zondaars, niets dan zondaars, geheel en al.*

En de Heere Jezus, Hij zal Koning zijn, Koning van zulke zondaren. Hij wil ze gelukkig maken met de heerschappij Zijner genade, met de reiniging van Zijn bloed, met de heiliging van Zijn Geest. Hij is Koning, en blijft Koning, en regeert als Koning, vanaf het kruis. En Zijn smaadnaam: "Nazarener" is onze smaadnaam. Van Nazareth komt niets goeds en van ons komt niets goeds; geen goed is in ons en geen goed komt uit ons. Maar de Nazarener wil in onze plaats genoemd worden. Hij, die alleen goed is en goed doet. Zo is en blijft Hij Koning van hen allen, die in waarheid Joden zijn, die de Heere loven. Hij bedekt genadig als Borg al onze schandelijke zonden en Zijn opschrift en het opschrift van Zijn priesterlijk geslacht is: *Heiligheid des Heeren.*

De Heere hangt naakt aan het kruis. Vervuld moest worden waarover alle heiligen Gods hebben moeten klagen, dat de wereld hun neemt wat God hun geeft. Dat is aller mensen zonde, dat zij niet uit genade en eeuwig leven willen; maar kleren, geld en goed.

Zo delen zij dan Zijn klederen in vieren, zodat ieder één deel ontvangt. Daar was echter ook een rok, van bovenaf geheel geweven, een koninklijk gewaad, - voor Augustus te kostbaar, - een 'overblijfsel uit het koninklijke huis Davids', die mocht niet gedeeld worden; die moest geheel blijven. Het lot wordt erover geworpen. Dat hebben de krijgsmensen gedaan, die niets van Gods woord weten, opdat vervuld zou worden het woord: *Zij hebben Mijn klederen onder zich gedeeld en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen.*

De Heere laat Zich alles ontnemen. Hij heeft niets meer nodig. Hij laat Zijn kleding in alle vier windstreken dragen opdat zij een bedekking zouden worden in alle vier windstreken. Maar Hij zorgt ook voor de eenheid van Zijn waarachtige, geestelijke gemeente. Hij betaalt voor het vervloekte roven, dat ons eigen is, voor het schandelijk streven naar rijkdom, waarbij men van de naaste het zijne ontnemt, in plaats van vlijtig te werken. En verleent de Geest der genade, dat de ziel opspringt met juichen: "Ik verheug mij in de Heere. Want Hij is mijn deel!" Hij vervult de Zijnen in genade met Zijn Geest, dat men niet twist in de wereld: *"laat hen heengaan, zij hebben er geen gewin van"*; verliest ook zijn erfgoed in deze wereld, wel aan, waar het des Heeren Naam geldt, de wereld neme alles. God heeft zilver en goud. God geeft voor zilver eeuwig goud, daar kan men zich wel laten beroven. Geheel genoeg is de Heere Jezus; wie Hem heeft, laat zich van de wereld beroven.

Naakt hangt Hij aan het kruis. Daar moeten wij denken aan Adam, aan zijn val, aan al onze schandelijke zonden, aan onze naaktheid. En de Heere hangt in de duisternis, in de scherpe koude, drie uren lang. Maar zo verwerft Hij kleding voor onze naaktheid en bedekt ons met Zijn genade. 'Mijn Heere Jezus hangt naakt aan het kruis, opdat ik niet naakt voor God bevonden worde, maar bekleed zij met de witte klederen van Zijn gerechtigheid.'

Toen Jezus aan het kruis hing, werd Hij van de krijgsknechten bewaakt, opdat men niet met een goddeloze hand Hem aanraakte (Matthéüs 27: 36).

U klaagt in uw kruis, in uw nood, u bent rondom benauwd en ingesloten, zodat u niet in de ruimte kunt komen. God bewaart u, dat u niet van het kruis afkomt, opdat Gods heil over u kome. Daarom moet u blijven hangen aan het kruis zolang de Heere het wil. Hij zorgt ervoor, dat de Zijnen niet geholpen worden totdat het Zijn, des Heeren Gods, tijd is. Wèl hen die het ter harte nemen: 'Jezus is bewaard, opdat ik bewaard worden zal aan mijn kruis. Opdat ik in de eerste plaats niet mijzelf zal helpen en opdat de voeten van de vijand mij niet vertreden.' Wanneer de wereld over ons heenstormt, wanneer de storm uit de hel over ons losbreekt: *u bent verloren, wij hebben u; wij hebben u!* - wij zijn bewaard aan het kruis. Waar wij blijven bij Gods wet, kan ons niets schaden.

Jezus wordt bespot. “Gij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt! Verlos Uzelf! Indien Gij de Zoon Gods zijt, zo kom af van het kruis! En desgelijks ook de Overpriesters met de Schriftgeleerden en Ouderlingen en Farizeeën, Hem bespottende, zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelf niet verlossen. Indien Hij de Koning Israëls is, dat Hij nu afkome van het kruis en wij zullen Hem geloven. Hij heeft op God betrouwd, dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem wel wil. Want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.” (Matthéüs 27: 40-43).

Daar weten de vrome mensen zelf niet dat zij de 22ste Psalm vervullen, die zij dagelijks lazen. Daarmee heeft de Borg betaald voor alle vijandschap en lastering, die wij Hem vóór onze bekering aandoen. Waar is een hart om het in waarheid te erkennen, dat Hij Gods Zoon is, dat Hij de Koning Israëls is? En welke lastering komt over Gods kinderen, die in het geloof wandelen en over wie nood en kruis komt! ‘Waar is nu uw God? Waar is nu uw geloof? Kind Gods, u hebt anderen kunnen troosten en nu kunt u uzelf niet troosten. Laat zien of God komt en hem helpt, dan zullen wij geloven!’

Dat zijn zo zonden tegen Jezus en Zijn volk. En wie begaat ze niet, zolang hij van God niet verootmoedigd is? Want wie behaagt de weg van het geloof totdat de Geest Gods komt en de mens van zonde overtuigt? De Borg echter heeft voor deze zonde betaald en de Geest verworven, dat zij, die zo belasterd worden, zwijgen, op God hopen en de 42e Psalm zingen. Daar kan het echter zwaar toegaan en kan het een kind Gods verschrikkelijk bang te moede worden.

En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe. (Matthéüs 27: 45). Een verschrikkelijke duisternis brak aan, de zon verloor haar schijnsel. Voor Jezus ging het licht van de dag onder en voor mij ging het op. Wanneer ik Jezus zie, wanneer Hij Zich voor mij niet verbergt, dan heb ik Licht genoeg te midden van de verschrikkelijkste duisternis. Wij hebben allen het licht in duisternis veranderd, hebben de duisternis dus liefgehad en daarom verdiend om in eeuwige duisternis te liggen, verstoken te zijn van het licht van Zijn aangezicht. Maar nu hangt de Heere daar aan het kruis, geen licht verheugt Hem, alle troost is verdwenen, van God is Hij verlaten. Hij ligt voor ons in de diepste afgrond der verdoemenis. Dat kan de zon niet langer aanzien, zij moet haar schijnsel verliezen en donker worden. Maar de Heere gelooft er Zich doorheen. Hij het eeuwige, ongeschapen Woord, steunt op het geschreven woord en met een: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* breekt Hij door.

En opgaan zal voor hem, wie het om licht bang is, te midden in de duisternis altijd het licht. En waarachtig is het woord: “Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! Wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis gezeten zal zijn, zal de Heere mij een licht zijn” (Micha 7: 8). En: “Het licht is voor de rechtvaardigen gezaaid en vrolijkheid voor de oprechten van hart” (Ps. 97: 11). En: “De oprechten gaat het licht op in de duisternis” (Ps. 112: 4). Het dierbare Lam is nu onze kaars (Openbaring 21, 23). En wie is, die de Heere vreest? Hij hope op Hem, wanneer duisternis hem omgeeft; bij Hem is verlossing en duisternis is niet bij Hem.

Weet het kind, wat het doet, wanneer het liegt, wanneer het steelt? Weet het welk een smart het aan vader en moeder bereidt? Weten wij welk een smart wij Gode veroorzaken, wanneer wij tegen Hem zondigen? Kunnen wij, wanneer alles ons ontzinkt, wanneer de smart ons verteert, ja, verbrijzelt, kunnen wij dan "Vader" zeggen en geloven: dat komt van een Vaderlijke hand? Nee, dat kunnen wij niet. Maar de Heere Jezus heeft het gedaan en gebeden: **Vader! Vergeef het hun. Want zij weten niet, wat zij doen!** (Lukas 23, 34). Dat heeft Hij gebeden; dat bidt Hij ook voor mij en verwerft ons het roepen: *"Abba!"*

Maria, de moeder des Heeren, staat ook aan het kruis. Is zij niet de begenadigde, de gezegende onder de vrouwen? Maar het helpt haar niet, dat zij de moeder Gods is, de moeder van de Heiland; een zwaard moet door haar ziel gaan. Zij heeft de Heere niet kunnen volgen, zij begreep Hem niet, daarom bleef zij thuis. Maar zij zal nog eens staan aan het kruis; zij zal haar Kind, haar Zoon, waarvan zij zoveel vernomen had, zien bloeden, lijden en sterven! Wat is daar nog waar? Maria moet ondergaan als moeder des Heeren, opdat zij zou zitten als Zijn dienstmaagd onder de honderd en twintig mensen in Handelingen 1: 14. De Heere God, die u gemaakt heeft, is uw Man! Hij is een Vader der weduwen en wezen. Hij beschermt de weduwen. Hij zorgt voor de wezen. Want Hij heeft hen lief. Daarom spreekt de Heere tot Zijn moeder, als Hij de discipel, die Hij liefhad, daarbij zag staan: **Vrouw, zie uw zoon! Daarna zei Hij tot de discipel: Zie uw moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis** (Joh. 19, 26 en 27). Niet langer zal zij nog onder het kruis staan; de verzoeking zal niet bovenmenselijk worden, maar zodanig een einde nemen, dat de Heere geprezen wordt.

Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn (Lukas 23: 43).

‘Ik, een moordenaar en met de Heere Jezus in het paradijs?! De Cherub zal niet meer met het vurig zwaard mij de toegang afsluiten; Jezus komt mee! Ontsluit u, o poorten der eeuwigheid! Jezus komt mee! Ik, een moordenaar, met Hem in het paradijs!’

Hij komt, de Eersteling van Golgotha; de ganse hemel juicht en de Vader neemt de moordenaar op in Zijn heerlijkheid.

Mijn God, Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten? (Matthéüs 27, 46). Daar geeft Hij mij, arme zondaar, die niet meer "mijn" zeggen mag, die niet meer zeggen mag: mijn God, mijn Heiland, mijn Verlosser, - Hij geeft mij met dit "mijn" een touw, om mij vast te houden aan Hem, de getrouwe God, die met Zijn hulp nabij is, eer wij het vermoeden. “ Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen; in een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht een ogenblik voor u verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser. Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer van de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer!” (Jesaja 54: 7-10). Of u ook meent, van God verlaten te zijn; houd aan! Hoewel ook alle toevlucht tot het vlees en het zichtbare verdwenen is, daar hebt u Gods Woord voor u. Houd aan en laat niet los! Eerder zullen de sterren van de hemel vallen, dan dat God niet nabij zou zijn met hulp!

Mij dorst, heeft Hij geroepen. Hij wilde de ongerechtigheid van alle vlees nogmaals duidelijk aan het licht brengen. Hoewel de duisternis ook nog zo vreselijk is, en al de verschrikkingen ook nog zo geweldig, wanneer God de Heilige Geest niet komt met Zijn kracht, dan wordt het hart toch niet verbijzeld.

Houd op, laat ons zien, of Elias komt om Hem te verlossen, spotten zij en brengen Hem zure edik om Hem te laven in Zijn grote dorst (Matthéüs 27, 48 en 49). Hij verwerft voor de Zijnen, die in verkeerdheid en zonde steken, de Geest, dat zij dorst naar genade verkrijgen, naar gerechtigheid, naar heiligmaking. En nu roept Hij: *Die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet* (Openb. 22: 17).

Het is volbracht. Het is er, wat geschieden moest! God heeft Zijn Woord vervuld, Hij heeft woord en trouw gehouden: *het is volbracht*. De ganse, onmetelijke schuld, zij is betaald tot op de laatste penning: *het is volbracht!* Na de verschrikkelijke smarten en weeën is geboren het

kind, de nieuwe mensheid - *het is volbracht!* En zoals de Heere Zijn lijden begint zo besluit Hij het.

Vader spreekt de Heere in kinderlijk vertrouwen, daar Hij wist, dat Zijn offer voleindigd was. **Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest.** (Lukas 23: 46) 'Ik wil de dood aangrijpen, Mij machteloos in zijn geweld werpen, maar Ik weet, dat hij Mij niet houden kan, hij moet Mij loslaten en met Mij allen, die Mij de Vader heeft gegeven.'

"Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest!" Zo verwerft het de Heere, dat de verschikkingen van de dood weg zijn, dat wij uitroepen: 'Gij hebt mij verlost, Heere Gij God der waarheid! In Uw handen beveel ik mijn Geest' (Ps. 31: 6). Dit ging bij de Heere in een geweldig worstelen van het geloof; niets had Hij, geen troost, geen licht, alleen het geschreven woord in Psalm 31. Daarop steunende roept Hij met een grote stem (Matthéüs 27, 50); welke de hel en de afgrond doorboort en de hemel en het paradijs ontsluit.

En de Heere sterft, zoals niemand van ons sterven kan: *Hij neigt Zijn hoofd en sterft.* Wij sterven eerst, dan neigen wij het hoofd. De Heere kan niet sterven. "Niemand neemt het leven van Mij, maar Ik leg het Mijzelf af" (Joh. 10: 18). En als Hij de Geest in de handen des Vaders overgegeven heeft, scheurt het voorhangsel in de tempel, een priester komt en roept luid: **het voorhangsel is gescheurd!** Wij zien met onze ogen binnen in het allerheiligste. Christus' vlees is gescheurd, ons vlees is gescheurd, zodat wij niet gehinderd zijn door het vlees tot God te komen, dat geen scheiding meer is tussen God en de zondaar, maar dat wij met vrijmoedigheid toetreden tot de geopende troon, de troon der genade.

O, aarde, gij getuige van dit lijden; o, gij harde rotsen, beeft! Splijt van elkaar met het oog op dat, wat hier geschiedt! (Matthéüs 27: 51). De aarde voelt het, maar het hart des mensen niet. Ach, dat het hart stuk mocht springen, opdat zij het mochten erkennen, hoe hier de aarde een ander bloed drinkt dan het bloed van Abel! En hoe hier de vervloekte aarde een gezegende wordt, toen zij in haar schoot opnemen moest de Heilige Gods.

Een heiden, niet een van de hogepriesters, een ruwe heiden en soldaat, getroffen van dat, wat hij gezien en gehoord had, beleed: **Waarlijk, deze was Gods Zoon!** (Matthéüs 27: 54; Markus 15: 39). Hij heeft daarmee niet bedoeld een zoon der goden. Want hij voegt er aan toe: **deze Mens was rechtvaardig** (Lukas 23, 47). Hij wist echter zeer goed, dat al hun goden onrechtvaardig waren. Allen werden van schrik getroffen, sloegen op hun borst en gingen naar hun huizen. En nu bent u ook geen heilige, geen geestelijke, geen hogepriester, maar slechts een arme soldaat; ontferming is er! Erken de Zoon van God, de Heere der heerlijkheid aan het kruis - bent u ook geen kind, - Hij is Gods kind en ... in Hem bent u mede opgenomen.

Maar de zonde des vleses heeft geen einde. De Joden hadden alles gehoord en gezien, hoe de aarde begon te beven en de steenrotsen scheurden, hoe de zon haar schijnsel verloren had, maar in hun schijnheiligheid wilden zij die dag heiligen. Daar moet Jezus spoedig uit de weg; de gekruisigden moeten worden gedood en hun beenderen verbroken worden. Zo diep zijn wij van God afgevallen!

Maar God heeft ervoor gezorgd, **dat geen been van de Rechtvaardige gebroken zou worden.** Hij heeft ervoor gezorgd, dat Zijn kinderen, de kinderen Israëls, eten zouden des Heeren Jezus vlees, maar Zijn beenderen zullen niet gebroken worden. Geheel zal Hij en ongedeerd in het graf gelegd worden.

Maar gij Thomassen, die twijfelt, u zult toch een getuigenis hebben, dat de Heere waarlijk gestorven is. In zijn overmoed komt één van de soldaten en steekt het reeds koude lichaam des Heeren Jezus met een speer in de zijde, dat er bloed en water uit vloeide. Gods volk en

Zijn kinderen ten goede, werden hier twee voorspellingen opeens vervuld. Opdat wij ten eerste daarvan verzekerd zouden zijn, dat, als wij in Gods wegen gaan, zonder Zijn wil geen haar van ons hoofd gekrenkt kan worden. En ten tweede, dat God voor en na, nu de een en dan de ander het te erkennen zal geven, dat **zij zien, in Wie zij gestoken hebben**. Opdat uitgegoten zou worden over het huis Davids en de burgers te Jeruzalem de Geest der genade en der gebeden, (Zach. 12: 10); opdat zij het ervaren, dat God Zijn Woord doet komen.

Slaan wij op onze borst en houden ons daarbij aan het woord: “Jezus Christus is gekomen door water en bloed. En niet door het water alleen, maar door het water en het bloed! Alzo, dat er drie zijn, die getuigen op de aarde: de Geest en het water en het bloed.” (vergel. 1 Joh. 5: 6-8). Eeuwige betaling, volkomen reiniging! En de Geest die getuigt met onze geest, *dat wij kinderen Gods zijn en dat Hij met het Woord regeert in de gemeente*.

De Vorst des levens is gestorven. Waar zal Hij blijven? Waar zal Hij begraven worden? Zal Hij op Golgotha onder de grond gestopt worden als een misdadiger?

Daar komt een eerlijk raadsheer. God maakt de Zijnen eerlijk, ook wanneer zij Hem nog niet kennen. Deze had niet mede bewilligd in de raad der Joden hoewel hij ook nog geen discipel des Heeren was en Hem niet navolgde; die kwam. Wie wil de Heere Jezus begraven?

Niemand! Daar komt hij, de rijke broeder - niet veel rijken naar het vlees, niet veel aanzienlijken heeft de Heere Jezus verkozen, maar die er onder behoren, zullen Gods raadsbesluit heerlijk vervullen, - Jezus is dood; alles is uit, niets kan meer gebeuren, alle hoop is weggenomen! Wie zal getuigen van God? van Zijn waarheid? van Zijn genade? God maakt ons duivels vernuft tot schande, opdat wij zouden aannemen waarachtige wijsheid. Jozef komt!

Ook Nicodémus, die eens in de nacht tot Jezus gekomen was. Waar was hij sedert die tijd gebleven? Laat ons niet vol hoogmoed op hem neerzien! Nicodémus komt en verontreinigt zich aan het dode lichaam - nu kan hij met de Joden niet meer meewerken. Maar toen hij zich verontreinigde aan het lijk van de Heere Jezus, was hij de allereinste.

In Zijn dood wordt Jezus geëerd, zoals Hij in Zijn leven nooit is geëerd. Honderd pond van kostelijke specerijen, mirre en aloë, worden gebracht. Dat is Gods wijze van doen. Hij houdt de Zijnen vast, zij zien niets dan de dood, zij doen echter Gods heilige Raad. De Heere wordt in een nieuw graf gelegd en het graf wordt gesloten: niemand kan er uitkomen; de Heere Jezus ook niet.

En de vrouwen zitten daar en wenen. Maria Magdalena; ach, waar is Jezus, Die mij gered heeft van de zeven duivelen? Die mij zalig gesproken heeft? Die gezegd heeft: uw zonden zijn u vergeven! Ach, Hij is dood; zo is dan alles dood!

Zo zitten de heilige vrouwen en zo zaten zij door alle tijden heen en weenden: *het is alles uit!*; terwijl zij treurden om Gods gemeente.

Maar wat voor onze ogen dood is, is voor God niet dood. Eén dag van verschrikkelijke smart, één dag van nog vreselijker smart en nog één dag - het is geheel vertwijfeld met de zaak gelegen - *de opstanding is er!* (Hosea 6: 2). Amen.

19. Het is volbracht

Geliefden!

Laat ons, daar wij niet elk jaar de gehele lijdensgeschiedenis van onze Heere Jezus Christus kunnen behandelen, nu met eerbied en oplettendheid samen lezen wat wij vinden in het 30ste vers van Johannes 19: ***Als Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf Hij de geest.***

Vervolgens slaan wij op: Matthéüs 27: 50 tot 55; verder Johannes 19: 31 tot 42.

1. Wij willen, geliefden, de beide laatste woorden bespreken, die onze Heere en Verlosser aan het kruis uitsprak toen Hij stierf.
2. Vervolgens zien, wat er onmiddellijk na Zijn dood geschiedde.
3. Dan ons oog vestigen op de merkwaardige vervulling van twee profetieën, en op de verhoring van 's Heeren gebed: ***Vader! vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen.***
4. Tenslotte willen wij zien, hoe onze Heiland en Goël in het graf werd gelegd.

1. "***Het is volbracht,***" roept de Heere Jezus aan het kruis in Zijn sterven.

Doordat Hij dat sprak, mogen nu allen, in wier harten gebaande wegen zijn, die echter niet weten, hoe zij Gods wil volbrengen moeten, het met een vast vertrouwen des harten uitspreken: "De Heere zal het voor mij voleinden. Uw goedertierenheid, Heere! is in der eeuwigheid! laat niet varen de werken Uwer handen" (Psalm 138: 8).

De Heere Jezus Christus heeft in de nooit begonnen eeuwigheid de vloek en verdoemenis op Zich genomen, voor allen, die Hem van de Vader gegeven zijn en die zonder Hem verloren zijn. Hij heeft alles, wat hen als vleselijken, als onder de zonden verkochten aankleeft, in Zijn vlees willen dragen. Hij heeft alles volbracht in gelijkheid met het zondige vlees wat der wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was (Rom. 8: 3).

Zie uw Heere en Goël eens aan, o ziel! Werp dan een blik op u zelf en spreek het vrij uit, met het oog op Zijn belofte, op Zijn onverbreekelijke trouw, 'ik ben niet meer van mijzelf, ik ben met lichaam en ziel het eigendom van mijn dierbare Heere en Verlosser Jezus Christus, ik ben een lid van Hem, die het Hoofd is, van Hem, die de overwinning behaald heeft over de gehele macht der duisternis. Mijn hele vleselijke toestand, waarin ik in Adam ben gezonken, heeft Hij op Zich genomen. Hij heeft mij Zijn broeder genoemd en sprak van Zijn Vader als van mijn Vader. De gehele desolate erfenis die mij van Adam is overkomen, heeft Hij aanvaard om voor al Zijn broeders een geheel andere erfenis te verwerven, om voor alles, voor alles te boeten, wat zij hebben misdreven, voor alles, voor alles te betalen, wat zij schuldig zijn en wat zij nooit of nimmer zullen kunnen betalen!'

Ja, de Heere Jezus Christus de enige Middelaar Gods en der mensheid, heeft, als Mens, voor Zichzelf en voor al Zijn broeders een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis verdiend, heeft ook door Zijn lijden en sterven en Zijn opstanding de Heilige Geest voor hen verworven, waardoor Hij hen deel geeft aan deze hemelse erfenis, zodat zij niet meer kinderen des doods, maar erfgenamen en mede-erfgenamen van God en Christus zijn.

Nu, lieve ziel, die zo heilsverlegen en zo bekommerd daar staat, sta eens een ogenblik stil en vraag u eens af: waar bevind ik mij? En spreek het dan maar gerust uit met het oog op Gods belofte en trouw: ik ben opgenomen in de gemeenschap met mijn Heere en Zaligmaker, met mijn hemelse Broeder en Goël!

Maar, hoe kunt u zo spreken? Hebt u dan iets anders verdiend dan de eeuwige dood? En verdient u die nog voortdurend?

Ja, zeker, en dat wil ik ondertekenen, dat ik de eeuwige dood verdiend heb. Maar ik ben ingelijfd in Christus en wat Hij stierf, dat is Hij als mens in mijn plaats, als vlees in mijn plaats, eenmaal der zonde en het vlees gestorven; zo stierf ik in en met Hem en alles, wat ik verdiend heb, dat heeft Hij op Zich genomen en wat Hij verdiend heeft, dat deelt Hij mij mede, hartelijk, broederlijk, hoewel ik in Zijn huis niets ben dan een ondeugend en weerspanning kind.

"Het is volbracht", zo roept de Heere uit, daarom zal Hij het ook voor mij voleinden. Dat kan ik niet, zegt de bekommerde ziel, mijn vlees is voortdurend in blakende opstand tegen de Heere. Maar aan het kruis heeft Hij met ene offerande in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheilgd worden (Hebr. 10: 14) en op grond dáárvan ben ik in Hem geborgen. Omdat Hij Zijn broederen in alles gelijk is willen worden, uitgenomen in de zonde, zal ik het ook in mijn laatste uur ondervinden, dat het waarheid zal bevonden worden, wat ik hier op de pelgrimsreis zo dikwijls, al was het dan onder veel twijfelingen en angsten, zong:

*Hij kan, en wil, en zal in nood,
Zelfs bij het nad'ren van de dood,
Volkomen uitkomst geven.* Psalm 68: 10

Lieve ziel, ons aller toestand is, als kinderen van Adam, van nature radeloos en reddeloos. En hoe dikwijls voelt ge u niet, ook na ontvangen genade, nog radeloos en reddeloos! Er is hier beneden geen vastheid, geen zekerheid, als voor degene, die geleerd heeft zich in nood en dood vast te klemmen aan de Heere Jezus Christus. Want, waar dat ontbreekt, daar is men spoedig een buit der zonde, der wereld en des duivels. U bent geen ogenblik voor hun aanslagen veilig. O, zoek daarom uw eeuwige zekerheid daarin, dat Hij gezegd heeft: *het is volbracht!*, daarin, dat Hij het werk Zijner handen nu ter ere en heerlijkheid Gods des Vaders, ook voor u voleinden zal. Gods waarheid weet van geen wankelen en wat Hij beloofd heeft, dat doet Hij zeker. Waar is uw vloek gebleven, o ziel, de vloek, die van nature op u rust en waarvan mens noch engel u kan verlossen? Weet u het wel en van nature weet u het zeker niet, dat de wet u toedondert: *vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al wat in het boek der Wet geschreven staat, om dat te doen?* Waar is die vloek gebleven?

De Heere Jezus wilde in uw vlees de vloek aannemen en zo werd Hij een vloek in uw plaats. Aan het kruis, in het vlees van uw mens geworden Heere Christus, dáár is uw vloek teniet gedaan en gedood, zodat u in het gerichte Gods geen vonnis ter veroordeling en des doods verneemt. Maar wel de lieflijke woorden: *Ik wil niet dat deze in het verderf daalt. Want Ik heb een eeuwige verzoening voor hem gevonden.* Zeker, het één of het ander: of u blijft in de wereld steken en op uw eigen vleselijke, bedorven kracht, wijsheid en voortreffelijkheid steunen, en zie dan maar of u uzelf voor tijd en eeuwigheid zult kunnen helpen en verlossen; óf u werpt u geheel en al, zoals u bent, in de armen van de Heere Jezus Christus, de Koning der heerlijkheid, Die tot u spreekt: *Mijn zoon, geef Mij uw hart.*

O, als u daartoe komt, als u het leert, waarachtig uw hart aan de Heere Jezus Christus te geven, dan zult u het ondervinden en met vreugde en blijdschap erkennen: Hij daar boven is mijn Broeder! Hij neemt alles, alles voor Zijn rekening, alles, alles heeft Hij goed gemaakt en betaald.

Zijn laatste woord aan het kruis was: *het is volbracht.* Hier is niets meer te betalen, hier hoeft niets meer goed gemaakt te worden. Eén van tweeën: òf het woord "het is volbracht" geldt voor alle eeuwigheid en er ligt een volkomen schuldvergiffenis in opgesloten, òf het was een ijdele klank. Dit "het is volbracht" heeft een eeuwige gelding. Daarom klinkt het nu in de gemeente: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet. Ja, komt, koopt en eet, zonder prijs en zonder geld, wijn en melk!" O, gaat toch niet langer tot de gebroken bakken, die u uzelf hebt uitgehouwen, die geen water kunnen houden

en waarbij u dus nooit of te nimmer lessing voor uw dorst kunt vinden. Daarom, *o gij vermoeiden en belasten, komt tot Mij, en Ik zal u rust geven*. Hier is een eeuwige fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid, hier ziet u het handschrift verscheurd, dat tegen u getuigde en de vrijbrief ondertekend, dat alles, alles, is betaald!

Laat ons onze verslagen zielen laven aan deze waarheid. Ja, de Almachtige Zelf bevestig ons daarin bij de aanvang en de voortgang, dat is dag aan dag nodig. Want wij zijn zeer zwak en de zielsvijand is zeer listig en de zonde overvalt iemand soms, eer men het weet en alles is er op uit, de arme, voortgedreven ziel weer overeind te zetten, opdat zij haar troost, maar zeker tevergeefs, zoekt in het verbroken werkverbond. Maar in en met Adam is alles verloren, het Paradijs is verloren en wij worden geboren in de vreemdelingschap, in het vervreemd zijn van God onze Schepper, in een land der zonde en der schaduwen des doods. Verloren is al ons pogen en streven en niets dan het eeuwige verderf staat ons te wachten in ons laatste uur, zo tegen de gehele kracht en volheid van onze ellende niet de uitreddende en vruchtbaarmakende kracht van de uitspraak: "het is volbracht" geldt. Dit ene woord heeft alle offeranden, die naar de wet van Mozes gebracht werden en nog dagelijks plaats vonden in de tijd van des Heeren Jezus Christus omwandeling op aarde, overbodig gemaakt en afgeschaft. Weggeblazen is door dit woord de hogepriester van het Oude Verbond, met al het bloedvergieten der runderen, bokken en lammeren. Hier is een bloed, dat betere dingen spreekt, dan dat van Abel, een bloed, dat voortdurend roept om genade en ontferming! In en door dat bloed is de gehele gemeente Gods op één dag gereinigd, dit bloed werkt terug op Adam, het werkt op ons, en het zal werken totdat de laatste der uitverkorenen is thuis gehaald.

Daarom, o voortgedreven en bekommerde ziel! houdt te midden van uw aanvechtingen en noden, vast aan de waarheid: *het is volbracht*.

Vraag daarbij niet of u zonden hebt, of u dood en ellendig bent of rampzalig en wanhopend. Maar vraag alleen naar de waarheid van die laatste uitspraak van uw Heer en Verlosser! Is het waar, dat de Heere dit "het is volbracht" werkelijk heeft uitgeroepen? Hier in Johannes 19 staat het geschreven, daar kunt u het met uw ogen lezen. Wie is het die deze uitspraak handhaaft tegen alles in?

De mens, die dat mogelijk was, moet nog geboren worden. Nee! het is de Heere alleen, die deze waarheid handhaaft en staande houdt bij geheel Zijn volk van oudsher en daarom heet Hij ook "De God der waarheid", een God die leeft om juist deze waarheid te handhaven, dat Hij voor de zonden van al Zijn uitverkorenen volkomen betaling heeft ontvangen. Want dit is Goddelijke, eeuwige waarheid.

Moet ik nu radeloos en zonder troost mijn pad bewandelen? Weet ik niet, waaraan mij te houden, ben ik doodziek, en voel ik mij gebonden en gekneld in banden des doods en der hel? O, kan ik dan veilig vertrouwen op het lieflijke "het is volbracht" van mijn God en Zaligmaker? Ach, waar de Heere uit louter trouw mij in mijn laatste uur nog eens een zonderegister van mijn gehele leven voorhoudt en allerlei lang vergeten overtredingen, waarover ik meende, dat reeds lang het gras gegroeid was, voor mijn zielsoog komen opdagen, kan ik mij dan vast en veilig op des Heeren uitspraak verlaten?

Maar lieve, door storm en onweer voortgedreven ziel, waarop anders zou ge u verlaten? U hebt immers niets meer, en alles, alles is u als voor de voeten weggemaaid! O, mens! Wilt ge u dan in uw verzinken aan een strohalm vasthouden? Nee, nee, liever wil ik het u luide toeroepen: De waarheid dat God leeft, om de waarheid van het door Zijn Zoon gesproken woord: "het is volbracht" te handhaven, geldt voor u, geldt voor mij!

Wat vloeit daaruit voort, als de Heere deze waarheid voor ons handhaaft? De waarheid der door Christus aangebrachte gerechtigheid, die de enige gerechtigheid is, die voor God kan

bestaan? Daar vloeit de heerlijke zekerheid uit voort, dat Hij u verlost van het verderf, dat Hij u uw zonden niet toerekent, dat Hij u uw schulden en overtredingen vergeeft, en die werpt in de zee der vergetelheid. O, zie eens op uw diep bederf, op de verloren toestand, waarin u lag verzonken toen Hij u staande hield op uw weg! Werp eens een blik terug op wat u sinds dat ogenblik hebt ondervonden. O, moet u daar niet uitroepen: 'hoe ben ik nog zo ver gekomen als ik nu gekomen ben? Wie heeft mij, toen mijn voeten uitgleden, uit zo menige kuil zonder water, uit zo menig modderig slijk gehaald? Wie heeft mij teruggebracht van zo menige verkeerde weg, wie is altijd weer mijn Redder en Uithelper geweest tot op de dag van heden? Hoe komt het, dat ik nog, niettegenstaande alles, als een arme bedelaar ben blijven liggen aan het deurtje van vrije genade en daar nog lig te kermen om ontferming en uitredding? Hoe komt het, dat ik in zo menig uur van benauwdheid en aanvechting niet geheel door de droefheid ben verslonden? Hoe komt het, dat wanhoop en vertwijfeling mij nog niet hebben doen verzinken in verderf en ondergang? Hoe komt het, dat ik zo menige verkeerde weg, die ik wilde opgaan, niet heb kunnen gaan omdat de trouwe God mij die versperde, zodat het mij onmogelijk was, die te betreden, hoewel ik wilde? Heere! God der waarheid, U bent het, die mij bewaard hebt van zo menig schadelijke weg, zoals er staat in Psalm 31: *In Uw handen beveel Ik Mijn Geest. U hebt Mij verlost, Heere! Gij God der waarheid.*'

Het uur van mijn dood nadert, ik moet door de geestelijke boosheden, die in de lucht zijn (Ef. 6) heen, en ik heb geen kracht om mijn arme ziel op te doen stijgen naar de hemel. Alles rondom en in mij is louter nacht en duisternis, als de Heere mij geen licht geeft.

O, ziel! De Heere Jezus heeft in Zijn laatste ogenblik luid geroepen: *Vader! In Uwe handen beveel Ik Mijn Geest!* Ja, leg mij dat eens uit, waar vandaan deze luide stem kwam? Leg het mij eens uit, hoe het komt, dat zo menig zalig stervende nog in zijn laatste ogenblik luid des Heeren schone Naam aanroept? Doch genoeg hiervan.

De Heere Jezus had ook luid geroepen "het is volbracht", het is alles volbracht? Maar in u, in mij is geen kracht om onze onsterfelijke ziel uit te ademen naar boven. Daarom: Vader!

Maar ach, is Hij wel Mijn Vader?

De Heere Jezus ondervond dat, dat de Vader alles goed maakte voor Hem en Hij kon het zeggen: "van al Mijn geliefde medebroeders hebt Gij, om Mij nentwil, de vloek weggenomen! Hebt U dus niet alles welgemaakt en Vaderlijk met Mij gehandeld? De vijanden zullen gelegd worden tot een voetbank Mijner voeten en is dat geen Vaderlijke belofte? Heeft Hij Mij niet bijgestaan om allen, die Hij Mij heeft gegeven, te verlossen van de eeuwige vloek en van al de rampzalige gevolgen der zonde, van de verschrikkingen des doods en der eeuwige verdoemenis? Was dat niet Vaderlijk gehandeld?

Ja, de Heere Christus zag in het ogenblik, toen Hij gesproken had: "het is volbracht" als het ware al degenen, die Hem van de Vader zijn gegeven, reeds opgenomen in heerlijkheid, om eeuwig te zingen: U hebt alles welgemaakt!

O, welk een Vader, is toch die Vader in de hemelen! Hij wacht niet om Zijn kinderen zalig te maken totdat zij volwassen zijn en zelf de zaligheid kunnen verdienen. Hij heeft uw erfdeel voor u weggelegd lang voordat u geboren werd. Deze erfenis heeft Hij in handen gegeven van Zijn Zoon Jezus Christus. Hij wist het wel, welk een verkeerd kind, welk een overtreder u van jongsaf zou zijn. Hij wist het wel, dat u alles zou doorbrengen, evenals de verloren zoon. Toch, toen u nog bij de zwijnen was, lag het schoonste wisselkleed en de fraaiste ring voor u gereed, de gemakkelijkste en sierlijkste schoenen stonden op u te wachten en het kalf is lang gemest, als u met de verloren zoon tot uzelf komt en ge u met een door de Heilige Geest verbrijzeld en gebroken hart opmaakt tot de Vader. *Vader!* zo luidt het dan van des zondaars lippen; *Vader! U hebt Vaderlijke handen, daarom: in Uw handen beveel ik mijn geest!*

Gij zult wel zorgen voor mijn geest, zoals u het tot op heden gedaan hebt. Ach, waar kan mijn geest, waar kan mijn arme ziel beter geborgen zijn dan in de handen van mijn Vader? Uit Zijn Naam roept de Heere mij toe: *Ik heb u in Mijn beide handpalmen gegraveerd.*

Zo gaat men veilig naar huis en heeft geen voorhangsel meer nodig. Het voorhangsel scheurde in tweeën, van boven naar beneden toen de Heere Jezus de geest had gegeven, het scheurde, en niet door een menselijke hand. Van boven naar beneden scheurde het, door de stervenscreet van de Heere Christus, door Zijn dood. Nu was het uit en gedaan met al de offers en moesten voor Hem ruim baan maken alle offerdiensten en schaduwen, de tafelen der wet, de dis der toonbroden, de ark des verbonds, met alles wat wel daarmee verbonden was. Het voorhangsel - volgens Hebr. 10: 20 een beeld van het vlees van Christus, - werd verscheurd en toen dat gebeurde, trad de Geest des levens, der vrijheid en der eeuwige verlossing in de plaats van de nu overbodig geworden Mozaïsche offerdienst. Nu staat de weg tot de genadetroon open, de toegang tot het altaar in de hemel is vrij en hoe meer u de last van uw talloze zonden en misdaden voelt, des te meer is het u geraden, u dáárheen te spoeden, om te ontvangen genade voor genade uit de volheid van de Heere Jezus Christus.

Bij zo'n sterven als het Zijne beefde de aarde. En zo lezen wij Matthéüs 27: 52 en 53: *de steenrotsen scheurden, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt en uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen.*

In de 18de Psalm vinden wij de beschrijving van al het lijden van Koning David, dat ook het lijden van Christus afschaduwde en voorzei. Daar lezen wij ook in het 8ste vers: "Toen daverde en beefde de aarde en de gronden der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was."

Ja, de aarde moest haar buit teruggeven en het stof, dat tot stof was geworden, moest zij vrij uit laten gaan! En onze doden, die in de Heere zijn ontslapen, die tot het stof zijn teruggekeerd. Ja, ook ons, die spoedig een spijs voor de wormen zullen zijn, zal de aarde terug moeten geven. In de vreselijke aardbeving, die plaats greep bij des Heeren Jezus Christus sterven, kregen de aarde en hij, die het geweld des doods heeft, dat is, de duivel, er een voorgevoel van, dat hun overwinning teniet gedaan was en dat zij des Heeren doden eens zouden moeten loslaten.

Geliefden! Zien wij dan hier op Golgotha niemand, die op de borst sloeg en bij het zien van zoveel wonderen zich bekeerde tot de levende God? Men zou menen bij zo'n ongehoord lijden als hier werd gedragen, bij de openbaring van zo'n grenzeloze mensenliefde, bij zo'n jammergeschrei, bij zulke kreten des geloofs, moest toch het hart der mensen verbroken worden.

Maar, al beschreef ik u het lijden van de Heere met de sterkste kleuren, daardoor zal nooit enig mensenhart verbroken en verbrijzeld worden. Wat een Jood is, blijft een Jood, wie waant voortreffelijk en wijs te zijn, blijft dat in eigen ogen, in één woord: wat dood is, blijft dood, tenzij er leven uit de Hoge komt. Wat zich voor bekeerd uitgeeft, zonder het in waarheid te zijn, sterft in de ijdele inbeeldingen van zijn hart en gaat verloren.

Nee! Waar een zondaar waarlijk verbrijzeld en verbroken wordt, daar is het alleen het werk van de Heere, daar treedt Christus Zelf tussenbeide met Zijn verborgen Geest! Zó alleen wordt een mens verbrijzeld en verbroken bij het aanschouwen en bedenken van des Heeren lijden en sterven, zodat de noodcreet hem uit het hart en van de lippen komt: *Heere! Wat wilt U dat ik doen zal.*

Deze allergrootste weldaad viel de heidense *hoofdman over honderd en die met hem waren*, te beurt. Want zij erkenden het vrijmoedig: *Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig. Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon!*

Zie, dat was de verhoring van des Heeren gebed: *Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen*, en de verhoring vond plaats nadat de moordenaar aan het kruis ook tot inkeer was gekomen.

Dus een heiden! Ja, en dat is u tot troost geschied, die voelt, dat in het binnenste van uw hart, u alles ontbreekt, wat u nodig hebt om in overeenkomst met Gods wet te zijn, die u dus voor God geen Christen, maar een heiden, een afschuwelijke heiden voelt. Als ge u zodanig voelt en leert kennen voor Gods aangezicht, dan zult u de handelwijze van de Heere ook leren inzien en begrijpen. Dan zult u uit het lijden en sterven van de Heere leren, dat Hij waarlijk Gods Zoon is. Dan ziet u in dit lijden een zee van gerechtigheid en de belijdenis van de hoofdman over honderd en van degenen, die met hem waren, zal dan ook de uwe zijn!

Bij de overigen was niets waar te nemen dan verharding des harten en vijandschap. Zij gaan tot Pilatus en vragen hem, dat het lichaam van de Heere van het kruis mocht genomen worden. Want zij wilden, dat ook Hem de benen zouden gebroken worden en Zijn lichaam op Golgotha smadelijk in de grond zou gestopt worden met de lichamen van de boosdoeners. Maar "die Mij eren, zal Ik ook eren", heeft de Heere gezegd; en heeft de Zoon de Vader geëerd, zo zal ook nu de Vader de Zoon eren!

Daar treedt te voorschijn de vreesachtige, bedeesde raadsheer Jozef van Arimathea, wiens stand het meebracht, dat hij bij Pilatus veel kon uitwerken en hij vraagt om het dode lichaam van de Heere. Nu, dat was immers iets van geen betekenis of waarde hoegenaamd! Het lichaam van iemand, die ter dood was gebracht! Graag stond Pilatus dat toe en Hij schenkt het dode lichaam van de Heere aan Jozef, zich daarbij verwonderende, dat de Heere nu reeds gestorven was.

Spoedig was nu voor de moordenaar aan het kruis het ogenblik daar, dat hij naar het Paradijs zou gaan. Maar vooraf moesten hem nog de benen worden gebroken. De Heere Jezus echter kon niemand de benen breken. Zijn vlees, Zijn bloed, dat alles kwam Zijn gemeente ten goede, het dorre geraamte echter, dat moet ongedeerd blijven. *Geen been van Hem zal gebroken worden*. Maar wel zult u het mogen aanschouwen, in Wie zij gestoken hebben. U mag een blik werpen op de geopende zijde van de Heere, waaruit bloed en water vloeit.

En nu het graf! O, dat vreselijke graf met al zijn verschrikkingen. Bij Zijn geboorte had de Heere geen andere wieg dan een harde kribbe! Geen ander sterfbed had Hij dan een kruis en men gunde Hem geen ander graf, dan dat der boosdoeners. *Men had Zijn graf bij de goddelozen gesteld en Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest*, zegt Jesaja, de profeet. Nicodémus en Jozef van Arimathéa, de eerlijke raadsheer, die niet bewilligd had in de raad der Farizeeën en Overpriesters, begraven het dode lichaam, dat zij in fijn lijnwaad met vele zalven en specerijen gewikkeld hadden.

Ach, hoevelen heb ik in mijn leven gesproken, die vol angst waren daarover, of er bij hun dood wel genoeg geld zou aanwezig zijn om een doodshemd te kopen en die beefden bij de gedachte, hoe alles nog met doodkist en graf zou gaan!

Geliefden! verdiend hebben wij niet anders, dan dat onze lijken een buit van wilde dieren en roofvogels zouden zijn!

God heeft echter gezorgd voor het graf van Zijn Zoon, voor een eerlijk, een rein, voor een nieuw graf, zodat niemand kon zeggen, na Zijn opstanding, dat niet Hij, maar een vroeger ontslapene uit het graf was gegaan. God zorgde voor het graf van Zijn Zoon!

Hij zal ook voor het uwe zorgen! Hij zorgt niet alleen voor een zalig einde, Hij de getrouwe Zaligmaker, die eens voor onze wieg en onze windselen zorgde, Hij zal ook zorgen voor onze

doodkist en ons graf. Daarom, *goede nacht tot op de zalige morgen van de opstanding.*
Amen.

Deze "Schriftverklaring" bevat de laatste leerrede, die onze schrijver over het lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus hield. Red.

20. Mijn Vader, uw Vader

Wanneer wij aandachtig de woorden overdenken, die wij in het elfde hoofdstuk van Matthéüs vinden en wel in het 27ste vers, kunnen wij daar allerlei troost voor onze arme zielen uit scheppen. Wij lezen daar: *Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader en niemand kent de Zoon dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon en die het de Zoon wil openbaren.*

Het "kennen" waarvan de Heere daar spreekt, is zo'n kennen, waardoor *de Vader* weet, wat de Zoon bedoelt en overlegt ter verheerlijking van Zijn hemelse Vader. En waardoor de Zoon weet, wat de Vader bedenkt en wil ten uitvoer leggen, ter verheerlijking van de Zoon.

De Vader weet het dus, dat de Zoon voor al degenen, die Hem van de Vader zijn gegeven, Gods wil en wet vervullen zal. Hij weet dat de Heere Jezus Christus al de Zijnen zal volmaken door de heiliging, waarmee Hij geheiligd is, dat Hij hen volkomen zal zalig maken. Zoals wij lezen in Hebr. 10: 14: *Want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.* Daarom heeft de Vader Zijn volkomen welbehagen in de Zoon, en roept ons van de hoge hemel toe: *Hoort Hem!*

Daarentegen weet *de Zoon* ook, wat de Vader bedenkt en wil, namelijk, dat Hij de Vader is en eeuwig de Vader blijven wil van degenen die door de Zoon geheiligd worden, van allen, die de Zoon door een waarachtig geloof worden ingeplant.

Op zulke Vaderlijke gedachten en overleggingen, op zo'n Vaderlijk en Goddelijk welbehagen zal wel uit zichzelf nooit één mens komen, die zijn eigen schuld, zijn eigen zonden. Ja, zijn gehele verloren toestand, heeft leren kennen.

De Vader moet het de hulpeloze, verlegen zondaar meedelen, wat de Zoon voor hem zijn wil, hoe de Zoon tegen hem gezind is en wat Hij voor hem doen wil.

En *de Zoon* moet het hem, die in de vierschaar meent onder Gods toorn te bezwijken, meedelen of openbaren, wie de Vader in de hemelen is, wat de Vader over hem denkt en hoe Hij jegens hem gezind is.

Geliefden! Wij willen samen onderzoeken, *wat de Zoon ons omtrent de raad en wil van God tot onze zaligheid openbaart.* Wij lezen daaromtrent: *niemand kent de Zoon dan de Vader, en niemand kent de Vader dan de Zoon, en die het de Zoon wil openbaren,* gevende Hij hiermede te kennen, dat onze zaligheid geheel en al afhangt van Zijn soevereine wil. Maar Hij zegt dit helemaal niet om ons te ontmoedigen, alsof Hij ons de waarheid niet wil openbaren, maar Hij spreekt integendeel zo, om ons moed te geven, opdat wij zouden leren met zachtmoedigheid aan te nemen het woord, dat Hij in ons wil planten.

Dit hemelse onderwijs nu zullen zeker zij het liefst ontvangen, en het gretig in zich opnemen, die, als zij de hand in eigen boezem steken, die melaats, wit als sneeuw opnieuw daar uittrekken en gedurig heen en weer geworpen worden door de twijfelvolle, maar toch heilbrengende vraag: *is het heil des Heeren wel voor mij?*

Hoe zullen wij nu ooit het antwoord op deze vraag vinden? Waar het leren? Waar zal het aan ons geopenbaard worden, zo niet in de uitspraken van onze Heere Jezus Christus Zelf, zoals wij die opgetekend vinden in het Evangelie? In het Evangelie immers openbaart ons de Zoon Gods *de volkomen raad en wil Gods tot onze zaligheid.*

Als de Heere ons wil openbaren, dat de Vader in de hemelen werkelijk ook ónze Vader is, dan begint Hij met ons duidelijk te maken, dat die Vader allereerst Zijn Vader is.

Dit vinden wij ook in onze tekstwoorden, in die heerlijke woorden, die Hij op de morgen van Zijn verrijzenis tot Maria sprak, Johannes 20:17.

“Ik vaar op tot Mijn Vader, en tot uw Vader.”

Wij willen naar aanleiding van deze woorden betrachten:

1. ***Dat des Heeren kinderen door Zijn onderwijs en door de troost, die zij daardoor ontvangen, leren verstaan de liefde (van de Vader) tot Hem, Die in des Vaders hart woont.***
2. ***Dat zij van deze eeuwige liefde des Vaders verzekerd worden, doordat de Heere Jezus Christus Zijn Vader hún Vader noemt.***

1.

Voor zover ik weet, vinden wij in de Evangeliën geen tekst, waarin de Heere Jezus God Zijn Vader noemt, zonder dat dit onmiddellijk verband houdt met de verlossing en de zaligheid van verloren zondaren. Zelfs die plaats, die het Zoonschap van de Heere, Zijn eeuwige Godheid, *Zijn eenswezenheid met de Vader*, dus Zijn Gode-gelijkheid zeer sterk op de voorgrond zetten, spreken ons toch onmiddellijk daarop van Hem als van God geopenbaard in het vlees; als van Degene, Die vlees is geworden in des zondaars plaats; als van Die, Die in het vlees verschenen is, om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. De eeuwige en onomstootbare waarheid, dat de Heere Jezus waarachtig God. Ja, God uit God is, dat Hij de eeuwige Zoon van de Eeuwige Vader is, kan ons op zichzelf geen troost geven, zo wij niet daarbij aannemen: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe* (Joh. 3: 16); of: *Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ook met Hem ons niet alle dingen schenken?* (Rom. 8: 32).

Deze openbaring, dat God een eniggeboren, een eeuwige Zoon heeft, komt nooit anders voor in Gods Woord, dan in verband met die heerlijke openbaring, dat God deze Zijn eniggeboren Zoon overgegeven heeft tot de eeuwige verlossing en zaligheid van de Zijnen. Deze openbaring staat in het nauwste verband met de openbaring der eeuwige liefde Gods tot verloren zondaren, gelijk Hij het dezen zo vriendelijk en moedgevend toeroept: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde!* (Jer. 31: 3). Daarover schrijft ook de apostel Johannes in zijn eerste zendbrief (1 Joh. 1: 2): *Want het leven is geopenbaard en wij hebben Het gezien en wij getuigen en verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk bij de Vader was en ons is geopenbaard.*

Wanneer Johannes in zijn Evangelie van het Woord, dat is, van de eeuwige Zoon van God spreekt, zegt hij: *Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een Heerlijkheid als des Eeuwiggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.* Daar laat hij deze woorden volgen op deze: *En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond.* Hij wil zeggen, deze Heerlijkheid hebben wij gezien, toen Hij in de gelijkheid van het zondige vlees, hoewel zonder zonde, bekleed met ons ellendig vlees en bloed, onder ons in en uitging, en wij de omgang met Hem, Zijn persoonlijke tegenwoordigheid genoten.

Het moet onze aandacht trekken, geliefden, dat waar de Heere Jezus Christus God Zijn Vader noemt, Hij Zichzelf meestal niet Gods Zoon, maar "de Zoon des mensen" noemt, zo bijvoorbeeld Lukas 9: 26: *Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal "de Zoon des mensen" Zich schamen, wanneer Hij komen zal in Zijn heerlijkheid, en in de heerlijkheid "des Vaders" en der heilige engelen.* En Matthéüs 24: 27: *Want gelijk de bliksem uitgaat van het Oosten, en schijnt tot het Westen, zo zal ook de toekomst van "de Zoon des mensen" wezen.* En Joh. 3: 13: *En niemand is opgevaren in de hemel, dan die uit de hemel nedergekomen is, namelijk "de Zoon des mensen, Die in de hemel is."* En Markus 14: 62: *En Jezus zeide: Ik ben het. En gij mensen zult "de Zoon des mensen" zien zitten ter rechterhand Gods en komen met de wolken des hemels.*

Maar geliefden, al kunnen wij nu uit bovengenoemde en zoveel andere Bijbelplaatsen de Godheid en de mensheid van onze Heere Jezus Christus leerstellig ook nog zo vast bewijzen, dan zal zo'n waarheid op zichzelf ons onbewogen laten, als wij niet opgenomen zijn in de leerschool van onze Heere Jezus Christus. En als wij niet voor Gods rechterstoel komen te staan, zoals de vrouw in overspel gegrepen (Joh. 8: 4), als kinderen en erfgenamen van Adam, beladen met de schuld, vloek en schande voor God, die onze stamouders door moedwillige ongehoorzaamheid en verleiding van de Satan over zich hebben gehaald. O, als wij daar zo staan, of liever, als wij in het stof neerliggen voor Gods rechterstoel, en het luid uitroepen: *Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen; ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn, was mij en ik zal witter zijn dan sneeuw; verberg Uw aangezicht van mijn zonden en delg uit al mijn ongerechtigheden* (Ps. 51: 7, 9 en 11); welk een heerlijkheid zullen wij dan zien in onze Heere Jezus Christus, die Gods Zoon en tegelijkertijd des Mensenzoon is, en ons meedeelt, dat God de Vader, *Zijn Vader is!*

Wanneer Hij Zich des Mensenzoon noemt, wil Hij ons dan niet verzekeren, dat Hij niet anders zijn wil dan wij. En dat wel ons ten goede? Zo neemt Hij, die in het vlees, in ons bedorven vlees en bloed is willen komen, als Plaatsbekleder en Borg, als wonende in onze menselijke natuur, in ons vlees, Adams vloek en schuld, de erfzonde en de erfschuld van ons af en heeft die van ons op Zich willen laden; zoals ons Avondmaalsformulier zegt. Hij wil voor ons, dat is, in onze plaats zijn, wat wij zijn. En Hij is het ook werkelijk.

En nu Hij ons gelijk geworden is in alles, uitgenomen de zonde, noemt Hij Zichzelf "Zoon des mensen" en als *zodanig* noemt Hij God Zijn Vader. Hij is "de Zoon des mensen" geworden niet te Zijner, maar voor onze behoefte, in onze plaats. Zo treedt Hij voor ons op in het gericht Gods; zó vertegenwoordigt Hij ons; zó wil Hij zijn wat wij zijn en zó noemt Hij God Zijn Vader en Zichzelf Diens Zoon. Zó heeft Hij ons, de schuldige en verdoemeniswaardige, in Zich willen opnemen, toen Hij ons vlees en bloed deelachtig werd.

Toch openbaart Hij Zich *als Gods Zoon* om onzentwille, voor ons. Hij noemt de Vader Zijn Vader om onzentwille, ons ten goede. Hij, de Heere, heeft in het vlees komende, onze natuur aangenomen en dus als onze vertegenwoordiger, dus in onze plaats, noemt Hij, de eeuwige Zoon, Zich *Gods Zoon*, opdat wij kinderen of zonen en dochteren Gods genoemd zouden worden. Hij noemt God Zijn Vader, in onze plaats, omdat Hij ons vlees en bloed aangenomen heeft; om ons alzo het recht en de kracht te verwerven en mee te delen, dat wij Zijn Vader *onze Vader* kunnen noemen.

Wij kunnen overal in het Evangelie lezen dat de Heere Zich doorgaans de *Zoon des mensen* noemt; alzo in vereniging met onze menselijke natuur, die gezondigd heeft en daarom met zonde, onwetendheid en zwakte beladen is. Het heeft Gode behaagd Hem tot zonde te maken voor ons, zoals geschreven staat (2 Cor. 5: 21): *Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden zijn gerechtigheid Gods in Hem.*

Christus, de eeuwige Zoon Gods. Ja, *God uit God* van alle eeuwigheid, kon als zódanig niet zeggen: *De Vader is meerder dan Ik*. Als eeuwige Zoon van God kon Hij geen gehoorzaamheid leren uit hetgeen Hij heeft geleden; als eeuwige Zoon van God, als God uit God, kon Hij niet uitroepen: *Abba Vader! Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan; noch roepen: Vader vergeef het hun. En: Vader, in Uw handen beveel ik Mijn Geest*. Als de eeuwige Zoon van God, God uit God van alle eeuwigheid, behoefde Hij de Vader niet te bidden twaalf legioenen engelen Hem ten dienste uit te zenden; want die allen stonden onder Zijn macht.

Al zulke uitspraken kon Hij slechts doen en heeft Hij ook alleen gedaan als "Zoon des mensen", als Borg, als Middelaar en Plaatsbekleder der Zijnen, die als kinderen van Adam een prooi waren geworden van duivel en hel. Het is hun ten goede, dat Hij "des Mensenzoon" is geworden. Hun ten goede is en blijft Hij tegelijkertijd Gods Zoon, hun ten goede is God

Zijn Vader. Allen, die Hem van de Vader gegeven zijn, draagt Hij in Zich en aan Zich, voordat Zijn vlees en bloed *ons* vlees en bloed is geworden. Wat wij zijn, dat is Hij en Hij is ons ten goede, ons gelijk geworden in alle dingen, in al onze noden en ellenden, doch zonder zonde.

Als Hij voor de Vader in Diens vierschaar optreedt beschouwt Hij Zichzelf als onze *Plaatsbekleder*, als ware Hij wat wij zijn en alles, wat wij te dragen en wat wij te betalen hebben, dat wil Hij dragen en dat wil Hij betalen in onze plaats.

En als Hij Zich "*de Zoon*" noemt, dan neemt Hij ons geheel en al voor Zijn rekening, zodat wij zonen en dochteren genoemd worden om Zijnentwil.

En als Hij God *Zijn Vader* noemt, dan doet Hij dat als onze Borg en Plaatsbekleder en noemt als zodanig God niet alleen Zijn, maar ook *ónze Vader*.

De gedachten van de vrede, die God over Zijn Zoon koestert, strekt Hij ook over ons uit, als wij in waarheid in Christus zijn ingeplant. En de heerlijkheid waarmee Hij Zijn Zoon verheerlijken wil, geldt ook ons. En waar deze Zijn eniggeboren Zoon verheerlijkt wordt, dan verheerlijkt Hij ook ons, die Zijn jongeren zijn in Hem.

Dat is de openbaring van de Heere Jezus Christus, waar Hij spreekt: *Mijn Vader!*

Hoewel de Heere Jezus Christus Gods eeuwige Zoon is, kon Hij alleen zó spreken en bidden, als Middelaar, Borg en Plaatsbekleder van een verloren mensheid; dat wil zeggen, voor al de Zijnen, die van nature niets anders zijn dan een prooi van hel en verdoemenis. Hun ten nutte is Hij in het vlees verschenen, is Hij des mensen Zoon geworden. Hun ten nutte is Hij Gods Zoon tot in alle eeuwigheid. Hun ten nutte is de hemelse Vader Zijn Vader. Hij heeft allen die Hem van de Vader zijn gegeven, in Zich opgenomen. Hij is hun Hoofd, zij zijn Zijn leden. Hij draagt hen allen in Zijn hart. Hun vlees en bloed is Zijn vlees en bloed; wat wij zijn is Hij en meer wil Hij niet wezen. Voor het aangezicht Zijns Vaders beschouwt Hij Zich niet anders dan één met ons. En wat wij te betalen en te lijden hebben, dat wil Hij in onze plaats betalen en lijden. Daarom noemt Hij Zich de Zoon des Mensen en neemt ons zó voor Zijn rekening, zodat wij om Zijnentwil en in Hem *zonen en dochteren van de Allerhoogste* genaamd worden. *Met ons verenigd* noemt Hij God *Zijn Vader*. Hij noemt Hem zo in onze plaats en spreekt het daarmee hardop uit, dat Zijn Vader ook *onze Vader* is.

De gedachten, die de Vader over Zijn Zoon denkt, denkt en koestert Hij ook voor ons. Wat de Vader voor Christus deed, namelijk Zijn gebeden en smekingen verhoren, dat wil Hij ook voor ons doen. Ja, Hij beschouwt hen, die Hij aan Christus voor alle eeuwigheid heeft gegeven, om Christus' wil en op grond van Diens gerechtigheid, als één met Hem. Zo openbaart de Heere Christus aan ons de Vader, als Hij spreekt: "*Mijn Vader - uw Vader.*"

Versta mij echter wel, geliefden! Ik bedoel geenszins, dat de Heere eerst Gods Zoon zou geworden zijn, toen Hij onze menselijke natuur aannam of daardoor dat Hij in onze plaats trad. Nee! Van alle eeuwigheid af is Hij "des eeuwigen Vaders eeuwige Zoon". Maar door Zijn menswording, doordat Hij ons ellendig vlees en bloed aannam, heeft de eeuwige Zoon van God ons Diens liefde geopenbaard. Daardoor leren wij van de eeuwige Zoon, welk een Vader God is voor ons allen, die Hij aan die Zoon van alle eeuwigheid heeft gegeven. Want het was de Vader, die de Zoon op aarde zond, Die Hem met ons vlees en bloed bekleedde, Die op Hem al de zonde en schuld van Adam, - die ook de onze is, - wilde leggen. Het was de Vader, Die, zoals wij uit 2 Korinthe 5: 21 weten, *Hem tot zonde voor ons gemaakt heeft*. Hij was het Die de eeuwige Zoon de vloek deed dragen, die op ons lag. Hij, God de Vader was het volgens Jesaja 53: 6b, *Die ons aller ongerechtigheid op Hem deed aanlopen*. Ook in Psalm 8: 5 wordt de Heere Christus "de Mens" dat is, des Mensenzoon genoemd. (Vergelijk Psalm 8: 5 met Hebr. 2: 6). 1 Tim. 2: 5 lezen wij: *Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, "de Mens" Christus Jezus.*

Deze "Mens" bij uitnemendheid, die alle mensen, die Hem toebehoren, omdat de Vader Hem die heeft gegeven, in Zich heeft opgenomen, noemt Zichzelf: "des Mensen Zoon" met het oog daarop, dat Hij, als Zijn eigendom, die treurige erfenis van Adams schuld, zonde, vloek en verdoemenis aanvaard heeft en daardoor Adam en al de overige uitverkorenen daarvan bevrijdt. En zoals Hij nu daar staat als *onze Plaatsbekleder*, noemt Hij God Zijn Vader. Hoewel Hij de eeuwige Zoon is, treedt Hij niet op, handelt en spreekt Hij niet als zódanig, - wat volkomen in Zijn macht was, - maar Hij treedt op, spreekt en handelt, als "des Mensen Zoon", als een zwak, ellendig Mens in onze plaats, als een Mens, verzocht in alle dingen, gelijk als wij, doch zonder zonde.

Zo openbaart de Heere Christus ons welk een Vader Zijn Vader is voor al de Zijnen, die Hij aangezien heeft en aanziet in het aangezicht van de Zoon Zijner liefde.

De Vader heeft Zich door de Zoon met de Vadersnaam laten aanroepen, hoewel die Zoon beladen was met onze vloek, met onze dood. Hij verhoort de Zoon, Hij heeft Hem lief, Hij toont Hem alles (Joh. 5: 20). Hij doet vele werken voor Hem, Hij eert en verheerlijkt de Zoon, omdat Deze de gehele gemeente van uitverkoren zondaren in Zich heeft opgenomen en hun Plaatsbekleder is. Hij helpt Zijn Zoon door alles heen en in Hem de gehele gemeente, haar in Hem voor Zich stellende zonder vlek of rimpel.

Als de Zoon Hem met de Vadersnaam aanroept, beschouwt de Vader dit, als hoorde Hij in Hem de stem der gehele gemeente. En wij weten uit vraag en antwoord 60 van onze Heidelbergse Catechismus, *dat allen die de Heere Jezus Christus door een waarachtig geloof zijn ingeplant, de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus wordt geschonken en toegerekend, evenals hadden zij nooit zonde gedaan; ja, als hadden zij zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor ons volbracht heeft; voor zoveel zij deze weldaad met een gelovig hart aannemen.*

Want zoals God de Vader voor de Zoon is, wil Hij dat als Vader ook zijn voor al Zijn gelovigen. De gedachten van vrede, liefde en verheerlijking, die Hij omtrent de Zoon heeft, koestert Hij ook omtrent allen, die de Zoon toebehoren.

Wat Hij als Vader wil en denkt omtrent Zijn Zoon, dat wil en denkt Hij ook over de gehele gemeente der uitverkorenen. En deze Zijn liefde, die van alle eeuwigheid is, zal ook dezelfde blijven tot in alle eeuwigheid.

2.

Geliefden, wij hebben nu gezien, hoe des Heeren discipelen of jongeren, de liefde des Vaders daaraan gekend hebben, dat Christus de Vader *Zijn Vader* noemde.

Laat ons nu beschouwen, ***hoe zij des Vaders liefde daaraan leerden kennen, dat Christus Zijn Vader hun Vader noemt.***

O, hoe heerlijk en lieflijk gaat het toe in de leerschool van de Heere Jezus Christus! Een arm en ellendig, door de zonde bedorven bedelvolk, een volk, dat door de duivel uit elkaar gedreven en geplunderd is, een volk dat in eigen ogen ook gruwelijker is dan enig ander volk, een volk dat hier uitgeworpen, daar vertrappt en vertreden is, zo'n volk noemt Hij, de Koning van hemel en aarde, "Zijn broederen." Zo is dan Zijn Vader hun Vader en zijn wij volgens Romeinen 8: 17 erfgenamen Gods, en medeërfgenen van Christus. Met Hem bezitten zij dus alles, wat Hij bezit. O, welke heerlijke dingen vernemen des Heeren jongeren, als zij in Zijn leerschool Zijn Goddelijk onderwijs genieten.

"Mijn broederen" zo noemt Hij hen, als de Heilige Geest hen voor de deur van Zijn school gebracht heeft en zij daar bevende en sidderende op de drempel staan, en dat "mijn broederen" klinkt hen altijd weer tegemoet bij elke nieuwe schooltijd! Hij zegt niet: "gij goddelozen! verdoemden! u onheiligen! u gruwelijken en ondankbaren!"

"Mijn broederen" roept Hij tot de melaatsen, tot ellendigen, tot dwazen, tot hardhorenden, tot doven en blinden, tot met lompen bedekten, tot kreupelen en verdorden. Hij, de Koning, schaamt Zich niet dezulken Zijn "broederen" te noemen, Hij stelt er zelfs Zijn eer in hen zo te noemen. Ja, Hij wil het hun Zelf laten geloven dat Hij hen als "Zijn broederen" in de leerschool welkom heet. Als hun hart dit ook maar enigszins voor waar begint te houden, dan is Zijn hart vervuld met Goddelijke vreugde.

Als nu onze Koning Christus zo spreekt tot in zichzelf verloren zondaren, moet Hij dit doen op grond van recht en gerechtigheid, zowel als op een grond van genade en waarheid. In des Heeren volk, in de leerjongens en scholieren des Heeren is deze rechtsgrond zeker niet voorhanden. Als de Heere Heere hen "Zijn broederen" noemt, kan dat ook niet voortkomen uit een gevoel van ontferming, dat niet berust op recht en waarheid. Nee! De rechtsgrond ligt in de Vader én in de Zoon. In de Vader zoals wij lezen Hebr. 2: 11: "Want en Hij die heiligt en zij die geheilgd worden, zijn allen uit Eén." Dat is: uit God de Vader, Die de in Zichzelf onheiligen heeft liefgehad met een eeuwige liefde. Daarom volgt er onmiddellijk op, dat *Hij*, dat is de Heere Jezus Christus, *Zich niet schaamt hen broeders te noemen*.

De Vader in de hemelen wilde vele kinderen hebben - wij lezen immers van een schare, die niemand tellen kan - en zoals wij in Hebr. 2: 10 lezen, *wilde Hij ook deze vele kinderen tot heerlijkheid leiden*.

Gelijk de Zoon van eeuwigheid het Voorwerp van *Zijn liefde* was, zo zijn ook zij uit deze liefde des Vaders voortgekomen. Op deze *liefde van de Vader* ziet de Zoon als op die rechtsgrond, waarop Hij die "vele kinderen" Zijn broederen noemt.

In de *Zoon* ligt hiertoe die rechtsgrond, dat zij, die Hij Zijn broederen noemt, Hem van de Vader zijn gegeven, en Hij om hunnentwil hun vlees en bloed heeft aangenomen. Dit leren wij uit Hebr. 2: 14, waar geschreven staat: *Overmits dan de kinderen des vleses en des bloeds deelachtig zijn, zo is Hij desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door de dood teniet zou doen degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel*.

De armoede, de vloek, de schuld en de zonden der broederen heeft Hij op Zich willen nemen en voor eeuwig uitgedelgd in Zijn dood. De onschuld, de rijkdom, de zegen, de gerechtigheid, die Hij voor hen heeft verworven en die Zijn eigendom is, schenkt Hij Zijn broederen. Al het hunne is het Zijne en al het Zijne is het hunne. Hij ziet hen niet aan, Hij brengt niet in rekening wat Zijn leerjongens in zichzelf zijn, maar Hij ziet op de eeuwige liefde des Vaders, Die wil, dat Zijn Zoon deze vele kinderen tot Hem brengen zal, sprekend: *Zie daar Ik, en de kinderen, die u Mij gegeven hebt*. (Hebr. 2: 13).

Zo staat onze Koning Jezus Christus als het ware op een hoogte en aanschouwt vandaaruit de gehele schare van Zijn jongeren, die bij Hem school gaan. Hij ziet op des Vaders hand. Het is de Vader, Die hen tot Zich getrokken heeft en in Zijn leerschool heeft gebracht. Met het oog op *de liefde des Vaders* én daarop, dat de Vader Hem in de wereld had gezonden om deze liefde aan degenen te openbaren, die zij geldt, doet Hij Zijn mond open en - beter wetende dan zichzelf, hoe diep gezonken en verdoemswaardig zij zijn, - zegt Hij tot hen: *Als u bidden wilt, bidt aldus: Onze Vader, die in de hemelen zijt*.

Was het niet genoeg geweest, hen te leren bidden: *Heere Jezus! Uw Koninkrijk kome!* Niet genoeg geweest hen te zeggen: Ik heb ulieden lief en al wat u in het gebed begeert, dat zult u ook ontvangen? Had Hij niet de macht en het recht te spreken van Zijn Koninkrijk, van Zijn Koninklijke wil?

Zeker lag dit in Zijn macht, maar dat was voor Hem niet genoeg! Dieper en hoger wil Hij met Zijn leerlingen gaan. Hij wil hen openbaren, hoe vast de grond van hun zaligheid ligt. Hij wil hen geleiden tot de Bornput, waaruit het water des levens voor hen opborrelt. Hij, de Koning, spreekt als Borg en Middelaar, als Plaatsbekleder van Zijn broeders. En daar Hij als zodanig hen vertegenwoordigt, wil Hij niets bij hen vooruit hebben. Zij moeten verzekerd worden van

hun zaligheid. Zij moeten een blik leren werpen in het liefhebbend hart van de Vader om Wiens wil alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn.

Zó openbaart Hij ons Zijn Vader. Zó belijdt Hij de Naam des Vaders in de grote gemeente. Zó verkondigt Hij de gerechtigheid van de Vader en Zijn waarheid, goedheid, trouw, macht, liefde, genade en barmhartigheid. *Loof de Heere*, spreekt Hij. Loof de Vader, voor Wiens toorn u vreest en siddert.

Ja, Hij, die in de 22ste Psalm zegt: “Verlos Mij uit des leeuwen muil en verhoor Mij van de hoornen der eenhoornen, zo zal Ik Uw Naam Mijn broederen vertellen in het midden der gemeente zal Ik U prijzen”; laat er onmiddellijk op volgen: “Gij, die de Heere vreest, prijst Hem! Al u zaad van Jacob, vereert Hem! En ontziet u voor Hem, al u zaad van Israel! Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking van de verdrukten, noch Zijn aangezicht voor Hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.” (Ps. 22: 22 - 25).

"Eén is uw Vader," zo horen wij de Heere Jezus spreken (Matthéüs 23: 9b). En in Joh. 16: 27: “Hij Zelf, de Vader heeft u lief.” Elders spreekt Hij weer van "het gebod des Vaders" en verzekert ons, dat Hij het weet, dat dit gebod het eeuwige Leven is.

Zo is het dan een rijksgebod in het koninkrijk der hemelen, ontsproten uit Gods Vaderhart, dat zondaren, die de eeuwige dood verdiend hebben, het eeuwige leven krijgen. Het is Zijn Vaderlijk gebod, dat wij de Zoon in geloof aannemen, daar in Hem het eeuwige Leven is, en van Hem op ons neerdaalt. Dit eeuwig Leven was bij de Vader, maar Hij wilde het niet voor Zich alleen behouden, maar gaf bevel het degenen mee te delen, die midden in de dood lagen. Daarom spreekt onze Koning Christus van de wil van Zijn Vader en verzekert Hij het Zijn kleine kudde, dat het de wil van de hemelse Vader is, *dat uit haar niemand verloren gaat*. En dat niemand één der Zijnen, die Hem door de Vader gegeven zijn, uit Zijn hand zal kunnen rukken.

Hij deelt Zijn jongeren tot hun vertroosting en bemoediging mee, dat zij verzekerd kunnen zijn op grond van de wil van de Vader, van hun volharding op de weg des levens, evenals van hun eeuwige zaligheid.

"Gij zijt Mij van de Vader gegeven." Dit zegt de Heere Jezus tot degenen, die heilsverlegen hongerend en dorstend tot de Heere komen. "Gij zijt Mij van de Vader gegeven, u bent door Hem getrokken, want anders zou u tot Mij niet komen. En omdat de Vader u aan Mij heeft gegeven en u tot Mij heeft getrokken, neem Ik u als de Mijnen aan, voor eeuwig.

“Maakt u op tot de Vader, o u Mijn broederen! Spoedt u tot Hem en doet dat in Mijn Naam. Zegt Hem, dat Ik u verzekerd heb, dat u alles zult ontvangen wat u bidt in Mijn Naam.”

"Het is de Vader, Die het zitten aan Mijn linkerhand en aan Mijn rechterhand bereid heeft voor wie Hij wil," zo spreekt Hij op een andere plaats. En nogmaals: “Zijt niet bekommerd over hetgeen u antwoorden moet, want het is de Geest des Vaders, die door u spreken zal.” En elders: “Zijt niet bekommerd om hetgeen u eten of drinken zult, of waarmee u gij zult bekleden, want uw hemelse Vader weet wat u van node hebt, voordat u er Hem om bidt.” En: “Vreest niet, u klein kuddeke! Want het is des Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven.” En: “Niemand zal hen - Mijn schapen - rukken uit de hand Mijns Vaders.”

Dit is de manier, waarop de Zoon het aan Zijn broederen openbaart, wat de Vader voor hen zijn wil, wat Hij over hen denkt en wat Hij bereid is, voor hen te doen.

Daarom noemt de Heere Jezus Zich voortdurend Gods Zoon. Niet, omdat Hij Gods Eeuwige Zoon is en bestaat van alle eeuwigheid, maar Hij spreekt zo als "des Mensen Zoon", als de Mens in onze plaats. Hij verzekert ons, dat Hij als zodanig God tot Zijn Vader heeft, opdat wij, de Zoon aanschouwende, in Hem zouden geloven en zo het eeuwige leven hebben in Zijn Naam. En dat wij het aan Hem zouden zien, dat God Zijn Vader is.

Zó zullen wij leren, dat Hij om onzentwil, tot ons nut, God Zijn Vader noemt. En dat Hij Gods Zoon is te onzen nutte, opdat wij zonen en dochteren van de Allerhoogste zouden zijn. Zulk een openbaring dient dus allereerst daartoe om allen, die radeloos en reddeloos zijn in zichzelf, te troosten met de zekerheid van hun eeuwige zaligheid, die aan de grote liefde van de Vader haar oorsprong te danken heeft.

Wie nu heilsverlegen en bekommerd daar staat en graag zou weten, hoe de Heere over hem denkt en hoe Zijn wil is, die hore de stem van de *Heere Jezus Christus*, de Heere der heerlijkheid, die gezeten is aan de rechterhand Gods. Hij laat ons door Zijn zoet en zalig Evangelie verzekeren, dat God geen andere dan Vaderlijke gevoelens voor hem heeft en louter Vaderlijke gedachten van vrede en ontferming koestert voor allen, die in de Heere Jezus Christus geloven.

De *Heilige Geest* roept ons van elke bladzijde van Gods woord toe, dat de Vader degenen, die tot Jezus komen, liefheeft met een eeuwige liefde, dat Hij het is, die hen tot de Heere Jezus getrokken heeft en dat zij anders nooit en nimmer tot de Heere Jezus zouden gekomen zijn.

Waarop moeten wij dus het oog vestigen als wij heilsverlegen vragen: *is het heil des Heeren wel voor mij?*

O, laat ons daar niet op onszelf en al onze ellende zien, want dat doet de Heere ook niet. Hij ziet niet op ons, om in ons iets te zoeken, wat Hij beter weet dan wij, dat nooit en nimmer in ons te vinden zal zijn. Hij wil dat wij op Hem, op de Heere Jezus Christus, zien als op de van God Zelf gegeven Borg en Middelaar. Hij wil, dat wij luisteren naar wat Die gezegd heeft en betuigd en nóg betuigt.

O, hoe vaak voelen wij ons niet als arme wezen in een vijandige wereld!

Maar laat ons daarom toch geen voet geven aan de droevige gedachte, alsof de Vader in de hemel andere gedachten omtrent ons heeft dan Zijn Zoon Jezus Christus het betuigd heeft. Laat ons niet twijfelen aan de liefde en trouw van de Heere voor ons, arme verloren mensen. Ook als onze voet verward geraakt in het net van de vijand en wij niets meer voelen, dan dat ons hart versteend is en wij van al het lieflijke en vertroostende van het Evangelie, voor het ogenblik niets proeven of smaken; maar naar onze gewaarwording eenzaam en verlaten onze weg moeten gaan.

Laat ons vasthouden aan de woorden en beloften van onze getrouwe Heere en Zaligmaker! Geen duivel, zonde noch dood kan het woord, dat Hij gesproken heeft, uitwissen en teniet doen: *Mijn Vader, uw Vader! Amen.*

21. Enige gedachten over Johannes 20:11

Wat geloofden dan eigenlijk die vrouwen, die de Heere wilden balsemen?

Zou men dat eigenlijk wel *geloof* noemen? Hoe dikwijls had God de Heere niet gezegd: *de Zoon des mensen zal ten derden dage opstaan uit de doden*, en wat hielden zij hiervan eigenlijk voor waarheid? Schenen zij niet al die woorden des Heeren vergeten te hebben? En ook Maria Magdalena, die hierin al de anderen nog scheen te overtreffen!

“Mij dunkt”, zal de eigengerechtigde zeggen, die geen ander geloof bezit dan van zijn eigen maaksel, “dat als ik van zeven duivelen bezeten was geweest, zoals Maria Magdalena, en die duivelen zijn uit mij uitgedreven, dan heb ik mij boven anderen verschrikkelijk verdorven, ellendig en verloren gevoeld, en ben nu wonderbaar en onverhoeds daaruit verlost; dan moet mijn hart toch van dankbaarheid overvloeien, dan moet ik toch zulk een vatbaarheid voor eeuwige waarheden verkregen hebben, dat ik toch zeker moet weten, dat Gods zaak in de dood niet kan blijven liggen. Ja, daar zegt mij zelf mijn gezonde verstand:

Ligt ook de waarheid in het graf

Al wat haar drukt, het moet er af.

Dan moet ik toch oor en hart hebben voor alle dierbare woorden van mijn grote God en Heiland. Dan moet ik wel een geloofshebbelijkheid hebben in mijzelf, om te allen tijde te weten: ‘Christus kan niet slapen, al slaapt Hij ook; Hij kan niet dood zijn al is Hij dood; Hij moet uit het graf weer zegepralend te voorschijn komen.’ Als ik mij vast op Zijn woorden verlaat, dan zal Hij, die Mij van zeven duivelen verlost, die Lazarus uit de doden opwekte, ook zelf niet in het graf blijven liggen.”

Mijn lezer, zulke redeneringen zijn licht voor degene, die het geloof meent te bezitten, en het niet heeft, het niet van de Heere heeft ontvangen.

Ja, het moest zo zijn! Maar daar geen kinderen van de Heere sterker in het geloof zijn dan de arme Maria Magdalena, is er voor ons arme, mensenkinderen, geen groter stof tot jubelen en juichen dan dat de Heere gesproken heeft: *Mijn genade is u genoeg, en Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.*

Steunsels van mijn geloof.

Mijn eerste steunsel is in ‘d almacht van mijn God;

’t Staat alles naar Zijn wil; of wijkt op Zijn gebod.

Mijn tweed’is in Zijn trouw, die trouw zó onbezweken;

En in Zijn waarheid, mij zo duizendwerf gebleken.

En in ‘t standvaste van Zijn Heilsbelofenis.

Dit maakt mijn angstg hart van alle kanten gewis.

Dies leun ik op mijn God en houd in all’ ellenden,

Zó lang vertrouwend aan, tot Hij Zijn hulp komt zenden.

Uit: “Troostwoorden.”

22. Mijn Heere en mijn God!

Laat ons met elkaar opslaan het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 20. Daar lezen wij in vers 26-29 het volgende:

En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom bijeen en Thomas met hen. En Jezus kwam, als de deuren gesloten waren en stond in het midden en zeide: Vrede zij ulieden! Daarna zeide Hij tot Thomas: breng uw vinger hier en zie Mijn handen en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde. En zijt niet ongelovig, maar gelovig. En Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heere en Mijn God! Jezus zeide tot hem: omdat gij Mij gezien hebt, Thomas! zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben. Johannes 20: 26-29

Ik heb mijn geliefden, acht dagen geleden gezegd, hoe de Apostel Thomas de tijding van de opstanding des Heeren Jezus Christus niet heeft kunnen noch willen aannemen. Toen Jezus in het midden der discipelen trad, hun Zijn vrede bracht, en hen Zijn handen en Zijn voeten toonde, dus de tekenen van Zijn wonden, en daarna, - omdat meerderen toch nog twijfelden, - een bete voor hun ogen opat, toen was Thomas van tevoren weggelopen. Met andere woorden, hij wilde zich niet laten troosten. En daar stelt hij nu deze eis: ***Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen en mijn vinger steek in het teken der nagelen en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven*** (vers 25).

Hij deed op deze manier een zeer gevaarlijke eis. Thomas moet, toen hij op deze manier wegliep, buitengewoon ongelukkig geweest zijn, deze acht dagen en acht nachten. Wat had hij niet gezien, gehoord en beleefd. Het was hem onmogelijk, het te kunnen begrijpen, dat de Heere Jezus werkelijk sterven zou. Hij hield het zelfs voor een vermetelheid des Heeren daaraan zelfs te denken, zodat hij zich eens uitdrukte: wil Hij dan volstrekt in de dood gaan, nu, welaan, dan willen wij met Hem gaan en met Hem sterven.

Maar wat de dood des Heeren betekende, dat begreep Hij volstrekt niet. Hij dacht, dat Hij voor Israël het koninkrijk opnieuw oprichten zou. De overige discipelen dachten ook ongeveer zo. Maar bij Thomas stond dit voor eens en voor altijd vast, zodat hij er volstrekt niet af te brengen was. Zijn scheepje zat vast op een zandbank en kon er niet af. Zo bracht hij het dan met zijn eis tot op het uiterste, wat hem toch volstrekt niet betaamde. Hij beroofde zich acht dagen lang van alle troost. Ik kan mij voorstellen, dat hij in deze acht dagen en nachten, onder andere de welbekende klaagpsalm, al biddende, zal gezongen hebben:

*Neig, o Heer' Uw gunstig' oren,
Om mij in mijn' angst te horen!
'k Ben ellendig, diep in nood,
Gans van heul en hulp ontbloot!*

Psalm 86:1

Acht dagen later zijn de discipelen opnieuw samen. Let er in de eerste plaats op, dat op deze wijze de Sabbat overgegaan is op de zondag en dat de discipelen nu - zij mogen zich in de loop der week in het bijzonder, zo hier en daar ontmoet hebben, zij waren immers meer dan honderd twintig in aantal - als gemeente op zondag zijn samengekomen. Dat staat daar nu niet alleen als een bevel geschreven, maar de Heilige Geest heeft het in de gemeente in de harten ingeprent, om bij het gebod te blijven: *Gedenkt de sabbatdag, dat gij die heiligt!* maar dit gebod was voortaan niet te verstaan naar het vlees. Ik bedoel, niet als een dwang en een moeten, maar dat zij dit punt verstaan hebben, dat te houden om samen te komen en met elkaar vervuld te worden door de prediking met vrede en vreugde. Nu heeft de Heere Jezus,

de Vorst des vredes en de Meester der vreugde, het niet versmaad, deze beide eerste zondagen zichtbaar in het midden der discipelen te treden, toen zij er volstrekt niet aan dachten, dat zij de genade van zo'n verschijning zouden deelachtig worden.

Zoals de Heere toenmaals gedaan heeft, zo houdt de Heere nog woord en trouw, wanneer Hij beloofd heeft: "waar twee of drie in Mijn naam vergaderd zijn, daar wil Ik in hun midden zijn". En daarom luidt ook het oude lied:

*Liefste Jezus wij begeren
U en Uw woord aan te horen;
Leid' ons harten en ons oren
Op de zoete hemelslere.
Geef dat w' op de aard' niet letten,
Maar ons hart op U zetten!*

Heeft nu Thomas in deze dagen in eenzaamheid de 86ste Psalm gezongen en slechts aan zijn eigen nood gedacht en zich niet willen laten troosten, echter bevindt zich Thomas toch weer bij de andere discipelen. Want een recht schaap mag soms wel door aanvechting en dwaling van de kudde verstrooid worden, het komt toch altijd weer terecht, omdat de trouwe, opperste Herder het opzoekt, totdat Hij het weer gevonden heeft. Daar werkt dan de Heilige Geest in het schaap en trekt en drijft het weer tot de anderen heen. En heeft men dan eens verkeerde woorden laten vallen, dan heeft men weer berouw daarover en de anderen, die van deze woorden vernomen hebben, rekenen ze hen niet toe, wel wetende, dat zij zelf ook zulke domme schapen zijn.

Zo heeft dan de Heere Thomas weer gelukkig onder de Zijnen. Wat zij daar nu samen gesproken hebben? Ja, wie kan het zeggen? Maar zoveel is zeker: zij hadden nog vrees voor de Joden. Is dat nu geloof? Is dat nu de manier van Christenen? Is dan God dood of leeft Hij? Heeft de Heere Jezus alle macht over de wereld, over de vijanden? Of heeft Hij deze niet? Met het hart houde men het geloof vast aan de Heere, aan Zijn macht, aan Zijn wijsheid, goedertierenheid en trouw en aan Zijn bescherming en spreekt in zijn hart: "de Heere is aan mijn rechterhand, daarom vrees ik niet".

Ondertussen zij wij tegelijkertijd allen zulke Didymussen (Griekse naam voor Thomas, betekent tweeling), zulke tweelingsnaturen, zulke Thomassen, dat wij het wel aan de ene kant voor zeker vasthouden: "De Heere is mijn Leven, mijn eeuwig leven;" maar aan de andere kant, - wat doet vlees en bloed? Hoe steekt de arme mens vol vrees en angst en sluit de deuren toe, gelijk toen de lieve discipelen uit vrees voor de vijanden, en bedenkt allerlei middelen om de deuren te sluiten, opdat als het ware toch geen trek de kamer binnenkomt! Wèl ons, dat wij een Herder hebben waarvan betuigd wordt, dat Hij de lammeren in Zijn schoot draagt en dat Hij de moeders met de zwangeren zacht leidt.

De Heere Jezus nu stoort Zich niet aan de dwaze eisen der Zijnen. Daarvoor is Hij te goedertieren en genadig. In Zijn hart heet het niet: wil de dwaas niet geloven, zo mag hij zien waar hij blijft! Hij krijgt Mijn handen en Mijn zijde niet te zien, laat hem aannemen wat zijn broeders zeggen.

Nee, daarvoor is Hij te goedertieren en te trouw. Hij kent al onze zwakheden! Hij zou wel honderdmaal tot ons kunnen zeggen: staat het dan niet geschreven: Ik zal u niet begeven noch verlaten? Werp uw bekommernissen op de Heere, Hij heeft veel meer zorg voor u en de uwen, als u het hebt?!

Maar ziet, mijn geliefden, daar kunt u zien hoe wij zijn. De arme mens kan zich niet houden aan wat geschreven staat. Heeft hij ook honderdmaal ervaren, dat hij niet bedrogen uitkomt, dan is hij toch altijd weer opnieuw neergebogen, zodat hij spreken moet: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel en wat bent u onrustig in mij?"

Dit alles weet de Heere Jezus zeer wel van ons, maar Hij stoort Zich niet daaraan. Zeg mij eens, heeft de Heere ook eerst aan de deur geklopt? Heeft Hij ook eerst geroepen: "doet toch open"? Nee, Hij stoort Zich niet aan de gesloten deur, maar komt rechtuit, gelijk voor de ogen; dus ook in de harten der discipelen binnen.

Terwijl Hij binnentreedt, spreekt Hij: **"vrede zij ulieden"**. Zij schijnen van tevoren weer een weinig met elkaar getwist te hebben, want dat is nu eenmaal zo. Wanneer iemand getroost is, wanneer iemand gelooft, nu, omdat voor hem juist de zon schijnt, omdat hij welgemoed en gezond is, zo heeft hij, die gezond is, niet de last op de schouder, niet het zware juk, gelijk de ander met wie hij spreekt; en dan kan hij het dus niet begrijpen, dat deze niet wil geloven en zich niet verheugen kan. Daarbij komt dan weer, dat wij gewoonlijk menen, dat onze last wel de zwaarste is. Wil nu de ander onze troost niet zo eenvoudig aannemen, dan wordt menigeen vertoornd en denkt: hij wil ook volstrekt niets geloven! Wat is dat nu voor grote betekenis, waarover hij terneergedrukt is! Doet zijn wond hem pijn, dan moest hij eerst eens denken wat voor wonde ik heb!

Zo doet echter de Heere Jezus niet. Maar terwijl zij onder elkaar redetwisten en de een zegt: "het is toch waar!" en Thomas: "ik kan het niet geloven!" en met zijn woorden ook weer bij anderen twijfel wekt, - zodat onder de broeders wel zo een kleine twist ontstaan moest, - zo treedt Hij, wiens Naam "Eeuwige Vader" is, in het midden van Zijn kinderen, die zo met elkaar twisten; en al is het niet met de daad, dan toch met woorden onder elkaar vechten. En Hij biedt hen Zijn vrede aan terwijl Hij spreekt: **"vrede zij ulieden!"**

Wij moeten toch wel bedenken wat de Heere Jezus zei toen Hij in het midden der discipelen trad en Zich tot Thomas wendde. Toen heeft Hij geweten, dat Thomas gezegd had: "Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven!" Meent u dan dat de andere discipelen het Hem gezegd hebben?

Mijn geliefden, daartoe was niemand in staat geweest. Eenmaal begenadigd door de tegenwoordigheid en opstanding van hun Heere en Koning, waren zij zulke gelukzalige onderdanen. En dan tegen de andere broeders klagen en aan Hem te gaan zeggen: "Thomas gelooft niet en heeft dit of dat gezegd!" Bidden voor elkaar, dat is iets anders.

Maar hoe komt dan de Heere er aan? Zie eens Psalm 139: "Heere! Gij doorgrondt en kent mij. U weet mijn zitten en mijn opstaan; U verstaat van ver mijn gedachten (vers 1, 2). Als er nog geen woord op mijn tong is, zie Heere! U weet het alles" (vers 4). Zo weet dan de Heere en zo wist Hij het, wat Thomas gezegd had. Maar toch werpt de Heere hem niets voor, zegt niet tot hem: "Gij ongelovige, u verdient zeventvoudig gestraft te worden!" Nee, heel vriendelijk spreekt Hij tot hem: "Nu, Thomas, kom hier!"

Wat bewerkte dit bij Thomas? Ik lees niet, of hij zijn vingers in de tekenen der nagelen en zijn hand in de wonden der zijde gestoken heeft, maar dat lees ik wel, dat hij luid geroepen heeft: **"Mijn Heere en mijn God!"**

Heeft hij dat met vleselijke ogen aan de wonden gezien, dat de Heere Jezus zijn Heere en zijn God is? Het zien met zijn vleselijke ogen zou hem daarvan niet overtuigd hebben. Toen de Heere eens van Nathanaël zei: "Zie waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is", vroeg Nathanaël: "van waar kent U mij?" En de Heere antwoordde hem: "Eer u Filippus riep, daar u onder de vijgeboom was, zag Ik u!" Toen riep Nathanaël ook uit: "Gij zijt de Zoon Gods, Gij zijt de Koning Israëls".

Zo ziet de Heere ons dus, verhoort ons, al onze gedachten zijn Hem niet onbekend. Maar welk een getrouwe Herder is Hij toch, dat Hij Zich de zwakheid der zwakken aanneemt en juist door Zijn vraag het door Zijn Heilige Geest in de ziel als het ware, binnenwerpt! Zodat de mens op eenmaal roept: "Mijn Heere, U hebt mij gekocht met Uw dierbaar bloed en U vervult

genadig Uw woord: "Ik wil hunner zonden en hunner ongerechtigheid nimmermeer gedenken, maar Ik wil hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn!"

Nu echter nog een lieflijke vermaning van de Heere Jezus. Hij zei tot Thomas: "Zijt gij zo ongelovig? Ik weet het wel, wees echter niet ongelovig, maar gelovig!"

En nu, dat weet ik van mij, die ik al de tijd dwalende ben, dat Hij echter mijn Herder is; dat ik geen dag, ja, geen uur vooruit kan zien wat mij overkomt, dat Hij echter mijn Zaligmaker is; dat de zonde mij aankleven zal tot de dood, dat Hij echter mijn rots is en mijn rots blijft, gelijk Hij gezegd heeft!

En aangezien dat zo is, dat Hij alles weet, alles ziet en alles hoort, wat mij en de mijnen aangaat; en aangezien het zo is, geef mij, mijn Heere en mijn God, dat ik met gesloten ogen U volg. Daar komt dan weliswaar, vlees en bloed, daar komt de gehele hel tegen op en zegt: "Dan bent u rampzalig, dan bent u ongelukkig!"

Het is echter niet waar, Heere Jezus! Waar ik U met gesloten ogen volg, daar zegt U immers, dat ik zalig ben, - en Uw woord geldt in eeuwigheid. Amen.